

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ
STATE STATISTICAL COMMITTEE OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

ZƏFƏRƏ APARAN İLLƏR
YEARS LEADING TO VICTORY

2003-2020

Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin İşlər İdarəsi
PREZİDENT KİTABXANASI

Bakı – 2021 – *Baku*

İnanıram ki, axıra çatdıra bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdıra biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm.

Heydər ƏLİYEV

Mən bu gün, eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəziyyətini yerinə yetirdim...

İlham ƏLİYEV

**"Tarixən qısa zaman kəsiyində
ölkəmizdə müstəqillik bərqərar olmuş,
dönməz xarakter almışdır. Biz iqtisadi və
sosial inkişaf baxımından çox böyük
uğurlar qazanmışıq"**

İLHAM ƏLİYEV

Ümummilli lider Heydər Əliyevin ən layiqli varisi olan İlham Əliyevin 2003-cü ildə prezidentlik fəaliyyətinə başlaması Azərbaycanın tərəqqi və inkişaf yolu ilə irəliləməsində yeni mərhələ olmuşdur. Həmin il müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsi, ölkədə sabit siyasi sistemin, çoxşaxəli iqtisadi strukturun intensiv formalaşması ili oldu. Məhz o vaxtdan başlayaraq respublikada demokratikləşmə prosesləri genişlənmiş, ölkəmizin dünya transformasiya proseslərinə inteqrasiyası daha intensiv xarakter kəsb etmiş, milli iqtisadiyyatın daha da inkişafı üçün mühüm sosial-siyasi baza yaranmışdır. İlham Əliyevin böyük siyasətdə atdığı inamlı addımlar nəticəsində Azərbaycanda təkcə sosial-iqtisadi sistemdə deyil, həm də siyasi və ictimai təsisatlarda əsaslı yeniləşmələr olmuş, səmərəli intensiv islahatlar aparılmışdır. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin yeni lideri İlham Əliyevin əsaslı və zəruri islahatları ölkənin real iqtisadi, sosial, siyasi vəziyyətini dəqiqliklə nəzərə almaqla yanaşı, cəsarətliliyi ilə də seçilir. Onun məhz yenilikçi idarəetmə texnologiyalarına ardıcıl, inamlı müraciətinin nəticəsidir ki, respublikanın iqtisadi inkişafı indiyə qədər görünməmiş bir sürət və miqyas almış, ölkədə sağlam sosial-siyasi, mənəvi-mədəni əhval-ruhiyyə yüksəlmişdir.

Prezident İlham Əliyev ulu öndərin yaratdığı əsaslara söykənərək Azərbaycanda iqtisadi-sosial tərəqqini gözləgörülən bir gerçəyə çevirib. Daxili və xarici siyasət sahəsində qazanılan uğurlara, həmçinin neft strategiyasının reallaşdırılması, ölkədə makroiqtisadi sabitliyin davamlılığının təmin edilməsi sayəsində möhtəşəm nəticələrə görə cənab İlham Əliyev xalqın şəxsiz liderinə çevrilmişdir. Onun birbaşa rəhbərliyi altında həyata keçirilən tədbirlər

2003-cü ildən bu günədək ölkə iqtisadiyyatı real ifadədə 3,2 dəfə artmışdır. Bu dünya miqyasında rekord göstəricidir. Həmin dövr ərzində ölkədə sənaye istehsalı 2,6 dəfə, ixrac 4,7 dəfə, valyuta ehtiyatları 24 dəfə artmışdır. Bu illər ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatına təxminən 250 milyard ABŞ dolları həcmində sərmayə qoyulmuşdur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi müddətdə xalqın böyük etimadını qazanaraq bir daha sübut etdi ki, Azərbaycanı həm daxili, həm də beynəlxalq miqyasda yalnız o təmsil edə bilər. İlk gündən hər bir azərbaycanlının prezidenti olacağını vəd edən, verdiyi sözü uğurla yerinə yetirən dövlət başçısı öz fəaliyyəti ilə ümummilli liderin başladığı işi davam etdirməyə qadir olduğunu sübut etməklə yanaşı, həm də özünü yeni zamanın yeni lideri kimi göstərdi. Bir tərəfdən, mövcud ənənələr müdafiə olundu, digər tərəfdən isə dövlət idarəçiliyinə zəruri novatorluq gətirildi.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın istər daxili, istərsə də xarici siyasətində əldə edilən hər bir uğur ulu öndər Heydər Əliyevin zəkasının təəcəssümü, onun irsən qoyub getdiyi milli tərəqqi ideyalarının təzahürüdür.

Dövlətimizin başçısının iqtisadi inkişaf və demokratikləşdirmə, hüquqi dövlət quruculuğu, uğurlu diplomatiya istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində bərqərar edilmiş vətəndaş cəmiyyəti, sağlam mənəvi-psixoloji mühit, ən başlıcası, sosial ədalət demokratik və hüquqi bir dövlət kimi Azərbaycanın nüfuzunu bütün dünyada artırıb. Dünya birliyinə yaxından inteqrasiya olunan ölkəmizdə bütün proseslər xalqımızın milli mənafelərinə və dövlətçilik prinsiplərinə uyğun olaraq qurulub. Azərbaycanın beynəlxalq arenada güclü, bütün məsələlərlə bağlı öz prinsipial mövqeyi var, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin qorunub saxlanmasına, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişafına mühüm töhfələr verir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən sosial- iqtisadi, siyasi sahədə aparılan genişmiqyaslı islahatlar təkcə xalqımız tərəfindən deyil, eyni zamanda dünya dövlətləri, beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən də müsbət qarşılanır.

İqtisadi-siyasi müstəqilliyini tam təmin edən Azərbaycan istənilən meyar, parametrlər üzrə dünya dövlətləri arasında ən qabaqcıl yerlərdə qərarlaşıb. Aparıcı iqtisadi-maliyyə institutları və reyting mərkəzləri ölkəmizdəki sistemli iqtisadi siyasəti, islahatları yüksək qiymətləndirir. Dünyanın ən böyük beyin mərkəzlərindən bir olan İrs Fondu tərəfindən hazırlanan "İqtisadi Azadlıq İndeksi 2021" hesabatında Azərbaycan 172 ölkə arasında 38-ci yerdə qərarlaşıb. Hesabata görə, Azərbaycan Avropa regionunda 45 ölkə arasında 23-cü yerdədir, onun ümumi bəli regional orta göstəriciyə bərabərdir, lakin dünya ortalamasından yüksəkdir. Dünya Bankının Daxili Audit strukturları tərəfindən aparılmış müfəssəl diaqnostika nəticəsində Azərbaycanın "Doing Business 2020" hesabatındakı mövqeyi daha da yaxşılaşıb, Azərbaycan iqtisadi inkişaf baxımından, infrastruktur layihələri baxımından inkişaf etmiş ölkələri qabaqlayıb, dünyanın "Ən islahatçı on ölkəsi" sırasına daxil olub. Suveren fondların şəffaflıq və hesabatlılıq istiqamətində fəaliyyətinin dəyərləndirməsini həyata keçirən Beynəlxalq İqtisadiyyat üzrə ABŞ-ın nüfuzlu Peterson İnstitutunun (PIIE) tərtib etdiyi və cari ilin fevral ayında nəşr olunan 2019-cu il üzrə Suveren Fondların Şəffaflıq və Hesabatlılıq üzrə qiymətləndirmə cədvəlində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu (ARDNF) 64 suveren fond arasında 5-ci yerdə qərarlaşıb. Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə aparılan ardıcıl və sistemli iqtisadi siyasətin, islahatların məntiqi nəticəsidir.

Bu illər ərzində ölkəmizin təhlükəsizlik strategiyası uğurla həyata keçirilmiş, ilk növbədə, Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi tam təmin olunmuş, xarici enerji mənbələrindən asılılıq aradan qaldırılmışdır. 1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə ölkəmizin iqtisadiyyatında başlanan canlanma nəticəsində yeni neft və neft-qaz müqavilələri imzalanmış, enerji ixracı marşrutları reallaşdırılmışdır. Bu sahədə "Bakı – Tbilisi – Ceyhan" neft kəməri xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Əgər "Əsrin müqaviləsi" kimi nəhəng kontraktın imzalanması müstəqillik illərinin enerji tarixinin ilk əsas səhifəsini təşkil edirsə "Bakı – Tbilisi – Ceyhan"-ın inşası bu tarixin

yeni və şərəfli bir səhifəsidir. Bunun ardınca qaz ixracının əsas marşrutu olan Bakı – Tbilisi – Ərzurum (Cənubi Qafqaz) boru kəməri işə salınmışdır. Hazırda ölkəmizdən neft və qazın ixracını təmin edən 7 kəmər mövcuddur. Avropada ən iri infrastruktur layihələrindən biri olan Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi artıq yekunlaşmaq mərhələsindədir. Dörd layihədən üçü istifadəyə verilib. Bu layihələr Azərbaycan üçün nadir və əvəzolunmaz layihələrdir və uzun illər, onilliklər bundan sonra bizim milli maraqlarımızı, iqtisadi və siyasi maraqlarımızı təmin edəcək.

Ölkədə aparılan məqsədyönlü iqtisadi siyasət nəticəsində Azərbaycan nəinki bölgədə, eləcə də Avrasiya məkanında nəqliyyat mərkəzinə çevrilib. Bakı – Tbilisi – Qars dəmir yolunun işə salınması tarixi hadisədir. Bununla yanaşı Şimal – Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu gün Şərq – Qərb və Şimal – Cənub nəqliyyat dəhlizlərində birləşən ölkələrin sayı artmaqda davam edir. Bu səbəbdən də Azərbaycan Avrasiyada çox böyük strateji nəqliyyat mərkəzinə çevrilmişdir. Heç şübhəsiz, ölkə iqtisadiyyatının davamlı inkişaf modelinə transformasiya olunması, dayanıqlı və tarazlı inkişaf, makroiqtisadi sabitləşmə mexanizminin qurulması bu dövrün ən möhtəşəm uğurlarından biri kimi qeyd olunmalıdır.

2003-cü ildən etibarən Azərbaycanın iqtisadi sahədə həyata keçirdiyi siyasətin uğurlarını şərtləndirən əsas amillərdən biri də regionlarda sahibkarlığın inkişafını sürətləndirməklə, oradakı əmək ehtiyatlarından, təbii və iqtisadi potensialdan səmərəli istifadə edilməsinə imkan yaradılmasıdır. Ölkədə dayanıqlı, sabit inkişafı təmin etmək məqsədilə həyata keçirilən mühüm proqramlardan biri regionların sosial-iqtisadi inkişafının təmin edilməsi olmuşdur. Bu məqsədlə üç dövrü – 2004-2008, 2009-2013, 2014-2018- ci illəri əhatə edən "Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramları" qəbul edilmiş və uğurla həyata keçirilmişdir. Bu illər ərzində reallaşdırılan regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının təhlili göstərir ki, ötən müddətdə ölkənin makroiqtisadi göstəricilərində regionların xüsusi çəkisi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir. Yerlərdə sahibkarlığın inkişafının

sürətləndirilməsi, yerli istehsal və emal müəssisələrinin fəaliyyətinin bərpası və genişləndirilməsi, iqtisadi və sosial-mədəni infrastruktur obyektlərinin yenidən qurulması regionların iqtisadi inkişafında tamamilə yeni səhifə açmış, insanların kəndlərdən şəhərlərə axınının qarşısını almış, xüsusilə də qeyri-neft sektorunun, sahibkarlığın inkişafına xüsusi təkan vermişdir. Əldə olunan müsbət nəticələrə əsaslanaraq hazırda yeni 2019–2023-cü illəri əhatə edən dördüncü proqramın icrasına start verilmişdir.

Dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə iqtisadi və sosial baxımdan Azərbaycan dünyaya yeni inkişaf modelini təqdim etmiş, eyni zamanda xarici siyasət, mədəni-humanitar və idman sahələrində böyük uğurlar qazanılmışdır. Ölkəmiz Avropa təhlükəsizlik arxitekturasının etibarlı tərəfdaşı kimi qitənin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Azərbaycan Avropa Qonşuluq Siyasətinə qoşulmuş, 2006-cı ildə Azərbaycan Respublikası ilə Avropa İttifaqı arasında enerji məsələləri üzrə strateji tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır. Azərbaycan Avropa İttifaqının "Şərq tərəfdaşlığı" Proqramına qoşulmaqla bu siyasi, iqtisadi əməkdaşlıq daha da genişlənmiş və keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur.

Bununla yanaşı, 2011-ci il oktyabrında Azərbaycan 2012-2013-cü illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə keçirilən seçkilərdə BMT-yə üzv olan 193 dövlətdən 155-nin dəstəyini qazanaraq inamlı qələbə qazanmışdır. BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv qəbul olunması Azərbaycanın diplomatiya tarixində əldə edilmiş ən böyük nailiyyətlərdən biri olmaqla ölkəmizin son illər dünya miqyasında artan siyasi nüfuzunun bariz sübutu olaraq qəbul edilməlidir. Belə ki, Azərbaycan son illər ərzində stabil inkişaf edən, yüksək iqtisadi göstəricilərə nail olan və beynəlxalq siyasətdəki fəaliyyəti ilə dünya ictimaiyyətinin rəğbətini qazanan dövlət olaraq bütün bu müvəffəqiyyətlərin nəticəsində beynəlxalq səviyyədə ən mötəbər qurumun üzvlüyünə seçilmişdir.

Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasında təmsil olunmaqla yanaşı, 2011-ci ilin may ayında 120 dövlətin daxil olduğu Qoşulmama Hərəkətinə üzv qəbul edildi. 2015-ci il noyabrın 15-16-da Türkiyənin Antalya şəhərində "G-20" sammitində Azərbaycanın "Böyük İyirmilik" tədbirlərində iştirakı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. "Böyük İyirmiliyin" hər il keçirilən Zirvə toplantısı ilin əsas iqtisadi hadisəsi hesab edilir və dünyanın aparıcı iqtisadi, hərbi, siyasi gücə malik dövlətləri bu toplantıda təmsil olunurlar. Belə bir Sammitdə Azərbaycanın da təmsil olunması dövlətimizin beynəlxalq imici, siyasi-iqtisadi qüdrətinin artmasının göstəricisidir.

Regionun siyasi, iqtisadi və humanitar mərkəzinə çevrilmiş Azərbaycan həm də beynəlxalq münasibətlər sistemində öz layiqli yerini tutmuş, güclü dövlət və etibarlı tərəfdaş imici qazanmışdır. Bakı şəhəri artıq qlobal məsələlərin müzakirə olunduğu, qitə və dünya miqyaslı tədbirlərə ev sahibliyi edən humanitar məkan kimi tanınır. Azərbaycan artıq sivilizasiyalararası dialoqun, multikulturalizmin, siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə qlobal məsələlərin müzakirə olunduğu mərkəzə çevrilmişdir. 4 dəfə Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumuna, III Qlobal Açıq Cəmiyyətlər Forumuna, V Qlobal Bakı Forumuna, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna, Mədəniyyətlərarası Dialoq toplantısına, Dünya Bankının Azərbaycan üzrə II İqtisadi Siyasət iclasına, "Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının VII Baş Assambleyasına, Qəbələdə beynəlxalq musiqi festivallarına, "Eurovision" musiqi yarışmasına, Dini Liderlərin Ümumdünya Sammitinə, bununla yanaşı, son illərdə "Cənubi Qafqazın və Mərkəzi Asiyanın gələcəyi ilə bağlı strateji dialoq" mövzusunda Dünya İqtisadi Forumuna, Madrid Klubunun toplantısına, Birinci Cənubi Qafqaz Forumuna, Avronest Parlament Assambleyasının Avropadan kənarda ilk iclasına, BMT-nin VII İnternet İdarəçilik Forumuna və digər möhtəşəm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edən Azərbaycan bir daha göstərdi ki, ölkəmiz Cənubi Qafqazda bütün sahələr üzrə müasir dövrün aktual məsələlərinin müzakirə olunduğu geosiyasi əhəmiyyətli məkandır.

Qlobal pandemiya dövründə də Azərbaycanın iqtisadi sahədə irəliləyişləri ölkəmizdə aparılan siyasətin və həyata keçirilən islahatların əhəmiyyətini aydın nümayiş etdirir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, əraziləri işğal olunmuş, çox çətin geosiyasi vəziyyətdə olan Azərbaycan bu nailiyyətləri öz zəhməti hesabına qazanıb: "Bu, Vətən müharibəsi üçün iqtisadi sahədə, siyasi sahədə, daxili sabitlik sahəsində hazırlıq idi".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətimizin xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən biri olan Ermənistan-Azərbaycan Qarabağ münaqişəsinin yalnız beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi şərti ilə nizama salınmasının vacibliyini bildirmiş və beynəlxalq təşkilatların bu sahədə söylərini gücləndirməsinin zəruriliyini bəyan etmişdir. Lakin bunlarla yanaşı, ərazilərimizin işğalı faktını nəzərə alaraq ordu quruculuğu prioritet vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirmişdir.

2003-2020-ci illərdə ən müasir hərbi texnika, avadanlıq, silah-sursatla təchiz edilən, möhkəm nizam-intizam, yüksək döyüş ruhu ilə seçilən, düşməne sarsıdıcı zərbə vurmağa, qarşısına qoyulan hər hansı tapşırığı yüksək səviyyədə yerinə yetirmək iqtidarına malik Azərbaycan ordusu dünyanın ən güclü orduları ilə bir sırada yer almışdır. 2005-ci ildən bu günə qədər bir sıra hərbi təyinatlı müəssisələr işə salınmış və həmin müəssisələrdə artıq 1200 adda hərbi təyinatlı məhsul istehsal edilir. Beynəlxalq reytinglərə görə, Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri hazırda dünyada ən güclü 50 ordu sırasında yer tutur. Bu gün 20-dən çox ölkənin müvafiq qurumlarına Azərbaycanın istehsalı olan hərbi məhsulların ixracı həyata keçirilir.

"Historically, in a short period of time, independence in our country was established and it became irreversible. We have made great strides in terms of economic and social development"

ILHAM ALIYEV

Starting of Ilham Aliyev, the worthiest successor of the national leader Heydar Aliyev, to presidency since 2003 became a new stage in the progress and development of Azerbaijan. This year was a year of further strengthening of our independence, intensive formation of a stable political system and diversified economic structure in the country. It is the very times when democratization processes got extended, process of transformation of our country into the world integration process took more intensive course, sound social and political basis for further development of national economy. As a result of confident steps taken by Ilham Aliyev in big-time politics, significant innovations occurred not only in the socio-economic system but political and social institutions of Azerbaijan as well, efficient intensive reforms were implemented. The fundamental and necessary reforms of the new leader of the independent state of Azerbaijan, Ilham Aliyev, are distinguished not only by emphasizing the real economic, social and political situation of the country, but also by courage. It is as a result of his consistent and confident appeal to innovative management technologies that the economic development of the Republic has gained unprecedented speed and scale, healthy socio-political, moral-cultural mood has increased in the country.

Based on the foundation established by the great leader, the President Ilham Aliyev has turned the economic and social progress in Azerbaijan into an expected reality. Mr. Ilham Aliyev has become the undisputed leader of the nation due to the successes achieved in the field of domestic and foreign policy, as well as the great results of the implementation of the oil strategy and ensuring the sustainability of

macroeconomic stability in the country. As a result of the measures taken under his direct leadership, since 2003 to-date, the country's economy has grown 3.2 times in real terms. This is a record figure on a global scale. During that period, industrial production in the country increased 2.6 times, export 4.7 times, currency resources 24 times. Over these years, about 250 billion was invested in the economy of Azerbaijan. During his leadership, President of Azerbaijan Ilham Aliyev gained great confidence of the people and proved once again that only he can represent Azerbaijan both domestically and internationally. From the first day, the head of state, who promised to be the president of every Azerbaijani and successfully fulfilled his promise, proved by his activity that he is capable to continue the work commenced by the national leader and showed himself as a new leader of the new time. On the one hand, existing traditions were defended, and on the other, necessary innovation was brought to the public administration.

Every success achieved today, both in domestic and foreign policy of Azerbaijan under the leadership of the President Ilham Aliyev, is the embodiment of intelligence of the great leader Heydar Aliyev and the manifestation of the ideas of national progress he has inherited.

Civil society, a healthy moral and psychological environment, and above all, social justice established due to successive and purposeful activities of the head of state towards economic development and democratization, legal state building, successful diplomacy, have enhanced the prestige of Azerbaijan as a democratic and legal state all over the world. In our country, which is closely integrated into the world community, all processes are built in accordance with the national interests of our people and the principles of statehood. Azerbaijan has a strong, principled position on all issues in the international arena and makes a significant contribution to the maintaining of peace and security in the world and the development of mutually beneficial cooperation. Large-scale reforms carried out by the President Ilham Aliyev in the socio-economic and political spheres are highly appreciated not

only by our people, but also by the world states and international financial institutions.

Having fully ensured its economic and political independence, Azerbaijan takes the leading places among the world countries in terms of any criteria and parameters. Leading financial and economic institutions and rating centers highly appreciate the systematic economic policy and reforms in our country. According to the "Economic Freedom Index 2021" report prepared by the Heritage Foundation, one of the largest think tanks in the world, Azerbaijan ranks 38 among 172 countries. According to the report, Azerbaijan ranks 23 among 45 countries in the European region, its total score is equal to the regional average, but higher than the world average. As a result of a detailed diagnosis made by the World Bank's Internal Audit structures, Azerbaijan was upgraded in the Doing Business 2020 report, Azerbaijan has outstripped developed countries in terms of economic development and infrastructure projects and has become one of the "Ten most reformist countries" in the world. The State Oil Fund of the Republic of Azerbaijan (SOFAR) ranks 5 among 64 sovereign wealth funds in the 2019 Sovereign Wealth Fund Transparency and Accountability scoreboard compiled by US Peterson Institute for International Economics (PIIE) which evaluates the performance of sovereign wealth funds in terms of transparency and accountability, and published in February of the current year. All this is the logical result of the consistent and systematic economic policy and reforms carried out in our country under the leadership of President Ilham Aliyev.

Over these years, the security strategy of our country has been successfully implemented, first of all, the energy security of Azerbaijan has been fully ensured, dependence on foreign energy sources has been eliminated. In 1994 with signing the "Contract of the Century" as a result of economic revival of our country, the new oil and oil and gas contracts were signed, energy export routes were realized. The "Baku-Tbilisi-Ceyhan" oil pipeline is of particular importance in this area. If the signing of such a huge contract as the "Contract of the Century" forms the first main

page of the energy history of the years of independence, the construction of "Baku-Tbilisi-Ceyhan" is a new and glorious page of this history. Hereupon, the Baku-Tbilisi-Erzurum (South Caucasus) pipeline, the main route of gas export, was put into operation. At present, there are 7 pipelines providing export of oil and gas from our country. The Southern Gas Corridor project, one of the largest infrastructure projects in Europe, is already being finalized. Three of the four projects have been commissioned. These projects are unique and irreplaceable for Azerbaijan and will satisfy our national, economic and political interests for many years and decades to come.

As a result of the purposeful economic policy carried out in the country, Azerbaijan has become a transport hub not only in the region, but also in Eurasia. The launch of the Baku-Tbilisi-Kars railway is a historic event. Moreover, the creation of the North-South Transport Corridor is of particular importance. Today, the number of countries joining the East-West and North-South transport corridors keeps growing. Therefore, Azerbaijan has become a major strategic transport center in Eurasia. No doubt, the transformation of the country economy into a model of sustainable development, the stable and the balanced development and the establishment of a mechanism of macroeconomic stabilization should be noted as one of the greatest successes of this period.

One of the main factors stipulating the success of Azerbaijan's policy in the economic sphere since 2003 is to accelerate the development of entrepreneurship in the regions and create opportunities for the effective use of labour resources, natural and economic potential there. One of the important programs implemented for providing sustainable and stable development in the country was to ensure the socio-economic development of the regions. To this end, the "State programs on socio-economic development of regions" covering three periods - 2004-2008, 2009-2013, 2014-2018 were adopted and successfully implemented. The analysis of the state programs on the socio-economic development of regions implemented over these

years shows that the share of regions in macroeconomic indicators of the country has significantly increased over the past period. Acceleration of the development of entrepreneurship in the regions, restoration and expansion of the activity of local production and manufacturing enterprises, reconstruction of economic and socio-cultural infrastructure objects opened a completely new page in the economic development of the regions, prevented the flow of people from villages to cities, especially gave a special impetus to the development of the non-oil sector. Based on the positive results achieved, the implementation of the new fourth program covering 2019-2023 years has been launched.

Under the leadership of the head of our state, Azerbaijan presented a new development model to the world from an economic and social perspective, at the same time, great successes were achieved in foreign policy, cultural, humanitarian and sports fields. Our country, as a reliable partner of the European security architecture, plays an important role in ensuring the energy security of the continent. Azerbaijan joined the European Neighbourhood Policy, and in 2006 a Memorandum of Understanding on strategic partnership on energy issues was signed between the Republic of Azerbaijan and the European Union. Joining the "Eastern Partnership" Program of the European Union, Azerbaijan expanded this political and economic cooperation and entered a qualitatively new stage.

At the same time, in October 2011, Azerbaijan won a convincing victory in the elections to the non-permanent member of the UN Security Council for the years 2012-2013, gaining the support of 193 of the 155 UN member states. Membership of the UN Security Council as a non-permanent member is one of the greatest achievements in the history of diplomacy of Azerbaijan and should be regarded as a clear evidence of the growing political influence of our country on a global scale in recent years. Thus, as a result of all these successes Azerbaijan as a stably developing state in recent years, achieving high economic indicators and gaining

the prestige of the world community with its activities in international policy, was elected to the membership of the most influential international organization.

Along with being represented in the UN Security Council, in May 2011 Azerbaijan became a member of the Non-Aligned Movement, which included 120 states. Participation of Azerbaijan in the "Great Twenty" events at the G-20 summit in Antalya, Turkey, on November 15-16 2015, is of great importance. The annual summit of the "Great Twenty" is considered the main economic event of the year and the leading countries of the world with economic, military and political power are represented at this summit. The representation of Azerbaijan at such a summit is an indicator of the growth of the international image, political and economic power of our state.

Azerbaijan, which has become a political, economic and humanitarian center of the region, has also taken its rightful place in the system of international relations and gained the image of a strong state and a reliable partner. Baku is already known as a humanitarian space hosting continent and world-scale events where global issues are discussed. Azerbaijan has already become a center of dialogue between civilizations, multiculturalism, global issues in political, economic, humanitarian and other spheres. Hosting the World Forum on Intercultural Dialogue four times, III Global Open Societies Forum, V Global Baku Forum, the Baku International Humanitarian Forum, the Intercultural Dialogue meeting, II World Bank Economic Policy Meeting on Azerbaijan, VII General Assembly of the International Conference of Asian Political Parties, the international music festivals in Gabala, the "Eurovision" music competition, the World Summit of Religious Leaders, at the same time over the last years the World Economic Forum on "Strategic Dialogue on the Future of the South Caucasus and Central Asia", the Club of Madrid meeting, the First South Caucasus Forum, the First Euronest Parliamentary Assembly outside Europe, the United Nations VII Internet Governance Forum and other major international events, Azerbaijan once again demonstrated that our country is a

geopolitical important place in the South Caucasus where topical issues on all areas of the modern era are discussed.

The economic progress of Azerbaijan even during the global pandemic clearly demonstrates the importance of the policy and reforms carried out in our country. As President Ilham Aliyev noted, Azerbaijan, whose territories were occupied and which was in a very difficult geopolitical situation, has achieved these achievements through its hard work: "It was a preparation for the Patriotic War in the economic, political and internal stability areas".

President of Azerbaijan Ilham Aliyev stressed the importance of the regulation of the Armenia-Azerbaijan Karabakh conflict, which is one of the main priorities of the foreign policy of our state, only within the framework of norms and principles of international law and provided for the territorial integrity of Azerbaijan and stated the necessity of strengthening the efforts of international organizations in this field. But at the same time, taking into account the fact of occupation of our territories, the army building was defined as one of the priority tasks.

In 2003-2020, the Azerbaijani army, equipped with the most modern military machinery, equipment, weapons and ammunition, notable for the strong discipline, high fighting spirit, capable of inflicting a crushing blow to the enemy and performing any task at a high level was ranked among the strongest armies of the world. Since 2005 up to now, a number of military enterprises have been put into operation, and 1200 military goods are already being produced. According to international ratings, the Armed Forces of Azerbaijan are currently among the 50 strongest armies in the world. Today, military goods produced by Azerbaijan are exported to relevant organizations of more than 20 countries.

Əhali

"Azərbaycanda əhali yüksək templərlə artır və iqtisadiyyat, iqtisadi inkişaf, o cümlədən iş yerlərinin yaradılması demoqrafik inkişafı daim üstələməlidir."

İlham Əliyev

Demoqrafik proseslər cəmiyyətin həyatının bir çox tərəfləri ilə qarşılıqlı surətdə bağlı olduğundan bu əlaqə sosial-iqtisadi hadisələrin demoqrafik proseslərə və öz növbəsində demoqrafik proseslərin də sosial-iqtisadi hadisələrə təsirinin təzahürüdür. Son illərdə ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkədə demoqrafik vəziyyətin, əhalinin orta illik artım göstəricilərinin yaxşılaşmasına, gözlənilən ömür uzunluğunun artmasına, müsbət miqrasiya saldosuna nail olunmuşdur.

2003-2020-ci illərdə ölkə əhalisinin sayı 1770064 nəfər və ya 21,2 faiz artaraq 10119133 nəfərə çatmışdır. Əhalinin 53,0 faizini şəhər, 47,0 faizini kənd sakinləri, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir.

2020-ci ildə təbii artım 50924 nəfər təşkil etmiş və əhalinin hər min nəfərinə təbii artım göstəricisi 2003-cü ildəki 7,9-dan 5,1-dək azalmışdır. 2003-cü illə müqayisədə doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu göstəricisi 0,9 yaş artaraq 73,2 yaşa çatmış, o cümlədən kişilər üçün 70,1 yaş, qadınlar üçün 76,5 yaş təşkil etmişdir.

Əhalinin 22,3 faizi 0-14 yaşda, 70,3 faizi 15-64 yaşda, 7,4 faizi isə 65 və yuxarı yaşda olanlardır.

Ötən il ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 126571 doğulmuş körpə qeydə alınmış və bu göstərici əhalinin hər 1000 nəfərinə 12,7 təşkil etmişdir.

2020-ci ildə ölkədə Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 35348 nikaha daxil olma və 14628 boşanma halları qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 3,5, boşanmaların sayı isə 1,5 təşkil etmişdir. Birinci nikaha daxil olanların orta yaş həddi kişilər arasında 28,5, qadınlar arasında 24,3 yaş olmuşdur.

2020-ci ildə Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün Azərbaycana 1669 nəfər gələn və Azərbaycandan 568 nəfər gedən qeydə alınmış, ölkə üzrə miqrasiya saldosu müsbət 1101 nəfər təşkil etmişdir

Population

"The population of Azerbaijan is growing fast, so the economy, economic development, including job creation, should always be ahead of demographic development."

Ilham Aliyev

Since demographic processes are interrelated with many aspects of the life of society, this relation is a manifestation of the impact of socio-economic phenomena on demographic processes and, in its turn, the impact of demographic processes on socio-economic phenomena. As a result of the successful socio-economic reforms carried out in our country in recent years, the demographic situation, average annual population growth indicators have been improved, the expected life expectancy has been increased, positive migration balance has been achieved.

In 2003-2020 the population of the country increased by 1770064 persons or 21.2 percent and reached to 10119133 persons. 53.0 percent of the population is urban, 47.0 percent is rural residents, 49.9 percent is men and 50.1 percent is women.

In 2020, natural growth amounted to 50924 persons, and natural growth indicator per thousand population decreased from 7.9 in 2003 to 5.1. Life expectancy at birth compared to 2003 increased by 0.9 years and reached to 73.2 years, including 70.1 years for men and 76.5 years for women.

22.3% of the population are persons aged 0-14 years, 70,3% are persons aged 15-64 years, and 7,4% - persons aged 65 years and over.

Over the past year, 126571 born infants were registered by the regional (city) registration departments of the Ministry of Justice and this indicator per 1000 population made 12.7 persons.

In 2020, 35348 marriages and 14628 divorces were registered in the country by the regional (city) registration departments of the Ministry of Justice, and the number of marriages per 1000 population made 3.5, and the number of divorces -1.5. Mean age at the first marriage was 28.5 years for men and 24.3 years for women.

In 2020, 1669 persons arrived to Azerbaijan for permanent residence and 568 persons departed from Azerbaijan were registered by the relevant agencies of the Ministry of Internal Affairs and the State Migration Service, and migration positive balance of the country made 1101 persons.

Əhalinin sayı (ilin sonuna, min nəfər)
Number of population (the end of the year, thsd. person)

Əhali	2003	2005	2010	2015	2020	Population
Əhalinin sayı, cəmi	8349,1	8553,1	9111,1	9705,6	10119,1	Number of population, total
şəhər əhalisi	4358,4	4502,4	4829,5	5152,4	5358,5	urban population
kənd əhalisi	3990,7	4050,7	4281,6	4553,2	4760,6	rural population
Əhalinin ümumi sayına nisbətən, faizlə:						As % to total population
şəhər əhalisi	52,2	52,6	53,0	53,1	53,0	urban population
kənd əhalisi	47,8	47,4	47,0	46,9	47,0	rural population
Əhalinin ümumi sayından:						From total size of population:
kişilər	4102,2	4213,5	4517,1	4835,6	5053,8	men
qadınlar	4246,9	4339,6	4594,0	4870,0	5065,3	women
Əhalinin ümumi sayına nisbətən, faizlə:						As % to total population
kişilər	49,1	49,3	49,6	49,8	49,9	men
qadınlar	50,9	50,7	50,4	50,2	50,1	women

Əhalinin yaş qrupları üzrə bölgüsü (ilin sonuna, min nəfər)
Distribution of population by age groups (the end of the year, thsd. persons)

Yaş qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Age groups
Cəmi	8349,1	8553,1	9111,1	9705,6	10119,1	Total
0-9	1343,9	1284,9	1338,6	1561,2	1552,6	0-9
10-19	1822,0	1804,9	1569,4	1318,7	1332,7	10-19
20-29	1420,2	1533,1	1789,4	1816,9	1559,9	20-29
30-39	1301,4	1278,8	1331,1	1549,3	1775,3	30-39
40-49	1217,3	1294,7	1337,4	1269,5	1310,8	40-49
50-59	526,8	651,7	973,5	1241,4	1282,1	50-59
60-69	424,9	376,6	364,9	573,4	868,0	60-69
70 və yuxarı	292,6	328,4	406,8	375,2	437,7	70 and over
əmək qabiliyyətli yaşda ¹⁾	5355,0	5646,6	6285,9	6677,8	6940,9	at working age ¹⁾

¹⁾ 2003-cü və 2005-ci illərdə - kişilər 15-61, qadınlar 15-56 yaşda; 2010-cü ildə - kişilər 15-61,5, qadınlar 15-56,5 yaşda; 2015-ci ildə - kişilər 15-62, qadınlar 15-59 yaşda; 2020-ci ildə - kişilər 15-64, qadınlar 15-61 yaşda.

¹⁾ 2003 and 2005 - men at age 15-61, women at age 15-56; in 2010 - men at age 15-61.5, women at age 15-56.5; in 2015 - men at age 15-62, women at age 15-59; in 2020 - men at age 15-64, women at age 15-61.

Əhəlinin yaş qrupları üzrə bölgüsü (əhəlinin ümumi sayına nisbətən, faizlə)
Distribution of population by age groups (as percent to total population)

Yaş qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Age groups
Cəmi	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
0-9	16,1	15,0	14,7	16,1	15,3	0-9
10-19	21,8	21,1	17,2	13,6	13,2	10-19
20-29	17,0	17,9	19,6	18,7	15,4	20-29
30-39	15,6	15,0	14,6	15,9	17,5	30-39
40-49	14,6	15,2	14,7	13,1	13,0	40-49
50-59	6,3	7,6	10,7	12,8	12,7	50-59
60-69	5,1	4,4	4,0	5,9	8,6	60-69
70 və yuxarı	3,5	3,8	4,5	3,9	4,3	70 and over
əmək qabiliyyətli yaşda ¹⁾	64,1	66,0	69,0	68,8	68,6	at working age¹⁾

¹⁾ 2003-cü və 2005-ci illərdə - kişilər 15-61, qadınlar 15-56 yaşda; 2010-cü ildə - kişilər 15-61,5, qadınlar 15-56,5 yaşda; 2015-ci ildə - kişilər 15-62, qadınlar 15-59 yaşda; 2020-ci ildə - kişilər 15-64, qadınlar 15-61 yaşda.

¹⁾ 2003 and 2005 - men at age 15-61, women at age 15-56; in 2010 - men at age 15-61,5, women at age 15-56,5; in 2015 - men at age 15-62, women at age 15-59; in 2020 - men at age 15-64, women at age 15-61.

Doğumun, ölümün və təbii artımın ümumi əmsalları
Crude ratio of birth, death and natural increase

İllər Years	Nəfər Person			Əhəlinin hər 1000 nəfərinə Per 1000 population		
	Təbii artım Natural increase	Doğulanlar Births	Ölülər Deaths	Təbii artım Natural increase rate	Doğulanlar Birth rate	Ölülər Death rate
2003	64466	113467	49001	7,9	13,9	6,0
2005	89939	141901	51962	10,7	16,9	6,2
2010	112063	165643	53580	12,5	18,5	6,0
2015	111513	166210	54697	11,7	17,4	5,7
2020	50924	126571	75647	5,1	12,7	7,6

Şəhər və kənd yerləri üzrə ümumi nəsilvermə əmsali
Total fertility rate by urban and rural places

İllər Years	Cəmi Total	Şəhər yerlərində Urban places	Kənd yerlərində Rural places
2003	1,9	1,7	2,1
2005	2,3	2,1	2,5
2010	2,3	2,1	2,5
2015	2,1	2,0	2,2
2020	1,7	1,6	1,8

Doğum zamanı ananın orta yaşı (yaş sayı)
Average age of mother at childbirth (number of years)

İllər Years	Uşaq doğmuş anaların orta yaşı Average age of mothers at childbirth		
	Cəmi Total	şəhər yerlərində urban places	kənd yerlərində rural places
2003	25,4	25,7	25,1
2005	25,2	25,7	24,8
2010	24,8	25,4	24,2
2015	25,1	25,9	24,4
2020	25,9	26,9	25,0

Ananın nikah vəziyyətinə görə diri doğulan uşaqların sayı
Live births by marital status of mother

İllər Years	Cəmi Total	Diri doğulan uşaqların sayı Live births			
		o cümlədən: including:			
		rəsmi qeydə alınmış nikahda olan qadınlar tərəfindən	rəsmi qeydə alınmamış nikahda olan qadınlar tərəfindən	onlardan Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələrində qeydə alınmış of which registered by Registration Department of the Ministry of Justice	hər iki valideynin ərizələrinə əsasən based on statement of both parents
		officially registered marriage	officially unregistered marriage	tək ananın ərizəsinə əsasən based on statement of mother	
2003	113467	101585	11882	2606	9276
2005	141901	115851	26050	21231	4819
2010	165643	140258	25385	18040	7345
2015	166210	142172	24038	17303	6735
2020	126571	108857	17714	13185	4529

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (yaş sayı)
Life expectancy at birth (number of years)

İllər Years	Cəmi əhali Total population	Kişilər Men	Qadınlar Women
2003	72,3	69,5	75,1
2005	72,4	69,6	75,1
2010	73,6	70,9	76,2
2015	75,2	72,7	77,6
2020	73,2	70,1	76,5

Rəsmi qeydə alınmış nikah və boşanmaların sayı və ümumi əmsalları
Number and rate of officially registered marriages and divorces

İllər Years	Nikahların sayı Number of marriages	Boşanmaların sayı Number of divorces	Əhəlinin hər 1000 nəfərinə Per 1000 population	
			nikahların sayı number of marriages	boşanmaların sayı number of divorces
2003	56091	6671	6,8	0,8
2005	71643	8895	8,5	1,1
2010	79172	9061	8,9	1,0
2015	68773	12764	7,2	1,3
2020	35348	14628	3,5	1,5

Rəsmi qeydə alınmış nikaha daxil olanların orta yaşı (yaş sayı)
Mean age at officially registered marriage (number of years)

İllər Years	Nikaha daxil olanların orta yaşı Mean age at marriage		1-ci nikaha daxil olanların orta yaşı Mean age at the 1st marriage	
	kişilər men	qadınlar women	kişilər men	qadınlar women
2003	28,6	23,7	27,6	23,3
2005	28,4	23,7	27,5	23,4
2010	27,9	23,4	27,3	23,1
2015	28,6	24,1	27,5	23,6
2020	30,0	25,2	28,5	24,3

Bay və gəlinin yaş qruplarına görə nikahların sayı
Marriages by age groups of groom and bride

İllər Years	Nikahların sayı Number of marriages	o cümlədən bəyin yaş qruplarına görə: including by age groups of groom:			
		18 yaşadək under 18 years old	18-24	25-34	35 və yuxarı 35 and over
2003	56091	21	14824	34189	7057
2005	71643	48	21452	40687	9456
2010	79172	7	27284	42297	9584
2015	68773	3 ¹⁾	19878	39804	9088
2020	35348	-	6698	22654	5996

İllər Years	Nikahların sayı Number of marriages	o cümlədən gəlinin yaş qruplarına görə: including by age groups of bride:			
		18 yaşadək under 18 years old	18-24	25-34	35 və yuxarı 35 and over
2003	56091	2556	36098	13880	3557
2005	71643	4016	45617	17252	4758
2010	79172	4742	52132	17883	4415
2015	68773	388 ¹⁾	46287	17050	5048
2020	35348	165 ¹⁾	20942	10568	3673

¹⁾ 18 yaşadək nikaha daxil olanların sayında nəzərə alınmayan dərəcədə azalmanın müşahidə olunmasının əsas səbəbi Azərbaycanda ailə qurmaq üçün minimum yaş həddinin kişilərdə və qadınlarda 18 yaşın müəyyən olunmasıdır.

¹⁾ The main reason of notably decreasing in number of persons aged under 18 years old who enter into a marriage is that minimum age for marriage on men and women in Azerbaijan is determined to be 18.

Əhəlinin beynəlxalq miqrasiyası (min nəfər)
International migration (thsd. person)

İllər Years	Ölkəyə daimi yaşamaq üçün gələnlər Arrivals to the country for permanent residence	Ölkədən daimi yaşamaq üçün gedənlər Departures from the country for permanent residence	Miqrasiya artımı (azalması) Net migration
2003	2,5	3,8	-1,3
2005	2,0	2,9	-0,9
2010	2,2	0,8	1,4
2015	2,7	1,6	1,1
2020	1,7	0,6	1,1

Daimi yaşamaq üçün Azərbaycana gələn və Azərbaycandan gedənlərin ölkələr üzrə bölgüsü (nəfər)
Distribution of person arriving and departing to Azerbaijan for permanent residency (person)

Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Daimi yaşamaq üçün Azərbaycana gələnlər Arrivals to the Azerbaijan for permanent living						
Cəmi	2500	2013	2228	2649	1669	Total
o cümlədən:						including:
ABŞ-dən	-	1	3	3	15	USA
Almaniya	1	-	3	12	8	Germany
Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığına	-	-	-	5	3	United Kingdom
Belarusdan	19	10	58	5	8	Belarus
Estoniyadan	-	1	-	-	-	Estonia
Gürcüstandan	204	379	35	782	663	Georgia
İrandan	12	13	5	144	88	Iran
İsraildən	1	5	7	3	3	Israel
Qazaxıstandan	96	78	177	103	62	Kazakhstan
Qırğızıstandan	15	12	4	33	19	Kyrgyzstan
Latviyadan	7	5	3	2	2	Latvia
Litvadan	-	5	-	6	4	Lithuania
Moldovadan	7	2	2	13	10	Maldives
Özbəkistandan	109	80	53	95	56	Uzbekistan
Əfqanıstandan	-	-	-	22	7	Afghanistan
Pakistandan	5	3	-	30	7	Pakistan
Hindistandan	-	-	-	4	1	India
Polşadan	-	-	-	1	-	Poland
Rusiya Federasiyasından	1656	1158	1706	930	448	Russian Federation
Tacikistandan	15	6	7	8	4	Tajikistan
Türkiyadan	13	13	4	164	112	Turkey
Türkmenistandan	162	115	62	50	65	Turkmenistan
Ukraynadan	165	104	97	99	63	Ukraine
digər xarici ölkələrdən	13	23	2	135	21	other foreign countries
MDB ölkələrindən	2244	1565	2166	1336	735	From countries of CIS
Digər xarici ölkələrdən	256	448	62	1313	934	Other foreign countries

ardı...

...continued...

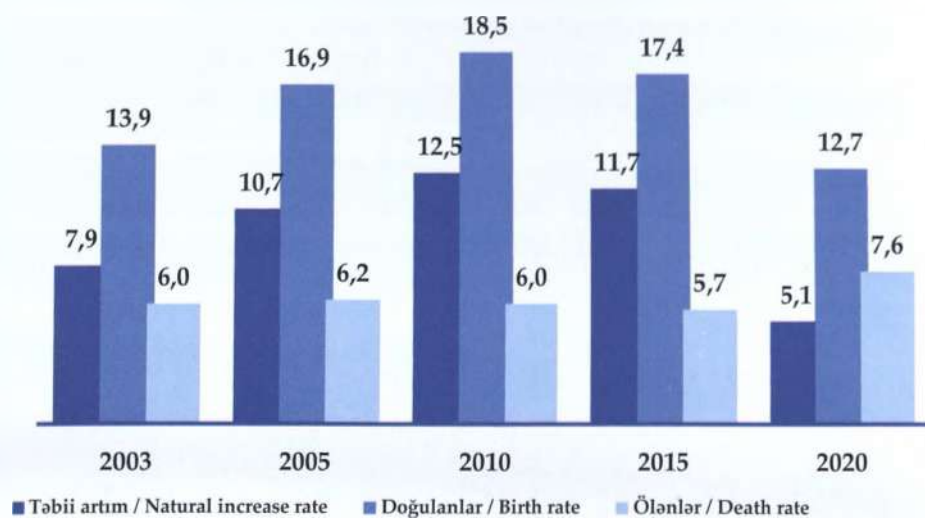
Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Daimi yaşamaq üçün Azərbaycandan gedənlər Departures from the Azerbaijan for permanent living						
Cəmi	3754	2906	799	1557	568	Total
o cümlədən:						including:
ABŞ-a	18	19	6	20	9	USA
Almaniyaya	46	9	9	17	8	Germany
Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığına	-	-	-	-	1	United Kingdom
Belarus	95	88	17	52	15	Belarus
Estoniyaya	-	-	-	1	-	Estonia
Gürcüstana	10	7	2	17	12	Georgia
İrana	3	-	-	-	-	Iran
İsrailə	31	14	6	3	2	Israel
Qazaxıstana	149	138	260	482	124	Kazakhstan
Qırğızıstana	25	4	1	10	3	Kyrgyzstan
Latviyaya	-	-	-	1	-	Latvia
Litvaya	1	-	5	-	-	Lithuania
Moldovaya	6	9	-	9	-	Maldives
Özbəkistana	13	7	3	20	6	Uzbekistan
Əfqanıstana	-	-	-	-	-	Afghanistan
Pakistana	-	-	-	-	-	Pakistan
Hindistana	-	-	-	-	-	India
Polşaya	-	-	-	-	-	Poland
Rusiya Federasiyasına	3140	2495	430	782	296	Russian Federation
Tacikistana	1	1	-	-	-	Tajikistan
Türkiyəyə	6	4	10	66	36	Turkey
Türkmenistana	13	5	2	17	2	Turkmenistan
Ukraynaya	181	102	42	22	19	Ukraine
Yunanistana	-	-	-	-	-	Greece
digər xarici ölkələrə	16	4	6	38	35	other foreign countries
MDB ölkələrinə	3623	2849	755	1394	465	To the countries of CIS
Digər xarici ölkələrə	131	57	44	163	103	Other foreign countries

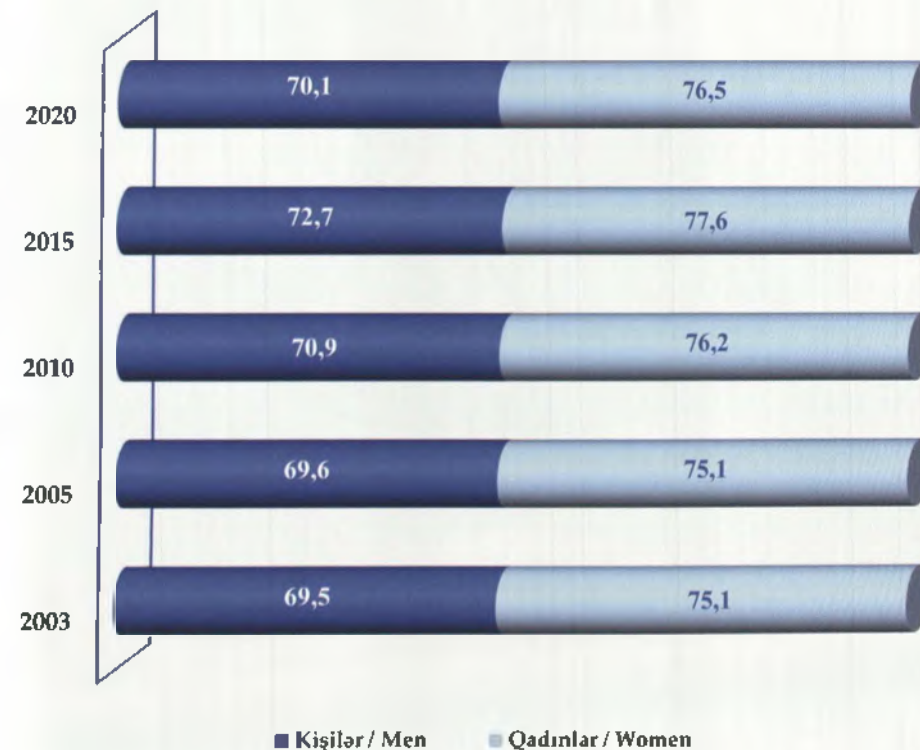
Əhalinin sayı (ilin sonuna, min nəfər)
Number of population (the end of the year, thsd. person)

Doğumun, ölümün və təbii artımın ümumi əmsalları
Crude ratio of birth, death and natural increase

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (yaş sayı)
Life expectancy at birth (number of age)

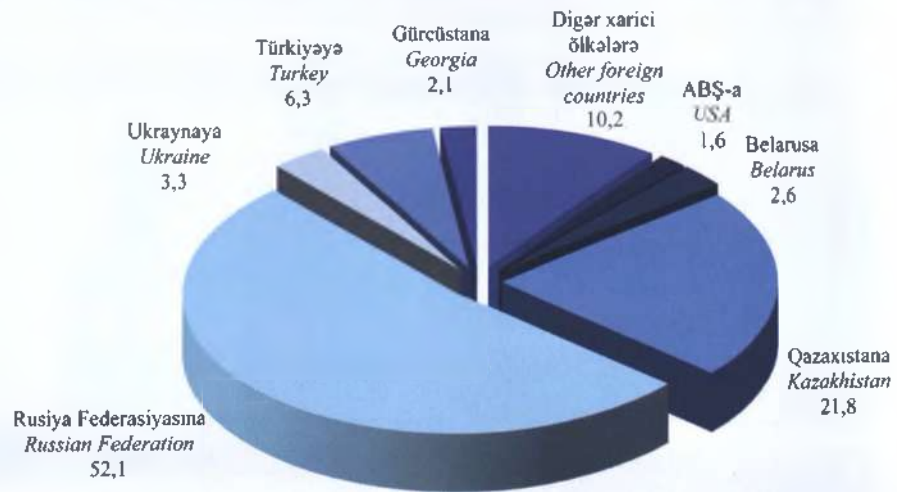
2020-ci il üzrə beynəlxalq miqrasiya

International migration in 2020

Daimi yaşamaq üçün Azərbaycana gələnlərin ölkələr üzrə (faizlə)
Arrivals to Azerbaijan for permanent residence bölgüsü (percent)

Daimi yaşamaq üçün Azərbaycandan gedənlərin ölkələr üzrə bölgüsü (faizlə)
Departures from Azerbaijan for permanent residence (percent)

Əmək

"Bu gün dünya miqyasında işsizliklə mübarizədə Azərbaycan nümunəvi ölkə kimi göstərilir."

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətin əsas istiqamətlərindən biri də əmək bazarının inkişafı və işçi qüvvəsindən səmərəli istifadə etməkdir.

Ölkədə aparılan islahatlar iqtisadiyyatda əsaslı keyfiyyət dəyişikliklərinə səbəb olmuş, dinamik iqtisadi inkişafı təmin etmişdir. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına istiqamətlənmiş Dövlət Proqramları (2004-2008-ci illər, 2009-2013-cü illər, 2014-2018-ci illər və 2019-2025-ci illər) ilə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin uğurla yerinə yetirilməsi ölkə iqtisadiyyatının diversifikasiyasını təmin etmiş, qeyri neft-qaz sektorunun dayanıqlı inkişafı, prioritet sahələrə iri həcmli investisiyaların yönəldilməsi, regionlarda müasir infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması yeni istehsal və emal müəssisələrinin fəaliyyətə başlamasına zəmin yaratmış və bunun nəticəsi olaraq 2003-2020-ci illər ərzində ölkədə 2518,3 min yeni iş yerləri açılmışdır. Yeni iş yerlərinin 32,0 faizi Bakı şəhərinin, 3,1 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, 64,9 faizi isə digər regionların payına düşmüşdür.

Yeni açılmış iş yerləri, "Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası"ndan irəli gələn əsas tədbirlər işçi qüvvəsindən istifadə etməklə

əhalinin səmərəli məşğulluğunu təmin etmişdir ki, bu da ölkənin əmək bazarı və məşğulluq sahəsində irəliləyişin əldə olunmasına imkan vermişdir. Belə ki, 2021-ci il yanvar ayının I-i vəziyyətinə ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 5252,5 min nəfər, məşğul əhalinin sayı 4876,6 min nəfər, o cümlədən müddətli işçilərin sayı 1698,7 min nəfər olmuş və 2003-cü illə müqayisədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 20,1 faiz, məşğul əhalinin sayı 22,8 faiz, müddətli işçilərin sayı isə 38,5 faiz artmışdır. İqtisadiyyatın qeyri-dövlət sektorunda məşğulluğun payı 2003-cü ilə nisbətən 2020-ci ildə 34,4 faiz artaraq 77,0 faiz təşkil etmişdir.

2003-2020-ci illərdə məşğulluğun strukturunda əsasən kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq (38,9 faizdən 36,3 faizədək), mədənçıxarma sənayesi (1,1 faizdən 0,8 faizədək), ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri (15,8 faizdən 14,2 faizədək), təhsil (8,6 faizdən 7,8 faizədək) və əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi (4,6 faizdən 3,9 faizədək) sahələrində çalışan məşğul əhalinin xüsusi çəkisi azalmış, emal sənayesi (4,8 faizdən 5,3 faizədək), tikinti (5,1 faizdən 7,3 faizədək), turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə (0,6 faizdən 1,3 faizədək), informasiya və rabitə (0,8 faizdən 1,3 faizədək), peşə, elmi və texniki fəaliyyət (1,1 faizdən 1,5 faizədək) sahələrində isə artmışdır.

2003-2020-ci illər ərzində ölkə iqtisadiyyatında müddətli çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 9,1 dəfə artaraq 707,7 manat, minimum aylıq əməkhaqqı (2003-cü il sentyabrın 1-dən 9,0 manat olduğunu nəzərə alsaq) isə 27,8 dəfə artaraq 250,0 manat olmuşdur. Həmin dövr üzrə müddətli çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı dövlət sektorunda 12,4 dəfə artaraq 631,4 manat, qeyri-dövlət sektorunda isə 5,8 dəfə artaraq 801,6 manat təşkil etmişdir. 2020-ci ildə ölkə iqtisadiyyatında müddətli çalışan işçilərin 26,5 faizini orta aylıq nominal əməkhaqqı 300,0 manatadək olan müddətli işçilər, 61,4 faizini 301,0 manatdan 1000,0 manatadək olanlar, 12,1 faizini isə 1001,0 manat və yuxarı olanlar təşkil etmişdir.

Labour

"Today, Azerbaijan is shown as an exemplary country in the fight against unemployment on a global scale."

Ilham Aliyev

One of the main directions of the socio-economic policy carried out in the Republic of Azerbaijan is the development of the labour market and efficient use of the labour force.

The reforms carried out in the country have caused fundamental qualitative changes in the economy and provided dynamic economic development. The successful implementation of the measures envisaged by the State Programs aimed at the socio-economic development of the regions (2004-2008, 2009-2013, 2014-2018 and 2019-2025) provided diversification of the economy of the country, sustainable development of the non-oil and gas sector, large-scale investments in priority areas, the implementation of modern infrastructure projects in the regions paved the way for the launch of new manufacturing and processing enterprises, and as a result, during 2003-2020, 2518.3 thousand new workplaces were established in the country. 32.0% of new workplaces fell to the share of Baku city, 3.1% to Nakhchivan Autonomous Republic and 64.9% to other regions.

Newly opened workplaces, the main measures arising from the "Employment Strategy of the Republic of Azerbaijan" provided effective

employment of the population by using the labor force, which allowed to achieve progress in the labour market and employment of the country. Thus, as of January 2021, the number of economically active population in the country was 5252.5 thousand person, the number of employed people was 4876.6 thousand person, including the number of hired workers 1698.7 thousand person and compared with 2003 the number of economically active population increased by 20.1%, the number of employed people increased by 22.8%. Compared to 2003 the share of employment in the non-public sector of the economy increased by 34.4% and amounted to 77.0% in 2020.

In 2003-2020 the share of employed population working in fields of mainly agriculture, forestry and fishing (from 38.9% to 36.3%), mining industry (from 1.1% to 0.8%), trade, repair of vehicles (from 15.8% to 14.2%), education (from 8.6% to 7.8%) and provision of health and social services to the population (from 4.6% to 3.9%) in the structure of employment decreased, processing industry (from 4.8% to 5.3%), construction (from 5.1% to 7.3%), accommodation of tourists and public catering (from 0.6% to 1.3%), information and communication (from 0.8% to 1.3%), professional, scientific and technical activities (from 1.1% to 1.5%) increased.

During 2003-2020, the average nominal monthly wage of employees in the economy of the country increased by 9.1 times and amounted to 707.7 manat, and the minimum monthly wage (given that it was 9.0 manat since September 1, 2003) increased by 27.8 times and amounted to 250.0 manat. The average nominal wage of employees for that period increased by 12.4 times in the public sector and amounted to 631.4 manat, and in the non-public sector increased by 5.8 times and amounted to 801.6 manat. In 2020, 26.5% of the employees of the economy of the country were hired workers with average nominal wage of 300.0 manat, 61.4% - from 301.0 manat to 1000.0 manat, and 12.1% - from 1001.0 manat and above.

İqtisadi fəal əhali (ilin sonuna)

Economic activity of population (at the end of the year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İqtisadi fəal əhəlinin sayı – cəmi, min nəfər	4373,5	4380,1	4587,4	4915,3	5252,5	Number of economically active population - total, thsd. persons
Məşğul əhəlinin sayı – cəmi, min nəfər	3972,6	4062,3	4329,1	4671,6	4876,6	Number of employed persons - total, thsd. persons
İşsiz əhəlinin sayı ¹⁾ – cəmi, min nəfər	400,9	317,8	258,3	243,7	375,9	Number of unemployed persons ¹⁾ - total, thsd. persons

¹⁾ Beynəlxalq Əmək Təşkilatının metodologiyasına əsasən bütün işsizlər nəzərə alınmaqla hesablanmışdır.¹⁾ Calculated taking into account total unemployed based on International Labour Organization's methodology.

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə məşğul əhəlinin sayı (ilin sonuna, min nəfər)

Number of employed population by economic activities (at the end of the year, thsd. persons)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İqtisadiyyat üzrə – cəmi	3972,6	4062,3	4329,1	4671,6	4876,6	On economy, total
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	1546,1	1573,6	1655,0	1698,4	1771,9	Agriculture, forestry and fishing
Mədən qəbirxana sənayesi	41,9	42,3	41,5	39,1	40,1	Mining
İmal sənayesi	192,3	198,4	208,9	229,8	258,3	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	22,7	27,9	30,6	27,1	28,3	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	22,8	23,9	25,2	25,4	29,9	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	202,8	211,9	287,5	336,4	357,5	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	629,1	634,8	626,7	693,7	690,5	Trade; repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	170,8	174,6	179,1	197,1	202,7	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	21,9	25,1	46,9	61,5	64,9	Accommodation and food service activities
İnformasiya və rabitə	30,3	32,3	55,8	60,3	61,4	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	16,5	18,1	24,4	33,0	28,9	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	82,6	82,1	69,6	89,7	90,0	Real estate activities
Pəşə, elmi və texniki fəaliyyət	41,9	43,4	45,6	59,6	72,9	Professional, scientific and technical activities

...ardı

...continued

	2003	2005	2010	2015	2020	
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	35,4	38,7	46,5	55,2	89,8	Administrative and support service activities
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	248,9	256,6	279,1	287,3	276,9	Public administration and defence; social security
Təhsil	343,6	345,1	349,8	373,5	380,1	Education
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	184,7	188,8	170,3	180,8	190,2	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	49,7	52,4	59,6	69,6	77,7	Art, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	88,6	92,3	127,0	154,1	164,6	Other service activities

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə muzzdlu işçilərin sayı (ilin sonuna, min nəfər)
Number of employees by economic activities (at the end of the year, thsd. persons)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İqtisadiyyat üzrə - cəmi	1226,6	1297,1	1382,9	1502,5	1698,7	On economy, total
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	44,1	45,7	41,2	46,3	61,2	Agriculture, forestry and fishing
Mədənçıxarma sənayesi	39,2	40,3	34,7	34,2	34,1	Mining
Emal sənayesi	96,6	104,5	84,8	94,4	127,1	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	22,7	27,9	30,6	27,1	28,3	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	22,8	23,9	22,2	25,4	29,9	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	55,3	61,7	79,6	95,3	134,0	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	236,1	250,3	286,8	284,8	312,7	Trade; repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	71,0	74,3	64,9	73,1	76,3	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iasa	6,5	13,4	16,8	21,8	25,3	Accommodation and food service activities
Informasiya və rabitə	27,0	27,4	24,3	26,1	29,8	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	8,6	11,8	21,0	30,1	28,9	Financial and insurance activities

...ardı

...continued

	2003	2005	2010	2015	2020	
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	8,6	11,8	21,0	30,1	28,9	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	4,7	5,4	8,7	15,1	18,0	Real estate activities
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	35,0	37,6	43,4	57,0	58,4	Professional, scientific and technical activities
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	5,6	9,2	20,9	24,7	76,2	Administrative and support service activities
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	48,8	48,2	52,4	101,4	112,0	Public administration and defence; social security
Təhsil	321,7	326,7	345,3	338,4	332,9	Education
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	125,1	128,8	137,5	133,7	140,2	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	46,1	49,9	53,7	56,7	54,5	Art, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	9,7	10,1	14,1	16,9	18,9	Other service activities

Azərbaycan Respublikası üzrə yeni açılmış iş yerlərinin sayı
Number of new jobs opened in the Republic of Azerbaijan

	2003	2005	2010	2015	
Yeni iş yerlərinin sayı, cəmi	153584	169013	73009	115869	Number of new jobs, total
ondan daimi iş yerləri:	114743	109802	52721	91119	of which constant job places:
o cümlədən:					including:
yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatlarda	40142	15177	7425	10255	new created enterprises and organizations
müvcud müəssisə və təşkilatlarda	51678	28273	10792	9503	existing enterprises and organizations
fəaliyyəti bərpa edilmiş müəssisə və təşkilatlarda	9283	2650	391	557	enterprises and organizations restored activities
fərdi sahibkarlıq subyektlərində	13640	63702	34113	70804	private entrepreneurship objects
digər tədbirlər üzrə (müxtəlif beynəlxalq və yerli layihələr, abadlıq işləri və s.)	38841	59211	20288	24750	on other measures (different international and local projects, construction works and so on.)

Azərbaycan Respublikası üzrə yeni açılmış iş yerlərinin sayı
Number of new jobs opened in the Republic of Azerbaijan

	2019	2020	
Yeni iş yerlərinin sayı, cəmi	192017	128979	Number of new jobs, total
o cümlədən:			including:
yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatlarda	56918	8063	new created enterprises and organizations
mövcud müəssisə və təşkilatlarda	50270	96426	existing enterprises and organizations
fəaliyyəti bərpa edilmiş müəssisə və təşkilatlarda	706	419	enterprises and organizations restored activities private
digər tədbirlər üzrə (müxtəlif beynəlxalq və yerli layihələr, abadlıq işləri və s.)	84123	24071	on other measures (different international and local projects, construction works and so on.)

Qeyd: Yeni iş yeri anlayışı "Məşğulluq haqqında" qanuna uyğunlaşdırılmışdır.
Note: The concept of new workplace is adapted to the law "On Employment"

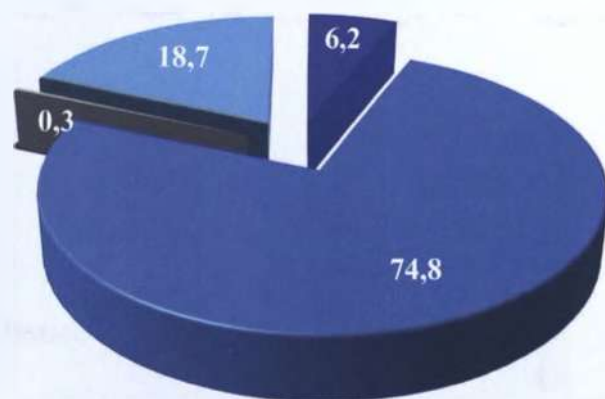

İqtisadi fəal əhali (ilin sonuna, min nəfər)
Economic activity of population (at the end of the year, thsd. persons)

2020-ci il ərzində yeni açılmış iş yerlərinin strukturu (faizlə)
Structure of new jobs opened in 2020 (in percent)

- yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatlarda - created new enterprises and organizations
- mövcud müəssisə və təşkilatlarda - existing enterprises and organizations
- fəaliyyəti bərpa edilmiş müəssisə və təşkilatlarda - enterprises and organizations restored activity
- digər tədbirlər üzrə (müxtəlif beynəlxalq və yerli layihələr, abadlıq işləri və s.) - other measures (different international and local projects, construction works and so on)

Təhsil, elm və mədəniyyət

"Təhsil hər bir dövlətin gələcəyidir. Biz fəxr edirik ki, Azərbaycanda savadlılıq təxminən 100 faizdir."

İlham Əliyev

2020/2021-ci tədris ilinin əvvəlinə 4397 dövlət və 34 qeyri-dövlət əyani ümumi təhsil müəssisələrində 1656,8 min nəfər şagird təhsil almışdır. Tədris ilində ikinci və üçüncü növbələrdə təhsil alan şagirdlərin sayı 350,9 min nəfər və ya əyani ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlərin ümumi sayının 2003/2004-cü tədris ilindəki 33,5 faizə qarşı 21,2 faiz təşkil etmişdir.

2020/2021-ci tədris ilinin əvvəlinə Azərbaycanın təhsil sistemində 52 ali və 61 orta ixtisas təhsil müəssisəsi fəaliyyət göstərmiş, onlarda müvafiq olaraq 198,7 min tələbə ali ixtisas və 60,0 min tələbə orta ixtisas təhsili alır. 2003/2004-cü tədris ili ilə müqayisədə ali təhsil müəssisələrinin kontingenti 64 faiz, orta ixtisas təhsil müəssisələrində isə müvafiq olaraq 12 faiz artmışdır.

Dövlət büdcəsindən təhsilin inkişafına ayrılan vəsait ilbəil artır. Belə ki, 2003-cü ildə bu sahəyə 234,8 milyon manat ayrılmışdısa, 2020-ci ildə bu məbləğ 11,8 dəfə artmış və 2774,3 milyon manata çatmışdır.

2003/2004-cü tədris ilinin əvvəlində Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində 29 ölkədən 1984 əcnəbi tələbə təhsil alırdısa, bu göstərici 2020/2021-ci tədris ilində 84 ölkəni əhatə etməklə 5673 nəfər təşkil etmişdir.

2021-ci ilin əvvəlinə ölkədə müxtəlif elmi-texniki xidmətləri həyata keçirən 127 elmi təşkilat və müəssisə fəaliyyət göstərmişdir. Bu elm ocaqlarında elmi tədqiqat və işləmələrlə 20 mindən çox mütəxəssis məşğul olur və onların da 73 faizi tədqiqatçılardır. Tədqiqatçıların 9,5 faizi elmlər doktoru, 40,9 faizi isə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan mütəxəssislərdir.

Ölkədə 32 milyon kitab fondu olan 2922 kütləvi kitabxana, 2231 klub müəssisəsi, 240 muzey, 29 peşəkar teatr, 5 filarmoniya, 6 musiqi kollektivi, 5 konsert zalı və 351 mədəniyyət və istirahət parkı əhaliyə xidmət göstərir.

Education, science and culture

"Education is the future of every state. We are proud that literacy in Azerbaijan is about 100%."

Ilham Aliyev

At the beginning of the 2020/2021 academic year, 1656.8 thousand students educated in 4397 state and 34 non-state full-time general education institutions. The number of pupils studying in the second and third shifts in the academic year was 350.9 thousand person or total number of pupils studying in the 2003/2004 academic year was 33.5% against 21.2%.

At the beginning of 2020/2021 academic year, 52 higher and 61 secondary educational institutions operated in the education system of Azerbaijan, respectively, 198.7 thousand students receive higher education and 60.0 thousand students receive secondary education. Compared with 2003/2004 academic year, the contingent of higher education institutions increased by 64%, and secondary specialized educational institutions respectively increased by 12%.

Funds allocated from the state budget for the development of education increase year by year. Thus, if in 2003 this area was allocated AZN 234.8 million, in 2020 this amount increased 11.8 times and reached AZN 2774.3 million.

If at the beginning of the 2003/2004 academic year 29 foreign students from 1984 countries were studying in higher education institutions of Azerbaijan, in the 2020/2021 academic year, this indicator covered 84 countries and amounted to 5673 people. At the beginning of 2021, there were 127 scientific organizations and enterprises carrying out various scientific and technical services in the country. More than 20 thousand specialists are engaged in scientific research and development in these centers, and 73% of them are researchers. 9.5% of researchers are Doctors of sciences, 40.9% are specialists with the degree of Doctor of philosophy. 2922 public libraries with 32 million book fund in the country, 2231 club institutions, 240 museums, 29 professional theaters, 5 philharmonic halls, 6 music staffs, 5 concert halls and 351 cultural and recreation parks serve the population.

Əhalinin təhsil səviyyəsi (15 və yuxarı yaşda olan əhalinin hər 1000 nəfərinə, ilin sonuna)
Educational attainment of the population (per 1000 population aged 15 years old and over, at the end of year)

Təhsil səviyyəsi	2003	2005	2010	2015	2020	Education level
Ali və orta (tam və ümumi) təhsili olan 15 və yuxarı yaşda əhali	942	946	968	972	974	Population aged 15 years old and over having higher and secondary education (completed and general)
o cümlədən:						including:
ali	114	118	124	127	137	higher education
orta ixtisas	101	93	85	85	85	specialized secondary education
tam orta	589	601	628	630	627	completed secondary education
ümumi orta	138	134	131	130	125	general secondary education

Məktəbəqədər təhsil müəssisələri (ilin sonuna)
Preschool educational institutions (at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Şəhər və kənd yerləri – cəmi Urban and rural places – total						
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı - cəmi	1780	1764	1638	1722	1825	Number of preschool educational institutions - total
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində uşaqların sayı - cəmi, min nəfər	110,9	110,0	112,9	117,2	126,5	Number of children in preschool educational institutions - total, thsd. persons
Hər 100 yerə düşən uşaqların sayı, nəfər	75	77	88	90	86	Number of children per 100 place, person
Şəhər yerləri Urban places						
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı - cəmi	1020	1012	920	1004	1099	Number of preschool educational institutions - total
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində uşaqların sayı - cəmi, min nəfər	78,9	78,2	82,2	88,3	97,5	Number of children in preschool educational institutions - total, thsd. persons
Hər 100 yerə düşən uşaqların sayı, nəfər	70	74	86	89	85	Number of children per 100 place, person
Kənd yerləri Rural places						
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı - cəmi	760	752	718	718	726	Number of preschool educational institutions - total
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində uşaqların sayı - cəmi, min nəfər	32,0	31,8	30,7	28,9	29,0	Number of children in preschool educational institutions - total, thsd. persons
Hər 100 yerə düşən uşaqların sayı, nəfər	89	88	94	92	90	Number of children per 100 place, person

Uşaqlar üçün internat müəssisələri (ilin sonuna)
Boarding institutions for children (at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Körpələr evlərinin sayı	4	4	4	4	4	Number of nurseries
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	152	156	143	179	82	number of children in them, person
Uşaq evlərinin sayı	6	6	6	8	9	Number of children's homes
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	750	734	513	681	636	number of children in them, person
Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün sosial xidmət müəssisələrinin sayı	2	2	2	2	2	Number of social services enterprises for children with limited health
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	366	298	267	320	326	number of children in them, person
Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi internat evlərinin sayı	12	12	11	11	9	Number of special boarding schools for children with limited health
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	2933	2915	2537	2468	2288	number of children in them, person
Ümumtəhsil internat məktəblərinin sayı	39	39	22	21	25	General educational boarding schools
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	18832	18664	6395	6558	9960	number of children in them, person
ondan:						of which:
valideynlərini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlar üçün internat məktəblərinin sayı	2	2	2	3	3	number of boarding schools for orphans and children deprived of parental care
onlarda olan uşaqların sayı, nəfər	500	480	398	401	449	number of children in them, person

İnternat müəssisələrində valideynini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların sayı
(ilin sonuna, nəfər)

Number of orphans and children deprived of parental care in boarding schools
(at the end of year, person)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İnternat müəssisələrində təlim-tərbiyə alan valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların sayı - cəmi	2182	2441	1259	602	771	Number of orphans and children deprived of parental care breeding up in boarding schools - total
o cümlədən:						including:
körpələr evində ¹⁾	57	59	43	-	2	nurseries ¹⁾
uşaq evlərində	249	438	351	23	49	children's home
sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi internat məktəblərində	136	280	162	82	28	special boarding- schools for children with limited health
sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün sosial xidmət müəssisələrində ²⁾	154	61	44	39	39	number of institutions of social services for children with limited health ²⁾
ümumi təhsil internat məktəblərində	1586	1603	659	458	653	general educational boarding schools
ondan:						of which:
valideynlərini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlar üçün internat məktəblərində	348	330	398	401	449	number of boarding schools for orphans and children deprived of parental care

¹⁾ Səhiyyə Nazirliyinin məlumatlarına əsasən

²⁾ Information of the Ministry of Health Care

²⁾ Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatlarına əsasən

²⁾ Information of the Ministry of Labour and Social Protection

Dövlət və qeyri-dövlət əyani ümumi təhsil müəssisələri (tədris ilinin əvvəlinə)
State and non-state day general educational institutions (at the beginning of school year)

	2003- 2004	2005- 2006	2010- 2011	2015- 2016	2020- 2021	
Əyani ümumi təhsil müəssisələrinin sayı - cəmi	4553	4550	4532	4462	4431	Number of day general educational institutions - total
o cümlədən:						including:
ibtidai	420	406	366	338	312	primary
ümumi orta	915	885	855	809	775	general secondary
tam orta	3198	3238	3292	3299	3328	completed secondary
onlardan:						of which:
liseylər	48	63	76	95	113	liceums
gimnaziyalar	7	6	13	14	14	gymnasiums
səhləmlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi məktəblər və internat məktəbləri	20	21	19	16	16	boarding schools and special schools for children with limited health
Şagirdlərin sayı - cəmi, min nəfər	1680,4	1583,6	1324,6	1353,3	1656,8	Number of pupils - total, thsd. persons
o cümlədən:						including:
ibtidai məktəblərdə	10,7	9,1	6,8	6,1	5,8	primary schools
ümumi orta məktəblərdə	114,8	105,7	76,2	68,2	73,1	secondary schools
tam orta məktəblərdə	1549,0	1461,8	1234,8	1272,7	1571,2	completed secondary schools
onlardan:						of which:
liseylərdə	24,4	30,4	43,8	49,6	73,7	liceums
gimnaziyələrdə	6,2	6,3	9,6	12,3	12,9	gymnasiums
səhləmlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi məktəblər, internat məktəblərində və siniflərdə	5,9	7,0	6,8	6,3	6,7	boarding schools, special schools and classes for children with limited health
Müəllimlərin sayı (əsas heyət), min nəfər	169,2	171,6	172,4	158,1	153,1	Number of teachers (key staff), thsd. persons

Ümumtəhsil müəssisələrini bitirən şagirdlərin sayı (nəfər)
Graduates of general educational institutions (person)

İllər Years	Ümumi orta məktəbi (9-cu sinfi) bitirənlərin sayı - cəmi Number of graduates of general secondary schools (9 class) - total	o cümlədən: including:	onlardan: of which:	Tam orta məktəbi bitirənlərin sayı - cəmi Number of graduates of completed secondary schools - total	o cümlədən: including:	onlardan: of which:
		əyani məktəbləri bitirənlər day schools	kənd yerlərində in rural localities		əyani məktəbləri bitirənlər day schools	kənd yerlərində in rural localities
Dövlət və qeyri-dövlət ümumtəhsil müəssisələrini bitirən şagirdlərin sayı - cəmi (min nəfər) Graduates of state and non-state general educational institutions - total (thsd. persons)						
2003	159190	159016	73799	103425	97098	46971
2005	152690	152514	71816	124152	123480	56068
2010	127409	127278	54479	98622	98327	45011
2015	108522	108358	46346	88580	87815	39118
2020	118257	118120	47186	79422	79304	31892
Dövlət ümumtəhsil müəssisələrini bitirən şagirdlərin sayı (min nəfər) Graduates of state general educational institutions (thsd. persons)						
2003	158672	158498	73799	103078	96751	46971
2005	152114	151938	71816	123688	123016	56068
2010	126513	126382	54479	98112	97817	45011
2015	107860	107696	46317	88187	87422	39118
2020	117106	116969	47186	78638	78520	31892
Qeyri-dövlət ümumtəhsil müəssisələrini bitirən şagirdlərin sayı (nəfər) Graduates of non-state general educational institutions (persons)						
2003	518	518	-	347	347	-
2005	576	576	-	464	464	-
2010	896	896	-	510	510	-
2015	662	662	29	393	393	-
2020	1151	1151	-	784	784	-

Dövlət və qeyri-dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri (tədris ilinin əvvəlinə)
State and non-state specialized secondary educational institutions (at the beginning of school year)

	2003-2004	2005-2006	2010-2011	2015-2016	2020-2021	
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin sayı	60	60	62	61	61	<i>Number of specialized secondary educational institutions</i>
onlarda tələbələr sayı – cəmi, min nəfər	53,7	57,9	53,4	56,4	60,0	<i>in which number of students – total, thsd. persons</i>
o cümlədən təhsil alma formaları üzrə:						<i>including by forms of education:</i>
əyani	41,8	45,6	42,7	48,5	54,6	<i>day</i>
qiyabi	11,9	12,3	10,7	8,0	5,4	<i>correspondence</i>
Əhəlinin 10000 nəfərinə tələbələr sayı	66	69	59	59	60	<i>Number of students per 10000 population</i>
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunan tələbələr sayı – cəmi, min nəfər	16,5	17,3	15,9	13,8	19,2	<i>Number of students admitted to specialized secondary educational institutions – total, thsd. persons</i>
o cümlədən təhsil alma formaları üzrə:						<i>including by forms of education:</i>
əyani	14,3	14,6	13,2	13,2	17,8	<i>day</i>
qiyabi	2,2	2,7	2,7	0,6	1,4	<i>correspondence</i>

Dövlət və qeyri-dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrində professor-müəllim heyəti
(tədris ilinin əvvəlinə, nəfər)

Number of teaching staff of state and non-state specialized secondary educational institutions (at the beginning of school year, person)

	2003-2004	2005-2006	2010-2011	2015-2016	2020-2021	
Professor-müəllim heyətinin sayı (əsas heyət) – cəmi	6504	6813	7126	6104	6111	<i>Number of teaching staff (key staff) – total</i>
onlardan:						<i>of which:</i>
elmi dərəcəsi olanlar:						<i>having scientific degree:</i>
elmlər doktoru	7	9	15	18	11	<i>doctor of science</i>
fəlsəfə doktoru	149	150	79	87	106	<i>doctor of philosophy</i>
elmi adı olanlar:						<i>academic rank:</i>
professor	7	6	4	6	6	<i>professor</i>
dosent	25	29	18	22	23	<i>docent</i>

Dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələri (tədris ilinin əvvəlinə)
State and non-state higher educational institutions (at the beginning of school year)

	2003-2004	2005-2006	2010-2011	2015-2016	2020-2021	
Ali təhsil müəssisələrinin sayı	47	47	51	54	52	<i>Number of higher educational institutions</i>
onlarda tələbələr sayı – cəmi, min nəfər	121,5	129,9	140,2	161,2	198,7	<i>number of students – total, thsd. persons</i>
o cümlədən təhsil alma formaları üzrə:						<i>including by forms of education:</i>
əyani	94,2	97,0	112,9	144,5	183,6	<i>day</i>
qiyabi	27,3	32,9	27,3	16,7	15,1	<i>correspondence</i>
Əhəlinin 10 000 nəfərinə tələbələr sayı	148	154	156	168	199	<i>Number of students per 10 000 population</i>
Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan tələbələr sayı:						<i>Number of students admitted to higher educational institutions:</i>
bakalavriata – cəmi, min nəfər	25,4	28,7	29,9	33,6	45,0	<i>bachelor – total, thsd. persons</i>
o cümlədən təhsil alma formaları üzrə:						<i>including by forms of education:</i>
əyani	20,9	24,3	26,4	32,2	42,2	<i>day</i>
qiyabi	4,5	4,4	3,5	1,4	2,8	<i>correspondence</i>
magistraturaya – cəmi, min nəfər	4,5	3,2	3,7	5,0	9,1	<i>master – total, thsd. persons</i>
o cümlədən təhsil alma formaları üzrə:						<i>including by forms of education:</i>
əyani	3,5	2,3	2,7	5,0	9,1	<i>day</i>
qiyabi	1,0	0,9	1,0	-	-	<i>correspondence</i>

Dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrində professor-müəllim heyəti
(tədris ilinin əvvəlinə, nəfər)

Number of teaching staff of state and non-state higher educational institutions (at the beginning of school year, person)

	2003-2004	2005-2006	2010-2011	2015-2016	2020-2021	
Professor-müəllim heyətinin sayı (əsas heyət) – cəmi	12995	14352	14919	14550	15235	<i>Number of teaching staff (key staff) – total</i>
onlardan:						<i>of which:</i>
elmi dərəcəsi olanlar:						<i>having scientific degree:</i>
elmlər doktoru	1079	1249	1243	1229	1239	<i>doctor of science</i>
fəlsəfə doktoru	5865	5878	5695	5957	6075	<i>doctor of philosophy</i>
elmi adı olanlar:						<i>academic rank:</i>
professor	1113	1174	1267	1161	1132	<i>professor</i>
dosent	4173	4050	4280	3692	4156	<i>docent</i>
Ali təhsil müəssisələrində professor-müəllim heyətinin tərkibində qadınların sayı	6120	6200	6886	7567	8356	<i>Share of women in total number of teachers of higher educational institutions</i>

Təşkilatların növləri üzrə tədqiqat və işləmələrlə məşğul olan heyətin sayı (nəfər)
Distribution of staff engaged in research and development works by types of organizations (person)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	17190	18164	17924	23093	20522	Total
o cümlədən:						including:
elmi-tədqiqat təşkilatlarında	15089	15599	14658	16856	12289	research organizations
ali təhsil müəssisələrində	836	1185	1917	5108	7518	higher educational institutions
digər	1265	1380	1349	1129	715	other

Elmi tədqiqat və işləmələri yerinə yetirən təşkilatların sayı (ilin sonuna)
Number of organizations carried out research-development works (at the end of year)

Elmi müəssisələr	2003	2005	2010	2015	2020	Institutions
Cəmi	138	146	145	141	127	Total
o cümlədən:						including:
elmi-tədqiqat institutları	95	97	93	91	86	research institutions
ali məktəblər	30	33	37	39	37	higher educational institutions
digər	13	16	15	11	4	other

Akademiklərin və müxbir üzvlərin sayı (nəfər)
Number of academicians and corresponding members (person)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Akademiklərin sayı - cəmi	61	58	57	65	63	Number of academicians - total
o cümlədən:						including:
kişilər	59	56	54	60	56	male
qadınlar	2	2	3	5	7	female
Müxbir üzvlərin sayı - cəmi	110	102	109	113	95	Number of corresponding members - total
o cümlədən:						including:
kişilər	100	93	94	99	85	male
qadınlar	10	9	15	14	10	female

Elmin sahələri üzrə tədqiqatçıların sayı (nəfər)
Number of researchers by fields of science (person)

İllər Years	Cəmi Total	o cümlədən elmin sahələri üzrə including by fields of science					
		təbii natural sciences	texniki technical	tibb medical	kənd təsərrüfatı agriculture	ictimai social sciences	humanitar humanities
2003	10830	4958	2265	719	829	690	1369
2005	11603	5109	2555	732	849	794	1564
2010	11037	5092	1857	741	901	755	1691
2015	16137	5243	2424	2054	886	1977	3553
2020	14987	4553	2764	1893	866	2043	2868

Müəssisələrin növünə görə tədqiqat və işləmələrdə istifadə olunan əsas vəsaitlərin dəyəri (mln. manat)
Value of fixed assets used in research and development works by types of institutions (mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	79,7	79,9	97,6	114,2	159,5	Total
o cümlədən:						including:
elmi-tədqiqat təşkilatları	62,4	65,7	75,6	78,8	120,8	research institutions
ali təhsil müəssisələri	11,5	7,1	19,0	31,4	38,7	higher educational institutions
digər	5,8	7,1	3,0	4,0	0,0	other

Elmlər doktorlarının hazırlanması programını həyata keçirən müəssisələrin sayı
Number of organizations carrying out DSc program

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	19	21	26	78	89	Total
o cümlədən:						including:
elmi müəssisələr	13	13	20	57	65	scientific institutions
ali təhsil müəssisələri	6	8	6	21	24	higher educational institutions

Elmlər doktorlarının hazırlanması proqramı üzrə əsas göstəricilər (nəfər)
Main indicators on DSc program (person)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Elmlər doktorlarının hazırlanması proqramı üzrə təhsil alanların sayı - cəmi	57	80	91	593	675	Number of students on DSc program - total
o cümlədən:						including:
elmi müəssisələrdə	33	51	66	328	264	scientific institutions
ali təhsil müəssisələrində	24	29	25	265	411	higher educational institutions
Qəbul - cəmi, nəfər	14	18	13	94	154	Admission - total, person
o cümlədən:						including:
elmi müəssisələrdə	10	17	10	54	76	scientific institutions
ali təhsil müəssisələrində	4	1	3	40	78	higher educational institutions
Buraxılış - cəmi, nəfər	15	8	13	66	84	Graduates - total, person
o cümlədən:						including:
elmi müəssisələrdə	9	7	6	52	55	scientific institutions
ali təhsil müəssisələrində	6	1	7	14	29	higher educational institutions
Ümumi buraxılışdan dissertasiya müdafiə edənlər - cəmi	3	4	6	3	7	Persons defended a thesis from total number of graduates - total
o cümlədən:						including:
elmi müəssisələrdə	2	4	4	3	7	scientific institutions
ali təhsil müəssisələrində	1	-	2	-	-	higher educational institutions

Mədəniyyətin əsas göstəriciləri (ilin sonuna)
Main indicators of culture (to the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Muzeylərin sayı	159	163	226	234	240	Number of museums
muzeylərə gələn ziyarətçilərin sayı, min nəfər	1131	1477	1804	2578	711	number of attendees of museums, thsd. persons
əhalinin hər 1000 nəfərinə	139	176	202	270	71	per 1000 population
Peşakar teatrların sayı	27	30	28	28	29	Number of professional theatres
Konsert müəssisələrinin sayı	13	13	13	14	16	Number of concert organizations
konsert müəssisələrinə gələn tamaşaçıların sayı, min nəfər	227	259	277	401	59	number of attendees of concert organizations, thsd. persons
əhalinin hər 1000 nəfərinə	28	31	31	42	6	per 1000 population
Həyvanat parklarının sayı	1	1	1	1	1	Number of zoological gardens
heyvanat parkına gələn ziyarətçilərin sayı, min nəfər	64	93	121	72	-	number of attendees of zoological gardens, thsd. persons
əhalinin hər 1000 nəfərinə	8	11	14	8	-	per 1000 population
Mədəniyyət və istirahət parklarının sayı	210	326	365	347	351	Number of recreation centers
Tarix, mədəniyyət, memarlıq, bədii və etnoqrafiya qoruqlarının sayı	...	...	28	28	25	Number of historical, cultural, architectural, art and ethnographic reserves
Dəşinmaz tarixi-mədəniyyət abidələrinin sayı	6308	6308	6308	6308	5693	Number of immovable historical and cultural monuments
Uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin sayı (tədris ilinin əvvəlinə)	232	234	237	238	236	Number of child musical art and painting schools - total, (at the beginning of school year)
onlarda şagirdlərin sayı - cəmi, nəfər	73,0	72,0	70,8	68,2	60,4	number of pupils in them - total, person

Muzeylər (ilin sonuna)
Museums (to the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Muzeylərin sayı - cəmi	159	163	226	234	240	Number of museums - total
o cümlədən:						including:
tarix muzeyləri	14	15	67	76	76	history
xatirə muzeyləri	33	34	39	41	42	memorial
diyarşünaslıq muzeyləri	65	67	69	67	69	local lore
incəsənət muzeyləri	38	37	39	39	41	art
digər muzeylər	9	10	12	11	12	other
Muzeylərin fondu - cəmi (min)	1036	1072	1195	1295	1339	Number of museum funds - total (thsd.)
o cümlədən:						including:
tarix muzeylərinin	334	340	350	378	445	history
xatirə muzeylərinin	82	82	101	119	125	memorial
diyarşünaslıq muzeylərinin	267	274	301	329	334	local lore
incəsənət muzeylərinin	202	211	229	240	247	art
digər muzeylərin	151	165	214	229	188	other
Muzeylərə gələn ziyarətçilərin sayı - cəmi, min nəfər	1131	1477	1804	2578	711	Number of museums visitors - total, thsd. persons
o cümlədən:						including:
tarix muzeylərinə	150	307	685	1408	411	history
xatirə muzeylərinə	176	172	177	183	48	memorial
diyarşünaslıq muzeylərinə	488	603	559	600	129	local lore
incəsənət muzeylərinə	265	350	265	247	74	art
digər muzeylərə	52	45	118	140	49	other
Öhalinin hər 1000 nəfərinə	139	176	202	270	71	Per 1000 population

Peşəkar teatrlar (ilin sonuna)
Theatres (to the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Peşəkar teatrların sayı - cəmi	27	30	28	28	29	Number of theatres - total
o cümlədən:						including:
opera və balet teatrları	1	1	1	1	1	opera and ballet
dram, musiqili-komediya və musiqili dram teatrları	20	21	19	19	19	dramatic, musical-comedy and musical dramatic
uşaq və gənc tamaşaçılar teatrları	6	8	8	8	9	child and young people's theatre
Peşəkar teatrlara gələn tamaşaçıların sayı - cəmi, min nəfər	714	544	540	752	135	Number of attendees of the theatres - total, thsd. persons
o cümlədən:						including:
opera və balet teatrlarına	44	45	50	66	9	opera and ballet
dram, musiqili-komediya və musiqili dram teatrlarına	480	378	321	510	86	dramatic, musical-comedy and musical dramatic
uşaq və gənc tamaşaçılar teatrlarına	190	121	169	176	40	child and young people's theatre
Orta hesabla bir teatra gələnlərin sayı, min nəfər	26	18	19	27	5	Average number of attendees per theatre, thsd. persons
onlardan:						of which:
opera və balet teatrlarına	44	45	50	66	9	opera and ballet
dram, musiqili-komediya və musiqili dram teatrlarına	24	18	17	27	5	dramatic, musical-comedy and musical dramatic
uşaq və gənc tamaşaçılar teatrlarına	32	15	21	22	4	child and young people's theatre
Öhalinin hər 1000 nəfərinə teatrlara gələnlərin sayı	88	65	61	79	14	Number of attendees per 1000 population

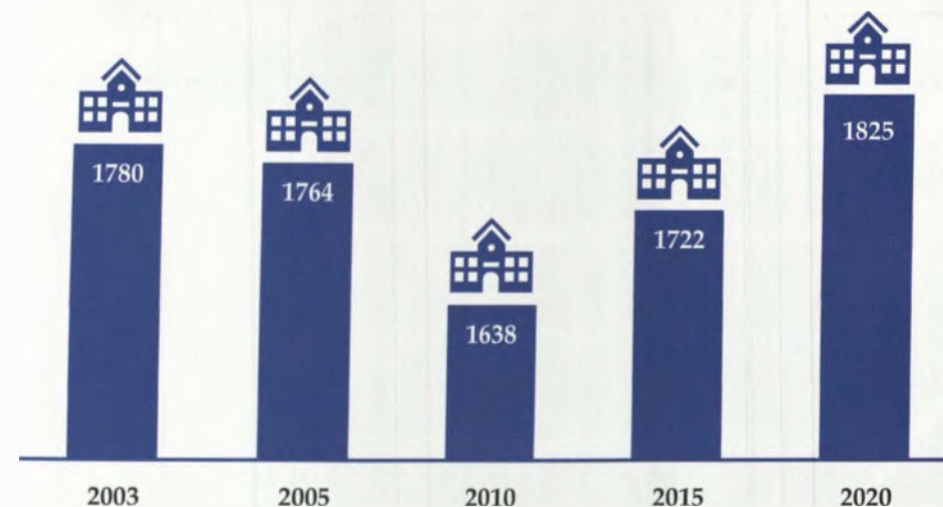

Konsert müəssisələrinin işinin əsas göstəriciləri (ilin sonuna)
Main indicators of concert organizations activities (to the end of year)

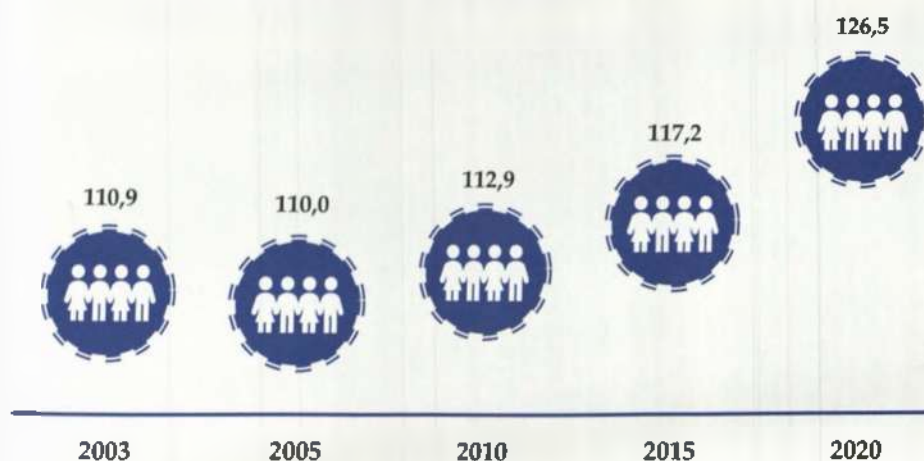
	2003	2005	2010	2015	2020	
Konsert müəssisələrinin sayı - cəmi	13	13	13	14	16	Number of concert organizations - total
o cümlədən:						including:
filarmoniyalar	4	4	4	4	5	philharmonies
konser zalı	2	2	3	5	5	concert halls
müstəqil kollektivlər	7	7	6	5	6	independent collectives
Keçirilmiş konsertlərin sayı - cəmi	1100	1150	1061	1418	226	Number of realized concerts - total
o cümlədən:						including:
filarmoniyalar tərəfindən	756	659	607	854	83	in philharmonies
konser zalı tərəfindən	79	100	126	310	46	in concert halls
müstəqil kollektivlər tərəfindən	265	391	328	254	97	independent collectives
Konsertlərə gələn tamaşaçıların sayı - cəmi, min nəfər	227	259	277	401	59	Number of attendees of concert organizations - total, thsd. persons
o cümlədən:						including:
filarmoniyalara	106	91	127	178	30	philharmonies
konser zalına	105	136	109	166	16	concert halls
müstəqil kollektivlərə	16	32	41	57	13	independent collectives
Əhalinin hər 1000 nəfərinə	28	31	31	42	6	Per 1000 population

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı
Number of preschool educational institutions

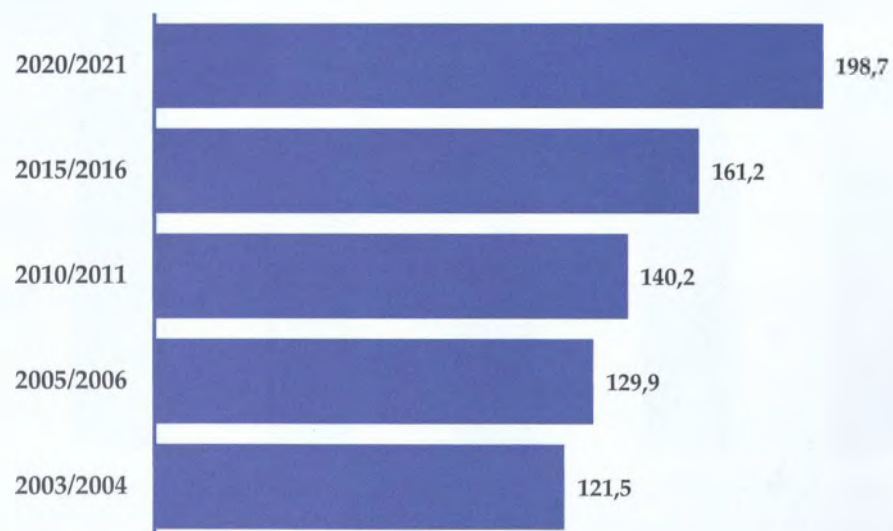

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində uşaqların sayı, min nəfər
Number of children in preschool educational institutions, thsd. persons

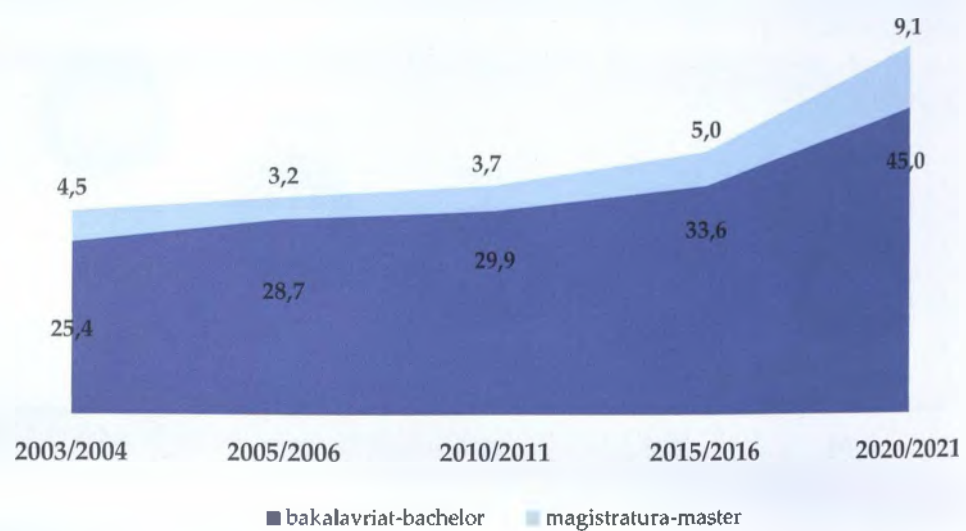

Ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrin sayı, min nəfər
Number of students of higher educational institutions, thsd. persons

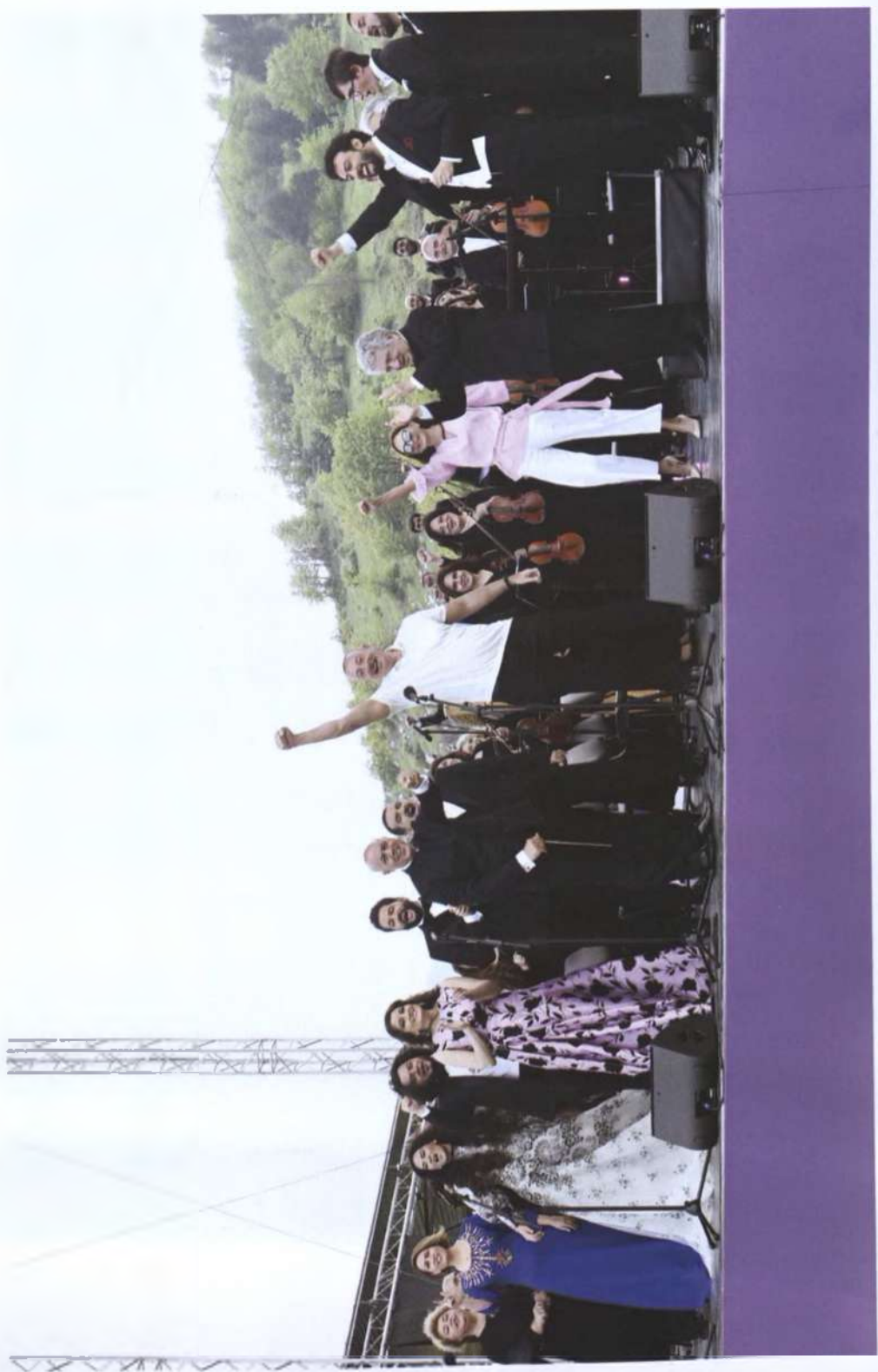
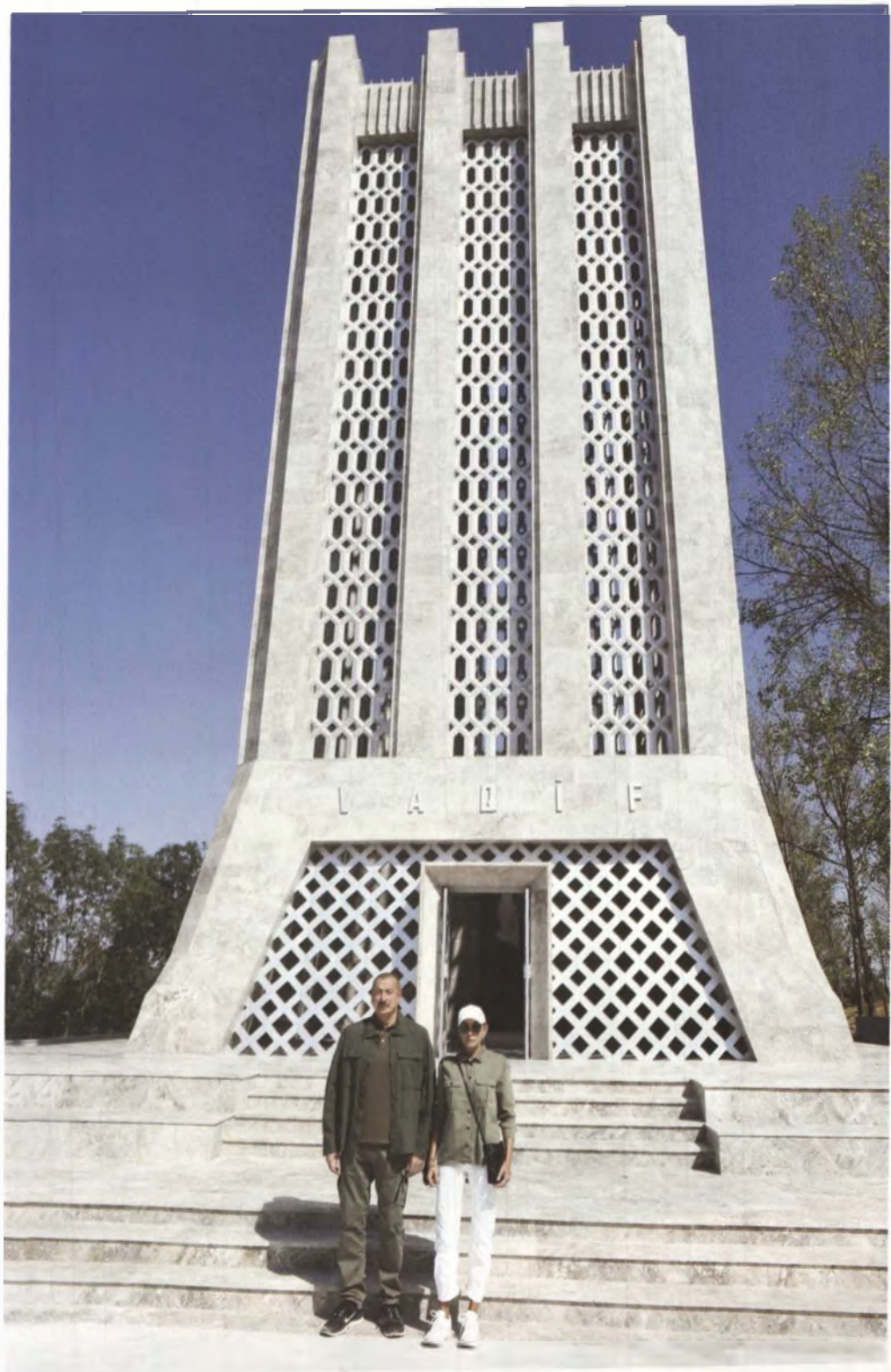
Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan tələbələrin sayı, min nəfər
Number of students admitted to higher educational institutions, thsd. persons

Səhiyyə və idman

"Əhalinin sağlamlığının qorunması dövlətin prioritet məsələlərindən birinə çevrilmişdir."

İlham Əliyev

2021-ci ilin əvvəlinə ölkədə 31,8 min həkim və 54,8 min orta tibb işçisinin çalışdığı 518 xəstəxana, 1723 ambulator-poliklinika, 118 qadın məsləhətxanası və ya qadın məsləhətxanası şöbəsi olan müəssisə fəaliyyət göstərmişdir. Əhalinin hər 10 min nəfərinə 31,8 həkim və 54,8 orta tibb işçisi düşmüşdür.

Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısının nəticəsi kimi son 17 ildə ölkədə idman və bədən tərbiyəsi sahəsində sürətli inkişaf prosesi müşahidə olunur.

2021-ci ilin əvvəlinə ölkədə idman qurğularının sayı 11,8 minə çatdırılaraq 2003-cü illə müqayisədə 31,7 faiz artmışdır.

Son illərdə bütün bölgələrdə idman obyektlərinin tikintisi geniş vüsət almış və hazırda ölkədə 50-yə yaxın idman-olimpiya kompleksi fəaliyyət göstərir.

2004-cü ildə Afina Yay Olimpiya Oyunlarında idmançılarımız 1-i qızıl, 4-ü bürünc olmaqla 5 medal, 2008-ci il Pekin Olimpiadasında 1-i qızıl, 2-si gümüş və 4-ü bürünc olmaqla 7 medal, 2012-ci il London Olimpiadasında 2-si qızıl, 2-si gümüş və 6-sı bürünc olmaqla 10 medal, 2016-cı il Rio-de-Janeyro Olimpiadasında 1-i qızıl, 7-si gümüş və 10-u bürünc olmaqla 18 medal, 2021-ci

il Tokio Olimpiadasında 3-ü gümüş və 4-ü bürünc olmaqla 7 medal qazanmışlar. XVI Tokio Yay Paralimpiya Oyunlarında isə Azərbaycan paralimpiyaçıları 14-ü qızıl, 1-i gümüş və 4-ü bürünc olmaqla 19 medal qazanmışlar.

2015-ci ilin iyununda tarixdə ilk dəfə keçirilən birinci Avropa oyunlarına 17 gün ərzində Azərbaycan ev sahibliyi etmişdir. Yarışda Azərbaycan idmançıları 21-i qızıl, 15-i gümüş, 20-si bürünc olmaqla 56 medal qazanmış və milli komandamız ümumilikdə 2-ci yeri tutmuşdur.

2017-ci ilin 12-22 may tarixlərində Bakı şəhərində keçirilmiş IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında Azərbaycan komandası qazanılmış 162 medalla (75-i qızıl, 50-si gümüş, 37-si bürünc) iştirakçı ölkələr arasında birinci yerə layiq görülmüşdür.

2019-cu ildə ölkədə 62 beynəlxalq və 233 respublika idman yarışı təşkil edilmiş, dünyada keçirilmiş 243 beynəlxalq yarışda Azərbaycanın yığma komandalarının iştirakı təmin olunmuşdur. Bu ildə mühüm nailiyyətlər əldə etmiş idmançılarımız beynəlxalq yarışlarda ümumilikdə 775 medal qazanmışlar ki, onların 271-i qızıl, 238-i gümüş, 266-cı isə bürüncdür.

Belarusun paytaxtı Minsk şəhərində keçirilmiş II Avropa Oyunlarında Azərbaycan komandası 5 qızıl, 10 gümüş, 13 bürünc olmaqla ümumilikdə 28 medal qazanmış və iştirakçı ölkələr arasında 10-cu yeri tutmuşdur.

İtaliyanın Neapol şəhərində keçirilmiş 18 idman növü üzrə 118 ölkədən 6000 nəfər tələbə idmançının iştirak etdiyi XXX Ümumdünya Universiadasını ölkəmizin tələbə idmançıları uğurla başa vuraraq 2 qızıl, 3 gümüş və 2 bürünc medal qazanmaqla ümumi komanda hesabında 18-ci yerə layiq görülmüşdür.

2020-ci il dünyada, o cümlədən Azərbaycanda baş vermiş COVID-19 pandemiyasına baxmayaraq, batut və tamblinq gimnastikası və idman gimnastikası üzrə dünya kuboku yarışları, futbol üzrə Çempionlar Liqasının oyunları, ölkənin 64 şəhər və rayonunda 4 idman növü üzrə (şahmat, basketbol 3x3, mini futbol, atletika) könüllülər arasında "Könüllülər Kuboku" və digər

yarışlar (ümumilikdə 12 beynəlxalq və 68 respublika səviyyəli yarış) keçirilmiş, 68 beynəlxalq yarışda ölkə yığma komandalarının iştirakı təmin olunmuşdur.

Bu dövr ərzində yığma komandalarımızın idmançıları Macarıstanın Budapeşt şəhərində yeniyetmə və gənclər arasında keçirilən karate üzrə Avropa çempionatında 4 qızıl, 1 gümüş və 3 bürünc medal, İtaliyanın Roma şəhərində keçirilən güləş üzrə Avropa çempionatında 2 qızıl, 2 gümüş və 9 bürünc medal, İspaniyanın Fuenxirola şəhərində keçirilən cüdo üzrə Avropa kuboku yarışlarında 2 qızıl, 4 gümüş və 3 bürünc medal qazanmış, digər beynəlxalq yarışlarda da yüksək nailiyyətlər göstərmişlər. İdmançılarımız tərəfindən olimpiya və qeyri-olimpiya idman növləri üzrə rəsmi beynəlxalq yarışlarda 60 qızıl, 46 gümüş və 86 bürünc olmaqla, ümumilikdə 192 medal əldə edilmişdir.

Ümumilikdə, 2003-2020-ci illərdə idmançılarımız böyük uğurlara imza atıblar, beynəlxalq yarışlarda qazanılan medalların sayı 10433-ə çatmışdır. Bu medalların 3747-si qızıl, 3028-i gümüş və 3658-i isə bürünc əyalıdır.

Health and Sport

"Protecting the health of the population has become one of the priorities of the state."

Ilham Aliyev

At the beginning of 2021, 31.8 thousand doctors and 54.8 thousand medical workers worked in 518 hospitals, 1723 out-patient-outpatient clinics, 118 women's consultation centers or institutions with a women's counseling department operated in the country.

As a result of special attention and care of President Ilham Aliyev, over the past 17 years there has been a rapid development in the field of sports and physical education in the country.

By the beginning of 2021, the number of sports facilities in the country increased to 11.8 thousand and compared to 2003 increased by 31.7%.

In recent years, the construction of sports facilities has expanded in all regions, and currently there are about 50 sports and Olympic complexes in the country.

At the Athens Summer Olympics in 2004, our athletes won 1 gold, 4 bronze, 5 medals, at the 2008 Beijing Olympics 1 Gold, 2 silver and 4 bronze, 7 medals, at the 2012 London Olympics 2 Gold, 2 silver and 6 bronze, 10 medals, at the 2016 Rio de Janeiro Olympics 1 gold, 7 silver and 10 bronze, 18

medals, at the 2021 Tokyo Olympics, they won 3 medals, 4 silver and 7 bronze. At the XVI Tokyo Summer Paralympic Games, Azerbaijani Paralympians won 14 medals, including 1 gold, 4 silver and 19 bronze.

In June 2015, Azerbaijan hosted the first European games for the first time in history for 17 days. Azerbaijani athletes won 56 medals, including 21 gold, 15 silver and 20 bronze and our national team ranked 2nd in total.

At the IV Islamic Solidarity Games held in Baku on May 12-22, 2017, the Azerbaijani team won 162 medals (75 gold, 50 silver, 37 bronze) and ranked 1st among the participating countries.

In 2019, 62 international and 233 Republican sports competitions were organized in the country and the participation of the national teams of Azerbaijan in 243 international competitions held in the world was ensured. Our athletes, who achieved significant achievements this year, won a total of 775 medals in international competitions, of which 271 are gold, 238 are silver and 266 are bronze.

At the II European Games held in Minsk, the capital of Belarus, Azerbaijan won 5 gold, 10 silver and 13 bronze medals, overall 28 medals and ranked 10th among the participating countries.

The XXX World Universiade, which was held in Naples, Italy, was attended by 18 student athletes from 118 countries over 6,000, was successfully completed by the student athletes of our country, won 2 gold, 3 silver and 2 bronze medals and took 18th place in the overall team standings.

Despite the COVID-19 pandemic in the world, including Azerbaijan in 2020, trampoline and tumbling gymnastics and gymnastics world cup competitions, the matches of the Champions League on football, "Volunteer Cup" among volunteers in 4 sports (chess, basketball 3x3, mini football, athletics) and other competitions (12 international and 68 national level

competitions in total) were held in 64 cities and regions of the country, the participation of national teams in 68 international competitions has been ensured.

During this period the athletes of our national teams won 4 Gold, 1 silver and 3 bronze medals at the European cadet and junior karate championships held in Budapest, Hungary, 2 Gold, 2 silver and 9 bronze medals at the European Championships held in Rome, Italy, 2 gold, 4 silver and 3 bronze medals at the judo European Cup in Fuenxirola, Spain, they have also achieved high results in other international competitions. In general, in 2003-2020, our athletes achieved great success, the number of medals won in international competitions reached 10,433.

In general, in 2003-2020, our athletes achieved great success, the number of medals won in international competitions reached 10,433. 3747 of these medals are gold, 3028 silver and 3658 bronze.

Səhiyyənin əsas göstəriciləri (ilin sonuna)

Main indicators of health (at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Bütün ixtisaslardan olan həkimlərin sayı, min nəfər	29,7	30,6	33,1	32,5	31,8	Number of physicians of all specializations, thsd. persons
əhalinin hər 10 000 nəfərinə	36,1	36,3	36,8	33,9	31,8	per 10 000 population
Orta tibb işçilərinin sayı, min nəfər	59,5	60,8	60,1	54,9	54,8	Paramedical staff, thsd. persons
əhalinin hər 10 000 nəfərinə	72,3	72,1	66,8	57,3	54,8	per 10 000 population
Xəstəxana müəssisələrinin sayı	734	729	516	559	518	Number of hospitals
Xəstəxana çarpayılarının sayı, min	68,1	68,9	45,8	44,9	44,5	Number of beds in hospitals, thsd.
əhalinin hər 10 000 nəfərinə	82,8	81,7	50,9	46,9	44,5	per 10 000 population
Əhaliyə ambulatoriya-poliklinika yardımı göstərən müalicə müəssisələrinin sayı	1 591	1 595	1 688	1 750	1 723	Number of outpatient departments
Ambulator-poliklinik müəssisələrin gücü (bir növbədə gəlişlərin sayı), min	105,0	104,1	102,1	107,0	105,1	Capacity of outpatient departments (number of attendances in a shift), thsd.
əhalinin hər 10 000 nəfərinə	127,6	123,4	113,6	111,6	105,1	per 10 000 population

¹¹ Tibb müəssisələrinin və xəstəxana çarpayılarının sayının azalması səhiyyə sahəsində keçirilən islahatlarla, mərkəzləşdirmənin həyata keçirilməsi ilə əlaqədardır.

¹¹ Decreasing of medical institutions and hospital beds is related with reforms and conducting of for improvement of services in this field.

İdman qurğuları (ilin sonuna)

Sport establishments (at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İdman qurğularının sayı-cəmi	8940	8 732	9 491	11 027	11 770	Sport establishments - total
Badən tərbiyəsi ilə məşğul olanların sayı, min nəfər ¹⁾	539,6	529,8	1 649,8	1 724,7	1 861,6	Number of persons going to sport, thsd. persons ¹⁾

¹⁾ 2009-cu ildən başlayaraq təhsil müəssisələrində idmanla məşğul olanlar daxil olmaqla.

¹⁾ Including persons engaged in sports in educational institutions since 2009.

Ölkənin idmançıları tərəfindən qazanılmış medallar

Medals earned by sportsmen

	2003	2005	2010	2015	2020	
Qazanılmış medalların sayı -cəmi	188	213	675	823	192*	Earned medals - total
o cümlədən:						including:
qızıl	64	62	226	321	60	gold
gümüş	54	56	202	222	46	silver
bürünc	70	95	247	280	86	bronze

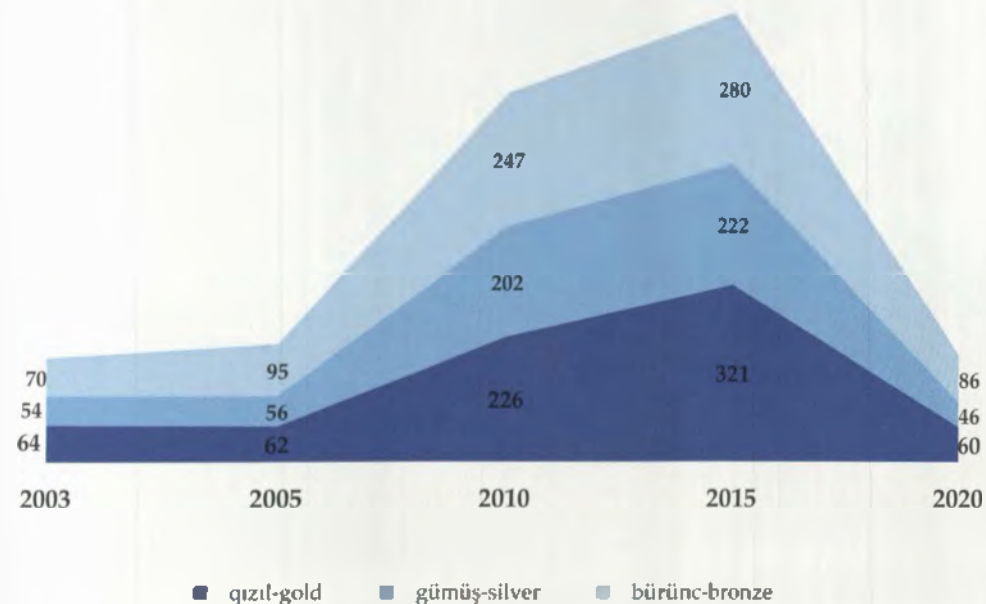
*) Dünyada koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar nəzərdə tutulmuş bir çox beynəlxalq yarışlar keçirilməmişdir

*) Several international competitions planned have not been conducted due to pandemic (COVID-19) in the world.

Ölkənin idmançıları tərəfindən qazanılmış medallar

Medals earned by sportsmen

Həyat səviyyəsi

"Azərbaycan indi iqtisadi inkişaf, ciddi islahatlar yolundadır. Bu islahatlar insanların həyat səviyyəsini yaxşılaşdırır, ölkəmizin iqtisadiyyatını sürətləndirir, ölkəmizdə mövcud olan xoşagəlməz problemlərin həllində isə çox önəmli rol oynayır."

İlham Əliyev

2004-2020-ci illər ərzində əhalinin nominal gəlirləri 9,7 dəfə artaraq 2020-ci ildə 55726,1 milyon manat, hər nəfərə düşən gəlirlər isə 8,0 dəfə artaraq 5587,6 manat təşkil etmişdir.

2020-ci ilin sonuna ölkədə pensiyaçıların sayı 1228,8 min nəfər olmuş, təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği isə 302,2 manat təşkil etmişdir.

2006-cı illə müqayisədə sosial müavinət və ya kompensasiya alanların sayı 58,6 faiz, bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ 6,8 dəfə artmışdır.

2020-ci ilin sonuna Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünü almış şəxslərin sayı 287,8 min nəfər olmuşdur.

2020-ci ilin sonuna ünvanlı dövlət sosial yardımı alanların sayı 324,0 min nəfər olmuş və bir nəfərə düşən orta aylıq məbləği 57,1 təşkil etmişdir.

2003-2020-ci illər ərzində ölkə iqtisadiyyatında muzzla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 9,1 dəfə artaraq 707,7 manat, minimum aylıq əməkhaqqı (2003-cü il sentyabrın 1-dən 9,0 manat olduğunu nəzərə alsaq) isə 27,8 dəfə artaraq 250,0 manat olmuşdur. Həmin dövr üzrə muzzla

çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı dövlət sektorunda 12,4 dəfə artaraq 631,4 manat, qeyri-dövlət sektorunda isə 5,8 dəfə artaraq 801,6 manat təşkil etmişdir. 2020-ci ildə ölkə iqtisadiyyatında maddə ilə çalışan işçilərin 26,5 faizini orta aylıq nominal əməkhaqqı 300,0 manatadək olan maddə ilə çalışan işçilər, 61,4 faizini 301,0 manatdan 1000,0 manatadək olanlar, 12,1 faizini isə 1001,0 manat və yuxarı olanlar təşkil etmişdir.

2020-ci ildə ölkədə dövlət qulluqçularının orta aylıq nominal əməkhaqqı 2005-ci ilə nisbətən 6,7 dəfə artaraq 1215,5 manat, dövlət qulluğunda inzibati vəzifələr üzrə rəhbər işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı isə 6,0 dəfə artaraq 1430,2 manat olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən iqtisadi və sosial islahatların nəticəsində yoxsulluq həddi 2003-cü ildəki 35,8 manatdan 5,4 dəfə artırılaraq 2020-ci ildə 194,9 manat təşkil etmişdir. Bu müddət ərzində yoxsulluq səviyyəsi 44,7 faizdən 5,9 dəfə azalaraq 2020-ci ildə 6,2 faiz olmuşdur.

Living standards

"Azerbaijan is now on the path of economic development and serious reforms. These reforms improve the living standards of our people, accelerate the economy of our country and play a very important role in solving the unpleasant problems existing in our country."

Ilham Aliyev

During 2004-2020, the nominal income of the population increased by 9.7 times and in 2020 amounted to 55726.1 million manat, and per capita income increased by 8.0 times and amounted to 5587.6 manat.

By the end of 2020, the number of pensioners in the country was 1228.8 thousand person, and the average amount of monthly pensions was 302.2 manat.

Compared to 2006, the number of recipients of social benefits or compensation increased by 58.6%, and the average monthly amount per capita increased by 6.8 times.

By the end of 2020, the number of persons who received the pension of the President of the Republic of Azerbaijan was 287.8 thousand person.

By the end of 2020, the number of recipients of targeted state social assistance was 324.0 thousand person and the average monthly amount per capita was 57.1.

During 2003-2020, the average nominal wage of hired workers in the economy of the country increased 9.1 times to 707.7 manat, and the minimum

monthly wage (considering that from September 2003 to September 1 it was 9.0 manat) increased 27.8 times and amounted to 250.0 manat. The average nominal wage of hired workers for that period increased 12.4 times in the public sector and amounted to 631.4 manat, and in the non-public sector-5.8 times-801.6 manat. In 2020, 26.5% of the hired workers in the economy of the country were hired workers with average nominal wage of up to 300.0 manat, 61.4% - from 301.0 manat to 1000.0 manat, and 12.1% - from 1001.0 manat and above.

In 2020, the average monthly nominal wage of civil servants in the country compared to 2005 increased 6.7 times and amounted to 1215.5 manat, while the average monthly nominal wage of senior officials in civil service increased 6.0 times and was 1430.2 manat.

As a result of the economic and social reforms carried out in the Republic of Azerbaijan, the poverty rate was 194.9 manat in 2020 increased from 35.8 manat to 5.4 times and in 2003. During this period, the poverty rate decreased from 44.7% to 5.9 times and and became 6.2% in 2020.

Əhəlinin gəlirləri və xərcləri (mln. manat)

Incomes and expenditures of population (mln. manats)

Gəlirlər və xərclər	2003	2005	2010	2015	2020	Incomes and expenditures
Gəlirlər	5738,1	8063,6	25607,0	41744,8	55726,1	Income
har nəfərə düşən gəlirlər, manat	700,7	962,2	2866,1	4380,7	5587,6	income per capita, manat
Xərclər	4793,8	6508,7	19251,5	34963,4	49218,0	Expenditures
Sərəncamda qalan gəlirlər	5174,3	7087,5	23405,0	38200,0	50689,6	Disposal income
har nəfərə düşən sərəncamda qalan gəlirlər, manat	631,9	845,7	2619,7	4008,7	5082,6	disposal income per capita, manat

Əhəlinin gəlirləri və xərcləri (yekuna görə, faizlə)

Incomes and expenditures of population (by total, percent)

Gəlirlər və xərclər	2003	2005	2010	2015	2020	Incomes and expenditures
Gəlirlər	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Income
Xərclər	83,5	80,7	75,2	83,8	88,3	Expenditures
ondan:						of which:
Son istehlak xərcləri	73,7	68,6	64,5	73,3	78,2	Final consumption expenditures
Qənaətlər	16,5	19,3	24,8	16,2	11,7	Saving

Əhəlinin gəlirləri (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)

Incomes of population (in percent to previous year)

Gəlirlər	2003	2005	2010	2015	2020	Incomes
Gəlirlər	114,3	122,3	113,3	105,8	98,2	Income
har nəfərə düşən gəlirlər	113,2	120,8	111,9	104,5	97,5	income per capita

Sosial müdafiə üzrə əsas göstəricilər (ilin sonuna)
Main indicators on social protection (to the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Pensiyaçıların sayı – cəmi, min nəfər	1326,8	1398,8	1292,2	1299,9	1228,8	Number of pensioners – total, thsd. persons
Təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği - cəmi, manat	23,8	28,5	112,9	177,6	302,2	Average amount of monthly fixed pensions – total, manat
Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, min nəfər	x	x	297,2	350,9	411,8	Number of persons receiving social benefits, thsd. persons
bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	x	x	39,7	50,7	118,2	average amount of per capita monthly benefit, manat
Ünvanlı dövlət sosial yardımı alan:						Number of families received addressed public social aid:
ailələrin sayı, min	x	x	122,8	105,0	77,3	number of families, thousand
ailə üzvlərinin sayı, min nəfər	x	x	552,5	451,5	324,0	number of family members, thsd. persons
bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	x	x	24,1	35,5	57,1	average amount of per capita monthly benefit, manat

Pensiyaçıların sayı və təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği
(Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatlarına əsasən, ilin sonuna)
Number of pensioners and average amount of monthly fixed pensions
(Based on information of the Ministry of Labor and Social Protection of Population, at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Pensiyaçıların sayı-cəmi, min nəfər	1326,8	1398,8	1292,2	1299,9	1228,8	Total number of pensioners, thousand persons
Təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği-cəmi, manat	23,8	28,5	112,9	177,6	302,2	Average amount of monthly fixed pensions – total, manat
o cümlədən:						including
yaşa görə	24,8	29,5	117,6	197,6	331,4	old-age pension
əlilliyə görə	26,3	32,3	110,7	150,3	260,9	disability pension
ailə başçısını itirməyə görə	21,0	26,5	89,2	140,4	263,0	loss of family head
sosial pensiya və iş stajına görə	18,7	20,8	x	x	x	social pensions and record of service

Əhaliyə dövlət tərəfindən verilən sosial müavinətlər
(Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatlarına əsasən, ilin sonuna)
Social benefits allocated by government for population
(based on information of the Ministry of Labor and Social Protection of Population, at the end of year)

	2006		2010		
	Sosial müavinət təyin olunan şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	Sosial müavinət təyin olunan şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	
	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	
Aylıq sosial müavinətlər- cəmi ¹	259712	17,44	297 198	39,68	Monthly social benefits - total ¹
o cümlədən:					including:
yaşa görə	20084	20,00	17 086	50,00	age
əlilliyə görə	84522	19,38	96 505	40,30	disability
ailə başçısını itirməyə görə					to family members due to loss of
ailə üzvlərinə	25793	20,00	35 170	45,00	family head
16 yaşadək olul uşaqlara	48479	25,00	x	x	Disabled children under 16 years old
sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşınadək uşaqlara ²	x	x	57 941	55,00	children under 18 years old with limited health ²
dövlət qulluqçularına	53	13,81	50	27,39	life allowance granted to state employees
kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə	51996	11,06	56 476	29,17	communal, transport and other services
özəlləşdirilən və idarəetməyə verilən dövlət müəssisələrinin istehsalat qəzası və yaxud peşə xəstəliyi nəticəsində sağlamlığı pozulmuş işçisinə və ya bu səbəbdən həlak olmuş işçisinin ailə üzvlərinə və himayəsində olan digər şəxslərə	x	x	918	49,64	employee losses health in the result of occupational diseases or occupational injuries in the privatized or rented state enterprises; or family members and other dependants of the person dead in the result of injuries
əmək xəsarəti və ya peşə xəstəliyi nəticəsində zərərçəkənlərə aylıq kompensasiya	x	x	549	212,71	monthly compensation because of occupational injuries or labor injuries

...ardı...

...continued...

	2006		2010		
	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	
	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	
ahəlinin bəzi kateqoriyalarından olan uşaqlı ailələrə (uşaqların sayı)	24364	6,09	21 345	6,06	monthly allowance granted to several categories families with children (number of children)
1 yaşındakı uşağı olan ailələrə (uşaqların sayı)	3161	10,00	10 351	30,00	families having children under 1 year (number of children)
beşdən çox uşağa görə (uşaqların sayı)	x	x	x	x	for women with more than 5 children (number of children)
valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qayyumlarına	1260	5,00	807	35,00	allowance granted to guardians of orphan and children deprived of parental care
Birdəfəlik sosial müavinətlər-cəmi (il ərzində)¹	101677	x	101 075	x	Lump sum allowance - total (during the year)²
o cümlədən:					including:
uşağın anadan olmasına görə:					due to child birth:
ailələrə	90968	x	89 504	x	to families
uşaqlara	94909	28,82	92 807	63,77	children
radiasiya qəzası nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə müalicə üçün	4986	110,00	4 978	150,10	for treatment of persons become disable in the result of radiation accident
dəfn üçün	1782	60,00	2 031	100,00	funeral benefits
penitensiar müəssisələrində cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərə	x	x	1 259	305,19	persons left prison

...ardı...

...continued...

	2015		2020		
	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	
	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	
Aylıq sosial müavinətlər- cəmi¹	350898	50,73	411823	118,16	Monthly social benefits - total¹
o cümlədən:					including:
yəşə görə	13833	60,00	100247	130,00	age
əlilliyə görə	139041	49,50	182510	125,08	disability
ailə başçısını itirməyə görə ailə üzvlərinə	41286	55,00	49190	80,00	to family members due to loss of family head
16 yaşadək əlil uşaqlara	x	x	x	x	Disabled children under 16 years old
sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşındakı uşaqlara ²	67081	67,00	52645	150,00	children under 18 years old with limited health ²
dövlət qulluqçulanna	44	44,28	34	61,15	life allowance granted to state employees
kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə	54686	43,91	2351	12,00	communal, transport and other services
özəlləşdirilən və idarəetməyə verilən dövlət müəssisələrinin istehsalat qəzası və yaxud peşə xəstəliyi nəticəsində sağlamlığı pozulmuş işçisinə və ya bu səbəbdən həlak olmuş işçisinin ailə üzvlərinə və himayəsində olan digər şəxslərə	869	49,75	704	54,45	employee losses health in the result of occupational diseases or occupational injuries in the privatized or rented state enterprises; or family members and other dependants of the person dead in the result of injuries
əmək xəsarəti və ya peşə xəstəliyi nəticəsində zərərçəkənlərə aylıq kompensasiya	463	214,40	369	221,95	monthly compensation because of occupational injuries or labor injuries

...sonu

...end

	2015		2020		
	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	Sosial müavinət təyin olunmuş şəxslərin sayı, nəfər	Bir nəfərə düşən orta aylıq məbləğ, manat	
	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	Number of persons receiving social benefits, person	Average amount of per capita monthly benefit, manat	
əhalinin bəzi kateqoriyalarından olan uşaqlı ailələrə (uşaqların sayı)	18521	12,45	12752	15,95	monthly allowance granted to several categories families with children (number of children)
I yaşındakı uşağı olan ailələrə (uşaqların sayı)	5623	45,00	1855	55,00	families having children under 1 year (number of children)
beşdən çox uşağa görə (uşaqların sayı)	8984	30,00	8922	55,00	for women with more than 5 children (number of children)
valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qoyunlarına	467	50,00	244	100,00	allowance granted to guardians of orphan and children deprived of parental care
Birdəfəlik sosial müavinətlər-cəmi (il ərzində) ¹	113034	x	91401	x	Lump sum allowance - total (during the year) ¹
o cümlədən:					including:
uşağın anadan olmasına görə:					due to child birth:
aillələrə	93441	x	75996	x	to families
uşaqlara	100261	87,66	77644	190,12	children
radiasiya qəzası nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə müalicə üçün	4609	195,00	3991	237,00	for treatment of persons become disable in the result of radiation accident
dəfn üçün	2341	120,00	4258	299,89	funeral benefit
penitensiar müəssisələrində cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərə	5823	419,77	5508	998,59	persons left prison

¹ Eyni zamanda bir neçə növ sosial müavinət alan şəxslər üzrə aldıkları sosial müavinətlərin sayı nəzərə alınmaqla.

Taking into account the number of social benefits received by persons receiving several types of social benefits at the same time.

² 2007-ci ildən başlayaraq Azərbaycan Respublikasının "Uşaq hüquqları haqqında" Qanununa əsasən, uşaqların yaş həddi dəyişdirilmişdir. Age of the children was changed based on the Law of the Republic of Azerbaijan on "Children's Right" since 2007³ Məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına verilmələri istisna olmaqla.

Except for those paid at the expense of compulsory state social insurance premiums.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdləri (Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatlarına əsasən, ilin sonuna)

Grants of the President of the Republic of Azerbaijan (based on information of the Ministry of Labor and Social Protection of Population, at the end of year)

	2008	2010	2015	2020	
Təqaüd təyin olunmuş şəxslərin sayı - cəmi, nəfər	29105	33662	54623	287772	Number of persons receiving grant-total, person
o cümlədən					including:
Fəxri adlara görə-cəmi	1540	1678	2284	3276	For honorary title - total
o cümlədən					including:
"Xalq" fəxri adına görə	157	163	215	261	Title of honours "Khalq"
"Əməkdar" fəxri adına görə	1383	1515	2069	3015	Title of honours "Amakdar"
Fərdi təqaüdlər	463	467	391	414	Individual grant
Şəhid ailəsi üçün	13695	13704	13187	13475	Families of martyr
"Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adı verilmiş şəxslərə, onların dul arvadlarına və 18 yaşına çatmamış uşaqlarına	188	187	176	187	Persons conferred on "Azerbaijan's National Hero", to their families and children under 18 years old
20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olanların ailələrinə	143	135	116	101	Families of martyrs deceased on 20 January
1941-1945-ci il Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına	x	x	447	93	Participants of Great Patriotic War, 1941-1945
1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar itirilmiş olan şəxslərə	x	x	315	278	Disabled because of events of 20 January 1990
Afqanıstanda sovet qoşunlarının tərkibində beynəlmiləl borcunu yerinə yetirərəkən həlak olan, itkin düşmüş və məhkəmə qaydasında ölmüş elan edilən hərbi qulluqçuların ailələrinə	x	x	68	53	Families of military personnel who served in composition of soviet army and killed in Afghanistan in implementation their international duty, missing in action or declared by court as killed.

...ardı

...continued

	2008	2010	2015	2020	
Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə - cəmi	13076	17491	19114	20926	Invalids of war-total
o cümlədən:					including:
Azərbaycan Respublikasının müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə	9327	11035	12636	14896	Became invalid on defence of the Republic of Azerbaijan
Hərbi xidmət vəzifələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə	1307	2157	3121	3214	During military service
Böyük Vətən Müharibəsi ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə	1527	1673	516	130	During Great Patriotic War
Çernobıl AES-də hərbi xidmətlə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə	915	2626	2841	2686	Military service at the Chernobyl APP
Müharibə veteranlarına	x	x	x	90897	To war veterans
Başqa ölkələrin ərazisində gedən məhəlli müharibələrində və hərbi münaqişələrdə hərbi birləşmələrin tərkibində iştirak etmiş şəxslər və keçmiş SSRİ silahlı qüvvələrinin, Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin, Daxili İşlər Nazirliyinin mütəxəssisləri və müşavirlərinə	x	x	x	4018	To persons participated in military structures in local wars and military conflicts in the territory of other countries and experts and advisors of former USSR armed forces, State Security Committee, Ministry of Internal Affairs
Ümumi səbəblərdən I dərəcə əlilliyi olan şəxslərə	x	x	18525	51930	For I degree disabled persons due to general reasons
I dərəcə əlilliyi olan şəxslərə qulluq edən şəxslərə	x	x	x	50440	Persons caring of disabled person of degree I
Sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edən şəxslərə	x	x	x	51684	Persons caring of children under 18 years old with limited health

Qeyd: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman və Sərəncamlarına əsasən Azərbaycan Respublikası qarşısında xüsusi xidmətlər göstərmiş şəxslərə və əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, amak zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobıl AES-də qazanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdikdə I dərəcə əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Prezident təqaüdü verilir.

Note: According to the decrees and orders of the President of the Republic of Azerbaijan, the Presidential Scholarships are granted to those who rendered special services to the Republic of Azerbaijan and who receive social benefits for degree I disability in case disability occurs because of general illness, illness during military service, labor injury, occupational illness and the reasons such as being in the military zone, abolition of the accident in the Chernobyl nuclear power plant.

Aztəminatlı ailələrə verilən ünvanlı dövlət sosial yardımı

(Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatlarına əsasən, ilin sonuna)

Addressed public social aid granted to poor families

(based on information of the Ministry of Labor and Social Protection of Population, at the end of year)

	2006	2010	2015	2020	
Ünvanlı dövlət sosial yardımı təyin olunmuş ailələrin sayı	48705	122781	105009	77269	Number of families received addressed public social aid
Ünvanlı dövlət sosial yardımı alan ailə üzvlərinin sayı, nəfər	218673	552514	451538	323996	Number of family members received addressed public social aid, person
onlardan:					of them:
qadınlar	83529	277562	215001	172436	women
uşaqlar	92291	274265	226434	174319	children
Bir nəfərə düşən orta aylıq ünvanlı dövlət sosial yardımının məbləği, manat	8,4	24,1	35,5	57,1	Amount of monthly addressed public social aid per capita, manat

Qeyd: "Ünvanlı dövlət sosial yardımı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanına əsasən aztəminatlı ailələrə ünvanlı dövlət sosial yardımı 2006-cı il iyul ayının 1-dən verilir.

Note: Poor families are provided with addressed public social aid since 1 July 2006 based on order of the President of the Republic of Azerbaijan on applying of the Law on "Addressed public social aid".

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı (manat)

Average monthly nominal wages and salaries by economic activities (manat)

	2003	2005	2010	2015	2020	
İqtisadiyyat üzrə - cəmi	77,4	123,6	331,5	466,9	707,7	On economy, total
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	23,0	41,6	160,3	245,8	433,5	Agriculture, forestry and fishing
Mədən-qazma sənayesi	389,0	507,3	1004,7	2171,1	3278,6	Mining
Emal sənayesi	89,1	115,9	320,5	527,9	644,4	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	90,5	134,6	349,4	513,2	698,3	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	41,3	64,4	197,7	333,3	558,3	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	154,4	233,3	505,8	677,7	790,6	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	96,9	120,0	282,8	378,1	521,4	Trade; repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	78,1	124,6	395,1	575,8	886,0	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	101,7	157,9	333,7	464,6	537,7	Accommodation and food service activities
İnformasiya və rabitə	171,1	204,8	531,3	747,2	1082,6	Information and communication

...ardı

...continued

	2003	2005	2010	2015	2020	
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	196,0	311,7	990,2	1210,9	1726,4	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	34,7	56,3	168,1	308,2	610,5	Real estate activities
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	202,5	324,4	592,2	752,4	1188,4	Professional, scientific and technical activities
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	373,9	448,5	526,7	542,6	426,2	Administrative and support service activities
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	63,0	133,9	376,5	494,7	957,2	Public administration and defence; social security
Təhsil	42,3	66,0	271,8	301,1	515,7	Education
Əhəliyə sağlamlıq və sosial xidmətlərin göstərilməsi	21,9	45,2	155,2	204,2	524,7	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	33,8	51,4	208,4	252,7	529,7	Art, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	47,3	75,8	280,3	441,9	678,8	Other service activities

Yoxsulluq həddi və yoxsulluq səviyyəsi

Poverty line and poverty level

	2003	2005	2010	2015	2020	
Yoxsulluq həddi, manat	35,8	42,6	98,7	135,6	194,9	Poverty line, manat
Yoxsulluq səviyyəsi, faizlə	44,7	29,3	9,1	4,9	6,2	Poverty level, in percent

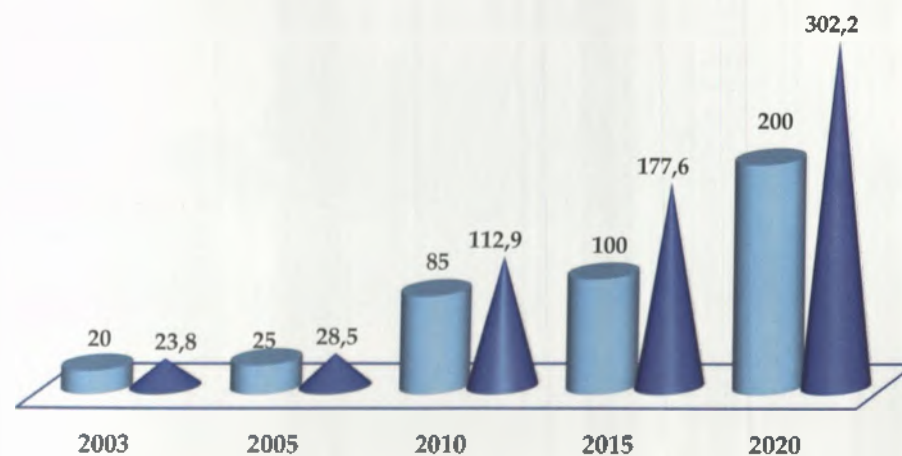
İstehlak qiymətləri indeksi (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)

Consumer price index (in percent to the previous year)

Məhsul və xidmətlər	2003	2005	2010	2015	2020	Goods and services
Cəmi məhsullar və xidmətlər	102,2	109,6	105,7	104,0	102,8	Goods and services - total
Ortaq məhsullar, içkilər və tütün məmulatları	103,3	110,9	107,2	106,1	105,0	Food products, beverages and tobacco products
Qeyri-ərzaq məhsulları	101,0	105,4	102,3	103,8	101,3	Non-food products
Xidmətlər	99,7	109,7	104,3	101,2	101,0	Services

Əmək pensiyalarının orta və minimum aylıq məbləğləri, ilin sonuna, manat
Average and minimum monthly amounts of labour pensions, for the end of the year, manat

■ Əmək pensiyalarının minimum (baza hissəsinin) məbləği* - Minimum (basic part) monthly amount of labour pensions*

■ Pensiyaların orta aylıq məbləği - Average amount of monthly pensions

* 2017-ci il iyulun 1-dək yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin aylıq məbləği

* Monthly amount of the basic part of the old-age labour pension until July 1, 2017

Bakı Şəhəri, Binəqədi rayonu, Xacəgah qəsəbəsi
810 ətrafında yerləşən
strukturunu olan yaşayış məntəqəsi

Milli hesablar

"Azərbaycan iqtisadi inkişaf baxımından heç kimdən, heç bir beynəlxalq maliyyə qurumundan, heç bir ölkədən asılı deyil."

İlham Əliyev

2004-2020-ci illərdə Azərbaycanda istehsal edilən ümumi daxili məhsulun (ÜDM) həcmi real ifadədə 3,2 dəfə, qeyri neft-qaz ÜDM-in həcmi isə 2,9 dəfə artmışdır.

Bazar iqtisadiyyatına keçid dövründə ölkə iqtisadiyyatında aparılan islahatlar dövlət büdcəsinin gəlirlərinin ildən-ilə artmasını və 90-cı illərin əvvəlində yüksək olan büdcə kəsirinin azalmasını təmin etmişdir. 2020-ci ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 2003-cü ilə nisbətən 21,4 dəfə artaraq 26,1 milyard manat, xərcləri isə 21,4 dəfə artaraq 26,4 milyard manata çatmışdır.

Bu dövr ərzində büdcə kəsirinin ölkənin ümumi daxili məhsuluna faiz nisbəti beynəlxalq təcrübədə müəyyən edilmiş 3%-lik normaya qarşı orta hesabla 0,6 faiz təşkil etmiş, 2004, 2006, 2011 və 2013-cü illərdə isə dövlət büdcəsi profisitlə icra edilmişdir. Əhalinin iqtisadi və sosial təminatının daha da yaxşılaşdırılması və ölkə iqtisadiyyatının sürətli inkişafının davam etdirilməsi məsələləri büdcə siyasətinin əsas istiqamətləri olaraq qalır. Belə ki, 2020-ci ildə dövlət büdcəsindən əhalinin sosial müdafiəsi və sosial təminatına çəkilən xərclər 2003-cü ilə nisbətən 14,5 dəfə, iqtisadiyyatın inkişafına yönəldilən vəsaitlər isə 28,4 dəfə çoxdur.

Ardıcıl və yüksək səmərəli iqtisadi və siyasi strategiyanın reallaşdırılması sayəsində Azərbaycan iqtisadiyyatının sabit və dinamik inkişafı bank-kredit sisteminin göstəricilərindən də aydın izlənir. Belə ki, 2020-ci ildə bank-kredit təşkilatları tərəfindən verilmiş kreditlərin həcmi 2003-cü illə müqayisədə 21,7 dəfə artmışdır. Eyni zamanda ayrılmış kreditlərdə uzunmüddətli kreditlərin xüsusi çəkisi 55,7 faiz bəndi artmış və bu gün verilən kreditlərin 83,0 faizini uzunmüddətli, yəni bir və ya bir neçə ildən sonra qaytarılmalı olan kreditlər təşkil edir.

Həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət və iqtisadi islahatlar sayəsində Azərbaycan manatı möhkəmlənmiş, onun etibarlılığı artmış və əhali tərəfindən banklara milli valyuta ilə qoyulmuş əmanətlərin xüsusi çəkisi 2003-cü ildəki 7,5 faizdən 2020-ci ildə 49,2 faizədək artmışdır. 2021-ci il yanvarın 1-nə əhalinin banklardakı əmanətləri 8177,9 milyon manata çatmışdır.

National accounts

"Azerbaijan does not depend on anyone, any international financial institution, any country in terms of economic development."

Ilham Aliyev

In 2004-2020, the volume of gross domestic product (GDP) produced in Azerbaijan increased 3.2 times in real terms, and the volume of non-oil and gas GDP increased 2.9 times.

The reforms carried out in the country's economy during the transition to a market economy ensured an increase in state budget revenues from year to year and a decrease in the budget deficit, which was high at the beginning of the 90s. In 2020, revenues of the state budget in comparison with 2003 increased 21.4 times to 26.1 billion Manats, while expenditures increased 21.4 times to 26.4 billion Manats.

During this period, the percentage ratio of budget deficit to the gross domestic product of the country was 0.6% against the norm of 3% defined in international practice, and in 2004, 2006, 2011 and 2013 the state budget was executed with surplus. Further improvement of economic and social security of the population and continuation of rapid development of the country's economy remain the main directions of budget policy. Thus, in 2020 expenditures from the state budget on social protection and social security of the population are

14.5 times higher than in 2003, and funds allocated for economic development are 28.4 times higher.

Stable and dynamic development of the Azerbaijani economy due to the implementation of a consistent and highly effective economic and political strategy is clearly followed by the indicators of the banking and credit system. Thus, in 2020, the volume of loans issued by bank-credit organizations increased by 21.7 times compared to 2003. At the same time, the share of long-term loans in allocated loans increased by 55.7%, today, 83.0 percent of the loans issued are long-term loans, which must be repaid in one or several years. Thanks to the purposeful policy and economic reforms carried out, The Azerbaijani manat strengthened, its reliability increased, and the share of deposits made by the population in banks in national currency increased from 7.5% in 2003 to 49.2% in 2020. As of January 1, 2021, the deposits of population in banks reached 8177.9 million manat.

Ümumi daxili məhsul
Gross domestic product

İllər Years	Cəmi Total		Əhəlinin hər nəfərinə Per capita	
	mily. manat mln. manats	mily. dollar mln. dollars	manat manats	\$
2003	7146,5	7276,0	872,7	888,5
2005	12522,5	13238,7	1494,3	1579,8
2010	42465,0	52909,3	4753,0	5922,0
2015	54380,0	52996,8	5706,6	5561,5
2020	72432,2	42607,2	7262,8	4272,2

Ümumi daxili məhsulun strukturu (milyon manat)
Structure of GDP (mln. manats)

Göstəricilər	2003	2005	2010	2015	2020	Indicators
Ümumi daxili məhsul	7146,5	12522,5	42465,0	54380,0	72432,2	Gross domestic product
o cümlədən:						including:
neft sektoru	2280,1	5927,1	21101,2	16459,6	21639,7	oil sector
qeyri-neft sektoru	4866,4	6595,4	21363,8	37920,4	50792,5	non-oil sector

Ümumi daxili məhsul istehsalının dinamikası
Growth rates of GDP

Göstəricilər	2003	2005	2010	2015	2020	Indicators
ÜDM-in real artım sürətləri, əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	111,2	126,4	105,0	101,1	95,7	GDP growth rates, as percent to previous year
o cümlədən:						including:
neft sektoru	104,3	161,5	101,9	101,2	93,0	oil sector
qeyri-neft sektoru	114,8	108,4	107,8	101,1	97,4	non-oil sector

İqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sahələrində istehsal edilmiş əlavə dəyərin dinamikası
Growth rates of value added produced in non oil-gas sector of economy

Göstəricilər	2003	2005	2010	2015	2020	Indicators
Qeyri neft-qaz ÜDM-in real artım sürətləri, əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	114,8	108,4	107,8	101,1	97,4	Non oil-gas GDP growth rates, as percent to previous year
o cümlədən:						including:
Sənaye	117,9	114,8	105,8	110,0	112,2	Industry
Kənd təsərrüfatı	105,6	107,5	97,8	106,6	101,9	Agriculture
Tikinti	147,8	102,5	122,4	86,6	91,3	Construction
Nəqliyyat və rabitə	112,1	116,7	110,2	100,7	103,7	Transport and communication
Ticarət və digər xidmət sahələri	111,9	113,8	111,1	111,6	87,5	Trade and services
Sosial və digər xidmətlər	106,0	101,7	102,0	101,7	99,1	Social and other services

Dövlət büdcəsi (mln. manat)
State budget (mln. manats)

Gəlirlər və xərclər	2003	2005	2010	2015	2020	Revenues and expenditures
Gəlirlər	1220,9	2055,2	11403,0	17498,0	26075,4	Revenues
Xərclər-cəmi	1234,5	2140,7	11765,9	17784,5	26416,3	Expenditures
Kəsir (-) Profisit	-13,6	-85,5	-362,9	-286,5	-340,9	Deficit / Surplus

Dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin ÜDM-də xüsusi çəkisi (faizlə)
Share of revenues and expenditures of state budget in GDP (per cent)

Gəlirlər və xərclər	2003	2005	2010	2015	2020	Revenues and expenditures
Gəlirlər	17,1	16,4	26,9	32,2	36,0	Revenues
Xərclər-cəmi	17,3	17,1	27,7	32,7	36,5	Expenditures
Kəsir (-) / Profisit	0,2	0,7	0,9	0,5	0,5	Deficit / Surplus

Kredit qoyuluşları (ilin sonuna, mln. manat)
Credit investment (at the end of the year, mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Kredit qoyuluşları, cəmi	670,3	1441,0	9163,4	21730,4	14530,5	Credit investments- total
o cümlədən:						including:
qısamüddətli	487,0	913,3	2567,1	5297,3	2475,0	short-term
uzunmüddətli	183,3	527,7	6596,3	16433,1	12055,5	long-term

Əhəlinin əmanətləri (ilin sonuna, mln. manat)
Deposits and savings of population (at the end of the year, mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Əhəlinin əmanətləri-cəmi	251,9	494,5	3029,8	9473,9	8177,9	Deposits of households - total
o cümlədən:						including:
milli valyutada	18,9	55,8	1410,0	1420,2	4027,1	national currency
xarici valyutada	233,0	438,7	1619,8	8053,7	4150,8	foreign currency

İqtisadiyyata yönəldilən investisiyalar
Investments directed to economy

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi investisiyalar						Total investments
mln. manat	4249,3	6733,4	14118,9	20057,4	22484,0	mln. manats
mln. dollar	4326,3	7118,5	17591,4	19547,2	13225,9	mln. dollars
Daxili investisiyalar						Internal investments
mln. manat	938,3	2104,9	7499,2	9058,5	12070,8	mln. manats
mln. dollar	955,3	2225,3	9343,6	8828,1	7100,5	mln. dollars
Xarici investisiyalar						Foreign investments
mln. manat	3311,0	4628,5	6619,7	10998,9	10413,2	mln. manats
mln. dollar	3371,0	4893,2	8247,8	10719,1	6125,4	mln. dollars

İqtisadiyyata yönəldilən investisiyaların mənbələr üzrə strukturu (yekuna görə, faizlə)
The structure of the investments directed to economy by sources (as percent to total)

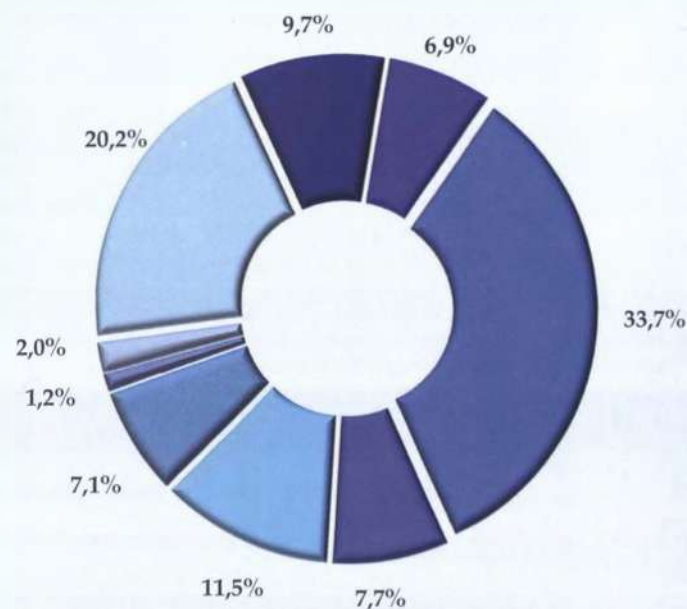
	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi investisiyalar	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total investments
o cümlədən:						including:
Daxili investisiyalar	22,1	31,3	53,1	45,2	53,7	Domestic investments
Xarici investisiyalar	77,9	68,7	46,9	54,8	46,3	Foreign investments

Birbaya investisiyaların ixracı
Direct investments outflows

	2003	2005	2010	2015	2020	
mln. manat	916,6	1154,7	189,1	3348,3	2114,0	mln. manats
mln. dollar	933,3	1220,8	235,7	3263,1	1243,5	mln. dollars

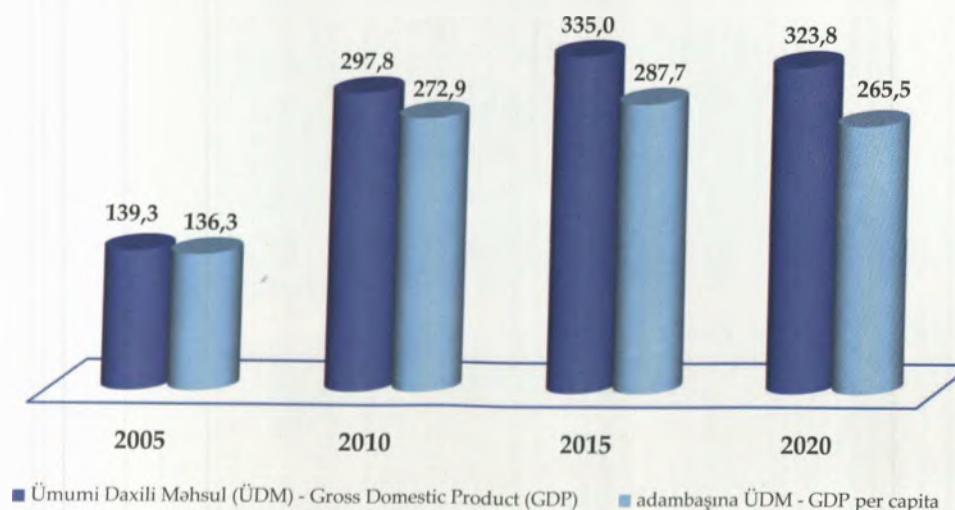
2020-ci ildə istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu
Structure of the gross domestic product in 2020

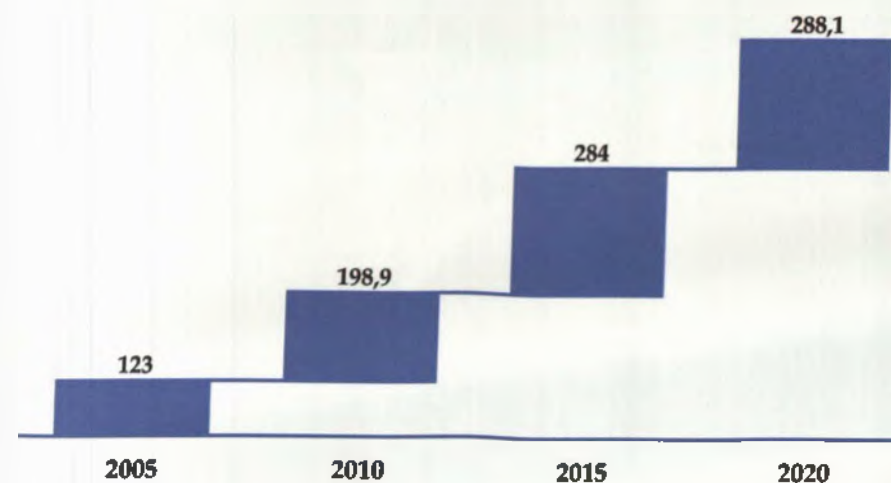
- Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq - Agriculture, forestry and fishing
- Sənaye - Industry
- Tikinti - Construction
- Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri - Trade; repair of transport means
- Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı - Transportation and storage
- Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iadə - Accommodation and food service activities
- İnformasiya və rabitə - Information and communication
- Sosial və digər xidmətlər - Social and other services
- Məhsula və idxala xalis vergilər - Net taxes on product and import

ÜDM və adambaşına ÜDM-in dinamikası, faizlə
Growth rate of GDP and GDP per capita, as percentage
2003=100

Qeyri neft-qaz sektorunun dinamikası, faizlə
Growth rate of non oil-gas sector, as percentage
2003=100

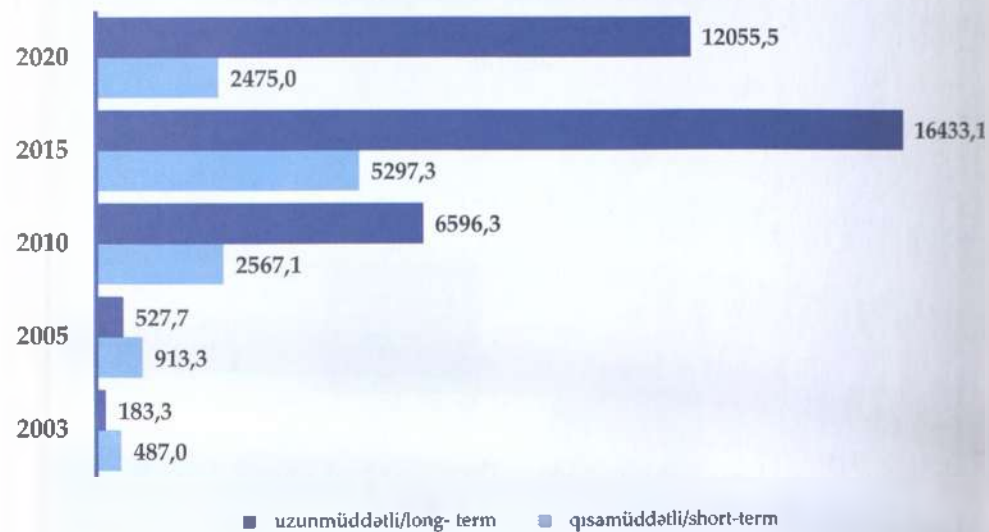

Əhalinin əmanətləri, ilin sonuna, milyon manat
Population savings, to the end of the year, mln.manats

Kredit qoyuluşları, ilin sonuna, milyon manat
Credit investment, to the end of the year, mln.manats

Kənd təsərrüfatı

"Gələcək illərdə kənd təsərrüfatı dayanıqlı şəkildə inkişaf edəcək və beləliklə, həm məşğulluğun, eyni zamanda, kənd təsərrüfatı ixracının artırılmasına xidmət göstərəcək."

İlham Əliyev

Azərbaycan iqtisadiyyatının neft-qaz sektorundan asılılığının azaldılması və qeyri neft-qaz sektorunun, xüsusilə aqrar sektorun inkişafı dövlətin iqtisadi siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirilmişdir. Dövlət tərəfindən aqrar sahə ilə bağlı qəbul edilmiş qərarlar və bu sahəyə göstərilən dəstək nəticəsində kənd təsərrüfatının inkişafında, o cümlədən ixrac potensialı kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında artım dinamikası saxlanılmışdır. Torpaq vergisi istisna olmaqla kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların bütün digər vergilərdən azad edilməsi, fermerlərə güzəştli şərtlərlə kreditlərin, gübrə, yanacaq, lizinqlə kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının verilməsi, mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilmiş tədbirlər, sahibkarlara dövlət vəsaiti hesabına güzəştli şərtlərlə lizinq yolu ilə yüksək məhsuldarlığa malik cins heyvanların satılması, 2020-ci ildən başlayaraq aqrar sektorda yeni subsidiya mexanizminin tətbiqi, infrastrukturun yenidən qurulması istiqamətində görülmüş işlər, aqrar sektora investisiyaların axını üçün əlverişli şərait yaratmışdır.

Bütün bunların nəticəsidir ki, 2003-cü ilə nisbətən 2020-ci ildə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu real ifadədə 1,9 dəfə, yaxud hər il orta hesabla 3,7 faiz, bu sahədə məşğul əhəlinin sayı 14,6 faiz, habelə əsas kənd təsərrüfatı məhsulları ilə özünütəminat səviyyəsi artmışdır.

2020-ci ildə respublika üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 8428,9 milyon manat olmuşdur ki, bunun da 4028,4 milyon manatı və ya 47,8 faizi bitkiçilik, 4400,5 milyon manatı və ya 52,2 faizi heyvandarlıq məhsulları təşkil etmişdir. 2003-cü ilə nisbətən 2020-ci ildə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu real ifadədə 90,3 faiz yaxud hər il orta hesabla 3,7 faiz artmışdır.

2020-ci ildə qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3257,1 min ton və ya 2003-cü ilə müqayisədə 58,3 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 336,8 min ton və ya 3,4 dəfə çox pambıq, 6,9 min ton (48,3% çox) tütün, 233,8 min ton (81,4% çox) şəkər çuğunduru, 1037,6 min ton (34,9% çox) kartof, 1738,9 min ton (66,2% çox) tərəvəz, 448,1 min ton (25,6% çox) bostan məhsulları, 1133,1 min ton (98,1% çox) meyvə və giləmeyvə, 208,0 min ton (3,2 dəfə çox) üzüm toplanmışdır.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalında da dinamik artım müşahidə olunmuşdur. Belə ki, 2020-ci ildə ölkə üzrə kəsilmiş çəkiddə 346,0 min ton at, 2192,5 min ton süd, 1906,2 milyon ədəd yumurta, 16,1 min ton yun, 446,6 ton barama istehsal edilmişdir. 2003-cü ilə nisbətən at istehsalı 86,4 faiz, süd istehsalı 87,7 faiz, yumurta istehsalı 2,8 dəfə, yun istehsalı 33,4 faiz, barama istehsalı isə 3,4 dəfə artmışdır. 2020-ci ilin sonuna ölkə üzrə 2650,7 min baş iribuynuzlu mal-qara, 8089,7 min baş qoyun və keçi, 30,2 milyon baş quş mövcud olmuşdur. 2003-cü ilə müqayisədə iribuynuzlu mal-qaranın baş sayı 18,2 faiz, qoyun və keçilərin baş sayı 11,1 faiz, quşların baş sayı isə 72,6 faiz artmışdır.

Agriculture

"In the coming years, agriculture will develop steadily and thus serve to increase both employment and agricultural exports."

Ilham Aliyev

Reduction of the dependence of the economy of Azerbaijan on the oil and gas sector and development of the non-oil and gas sector, especially the agrarian sector, have been defined as one of the priorities of the economic policy of the state. As a result of the decisions taken by the state on the agrarian sector and the support provided to this sector, growth dynamics was maintained in the development of agriculture, as well as in the production of agricultural products with export capacity. Exemption of producers of agricultural products from all other taxes except land tax, provision of loans to farmers on preferential terms, fertilizer, fuel, agricultural machinery and equipment by leasing, measures aimed at improving the breed composition of livestock, sale of high-productivity breed animals by leasing on preferential terms at the expense of state funds to entrepreneurs, since 2020, implementation of a new subsidy mechanism in the agrarian sector, the work done to reconstruct the infrastructure has created favorable conditions for the flow of investments in the agrarian sector.

As a result of all this, compared to 2003, in 2020 the total output of agriculture in real terms increased by 1.9 times, or 3.7% annually, the number

of employed people in this area by 14.6%, as well as the level of self-sufficiency with basic agricultural products increased.

In 2020, the value of gross product of agriculture in the Republic at actual prices was 8428.9 million manat, of which 4028.4 million manat or 47.8% was plant growing, 4400.5 million manat or 52.2% was livestock products. Compared to 2003, the total output of agriculture in 2020 increased by 90.3% in real terms or 3.7% on average annually.

In 2020, 3257.1 thousand tons or compared to 2003 58.3% more cereals and cereal leguminous crops from fields, including corn, 336.8 thousand tons or 3.4 times more cotton, 6.9 thousand tons (48.3% more) tobacco, 233.8 thousand tons (81.4% more) sugar beet, 1037.6 thousand tons (34.9% more) potatoes, 1738.9 thousand tons (66.2% more) vegetables, 448.1 thousand tons (25.6% more) melon products, 1133.1 thousand tons (98.1% more) fruits and berries, 208.0 thousand tons (3.2 times more) grapes were collected.

Dynamic growth has also been observed in the production of livestock products. Thus, in 2020, 346.0 thousand tons of meat in the cut weight on the country, 2192.5 thousand tons of milk, 1906.2 million eggs, 16.1 thousand tons of wool, 446.6 tons of cocoons were produced. Compared to 2003, meat production increased by 86.4%, milk production by 87.7%, egg production by 2.8 times, wool production by 33.4%, cocoon production by 3.4 times. By the end of 2020, there were 2650.7 thousand cattle, 8089.7 thousand sheep and goats, 30.2 million birds in the country. Compared with 2003, the number of cattle increased by 18.2%, sheep and goats by 11.1%, and birds by 72.6%.

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə, faktiki qiymətlərlə, mln. manat)
Gross output of agriculture (by all categories of farms, by actual prices, mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	1450,5	1844,8	3877,7	5635,3	8428,9	Total
bitkiçilik	807,0	988,2	1999,2	2761,1	4028,4	plant growing
heyvandarlıq	643,5	856,6	1878,5	2874,2	4400,5	live-stock farming

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun artım sürəti (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə, sabit qiymətlərlə)
Growth rate of agricultural production (all by categories of holdings, at constant prices)

İllər	Cəmi <i>Total</i>	o cümlədən: <i>including:</i>		Years
		bitkiçilik məhsulları <i>plant-growing products</i>	heyvandarlıq məhsulları <i>livestock products</i>	
2003=100				
2005	112,4	114,9	109,5	2005
2010	126,7	118,6	135,7	2010
2015	155,7	144,1	168,4	2015
2020	190,3	188,4	194,8	2020
avvalkı ilə nisbətən, faizlə <i>as percent to previous year</i>				
2003	105,6	105,3	106,2	2003
2005	107,5	110,5	103,6	2005
2010	97,8	91,1	106,1	2010
2015	106,6	111,3	102,5	2015
2020	102,0	100,8	103,1	2020

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və məhsuldarlığı (təsərrüfatların bütün kateqoriyalarında)
Agricultural yield and productivity (all categories of agricultural holdings)

Məhsullar	2003	2005	2010	2015	2020	Products
Ümumi yığım, min ton Gross output, thsd. tons						
Taxıl:						Cereals:
ilkin çəkiddə	2057,8	2126,7	2000,5	2999,4	3257,1	primary income ratio
təmizlənmədən sonrakı çəkiddə	2010,6	2077,3	1950,5	2922,9	3172,3	after peeling ratio
Pambıq	99,6	196,6	38,2	35,2	336,8	Cotton
Tütün	4,7	7,1	3,2	3,5	6,9	Tabacco
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	128,9	36,6	251,9	184,3	233,8	Sugar beets
Dən üçün günəbaxan	18,3	16,1	15,5	18,4	23,9	Sunflower for seed
Kartof	769,0	1083,1	953,7	839,8	1037,6	Potatoes
Tərəvəz	1046,3	1127,3	1189,5	1275,3	1738,9	Vegetable
Bostan məhsulları	356,7	363,8	433,6	484,5	448,1	Watermelons and melons
Meyvə və giləmeyvə	572,1	625,7	729,5	888,4	1133,1	Fruit and berries
Üzüm	65,0	79,7	129,5	157,1	208,0	Grapes
Çay yarpağı	0,94	0,74	0,54	0,58	0,93	Tea leaves
Məhsuldarlıq, sent/ha Productivity, centner/ha						
Məhsullar	2003	2005	2010	2015	2020	Products
Dənli və dənli paxlalar	26,6	26,5	20,7	31,5	31,8	Cereals and dried pulses
Pambıq	15,0	17,5	12,7	18,8	33,6	Cotton
Tütün	22,4	25,7	24,0	25,4	22,1	Tabacco
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	364	132	304	380	512	Sugar beets
Dən üçün günəbaxan	13,5	14,8	17,4	17,7	22,4	Sunflower for seed
Kartof	124	149	145	136	174	Potatoes
Tərəvəz	140	140	142	158	188	Vegetable
Bostan məhsulları	112	121	137	174	224	Watermelons and melons
Meyvə və giləmeyvə	70,0	73,9	70,6	71,4	70,3	Fruit and berries
Üzüm	50,9	61,8	74,7	86,6	99,4	Grapes
Çay yarpağı	2,6	2,5	9,4	12,4	15,0	Tea leaves

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahələri (təsərrüfatların bütün kateqoriyalarında, min hektar)
Sown areas of agricultural crops (by all categories of farms, thsd. ha)

Məhsullar	2003	2005	2010	2015	2020	Products
Cəmi	1219,5	1327,9	1583,9	1585,4	1630,9	Total
o cümlədən:						including:
Dənli və dənli paxlalı bitkilər	776,3	802,3	968,0	952,1	989,1	Cereals and dried pulses
Texniki bitkilər	88,9	132,0	52,6	38,7	122,0	Industrial crops
ondan:						of which:
pambıq	66,8	112,4	30,2	18,7	100,3	cotton
tütün	2,1	2,8	1,4	1,4	3,1	tabacco
şəkər çuğunduru (emal üçün)	3,6	3,0	8,5	4,9	5,0	sugar beets
dən üçün günəbaxan	13,6	11,1	9,0	10,7	11,0	sunflower for seed
Kartof, hostan və tərəvəz bitkiləri	164,3	179,7	178,8	166,0	143,6	Potatoes, watermelons and melons and vegetables
o cümlədən:						including:
kartof	59,3	70,7	65,8	61,0	57,0	potatoes
tərəvəz	73,2	78,9	81,1	77,2	66,6	vegetable
hostan bitkiləri	31,8	30,1	31,9	27,8	20,0	watermelons and melons
Yem bitkiləri	190,0	213,9	384,5	428,6	376,2	Fodder crops
Meyvə və giləmeyvə bağları	88,4	93,0	127,7	144,1	213,8	Fruit and berries
ondan bar verən yaşıda	81,5	84,3	102,5	123,4	159,9	of which at bearing age
Üzümlüklər	7,7	9,6	15,4	16,1	16,1	Grapes
ondan bar verən yaşıda	7,4	7,2	11,2	13,5	14,9	of which at bearing age
Çay ağacları	3,7	2,9	0,6	1,0	1,1	Tea
ondan bar verən yaşıda	3,7	2,9	0,6	0,5	0,6	of which at bearing age

Mal-qaranın sayı (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə, ilin sonuna, min baş)
Number of livestock (by all categories of farms, end of the year, thsd. heads)

İllər	İribuynuzlu mal-qara Beef cattle	o cümlədən, inək və camışlar including cows and buffaloes	Qoyun və keçilər Sheep and goats	Quş, mln. baş Poultry, mln. heads	Years
2003	2241,8	1075,7	7280,1	17,5	2003
2005	2369,8	1144,7	7668,5	19,0	2005
2010	2613,7	1261,4	8405,0	22,4	2010
2015	2708,3	1303,0	8677,1	27,6	2015
2020	2650,7	1280,5	8089,7	30,2	2020

Əsas heyvandarlıq məhsullarının istehsalı (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə)
Production of main livestock products (by all categories of farms)

Məhsullar	2003	2005	2010	2015	2020	Products
Ət (kəsilmiş çəkiddə), min ton	185,6	198,0	244,9	298,6	346,0	Meat (in slaughtered weight), thsd. tons
Süd, min ton	1167,8	1251,8	1535,8	1924,5	2192,5	Milk, thsd. tons
Yumurta, mln. ədəd	681,9	874,6	1178,6	1552,9	1906,2	Egg, mln. units
Yun (fiziki çəkiddə), min ton	12,1	13,1	15,6	17,0	16,1	Wool (greasy weight), thsd. tons

Əsas növ qida məhsulları ilə özünü təminatmə səviyyəsi (faizlə)
Level of self-sufficiency in basic food products (percent)

	2010	2015	2020	
Bütün növ ət və ət məhsulları	87,7	94,7	84,5	All types of meat and meat products
Süd və süd məhsulları	70,4	84,3	83,5	Milk and dairy products
Yumurta	97,9	99,7	100,0	Egg
Balıq və balıq məhsulları	76,6	77,6	81,7	Fish and fish products
Kartof	100,5	89,1	90,6	Potato
Bütün növ tərəvəz	97,6	103,4	110,4	Vegetables of all kinds
Bostan məhsulları	100,0	100,0	100,8	Market garden crops
Meyvə və giləmeyvə	107,9	113,7	116,3	Fruit and berries
Üzüm	90,4	93,1	95,8	Grape
Çay	63,2	40,2	45,5	Tea
Təmizlənmiş düyü	13,0	9,6	14,2	Brown rice
Qannadı məmulatları	48,4	51,1	55,0	Sugar confectioneries
Şəkər	155,6	192,9	69,4	Sugar
Kərə yağı	50,0	69,2	62,7	Butter
Bitki yağları	74,3	60,5	34,8	Vegetable oils
Bütün növ pendirlər	85,7	84,2	88,1	Cheese of all kinds
Un (bütün növləri)	95,1	95,1	95,4	Flour of all kinds

Kənd təsərrüfatında əkinlərə mineral gübrələrin verilməsi, 100 % qidalı maddə hesabı ilə
Application of mineral fertilizers in agriculture, on the basis of 100 % active substance

	2007	2010	2015	2020	
Cəmi, min ton	22,8	31,7	40,6	151,6	Total, thsd. tons
Hər hektar əkinə, kq	16	18	23	81	Per hectare of cultivated, kg
ondan:					of which:
taxıl	22	20	21	88	cereals
pambıq	42	25	35	131	cotton
tütün	3	76	72	137	tobacco
kartof	3	16	26	87	potatoes
tərəvəz və bostan bitkilərinə	7	37	28	98	vegetables, watermelons and melons
yem bitkilərinə	4	4	9	29	fodder crops
bağlara	8	20	17	73	fruit trees
üzümlüklərə	20	15	8	54	vineyards
Gübrələnməmiş sahənin ümumi əkinində xüsusi çəkisi, %	...	34	58	79	Share of fertilised area, %

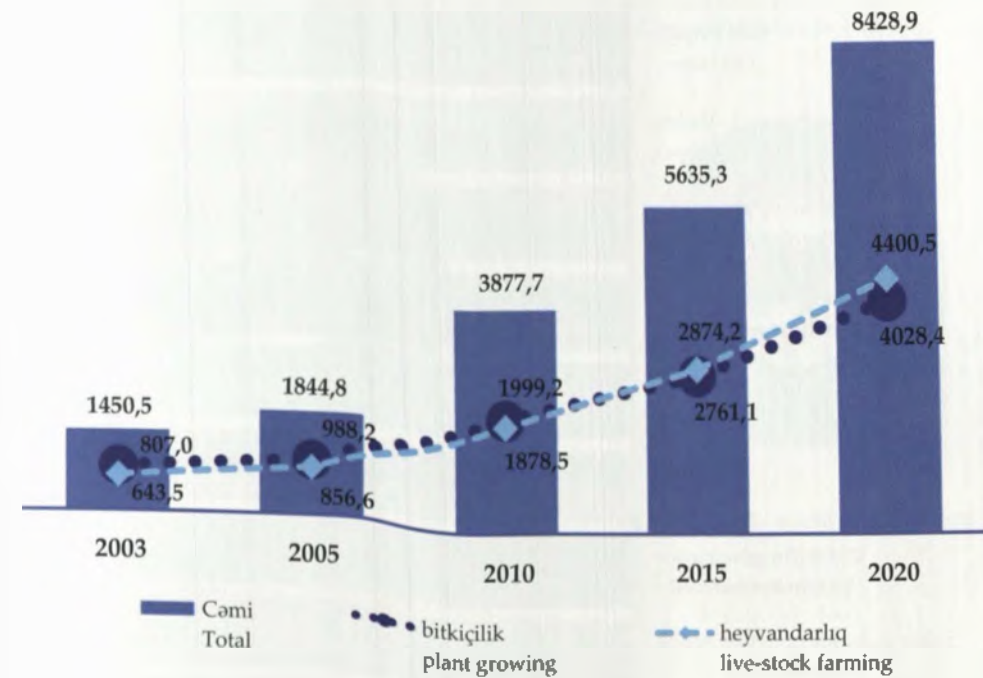

Dövlət tərəfindən güzəştli şərtlərlə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının satışı (ədəd)
Providing agricultural producers with agricultural machinery and equipment on preferential terms by the state (unit)

	2011-2015-ci illər	2016-2020-ci illər	
Traktorlar	4620	5123	Tractors
Kotərlər	3545	2531	Ploughs
Kultivatorlar	91	1392	Cultivators
Səpici əqreqlər	1271	2505	Seeding machine
Ot biçənlər	493	266	Mowers
Otpresləyənlər	112	173	Grass pressing machines
Pambıqyığıqlar	-	431	Cotton harvesters
Taxıl-yığan kombaynlar	793	525	Cereals harvesters combines
Gübrə səpən maşın	245	414	Mineral fertilizer spreaders
Çiləyici və tozlayıcı maşınlar	407	1002	Spray and pollinate
Yumşaldıcılar	54	157	Ripper
Taxıl-toxum təmizləyənlər	95	118	Grain separator
Malalar	197	999	Dutch harrow
Ot dırmaqları	108	150	Harrow
Bağarası frezlər	84	163	Garden rotary cultivator
Traktor yedəkləri (qoşquları)	252	2545	Wheeled carriages of tractors
Kombayna qoşulan biçici əqreqlər	39	87	Cutters harvester
Digər kənd təsərrüfatı maşın və avadanlıqları	510	2647	Other agricultural machinery and equipment
Satılmış və verilmiş maşınların dəyəri, milyon manat	252	789	Value of sold and submitted machinery, million manats

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu
(bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə, faktiki qiymətlərlə, mln. manat)
Gross output of agriculture
(by all categories of farms, by actual prices, mln. manats)

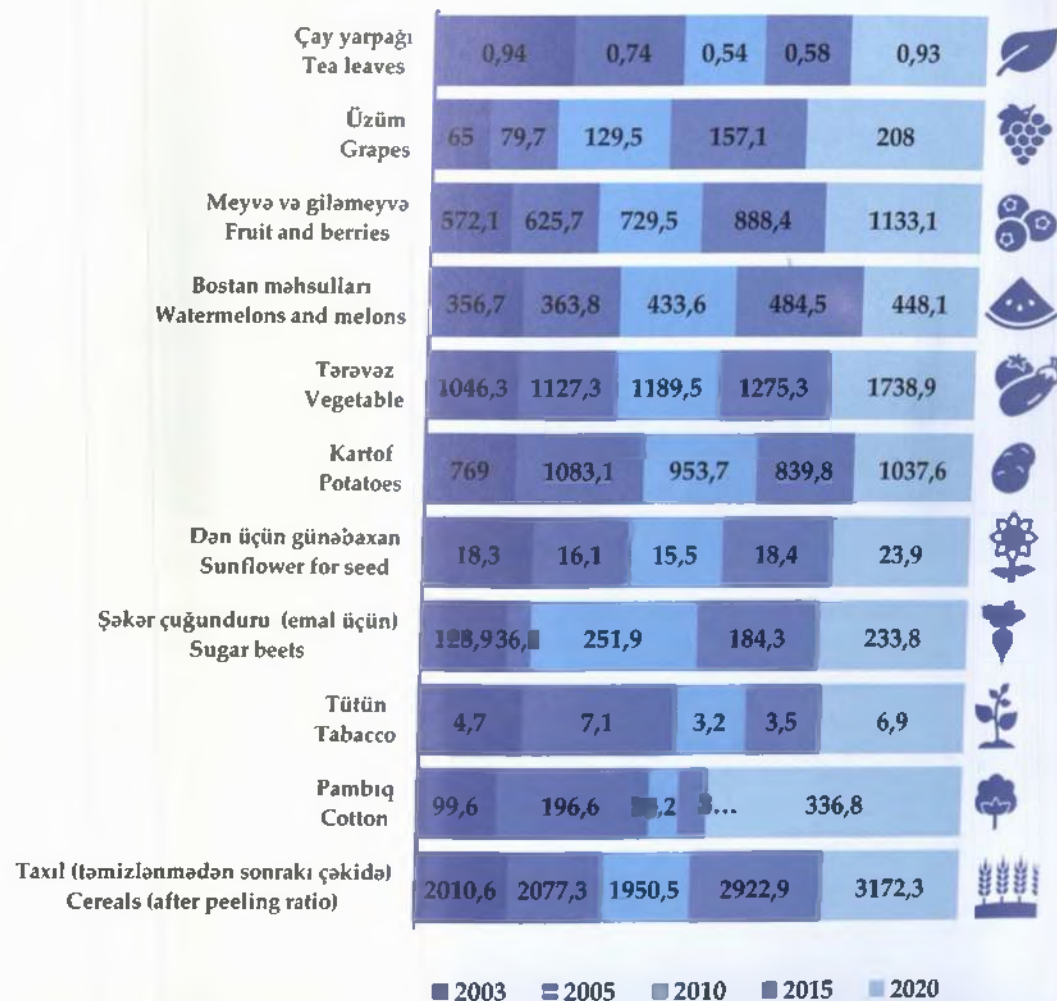

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, min ton

(təsərrüfatların bütün kateqoriyalarında)

Agricultural productivity, thsd. tons

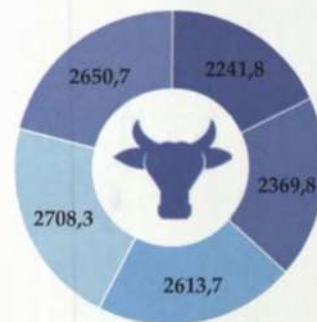
(all categories of agricultural holdings)

Mal-qaranın sayı (bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə, ilin sonuna)

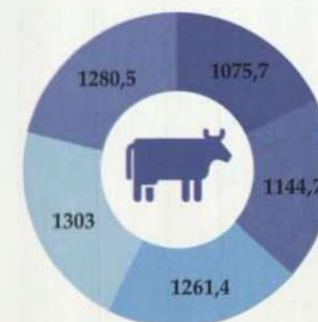
Number of livestock (by all categories of farms, end of the year)

İribuynuzlu mal-qara, min baş
Beef cattle, thsd. heads

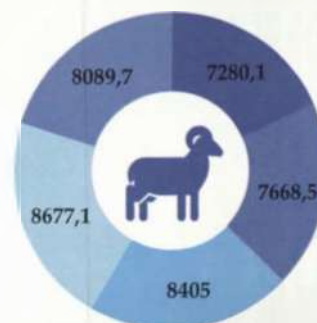
■ 2003 ■ 2005 ■ 2010 ■ 2015 ■ 2020

İnək və camışlar, min baş
Cows and buffaloes, thsd. heads

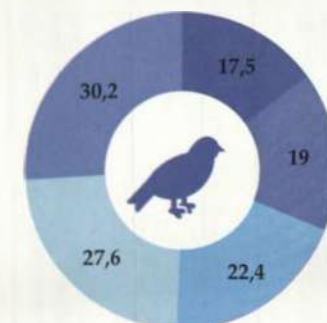
■ 2003 ■ 2005 ■ 2010 ■ 2015 ■ 2020

Qoyun və keçilər, min baş
Sheep and goats, thsd. heads

■ 2003 ■ 2005 ■ 2010 ■ 2015 ■ 2020

Quş, mln. baş
Poultry, mln. heads

■ 2003 ■ 2005 ■ 2010 ■ 2015 ■ 2020

Sənaye

"Sənaye siyasəti rəqəbatqabiliyyətlik, səmərəlilik və ekoloji təhlükəsizlik meyarlarına əsaslanmalıdır."

İlham Əliyev

Son illərdə Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu iqtisadi siyasət nəticəsində sənayeləşmə prosesi daha da sürətlənmişdir. Düşünülmüş neft-qaz strategiyasının reallaşdırılması ölkənin dayanıqlı maliyyə resurslarının formalaşmasına və bununla da mövcud sənaye potensialından səmərəli istifadə imkanlarının genişləndirilməsinə şərait yaratmışdır.

"Əsrin müqaviləsi" ilə əsası qoyulmuş milli neft strategiyasının uğurlarının nəticəsi olaraq 2003-2020-ci illər ərzində ölkədə qaz kondensatı da daxil edilməklə 680,5 milyon ton neft, 416,8 milyard kub-metr təbii qaz hasil edilmiş, 20,1 milyon ton avtomobil benzini, 37,7 milyon ton dizel yanacağı, 11,3 milyon ton ağ neft istehsal olunmuşdur. Bu illər ərzində neftin hasilatı 2,2 dəfə, təbii qaz hasilatı isə 7,2 dəfə artmışdır.

Ölkə iqtisadiyyatının neft sənayesindən asılılığının azaldılması və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üçün aparılan dövlət siyasəti, "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı"na dair Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı görülmə işlər və bu sahədə aparılan digər tədbirlər ölkədə neft sektoru ilə yanaşı qeyri-neft sahələrinin, xüsusilə emal sənayesinin sabit inkişafına zəmin yaratmışdır. Bu inkişaf, 2003-2020-ci illərdə yeni məhsul

növlərinin istehsalı, innovasiya xarakterli texnologiyaların tətbiqi, mövcud istehsalın artımı hesabına yaranmışdır. Yeni müəssisələr yaradılmış, müəssisələrin istehsal potensialı artırılmışdır.

Bir tərəfdən kənd təsərrüfatının inkişafı, digər tərəfdən regionlarda infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması son illərdə ərzaq məhsullarının istehsalı sahəsində rəqabətqabiliyyətli yeni müəssisələrin yaradılmasına təkan vermişdir. Ötən dövr ərzində İmişlidə Şəkər zavodu, Abşeronda Duz zavodu, Sumqayıtda Bitki Yağları Emalı zavodu, müxtəlif bölgələrdə süd kombinatları, konserv zavodları və digər ərzaq məhsulları istehsalı müəssisələri istismara verilmişdir. Sumqayıt Texnologiyalar Parkının, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının, Balaxanı Sənaye Parkı və Yüksək Texnologiyalar Parkının, Alüminium İstehsalı Kompleksinin və Azərbaycan Polad İstehsalı Kompleksinin yaradılması, Bakıda Gəmiqayırma zavodunun fəaliyyətə başlaması, Gədəbəy və Daşkəsəndə qızıl-mis emalı zavodlarının qurulması, Sumqayıtda neft-kimya sənayesində modernizasiya işlərinə başlanılması, Polimer və Karbamid zavodlarının inşası, Qaradağda Sement zavodunun istehsal gücünün artırılması və yeni zavodun inşası, Qazaxda, Naxçıvanda yeni sement zavodlarının tikilib istifadəyə verilməsi qeyri-neft sənayesinin daha dərin şaxələndirilməsi üçün geniş imkanlar yaratmışdır.

Ötən dövrdə ölkədə qeyri-neft sənayesinin əsas halqalarını formalaşdıran maşınqayırma, avadanlıq istehsalı, cihazqayırma və tikinti materiallarının istehsalı sahələrində yeni rəqabətqabiliyyətli müəssisələr yaradılmış, o cümlədən Gəncədə traktor və kənd təsərrüfatı texnikası, Naxçıvanda, Neftçalada avtomobil, Mingəçevirdə elektron avadanlıqlar, Qaradağda metal konstruksiyalar, Hacıqabulda seramik plitələr istehsalı müəssisələri qurulmuşdur.

Nəticədə, regionlarda istehsal müəssisələrinin fəaliyyəti daha da genişləndirilmiş, ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması, yerli

sahibkarlığın inkişafı yolu ilə əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, məşğulluğun artırılması və ölkə iqtisadiyyatının, xüsusilə qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafının təmin edilməsi istiqamətində uğurlar əldə edilmişdir. 2003-cü ilə müqayisədə sənaye istehsalı 2,6 dəfə, qeyri-neft sektorunda sənaye məhsulunun istehsalı 3,0 dəfə, o cümlədən tikinti məmulatlarının istehsalı 6,1 dəfə, geyim istehsalı 5,0 dəfə, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 3,6 dəfə, metallurgiya sənayesi 2,5 dəfə artmışdır.

2003-2020-ci illər ərzində istehsal edilmiş sənaye məhsulunun 70,0 faizi mədənçıxarma sektorunda, 24,3 faizi emal sektorunda, 5,0 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,7 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Bu illərdə ölkədə 4,7 milyon ton şəkər, 1,4 milyon ton bitki yağları, 68,0 milyard ədəd siqaret, 1185,0 min ton polietilen, 818,3 min ton propilen, 38,2 milyon ton sement, 100,4 min ədəd məişət soyuducuları, 12,3 min ədəd minik avtomobili, 4,0 min ədəd yük avtomobili, 11,3 min ədəd traktor, 414,4 milyard kVt-saat elektrik enerjisi və s. məhsullar istehsal edilmişdir.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2020-ci ildə 37,3 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. İstehsal edilmiş məhsulun 61,3 faizi mədənçıxarma, 31,8 faizi emal, 6,0 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələrinin payına düşmüşdür.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 78,8 faiz təşkil etmiş, ümumi istehsalın 85,4 faizi sənaye məhsulunun istehsalı, 14,6 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Industry

"Industrial policy should be based on the criteria of competitiveness, efficiency and environmental safety."

Ilham Aliyev

As a result of the successful economic policy pursued in Azerbaijan in recent years, the process of industrialization has accelerated. Implementation of the well-thought-out oil and gas strategy has created conditions for the formation of sustainable financial resources of the country and thus the expansion of opportunities for the effective use of existing industrial capacity.

As a result of the success of the national oil strategy laid down by the "Contract of the Century", during 2003-2020, the country produced 680.5 million tons of oil, including gas condensate, 416.8 billion cubic meters of natural gas, 20.1 million tons of gasoline, 37.7 million tons of diesel fuel, 11.3 million tons of kerosene were produced. Over these years, oil production increased 2.2 times and natural gas production 7.2 times.

The state policy to reduce the dependence of the country's economy on the oil industry and ensure sustainable development, the work done to implement the State Program on "Socio-economic development of the regions of the Republic of Azerbaijan" other measures taken in this area, paved the way for the stable development of non-oil sectors, especially the processing industry along with the oil sector in the country. This development was due to the

production of new products, the implementation of innovative technologies, the growth of existing production in 2003-2020. New enterprises were established and production capacity of enterprises increased.

On the one hand, the development of agriculture, on the other hand, the improvement of infrastructure in the regions has given impetus to the creation of new competitive enterprises in the field of food production in recent years. During the past period, a sugar factory was put into operation in Imishli, a salt factory in Absheron, a vegetable oil processing plant in Sumgayit, dairy plants, canneries and other food production enterprises in different regions. Establishment of Sumgayit Technology Park, Sumgayit Chemical Industrial Park, Balakhani Industrial Park and High Technology Park, Aluminum Production Complex and Azerbaijan Steel Production Complex, launch of a shipyard in Baku, construction of gold and copper refineries in Gadabay and Dashkasan, the start of modernization of the petrochemical industry in Sumgayit, the construction of polymeric and carbamide plants, increasing the production capacity of the Cement Plant and the construction of a new plant in Garadagh, construction and commissioning of new cement plants in Gazakh and Nakhchivan created great opportunities for deeper diversification of the non-oil industry.

In the past period, new competitive enterprises were established in the fields of machine-building, equipment production, instrument-making and production of construction materials-forming the main links of non-oil industry, as well as enterprises for the production of tractors and agricultural machinery in Ganja, automobiles in Nakhchivan, Nefchala, electronic equipment in Mingachevir, metal structures in Garadagh, ceramic tiles in Hajigabul.

As a result, the activities of manufacturing enterprises in the regions have been further expanded, progress has been made in stimulating the

production of export-oriented products, improving the living standards of the population through the development of local entrepreneurship, increasing employment and ensuring the dynamic development of the economy of the country, especially the non-oil sector. Compared to 2003, industrial production increased 2.6 times, industrial production in the non-oil sector 3.0 times, including construction products 6.1 times, clothing production 5.0 times, chemical industry production 3.6 times, metallurgy industry 2.5 times.

70.0% of the industrial output produced in 2003-2020 was in the mining sector, 24.3% in the processing sector, 5.0% in the production, distribution and supply of electricity, gas and steam, and 0.7% in water supply, waste treatment and processing sector.

During these years, 4.7 million tons of sugar, 1.4 million tons of vegetable oils, 68.0 billion cigarettes, 1185.0 thousand tons of polyethylene, 818.3 thousand tons of propylene, 38.2 million tons of cement, 100.4 thousand household refrigerators, 12.3 thousand cars, 4.0 thousand trucks, 11.3 thousand tractors, 414.4 billion kWh of electricity, etc. products were produced.

Industrial enterprises and individual entrepreneurs operating in this area in 2020 produced an industrial product worth 37.3 billion manats. 61.3% of the output fell to mining, 31.8% to processing, 6.0% to production, distribution and supply of electricity, gas and steam, 0.9% to water supply, waste treatment and processing.

The share of the non-public sector in industry 78.8%, 85.4% of the total production was established due to the production of industrial products, and 14.6% due to the provision of industrial services.

Sənayenin ümumi iqtisadi göstəriciləri
General economic indicators of industry

Göstəricilər	2003	2005	2010	2015	2020	Indicators
Məhsulun həcmi (cari qiymətlərlə), mln. manat	4982,1	9308,8	27978,2	26369,4	37269,9	Volume of products (at factual prices), mln. manats
Sənaye istehsalı indeksi, əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	106,1	133,5	102,6	102,4	96,0	Index of industrial products relative to previous year, in percentage

Sənaye istehsalının indeksləri (faizlə)
Index of industrial production (in percent)

İllər Years	Bütün sənaye Total industry	o cümlədən: including:			
		mədənqəşama sənayesi mining	emal sənayesi manufacturing	elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı electricity, gas and steam production, distribution and supply	su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı water supply; waste treatment and disposal
2003=100					
2008	253,4	284,7	156,3	119,0	59,5
2009	275,1	320,3	144,3	104,2	58,9
2010	282,3	324,2	157,8	112,7	58,1
2011	268,2	297,0	169,0	122,1	65,0
2012	262,0	284,5	178,2	136,4	65,9
2013	266,7	286,5	188,5	140,8	73,5
2014	264,9	280,5	192,6	149,5	78,4
2015	271,2	286,1	206,1	148,9	79,8
2016	269,9	284,1	208,2	148,2	79,2
2017	260,7	273,0	204,0	144,3	78,3
2018	264,6	273,5	220,4	154,4	81,2
2019	269,4	274,6	245,7	159,8	86,0
2020	258,6	257,9	271,7	160,6	82,2

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sənaye istehsalının indeksləri (faizlə)
Indices of industrial production by types of economic activity (in percent)

2003=100					
	2008	2010	2015	2020	
Bütün sənaye	253,4	282,3	271,2	258,6	Industry, total
o cümlədən:					including:
Mədənçıxarma sənayesi	284,7	324,2	286,1	257,9	Mining
Emal sənayesi	156,3	157,8	206,1	271,7	Manufacturing
o cümlədən:					including:
qida məhsullarının istehsalı	111,1	116,6	137,3	158,7	manufacture of food products
icəki istehsalı	249,0	241,4	292,1	451,6	manufacture of beverage
tütün məmulatlarının istehsalı	45,8	38,7	32,6	142,4	manufacture of tobacco products
toxuculuq sənayesi	60,8	41,2	27,2	163,9	textiles industry
geyim istehsalı	115,6	150,9	186,1	496,0	manufacture of wearing apparel
dəri və dəri məmulatlarının, ayuaqabının istehsalı	103,8	129,8	70,0	63,6	manufacture of leather, leather products and footwear
ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	221,1	88,9	294,6	35,5d(t)	manufacture of wood and woodwork
keçir və karton istehsalı	75,7	171,6	239,1	414,0	manufacture of paper and carton products
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	122,2	124,3	519,0	14,0 d.(t)	printing production
neft məhsullarının istehsalı	149,1	145,0	129,7	105,2	manufacture of refined petroleum products
kimya sənayesi	123,5	104,7	229,8	357,6	chemical industry
əcəçilik məhsullarının istehsalı	66,4	63,2	28,3	994,2	manufacture of basic pharmaceutical products
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	152,9	114,1	105,3	361,8	manufacture of rubber and plastics products
tikinti materiallarının istehsalı	224,6	171,3	333,1	605,5	manufacture of construction materials
metallurgiya sənayesi	199,0	97,4	223,6	246,7	metallurgy industry
hazır metal məmulatlarının istehsalı	569,4	279,0	348,9	583,5	manufacture of fabricated metal products
kompüter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	13,6	14,2	25,8	59,7	manufacture of computer and other electronic equipment

...ardı...

...continued...

2003=100					
	2008	2010	2015	2020	
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	122,1	174,2	241,7	229,2d(t)	manufacture of electrical equipment
maşın və avadanlıqların istehsalı	170,5	272,1	198,0	184,2	manufacture of machinery and equipment
avtomobil və qoşquların istehsalı	92,4 d.(t)	1795,0d.(t)	998,7 d.(t)	374,5 d.(t)	manufacture of motor vehicles and trailers
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	364,0	243,2	23,6 d.(t)	901,9	manufacture of other transport equipments
mebel istehsalı	221,0	53,1	191,9	506,8	manufacture of furniture
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	90,7	42,9	110,7	159,8	manufacture of jewelers, musical instruments, sports goods and medical equipments
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	261,4	119,3	11,6 d.(t)	630,4	repair and installation of machinery and equipment
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	119,0	112,7	148,9	160,6	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	59,5	58,1	79,8	82,2	Water supply, waste treatment and disposal

Sanaye məhsullarının ən mühüm növlərinin istehsalı
Production of main industrial products

	2003	2005	2010	2015	2020	
Neft hasilatı (qaz kondensatı da daxil olmaqla), mln. ton	15,4	22,2	50,8	41,6	34,5	Oil extraction (including gas condensate), mln. tons
Qaz hasilatı, mlrd. kub m	5,1	5,7	26,3	29,2	37,1	Gas extraction, bill. cubic meters
Qızıl, kq	-	-	2092,0	2229,2	3570,8	Gold, kg
Gümüş, kq	-	-	1348,0	132,5	4310,1	Silver, kg
Mis konsentratı, ton	-	-	184,4	969,2	2717,5	Copper concentrates, ton
Duz, min ton	7,6	11,2	11,6	39,5	76,4	Salt, thsd. tons
Üzlü süd, min ton	489,6	494,0	812,8	857,4	946,4	Whole milk, thsd. tons
Xama və qaymaq, min ton	1,59	1,61	4,2	5,1	7,7	Sour cream and cream, thsd. tons
Pendir və kəsmik, min ton	32,6	33,5	43,3	48,5	53,5	Cheese and curd, thsd. tons
Kərə yağı, min ton	14,0	14,2	20,9	23,9	25,8	Butter, thsd. tons
Meyva və tərəvəz konservləri, min ton	20,2	23,2	137,1	147,9	186,7	Fruit and vegetables tinned, thsd. tons
Makaron məmulatları, min ton	0,8	3,5	13,0	9,2	11,8	Macaroni products, thsd. tons
Bitki yağları, min ton	54,4	64,1	88,7	106,7	75,1	Vegetable oils, thsd. tons
Marqarin, min ton	8,8	17,8	20,2	24,9	49,9	Margarine, thsd. ton
Qandadı məmulatları, min ton	38,4	42,9	43,5	55,9	69,7	Confectionary, thsd. tons
Şəkər, qand, min ton	1,0	3,6	335,5	335,6	246,5	Sugar, thsd. tons
Çay, min ton	5,0	7,5	10,9	6,2	10,6	Natural tea, thsd. tons
Qida duzu, min ton	2,6	4,2	8,5	36,3	74,3	Table salt, thsd. tons
Viski, konyak, min dkl	100,1	17,5	81,4	3,8	50,8	Whiskey, cognac, thsd. dkl
Pivə, min dkl	1330,0	2490,0	3771,0	4196,5	5466,5	Malty beer, thsd. dkl
Mineral və qazlı sular, min dkl	488,8	1160,0	5073,0	8174,4	39861,4	Mineral waters and aerated waters, unsweetened, thsd. dkl
Alkoqolsuz içkilər, mln. dkl	6,0	13,4	19,9	24,9	28,6	Soft drinks, mln. dkl

...ardı

...continued

	2003	2005	2010	2015	2020	
Alkoqol, min dkl	429,4	484,3	884,9	770,7	1718,7	Vodka, thsd. dkl
Üzüm şarabı, min dkl	379	400,5	1169,7	1035,0	895,0	Wine, thsd. dkl
Tütün, ton	2293,3	2583,6	2027,1	1691,5	4383,7	Tobacco, tons
Sigaret və sigaretlər, mlrd. ədəd	6,6	5,0	2,2	2,0	11,2	Cigarettes, billion unit
Ayuaqabı, min cüt	455,9	260,5	266,5	116,0	544,2	Footwear, thsd. pairs
Avtomobil benzini, min ton	719,9	906,2	1249	1223,9	1166,8	Motor gasoline, thsd. tons
Ağ yel, min ton	654,5	747,1	600,4	688,5	502,2	Kerosene, thsd. tons
Dizel yanacağı, min ton	1641,1	2101	2488	2053,4	2068,6	Diesel oil, thsd. tons
Sürtkü yağları, min ton	25,9	39,4	87,2	25,7	36,4	Lubricant, thsd. tons
Neft bitumu, min ton	79,3	128,3	241,5	171,8	375,1	Bitumen, thsd. tons
Neft kömürü, min ton	20,8	11,6	396,4	254,8	196,9	Coke, thsd. tons
Propilen, min ton	26,7	29,2	28,6	56,4	103,3	Propylene (gross), thsd. tons
Poliütilen, min ton	47,2	53,0	53,7	103,5	131,4	Polyethylene (gross), thsd. tons
Lak-boya məmulatları, min ton	1,7	3,5	2,3	5,5	16,3	Paint and lacquer materials, thsd. tons
Sərt plastmasdan borular, borucəqələr, qolcaqlar və pıncqlar, ton	3164,8	5240,2	6875,2	17439,6	26608,1	Tubes, pipes and hoses, rigid of poly-mers of propylene, ton
Sement, min ton	1012,0	1538,0	1279,0	2683,0	3237,1	Cement, thsd. tons
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub m.	42,7	19,9	50,9	27,3	56,2	Prefabricated buildings of cement, thsd. cubic m
Asfalt, min ton	111,5	333,6	1131,1	956,2	527,2	Asphalt, thsd. tons
Armatür, min ton	127,1	234,5	131,4	223,2	223,0	Steel armature, thsd. tons
Məişət soyuducuları, min ədəd	5,4	13,4	3,6	2,8	0,7	Domestic refrigerators, thsd. unit
Traktorlar, ədəd	-	-	706	955	300	Tractors, unit
Minik avtomobilləri, ədəd	-	332	490	725	1950	Car, unit
Yük avtomobilləri, ədəd	-	-	767	395	206	Lorry, unit
Elektrik enerjisi (ümumi), mlrd. kVt-saat	21,3	22,9	18,7	24,7	25,8	Electric power (gross), bill. kWt-h

Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunun strukturu (iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə)
(yekuna nisbətən, müvafiq illərin faktiki qiymətləri əsasında, faizlə)

The structure of non oil-gas sector of industry (by kinds of economical activity)(relative to gross total, at actual prices, in percent)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Qeyri neft-qaz sənayesi	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Non oil-gas sector of the industry, total
o cümlədən:						including:
Mədənçıxarma sənayesi	0,5	0,9	2,4	1,8	3,9	Mining
Emal sənayesi	78,8	79,2	70,4	70,5	74,9	Manufacturing industry
o cümlədən:						including:
qida məhsullarının istehsalı	47,7	38,8	37,9	30,1	31,9	manufacture of food products
ıçki istehsalı	1,7	2,6	3,3	2,6	3,5	manufacture of beverage
tütün məmulatlarının istehsalı	1,4	1,1	0,4	0,4	3,6	manufacture of tobacco products
toxuculuq sənayesi	1,0	1,2	0,6	0,4	2,0	textiles industry
geyim istehsalı	0,6	0,6	0,7	1,0	0,9	manufacture of wearing apparel
dəri və dəri məmulatlarının, ayuaqqabların istehsalı	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2	manufacture of leather, leather products and footwear
ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	0,1	0,3	0,2	0,7	0,6	manufacture of wood and woodwork
kağız və karton istehsalı	0,1	0,1	0,2	0,4	0,9	manufacture of paper and carton products
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	0,9	0,8	0,8	0,5	0,7	printing production
kimya sənayesi	6,8	7,0	2,4	4,6	5,4	chemical industry
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	manufacture of basic pharmaceutical products
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	0,6	0,8	0,8	2,1	3,1	manufacture of rubber and plastics products
tikinti materiallarının istehsalı	3,4	4,8	8,9	6,2	6,1	manufacture of construction materials
metallurgiya sənayesi	5,4	9,6	2,7	2,8	4,3	metallurgy industry
hazır metal məmulatlarının istehsalı	2,1	2,0	2,7	2,3	2,2	manufacture of fabricated metal products
kompyuter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	0,1	0,3	1,1	1,0	0,6	manufacture of computer and other electronic equipment
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	0,3	0,7	1,5	1,3	1,8	manufacture of electrical equipment

	2003	2005	2010	2015	2020	
maşın və avadanlıqların istehsalı	1,9	1,2	3,0	2,6	2,2	manufacture of machinery and equipment
avtomobil və qoşquların istehsalı	0,1	0,2	0,1	1,4	0,6	manufacture of motor vehicles and trailers
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	0,2	0,5	0,2	0,1	0,1	manufacture of other transport equipments
mebel istehsalı	0,3	0,6	1,0	0,6	1,0	manufacture of furniture
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	0,2	0,7	0,2	0,5	0,6	manufacture of jewelers, musical instruments, sports goods and medical equipments
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	3,6	5,2	1,3	8,7	2,7	repair and installation of machinery and equipment
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	18,7	17,0	24,1	24,6	18,5	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	2,0	2,9	3,1	3,1	2,7	Water supply, waste treatment and disposal

Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye istehsalının indeksləri (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)
Indexes of industrial production in non oil-gas sector (relative to previous year, in percent)

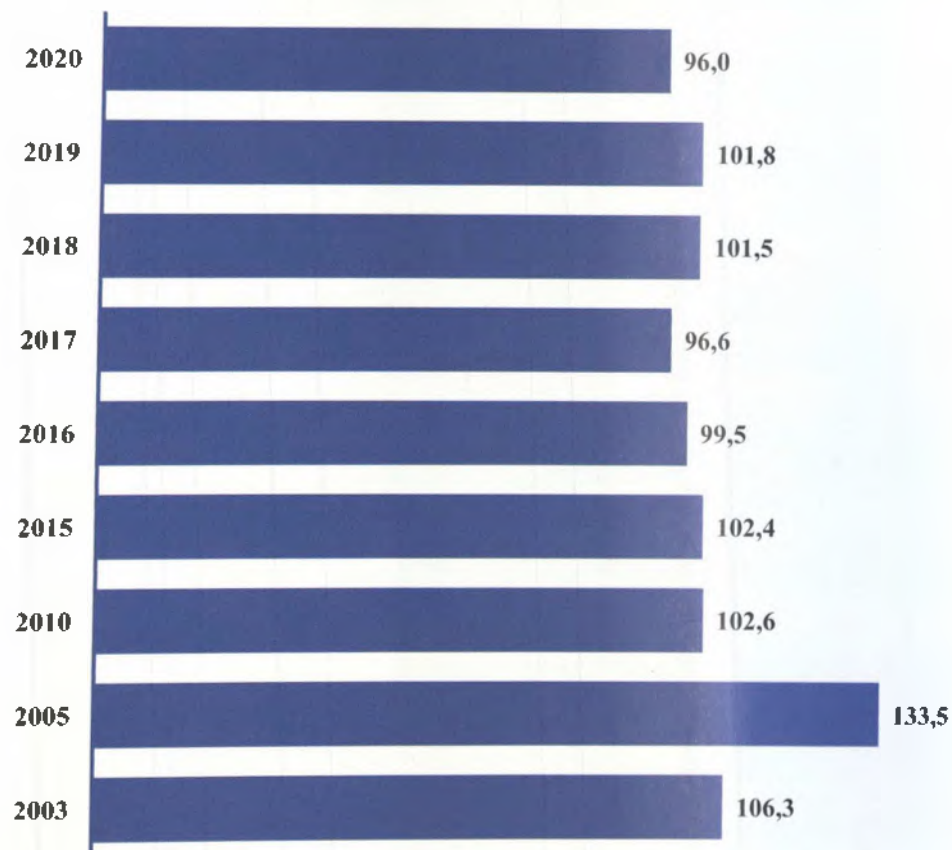
	2003	2005	2010	2015	2020	
Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye istehsalı	114,1	112,3	106,6	108,4	111,9	Non oil-gas sector of the industry
Metal filizlərin hasilatı	8,3d. (t)	35,6	8,7d.(t)	120,1	94,9	Mining of metal ores
Daş, qum, çınqıl, duz və digər mədənçıxarma sənayesi məhsullarının hasilatı	133,4	115,8	110,4	100,9	69,6	Mining of stone, sand and gravel, salt and other products mining industry production
qida məhsullarının istehsalı	104,8	102,8	102,3	102,9	97,3	manufacture of food products
icə istehsalı	124,6	129,6	110,8	88,8	88,1	manufacture of beverage
tütün məmulatlarının istehsalı	102,6	137,9	95,4	90,3	92,1	manufacture of tobacco products
toxuculuq sənayesi	116,5	140,2	94,2	44,8	84,2	textiles industry
geyim istehsalı	79,3	210,2	110,1	55,8	135,8	manufacture of wearing apparel
dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı	72,0	102,2	118,6	103,0	116,8	manufacture of leather, leather products and footwear
ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	97,1	83,1	118,9	167,3	256,0	manufacture of wood and woodwork
kəğız və karton istehsalı	116,4	54,6	111,2	107,5	133,0	manufacture of paper and carton products
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	161,7	119,0	100,9	186,7	97,9	printing production
kimyə sənayesi	108,0	101,9	134,6	143,2	118,1	chemical industry
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	148,9	78,7	86,2	38,7	112 d(t)	manufacture of basic pharmaceutical products
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	128,4	103,4	88,4	78,6	115,6	manufacture of rubber and plastics products
tikinti materiallarının istehsalı	118,4	126,2	90,9	106,3	103,9	manufacture of construction materials
metallurgiya sənayesi	179,4	149,8	144,3	96,0	119,5	metallurgy industry
hazır metal məmulatlarının istehsalı	8,7d(t)	100,1	93,5	154,1	120,5	manufacture of fabricated metal products

	2003	2005	2010	2015	2020	
kompyuter və digər elektron avadanlıqların istehsalı	101,4	75,7	119,6	205,7	123,1	manufacture of computer and other electronic equipment
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	245,8	101,8	182,8	101,8	8,5d.(t)	manufacture of electrical equipment
maşın və avadanlıqların istehsalı	109,0	91,7	188,4	71,5	95,1	manufacture of machinery and equipment
avtomobil və qoşqulların istehsalı	119,5	211,6	84,4d.(t)	104,6	104,8	manufacture of motor vehicles and trailers
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	117,4	208,2	72,3	94,6	119,6	manufacture of other transport equipments
məbel istehsalı	78,1	165,3	24,1	109,0	75,0	manufacture of furniture
zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı	132,6	119,2	76,1	203,3	127,7	manufacture of jewelers, musical instruments, sports goods and medical equipments
maşın və avadanlıqların quradılması və təmiri	118,3	218,6	51,6	265,3	81,1	repair and installation of machinery and equipment
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	114,1	105,3	108,1	99,6	100,5	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	137,8	88,4	98,5	101,8	95,5	Water supply, waste treatment and disposal

Sənaye istehsalı (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)
Industrial production (in per cent to previous year)

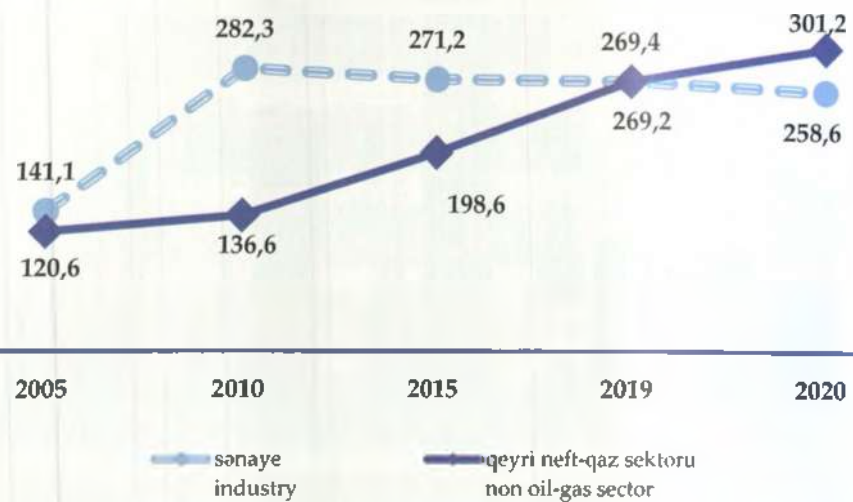

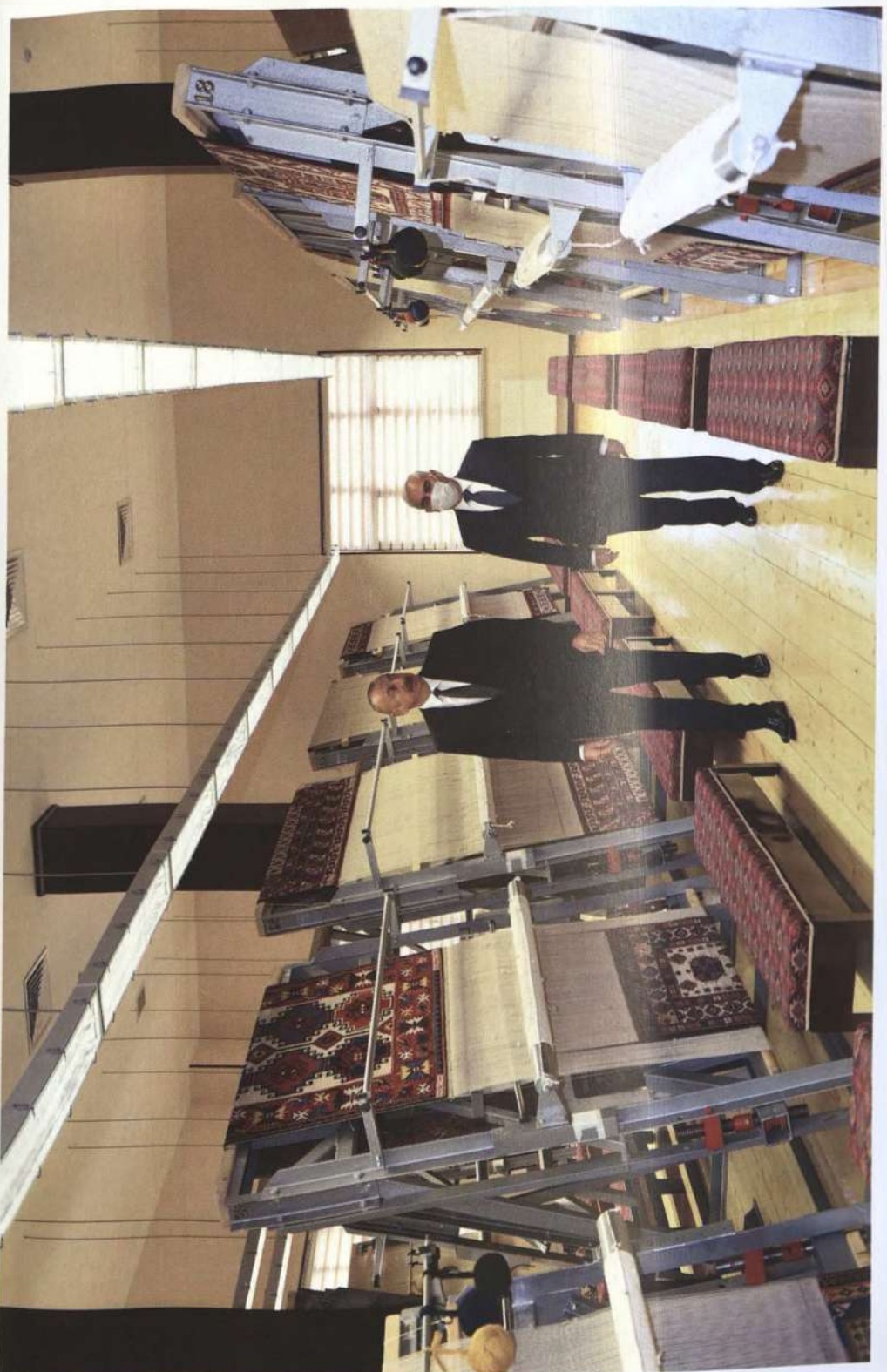
Neft və qaz hasilatı
Oil and natural gas production

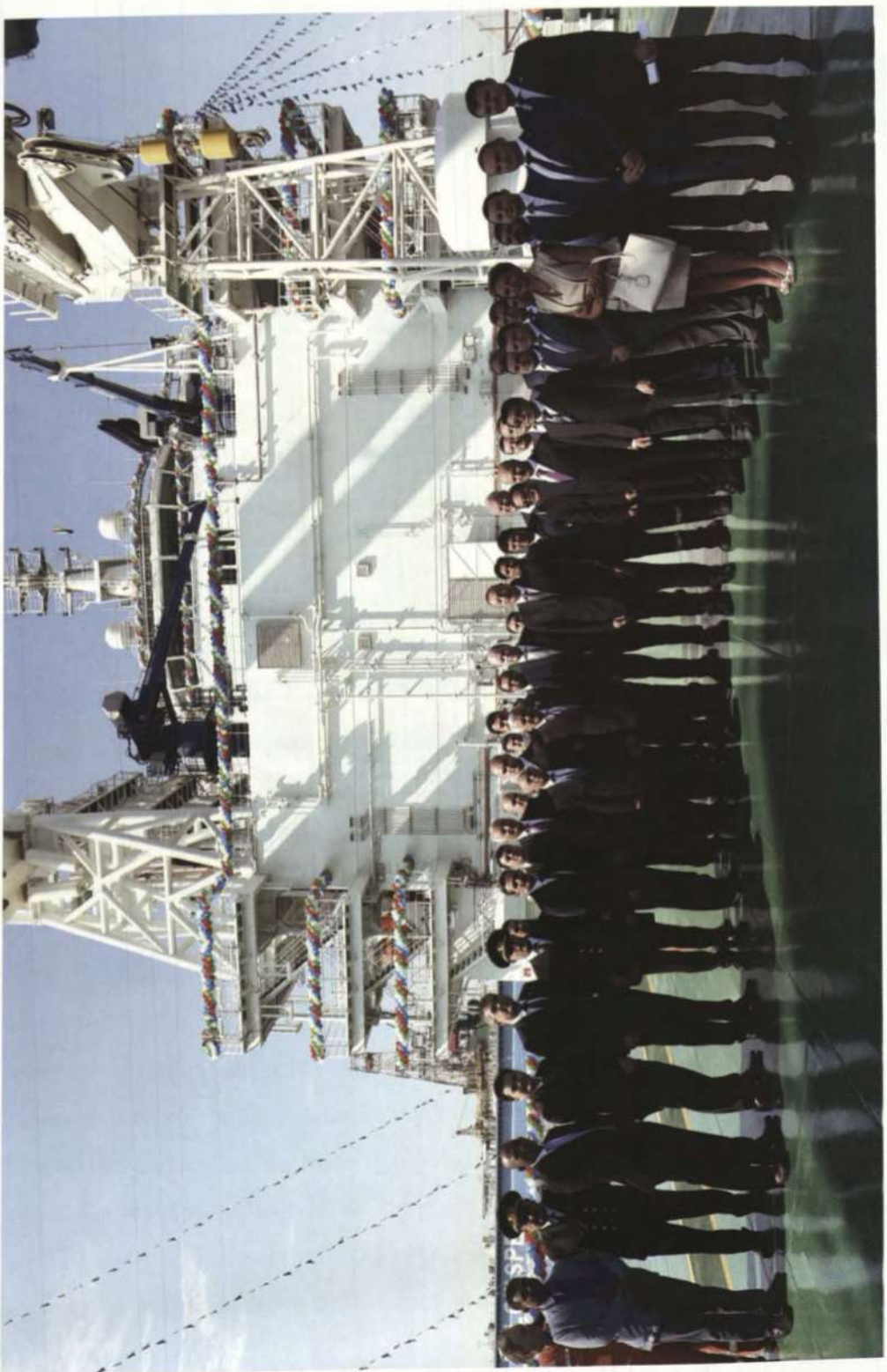

Sənaye istehsalı indeksi
Index of industrial production
2003=100

Tikinti

"Biz, eyni zamanda, özümüzü tikinti materialları ilə tam təmin etməliyik. Bu sahədə də böyük irəliləyiş var və tikinti materiallarını artıq ixrac etməyə başlamışıq."

İlham Əliyev

Ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının dayanıqlığının təmin olunmasında investisiya qoyuluşunun fasiləsizliyi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Dayanıqlı iqtisadi inkişafa nail olmaq üçün müxtəlif amillərin vahid mexanizm kimi reallaşdırılması şərtidir. Son dövrlər ölkədəki siyasi sabitlik və iqtisadi inkişaf xarici dövlətlərin Azərbaycan iqtisadiyyatına uzunmüddətli sərmayə qoymaq üçün marağını daha da artırmışdır. Xarici investisiyaların ölkə iqtisadiyyatına cəlb edilməsi Azərbaycan dövlətinin müəyyən etdiyi iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir.

2003-2020-ci illərdə bütün mülkiyyət növləri tərəfindən ölkə iqtisadiyyatının və sosial sferanın inkişafı üçün əsas kapitalla 221,6 milyard manat investisiya yönəldilmişdir ki, bunun da 144,8 milyard manatı və ya 65,4 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə, 36,6 milyard manatı və ya 16,5 faizi maşın, avadanlıq, alət və inventarlara, 40,2 milyard manatı və ya 18,1 faizi sair işlərə sərf olunmuşdur. Ümumi sərmayənin 47,2 faizi dövlət, 52,8 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən yönəldilmişdir. İqtisadiyyatın məhsul

istehsalı sahələrinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşlarının artımı, daxili istehsalın həcm və çeşid baxımından artımına, xarici bazarlardan asılılığın minimumlaşdırılmasına, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, eləcə də xarici bazarlara ixrac imkanlarının genişləndirilməsinə şərait yaratmışdır. Bu illər ərzində 135,2 milyard manat və ya ümumi investisiyaların 61,0 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 70,8 milyard manat və ya ümumi investisiyaların 32,0 faizi xidmət sahələrinə, 15,6 milyard manat və ya ümumi investisiyaların 7,0 faizi yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur.

Ölkənin maliyyə imkanlarının genişlənməsi ümumi investisiyanın strukturunda daxili mənbələrdən əsas kapitla yönəldilmiş vəsaitin xüsusi çəkisinin artmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, 2003-cü ildə daxili mənbələrdən əsas kapitla yönəldilmiş vəsait ümumi sərmayənin 24,8 faizi qədər olduğu halda, 2020-ci ildə 70,1 faizini təşkil etmişdir. Ümumilikdə 2003-2020-ci illər üzrə əsas kapitla yönəldilmiş vəsaitlərin 142,5 milyard manatı və ya ümumi investisiyaların 64,3 faizi daxili mənbələrdən, 79,1 milyard manat və ya 35,7 faizi isə xarici mənbələrdən cəlb olunmuşdur.

Ölkədə aparılan uğurlu sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilmiş vəsaitin ümumi həcmi 2003-cü ilə müqayisədə 2020-ci ildə 7,8 dəfə artmışdır. Bu illər ərzində əsas kapitla yönəldilmiş vəsaitlərin 85,2 milyard manatı və ya 38,4 faizi neft-qaz sektoruna, 136,4 milyard manatı və ya 61,6 faizi isə qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilmişdir.

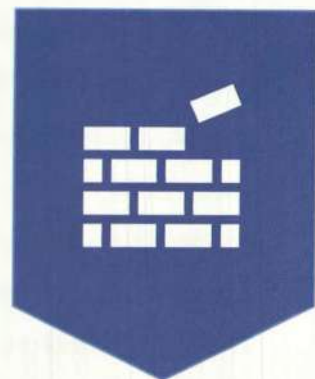
2003-2020-ci illərdə bütün maliyyə mənbələrindən yaşayış evlərinin tikintisinə 15,6 milyad manat vəsait sərf olunmuşdur. Nəticədə ümumi sahəsi 44,7 milyon kvadrat metr, o cümlədən şəhər yerlərində 33,8 milyon kvadrat metr (75,6 faizi), kənd yerlərində 10,9 milyon kvadrat metr (24,4 faizi) olan yaşayış sahələri tikilib istifadəyə verilmişdir.

İnvestisiyaların həcmindəki davamlı artım ölkədə sosial-mədəni təyinatlı obyektlərin-məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin, ümumi təhsil müəssisələrinin, xəstəxanaların, ambulatoriya-poliklinika müəssisələrinin sayında da özünü göstərmişdir. 2003-2020-ci illər ərzində 11897 çarpayılıq xəstəxana binaları, bir növbədə gəlişlərin sayı 9190 olan ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, 580,6 min şagird yerlik 1765 ümumi təhsil müəssisələri, 24945 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisələri istifadəyə verilmişdir.

Construction

"At the same time, we must fully provide ourselves with construction materials. There is also great progress in this area and we have already begun to export construction materials."

Ilham Aliyev

The continuity of investment is of particular importance in ensuring the sustainability of the socio-economic development of the country. In order to achieve sustainable economic development, it is necessary to implement various factors as a single mechanism. Political stability and economic development in the country have increased foreign countries' interest to make long-term investments in the economy of Azerbaijan. Involvement of foreign investments to the economy of the country is an important part of the economic development strategy defined by the state of Azerbaijan.

In 2003-2020, 221.6 billion manats were invested in fixed capital for the development of economy and social sphere by all types of property, of which 144.8 billion manats or 65.4% were spent on construction and installation works, 36.6 billion manats or 16.5% on machinery, equipment, tools and inventory, 40.2 billion manats or 18.1% was spent on other works. 47.2% of total investment is directed by the state and 52.8% by non-public sector investors.

The growth of investments directed to the manufacturing areas of the economy has led to the growth of domestic production in terms of volume and assortment, minimization of dependence on foreign markets, ensuring food security, as well as expansion of export opportunities to foreign markets. During these years, 135.2 billion manats or 61.0% of total investments were spent on manufacturing areas, 70.8 billion manats or 32.0% of total investments on service areas, 15.6 billion manats or 7.0% of total investments on construction of residential houses.

The expansion of the financial capabilities of the country has led to an increase in the specific weight of funds directed from internal sources to fixed capital in the structure of total investment. Thus, while in 2003, the funds directed from internal sources to fixed capital were up to 24.8% of total investment, it was 70.1% in 2020. In general, during 2003-2020, 142.5 billion manat of funds directed to fixed capital or 64.3% of total investments were attracted from internal sources, 79.1 billion manat or 35.7% from foreign sources.

As a result of the successful socio-economic policy carried out in the country, in 2020 the total amount of funds directed to the development of the non-oil sector increased 7.8 times in comparison with 2003. During these years, 85.2 billion manats or 38.4% of the funds directed to fixed capital were directed to the oil and gas sector, 136.4 billion manats or 61.6% to the non-oil and gas sector.

In 2003-2020, 15.6 billion manats were spent on the construction of residential houses from all financial sources.

As a result, residential areas with total area of 44.7 million square meters, including 33.8 million square meters (75.6%) in urban areas, 10.9 million square meters (24.4%) in rural areas were built and put into operation.

The steady growth in the amount of investments has also shown itself in the number of socio-cultural facilities in the country - preschool, general education institutions, hospitals, ambulatory-outpatient institutions. During 2003-2020, hospital buildings with 11897 beds, ambulatory-outpatient institutions with 9190 arrivals per shift, 1765 general educational institutions with 580,6 thousand pupils, preschool educational institutions with 24945 seats were put into operation.

Tikintinin əsas göstəriciləri (mln. manat)

Main indicators of construction (mln. manats)

İllər Years	Əsas fondların istifadəyə verilməsi <i>Introduction into use of fixed assets</i>	Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər <i>Investment directed to fixed capital</i>				Tikinti işlərinin dəyəri <i>Volume of construction works</i>
		Cəmi <i>Total</i>	Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə <i>Construction of manufacturing entities</i>	Xidmət sahələri üzrə obyektlərin tikintisinə <i>Construction of service objects</i>	Yaşayış evlərinin tikintisinə <i>Construction of dwellings</i>	
2003	2 183,1	3 786,4	3 057,6	518,1	210,7	899,5
2005	4 780,7	5 769,9	4 262,8	973,0	534,1	1 558,0
2010	5 961,3	9 905,7	4 821,0	4 273,3	811,4	4 531,4
2015	9 933,3	15 957,0	9 948,2	4 978,2	1 030,6	7 319,6
2020	13 788,6	17 226,1	11 365,6	4 461,8	1 398,7	9 778,8

Maliyyə mənbələri üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsait (faizlə)

Investment directed to fixed capital by financial sources (in percent)

İllər Years	Cəmi <i>Total</i>	Ə cümlədən maliyyə mənbələri üzrə: <i>including by financial sources:</i>					
		Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri <i>Own investment of organizations and enterprises</i>	Əhəlinin şəxsi vəsaiti <i>Private investment of citizens</i>	Büdcə vəsaitləri <i>Budgetary investment</i>	Bank kreditləri <i>Bank credits</i>	Büdcədən kənar fondların vəsaitləri <i>Off budgetary investment</i>	Sair vəsaitlər <i>Other investment</i>
2003	100,0	82,1	3,2	2,9	5,0	0,7	6,1
2005	100,0	82,6	5,7	3,4	6,4	1,3	0,6
2010	100,0	50,9	3,8	32,9	6,5	5,7	0,2
2015	100,0	63,8	4,4	19,6	9,3	1,9	1,0
2020	100,0	56,4	5,8	27,4	6,2	1,5	2,7

Neft və qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər
Investment directed to fixed capital by oil and non-oil sector

İllər Years	Cəmi Total		o cümlədən: including:					
	mlyn. manat mln. manats	xüsusi çəkisi, faizlə share, in percent	neft sektoru oil sector			qeyri-neft sektoru non-oil sector		
			mlyn. manat mln. manats	əvvəlki ilə nisbətən, faizlə in percent to previous year	xüsusi çəkisi, faizlə share, in percent	mlyn. Manat mln. manats	əvvəlki ilə nisbətən, faizlə in percent to previous year	xüsusi çəkisi, faizlə share, in percent
2003	3 786,4	100,0	2 771,1	191,3	73,2	1 015,3	154,2	26,8
2005	5 769,9	100,0	3 756,2	101,3	65,1	2 013,7	165,8	34,9
2010	9 905,7	100,0	2 958,5	135,9	29,9	6 947,2	115,9	70,1
2015	15 957,0	100,0	7 137,1	117,5	44,7	8 819,9	74,2	55,3
2020	17 226,1	100,0	5 987,6	102,2	34,8	11 238,5	88,4	65,2

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitdən istifadə edilməsi
(faktiki qiymətlərlə, mlyn. manat)

Using of investment directed to fixed capital by economic branches (current prices, mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsait, cəmi	3 786,4	5 769,9	9 905,7	15 957,0	17 226,1	Investment directed to fixed capital, total
o cümlədən:						including:
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	37,5	40,7	431,0	385,5	520,6	Agriculture, forestry and fishing
Sənaye	3 008,0	4 176,0	4 276,2	8 499,9	9 065,3	Industry
Modaçıxırma sənayesi	2 744,7	3 730,3	2 951,9	7 145,1	5 613,8	Mining
Emal sənayesi	77,8	115,8	510,2	482,9	2 610,5	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	178,1	299,9	422,6	287,2	486,6	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	7,4	30,0	391,5	584,7	354,4	Water supply; waste treatment and disposal

...ardı...

...continued...

	2003	2005	2010	2015	2020	
Tikiatı	222,9	500,2	925,1	2 123,5	3178,5	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	29,7	83,2	235,1	264,2	211,6	Trade; repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	337,8	517,2	2 449,1	2 199,9	2 092,6	Transportation and storage
Nəqliyyat	337,2	515,5	2 434,8	2 195,2	2 091,6	Transport
Poçt və kuryer fəaliyyəti	0,6	1,7	14,3	4,7	1,0	Postal and courier activities
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1,7	2,7	221,0	442,9	31,2	Accommodation and public catering
Informasiya və rabitə	56,2	158,0	212,0	335,3	185,5	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2,2	1,5	14,2	6,4	69,5	Financial and insurance activities
Dəyərli əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16,7	27,7	14,1	10,2	2,7	Real estate activities
Pəşə, elmi və texniki fəaliyyət	0,4	1,8	11,3	12,8	450,2	Professional, scientific and technical activities
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	8,2	28,6	82,0	128,8	48,0	Administrative and support service activities
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	25,0	61,4	381,1	637,1	892,2	Public administration and defence; social security
Təhsil	11,3	39,2	140,9	307,8	290,6	Education
İşliyi sağlamlıq və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3,7	15,5	167,8	235,8	133,9	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	22,4	26,3	334,9	365,3	38,7	Art, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	2,7	9,9	9,9	31,6	15,0	Other service activities

Əsas kapitala yönəldilmiş daxili və xarici vəsaitlər
Domestic and foreign investment directed to fixed capital

İllər Years	Cəmi milyon manat Total mln. manats	o cümlədən: including:			
		daxili vəsait domestic investment		xarici vəsait foreign investment	
		milyon manat mln. manats	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent	milyon manat mln. manats	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent
2003	3 786,4	938,3	24,8	2 848,1	75,2
2005	5 769,9	2 104,9	36,5	3 665,0	63,5
2010	9 905,7	7 499,2	75,7	2 406,5	24,3
2015	15 957,0	9 058,5	56,8	6 898,5	43,2
2020	17 226,1	12 070,8	70,1	5 155,3	29,9

Mühüm əhəmiyyətli müəssisələrin (istehsal güclərinin) və obyektlərin istifadəyə verilməsi
Introduction into use of important industrial enterprises (capacities) and objects

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi Unit of measurement	İstifadəyə verildiği yer Enterprise location	İstifadəyə verilmiş güc Power introduction into use	Enterprises
2003				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq Agriculture, forestry and fishing				
Sahilbarkitmə bəndləri	min paqon metr thousand running meter	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	12,1	Coast-protecting structures
Sənaye Industry				
Çörək məmulatları istehsal edən zavod	növbədə ton ton per shift	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	30,0	Plant producing bakery products
Dəyirman	un istehsalı, sutkada ton production of flour, ton per day		24,0	Mill
o cümlədən:		Şarur Sharur	12,0	of which:
		Culfa Julfa	12,0	
Yuyucu tozu istehsalı müəssisəsi	yuyucu tozu, ildə min ton detergent powder thousand ton per year	Bakı şəhəri Baku city	12,0	Enterprises on production of detergent powder
"Borubetonlaşdırma" zavodu, borularda korroziyaya qarşı örtük çəkilməsi	ildə km km per year	Bakı şəhəri Baku city	528,0	Tube-concrete plant, covering of tubes against corrosion
Şimal DRES-də buxar-qaz turbinli elektrik stansiyası	MVt MWt	Bakı şəhəri Baku city	400,0	Electric power station with steam-gas turbine in North SRES
Yenikənd SES-də turbin	MVA MVA	Şamkir Shamkir	37,5	Turbine in Yenikənd hydro-electric power station
Mingəçevir SES-də generator	MVt MWt	Mingəçevir şəhəri Mingachevir city	70,4	Generator in Mingachevir hydro-electric power station

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
İstilik Elektrik Markazi-I		Bakı şəhəri Baku city		Heating Electric Center-I
-qaz turbinli istilik elektrik qurğusu	min KVt thsd. KWt		53,5	heating-electric installation with gas turbine
-buxar istehsalı qurğusu	saatda buxar istehsalı, ton steam generation per hour, ton		200,0	steam generator installation
35 KVt və ondan yüksək gücü olan aşağı gərginlikli transformator yarımstansiyası	MVA MVA		340,0	Transformer substation with 35 KWt and more power
o cümlədən:		Füzuli Füzuli	25,0	of which:
		Ağcabədi Ağcabədi	280,0	
		İmişli İmişli	35,0	
Nəqliyyat və anbar (təsərrüfatı) Transportation and storage				
H. Aslanov metro stansiyası		Bakı şəhəri Baku city	obyekt objekt	Underground named after H. Aslanov
Avtomobil yolları	km km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	91,0	Motor roads
Körpülər	paqon metr running meter		85,5	Bridges
o cümlədən:		Naxçıvan MR Nakhchivan AR	38,0	of which:
		Göyçay Goychay	47,5	
İnformasiya və rabitə Information and communication				
Avtomat telefon stansiyaları	min nömrə thsd. number	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	93,7	Automat telephone station
Fiber-optik kabel magistral xətti	km km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	222,6	Fiber optical cable line

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət Art, entertainment and recreation				
Olimpiya İdman Kompleksi		Lənkəran Lankaran	obyekt objekt	Olympic Sport Complex
		Bardə Barda	obyekt objekt	
		Quba Guba		
2005				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq Agriculture, forestry and fishing				
Sahilbərkitmə bəndləri	paqon metr running meter	Şəki-Zaqatala Sheki-Zagatala	1 177,0	Coast-protecting structures
		Şərur Sharur	1 600,0	
Sənaye Industry				
Tomat istehsal edən konserv zavodu	sutkada ton ton per day	Astara Astara	300	Tomato canning factory
Meyvə gırası istehsal edən zavod	ildə mln. şərti banka mln. conditional tins per year	Şəki Sheki	7,3	Fruit juice plant
Fındıq emalı sexi	ildə ton ton per year	Qax Gakh	200	Nut manufacturing unit
Süd məhsulları istehsalı sexi	növbədə ton ton per shift	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	29,0	Dairy production unit
Dayırmən	un istehsalı, sutkada ton production of flour, ton per day	Ordubad Ordubad	15,0	Mill
Beton istehsal edən zavod	gün ərzində kub metr m³ per day	Babək Babek	500	Concrete-mixing plant
"Star" LTD Televizor istehsalı	ildə mln. ədəd thsd. units per year	Şamaxı Shamakhy	1,2	"Star" LTD TV production
Müxtəlif tipli transformator yarımstansiyaları	MVA MVA	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	530,3	Different types transformer substation

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi Unit of measurement	İstifadəyə verildiyi yer Enterprise location	İstifadəyə verilmiş güc Power introduction into use	Enterprises
Müxtəlif tipli elektrik ötürücü xətləri	km km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	84,0	Different types of transmission lines
Vayxır hidroqovşağında su anbarı	mln. kub metr mln. m ³	Babək Babək	100,0	Water reservoir in Vaykhir
Məğistral qaz kəməri	km km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	176,3	Main gas pipeline
Su kəməri	km km	Ölkənin bölgələrində regions of the country	102,3	Water pipeline
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı <i>Transportation and storage</i>				
Yeni və yenidən qurulan avtomobil yolları	km km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	85,9	New and restored motor roads
H.Əliyev Beynəlxalq Hava Limanında yük terminalı	kvadrat metr sq. m	Bakı şəhəri Baku city	12 784,0	Freight terminal at the International Airport named after H. Aliyev
Informasiya və rabitə <i>Information and communication</i>				
Avtomat telefon stansiyaları, cəmi	min nömrə thousand numbers		164,2	Automatic telephone stations, total
o cümlədən:		Bakı şəhəri Baku city	70,8	including:
		Sumqayıt şəhəri Sumgait city	5,0	
		Gəncə şəhəri Ganja city	2,9	
		Şirvan şəhəri Shirvan city	8,0	
		Lənkəran Lenkeran	8,3	
		Yevlax Yevlakh	4,3	
		Goranboy Goranboy	14,9	

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi Unit of measurement	İstifadəyə verildiyi yer Enterprise location	İstifadəyə verilmiş güc Power introduction into use	Enterprises
		Abşeron Absheron	11,4	
		Masallı Masally	3,0	
		Qazax Qazakh	2,8	
		Şəmkir Shamkir	2,4	
		Bardə Barda	2,2	
		Qəbələ Gabala	2,1	
		Göyçay Goychay	1,3	
		Tovuz Tovuz	1,0	
		Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	23,8	
İdman, sağlamlıq və sosial xidmətlərin göstərilməsi <i>Human health and social work activities</i>				
Bərpa mərkəzləri	çarpay bed		34	Rehabilitation Centre
o cümlədən:		Sumqayıt şəhəri Sumgait city	20	including:
		Şəki ş.	14	Sheki city
Müharibə əlilləri üçün pansionat	yer seat	Bakı şəhəri, Şağan qəsəbəsi Baku city, Shaghan settlement	250	Boarding house for War invalids
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət <i>Art, entertainment and recreation</i>				
Olimpiya İdman Kompleksi		Şamaxı Shamaxy	obyekt object	Olympic Sport Complex
2010				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq <i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Heyvandarlıq Kompleksi	baş head	Ağdam Aghdam	460	Livestock Complex

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi Unit of measurement	İstifadəyə verildiyi yer Enterprise location	İstifadəyə verilmiş güc Power introduction into use	Enterprises
Göytəpə su anbarı	miilyon m ³ mln. m ³	Cəlilabad Jalilabad	3,7	Göytəpə water basin
Sənaye Industry				
Ət məhsulları emalı sexi	ildə ton ton per year	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	130,0	Meat production workshop
Konserv zavodu o cümlədən:		Lənkəran Lankaran		Canning plant Including:
Meyvə şirələri istehsalı	saatda min şərti banka thsd. conventional bottles per hour		5,0	Manufacture of fruit juices
Meyvə tərəvəz istehsalı	saatda min şərti banka thsd. conventional bottles per hour		7,6	Manufacture of vegetables and fruits
Tomat istehsalı	saatda min şərti banka thsd. conventional bottles per hour		7,6	Production of tomato
Konserv zavodu	ildə milyon şərti banka mln. conventional bottles per year	Biləsuvar Bilasuvar	25,0	Canning plant
Çörək məmulatları istehsalı sexi	saatda kq kg per hour	Şərur Sharur	80,0	Bakery shop
		Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	80,0	
		Kəngərli Kangarliy	80,0	
Taxıl emalı sexi	sutkada ton ton per day	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	200,0	Grain production shop
Şokolad və karamel istehsalı sexi	Gündə ton ton per day	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	1,0	Chocolate and caramel production unit
Çay fabriki	ildə ton ton per year	Lənkəran Lankaran	150,0	Tea plant
Süd məhsulları emalı zavodu	sutkada ton ton per day	Zaqatala Zagatala	30,0	Dairy plant
Süd məhsulları emalı sexi	sutkada ton ton per day	Kəngərli Kangarliy	1,0	Dairy plant

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi Unit of measurement	İstifadəyə verildiyi yer Enterprise location	İstifadəyə verilmiş güc Power introduction into use	Enterprises
Dondurma fabriki	ildə min litr thsd. litres per year	Lənkəran Lankaran	500,0	Ice cream factory
Duz istehsalı zavodu	ildə min ton thsd. ton per year	Abşeron Absheron	90,0	Salt production plant
Tütün emalı zavodu	ildə min ton thsd. ton per year	Zaqatala Zagatala	3,6	Tobacco factory
Şərab istehsalı sexi	ildə d/1 d/1 in the year	Cəlilabad Jalilabad	800,0	Vine production shop
Mineral suyun doldurulması müəssisəsi	ildə milyon şərti butulka mln. conventional bottles per year	Ağstafa Aghstafa	3,0	Mineral water bottling plant
Mineral suyun doldurulması müəssisəsi	saatda min butulka thsd. bottles per hour	Şahbuz Shahbuz	3,0	Mineral water bottling plant
		Babək Babek	2,0	
Paylayıcı su qurğusu		Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	obyekt object	Water spreader installation
Parket istehsalı sexi	ildə min m ² sq. m ² per year	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	100,0	Parquet manufacturing shop
Beton zavodu	saatda m ³ m ³ per hour	Ordubad Ordubad	100,0	Concrete mixing plant
		Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	70,0	
Asfalt-beton zavodu və qum-çınqıl kərxanası	saatda m ³ m ³ per hour	Şərur Sharur	60,0	Coating plant and sand-gravel pit
Qrənil-mərmər zavodu	ildə min kvadrat metr thsd. sq. m ² per day	Bakı şəhəri Baku city	100,0	Granite-marble plant
Mərmər və travertindən tikinti materialları zavodu	gün ərzində min kvadrat metr thsd. sq. meters per day	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	2,0	Plant of marble and travertine construction materials
Metal profil və metal boru istehsalı sexi	saatda paqon metr running meter per hour	Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	1 800	Metal shape and metal pipe workshop
Avtomobil zavodunda minik avtomobillərinin istehsalı	ildə ədəd unit per year	Naxçıvan ş. Nakhchivan city	5 000	Motor-car factory

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Piano fabriki	ildə addad unit per year	Qəbələ Gəbələ	1 500	Piano factory
Bilav Su Elektrik Stansiyası	MVt MWt	Ordubad Ordubad	22,0	Bilav Hydro Electric Power Station
Müxtəlif tipli transformator yarımstansiyaları	MVA MVA	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	1 267,2	Different types of transformer substations
Müxtəlif tipli elektrik ötürücü xətləri	km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	203,1	Different types of transmission lines
Qaz kəməri	km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	4 242,0	Gas pipeline
Su kəməri-cəmi	km		302,3	Water pipeline-total
o cümlədən:		Oğuz-QəbələBakı Oghuz-Gabala-Baku	262,0	Including:
		ölkənin bölgələrində in the regions of the country	40,3	
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri Trade; repair of vehicles				
Məğazı	kv. metr sq. metre	Şəki Sheki	513,0	Store
Yanacaq doldurma məntəqəsi	ildə ton ton per year	Şəki Sheki	540,0	Refuelling
"Park Bulvar" Ticarət, İstirahət və Sərgi Mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Trade and Entertainment and Exhibition Center "Park Bulvar"
"Dəlgə Plaza" İş Mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Business Center "Dalgə Plaza"

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Nəqliyyat və anbar (səərrüfatı) Transportation and storage				
Yeni və yenidən qurulan avtomobil yolları	km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	108,0	New and restored motor roads
Körpü	paqon metr running meter	Kəngərli Kəngərli	9,0	Bridges
		Ağdam Ağdam	18,0	
Avtovağzal binası		Qəbələ Gəbələ	obyekt object	Bus terminal building
Avtovağzal Kompleksi	gündə səmişin passengers per day	Ordubad Ordubad	850	Bus Terminal Complex
Meyvə-tərəvəz saxlamaq üçün əayuducu anbar	tutumu ton capacity ton		27 800,0	Cold store for fruits and vegetables
o cümlədən:		Qəbələ Gəbələ	5 000,0	of which:
		Xaçmaz Khachmaz	2 000,0	
		Salyan Salyan	12 500,0	
		Tovuz Tovuz	2 000,0	
		Quba Guba	4 000,0	
		Qusar Gusar	2 000,0	
		Şərur Sharur	300,0	
Taxıl məhsullarının təmizlənməsi və saxlanması üçün anbar	tutumu ton capacity ton		35 000,0	Storehouse for processing and preserving of cereals
		Beyləqan Beyləqan	10 000,0	
		Salyan Salyan	10 000,0	
		Tovuz Tovuz	10 000,0	
		Ağcabədi Aghjabədi	5 000,0	
Taxıl elevatoru	tutumu min ton capacity thsd. ton	Bakı şəhəri Baku city	100,0	Grain elevator

...ardı...

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai təşəvvü <i>Arrangement of tourists and public catering</i>				
"Ramada Plaza" mehmanxanası		Gəncə şəhəri <i>Ganja city</i>	obyekt <i>object</i>	"Ramada Plaza" hotel
"Qubek" mehmanxanası		Balakən <i>Balaken</i>	obyekt <i>object</i>	Hotel "Qubek"
"Qafqaz Resort" mehmanxanası		Qəbələ <i>Gabala</i>	obyekt <i>object</i>	"Qafqaz Resort" hotel
"Qafqaz Riverside" mehmanxanası		Qəbələ <i>Gabala</i>	obyekt <i>object</i>	"Qafqaz Riverside" hotel
İnformasiya və rabitə <i>Information and communication</i>				
Avtomat telefon stansiyaları	min nömrə <i>thsd. numbers</i>		262,2	Automatic telephone exchanges
o cümlədən:		Bakı şəhəri <i>Baku city</i>	79,8	Including:
		Gəncə şəhəri <i>Ganja city</i>	39,4	
		Sumqayıt şəhəri <i>Sumgait city</i>	39,2	
		Lənkəran <i>Lenkaran</i>	5,2	
		Göyçay <i>Goychay</i>	13,2	
		Ağsu <i>Aghsu</i>	7,5	
		Salyan <i>Salyan</i>	7,4	
		Şəmkir <i>Shemkir</i>	6,6	
		Kürdəmir <i>Kurdamir</i>	6,5	
		Masallı <i>Masally</i>	6,4	
		Ağdaş <i>Aghdash</i>	6,1	
		Biləsuvar <i>Bilasuvvar</i>	5,3	
		İsmayilli <i>Ismailyly</i>	5,3	
		Qax <i>Gakh</i>	3,4	
		Xaçmaz <i>Khachmaz</i>	3,4	

...continued...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
		Qusar <i>Gusar</i>	2,9	
		Bardə <i>Bardo</i>	2,8	
		Lerik <i>Lerik</i>	2,4	
		Zərdab <i>Zardab</i>	2,1	
		Cəlilabad <i>Jalilabad</i>	2,0	
		Tovuz <i>Tovuz</i>	1,7	
		Ağstəfa <i>Aghstafa</i>	1,5	
		Ucar <i>Ujar</i>	1,4	
		Oğuz <i>Oghuz</i>	1,4	
		Ölkənin bölgələrində <i>in the regions of the country</i>	9,3	
Fiber-optik məqstral kabel xətti	km	Ölkənin bölgələrində <i>in the regions of the country</i>	252,5	Fiber-Optical main cable line
İnsan sağlamlığı və sosial xidmətlərin göstərilməsi <i>Human health and social work activities</i>				
Tibb Mərkəzi		Füzuli <i>Fizuly</i>	obyekt <i>object</i>	Medical Centre
Məhdud fiziki imkanlılar üçün Regional İnformasiya Mərkəzi		Naxçıvan şəhəri <i>Nakhchivan city</i>	obyekt <i>object</i>	Regional Information Center for persons with limited health
Məalicə-Diagnostika Mərkəzi		Cəlilabad <i>Jalilabad</i>	obyekt <i>object</i>	Treatment-Diagnostic Center
Regional Ana və Uşaq Mərkəzi		Biləsuvar <i>Bilasuvvar</i>	obyekt <i>object</i>	Mother and Child Regional Center
"FİNES" Sağlamlıq Mərkəzi		Qəbələ <i>Gabala</i>	obyekt <i>object</i>	"Fines" Health Center

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
İdman, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət <i>Art, entertainment and recreation</i>				
Muğam evi		Füzuli Fizuly	obyekt	Mugham Palace
Olimpiya İdman Kompleksləri			obyekt	Olympic Sport Complexes
o cümlədən:		Ağdaş Balakan Göyçay Füzuli Fizuly	obyekt obyekt obyekt obyekt	including:
"Kur" Olimpiya Tədris-İdman Mərkəzi		Mingəçevir şəhəri Mingachevir city	obyekt	"Kur" Olympic Sport-Training Center
Müsviqabad idman Kompleksi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt	Mushviqabad Sport Complex
Şahmat Məktəbi		Mingəçevir şəhəri Mingachevir city Cəlilabad Jalilabad	obyekt	Chess School
2015				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq <i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Yumurtalıq istiqamətli quşçuluq təsərrüfatı	ildə min baş thsd. heads per year	İmişli Imishli	8,0	Layer poultry farming
Ətilik istiqamətində quşçuluq təsərrüfatı	ildə min ton thsd. ton per year	Ucar Ujar	9,5	Table poultry farming

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Sənaye <i>Industry</i>				
"Alyans Tekstil" tikəş fabriki	ildə min dəst işçi geyimi thsd. pairs of work clothes per year	Sumqayıt şəhəri Sumgayit city	100,0	"Alyans Textile" factory
"Etilen-poli-etilen" zavodu		Sumqayıt şəhəri Sumgayit city		"Ethylene-Polyethylene" plant
Məyə qazların kükürlü birləşmələrdən təmizlənməsi qurğusu	ildə min ton thsd. ton per year		80,0	Liquid sulfur gases compounds treatment facility
Butilen-butadien fraksiyasının hidrogenləşməsi qurğusu	ildə min ton thsd. ton per year		120,0	Butylene-butadiene fraction hydrogenation facility
Texniki avadanlıqlar zavodu		Sumqayıt şəhəri Sumgayit city		Technical equipment plant
Müxtəlif diametrlə və yüksək təzyiq davamlı hidrotexniki avadanlıqlar	ildə min ton thsd. ton per year		6,5	High pressure resistant hydraulic equipment of various diameters
Naxçıvan Sənaye Kompleksi		Naxçıvan MR Nakhchivan AR		Nakhchivan Industrial Complex
Gips istehsalı zavodu	ildə min ton thsd. ton per year		40,0	Gypsum production plant
Gips lövhələr istehsalı zavodu	ildə milyon kv.m mln. sq. m per year		2,0	Gypsum boards production plant
Əbəng istehsalı zavodu	ildə min ton thsd. ton per year		36,0	Limestone production plant
Məsaməli beton istehsalı zavodu	ildə min ton thsd. ton per year		150,0	Porous concrete production plant
Beton məmulatları zavodu		Sumqayıt şəhəri Sumgayit city		Concrete goods plant
Müxtəlif diametrlə beton boru istehsalı	ildə min metr thsd. metre per year		140,0	Production of concrete pipes of different diameter

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
Beton döşəmə daşı istehsalı	ildə min kvadrat metr thsd. sq. m per year		500,0	Concrete floor stone production
Xırdalan Metal Konstruksiyalar zavodu	ildə ton ton per year	Abşeron Absheron	15 000	Khirdalan Metalworks factory
"Göyçay" Su Elektrik Stansiyası	MVt MWt	Goyçay Goychay	3,1	"Goychay" Hydroelectric Power Station
Günəş Elektrik Stansiyası	MVt MWt	Naxçıvan MR Nakhchivan AR	20,0	Solar power station
110/35/10 kilovoltluq yarımtənsiyalar	MVA MVA	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	461,0	Semi-stations of 110/35/10 kV
35/10 kilovoltluq yarımtənsiyalar	MVA MVA	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	295,2	Semi-stations of 35/10 kV
35 kVt və ondan yüksək gücü olan elektrik keçirici xətləri	km km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	8,5	Electrically conductive lines of 35 kV and higher
0,4-10 kV gərginlikdə elektrik ötürücü xətləri	km km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	197,2	Electric transmission lines of 0,4-10 kV power
Qaz kəməri	km km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	12 248,8	Gas pipe
Ceyranbatan Ultrasüzgəclli Səmizləyici Qurğular Kompleksi	saniyədə kub metr cubic meters per second	Abşeron Absheron	6,6	Jeyranbatan Ultra-filtration Water Purification Facility Complex
Su kəməri	km km	ölkənin bölgələrində in the regions of the country	358,6	Water pipeline

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
Nəqliyyat və anbar (əsarrüfatı) Transportation and storage				
Avtomobil yolları	km km	ölkənin bölgələrində other regions of the country	161,0	Highway
Körpü	paqon metr running meter	Bakı şəhəri Baku city	451,0	Bridge
Turistlərlə yerləşdirilməsi və ictimai işə Accommodation and social service activities				
"Qafqaz Bakı Sport Hotel" mehmanxana kompleksi	yer places	Bakı şəhəri Baku city	103	"Gafqaz Bakı Sport Hotel" Inn Complex
"Bulvar Hotel" mehmanxana kompleksi	yer places	Bakı şəhəri Baku city	818	"Bulvar Hotel" Inn complex
Şahdağ Qış-Yay Turizm Kompleksində "Park Chalet Shahdag" oteli	yer places	Qusar Gusar	164	"Park Chalet Shahdag" hotel
Atletlər və Media kəndləri		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Athletes and Media Villages
İnformasiya və rabitə Information and communication				
Avtomat telefon stansiyaları	min nömrə thsd. numbers		55,9	Automatic telephone exchanges
o cümlədən:		Gəncə şəhəri Ganja city	2,2	Including:
		Sumqayıt şəhəri Sumgayit city	1,8	
		Ağdam Aghdam	2,1	
		Xaçmaz Khachmaz	1,3	
		Şamaxı Shamaxy	1,1	
		ölkənin digər bölgələrində other regions of the country	47,4	

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Fiber-optik magistral kabel xətti	km	Ölkənin bölgələrində in the regions of the country	352,8	Fiber-optical main cable line
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat Public administration and defence; social security				
Məhkəmə Kompleksinin yeni binası		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	New building of Court Complex
		Şəki Sheki		
Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin İnformasiya Texnologiyaları və Məlumat İdarəetmə Mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Information Technologies and Data Management Center of the State Committee on Property Issues
Təhsil Education				
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin filialı		Zaqatala Zaqatala	obyekt object	Branch of Azerbaijan State University of Economics
Əhəliyə sağlamlıq və sosial xidmətlərin göstərilməsi Human health and social work activities				
Mərkəzi Xəstəxana		Ağsu Aghsu	obyekt object	Central Hospital
"Qalaaltı Otel and SPA" Məiləicə-İstirahət Kompleksi		Şabran Shabran	obyekt object	"Galaalti Hotel and SPA" Health and Recreation Complex
İstirahət, idman, əyləncə və incəsənət sahəsində fəallıyat Art, sport, entertainment and recreation				
Olimpiya Stadionu		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Olympic Stadium
Su İdman Sarayı		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Aquatic Palace

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use		
Atıcılıq Mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Shooting Center
Velopark		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Bike parking
Avropa Oyunları Parkı		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	European Games Park
Bakı Kongres Mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Baku Congress Center
"Dalgə Beach-Aqua Park" əlavə istirahət mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	"Dalgə Beach-Aqua Park" family recreation center
Mədəniyyət Mərkəzi		Bakı şəhəri Zira qəsəbəsi Baku city Zira settlement	obyekt object	Culture Center
Qolf klubu		Abşeron Absheron	obyekt object	Golf club
İdman Kompleksi		Ağsu Aghsu	obyekt object	Sport Complex
2020				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq Agriculture, forestry and fishing				
Qapalı suvarma şəbəkəsi	hektar hectare	Kəngərli Kangarli	810	Closed irrigation network
		Şəhbuz Shahbuz	275	
Nəsos stansiyası		Babək Bahak	obyekt object	Pump station
Sənaye Industry				
Tikinti materialları istehsalı müəssisəsi		Gəncə şəhəri Ganja city		Construction materials manufacturing enterprise

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi <i>Unit of measurement</i>	İstifadəyə verildiyi yer <i>Enterprise location</i>	İstifadəyə verilmiş güc <i>Power introduction into use</i>	Enterprises
astar materialları istehsalı	ildə min ton <i>thsd. tons per year</i>		40,0	production of primer materials
üzük materialları istehsalı	ildə min ton <i>thsd. tons per year</i>		20,0	production of covering materials
Tibbi maska və qoruyucu kombinezonların istehsal müəssisəsi		Sumqayıt şəhəri <i>Sumgayit city</i>		Medical face mask factory and protective coverall manufacturing plant
tibbi maska istehsalı	gündə min ədəd <i>thsd. units per day</i>		140	production of medical face masks
qoruyucu kombinezon istehsalı	gündə min ədəd <i>thsd. units per day</i>		6	production of protective coveralls
Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında tibbi maska istehsalı müəssisəsi		Sumqayıt şəhəri <i>Sumgayit city</i>		Medical masks manufacturing enterprise in Sumgayit Chemical Industry Park
tibbi maska istehsalı	gündə min ədəd <i>thsd. units per day</i>		120	production of medical face masks
Dənli bitki toxumlarının emalı müəssisəsi		Ağcabadi <i>Aghjabadi</i>		Grain processing plant
dənli bitki toxumlarının emalı	saatda ton <i>ton per hour</i>		5,0	grain processing
Ağstafa Aqrar Sənaye Kompleksi		Ağstafa <i>Aghstafa</i>		Aghstafa Agro-Industrial Complex
paxlalı bitkilərin toxumu istehsalı	saatda ton <i>ton per hour</i>		5,0	production of legume seeds
dənli bitkilərin toxumu istehsalı	saatda ton <i>ton per hour</i>		25,0	production of cereal seeds
paxlalı və dənli bitkilərin təmizlənməsi	saatda ton <i>ton per hour</i>		200,0	cleaning of legumes and cereals
paxlalı və dənli bitkilərin qurudulması	saatda ton <i>ton per hour</i>		50,0	Drying of legumes and cereals

...continued...

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi <i>Unit of measurement</i>	İstifadəyə verildiyi yer <i>Enterprise location</i>	İstifadəyə verilmiş güc <i>Power introduction into use</i>	Enterprises
dəyirman	gündə ton <i>ton per day</i>		120,0	Mill
Əhəng zavodu		Qazax <i>Gazakh</i>		Lime factory
sönmüş və sönmemiş əhəng istehsalı	ildə min ton <i>thsd. tons per year</i>		50,0	production of dead lime and burnt lime
"Şamkirçay" Sütəmləyici Qurğular Kompleksi		Şamkir <i>Shamkir</i>		Shamkirchay Water Treatment Complex
ichməli suyun təmizlənməsi	gündə min kub metr <i>thsd. m³ per day</i>		140,0	drinking water treatment
Sütəmləyici Qurğular Kompleksi	gündə min kub metr <i>thsd. m³ per day</i>	Şarur <i>Sharur</i>	20,4	Water Treatment Complex
Xalça istehsalı emalatxanası	ildə kvadrat metr <i>m² per year</i>			Carpet production plant
o cümlədən:		Goranboy <i>Goranboy</i>	1004	including:
		Qazax <i>Gazakh</i>	1004	
		Tartar <i>Tartar</i>	1004	
		Ağstafa <i>Aghstafa</i>	1004	
		Tovuz <i>Tovuz</i>	1004	
		Kürdəmir <i>Kurdamir</i>	1004	
Qaynaq çubuğu (elektrod) istehsalı müəssisəsi		Naxçıvan şəhəri <i>Nakhchivan city</i>		Welding rod (electrode) production plant
qaynaq çubuğu (elektrod) istehsalı	ayda ton <i>ton per month</i>		3,0	production of welding rod (electrode)
Su əsaslı boya (emulsiya) istehsalı müəssisəsi		Naxçıvan şəhəri <i>Nakhchivan city</i>		Water-based paint (emulsion) production plant
su əsaslı boya (emulsiya) istehsalı	ayda ton <i>ton per month</i>		100,0	production of water-based paint (emulsion)
Plastik səbat istehsalı müəssisəsi		Babək <i>Babak</i>		Plastic basket production plant

...continued...

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
plastik səbət istehsalı	gündə ədəd unit per day		900,0	production of plastic basket
Mineral su istehsalı zavodu		Şahbuz Shahbuz		Mineral water production plant
mineral su istehsalı	ildə milyon ədəd mln. units per year		150,0	production of mineral water
Dayırman	gündə ton ton per day	Ordubad Ordubad	1,0	Mill
Günəş elektrik stansiyası	MVA MVA	Kəngərli Kangarli	3,0	Solar power station
35/10/0,4 kilovoltluq transformator yarımtansiyaları	MVA MVA	Naxçıvan MR Nakhchivan AR	27685,0	Power substations of 110/35/10 kV
35 kv gərginlikdə elektrik ötürücü xətləri	km km	Naxçıvan MR Nakhchivan AR	130,0	Electric transmission lines of 35kV
Qaz kəməri	km km	ölkənin bölgələrində by regions of country	1394,1	Gas pipeline
Su kəməri	km km	ölkənin bölgələrində by regions of country	1743,6	Water pipeline
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı Transportation and storage				
Soyuducu anbarlar o cümlədən:	ton ton	Şərur Sharur	550	Cold storage rooms
		Babək Babək	2500	Cold storage room
Neapol küçəsində yerüstü keçid		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Above-ground pedestrian crossing in Neapol Street
Əmirvan-Vəndam avtomobil yolu	km km	Qəbələ Gabala	28,0	Amirvan-Vandam highway

...continued...

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
Mərdəkan-Zaqulba avtomobil yolunda yerüstü piyada keçidi		Bakı şəhəri Baku city		Above-ground pedestrian crossing on Mardakan-Zagulba highway
Qarxun-Mugancıq-Mehrab-Məmmədşabir avtomobil yolu	km km	Şərur Sharur	3,3	Garkhun- Mughancig- Mehrab- Mammadsabir highway
Qarabürç kənd avtomobil yolu	km km	Şərur Shaur	1,8	Garaburc highway
Təzəkənd avtomobil yolu	km km	Şərur Sharur	0,6	Tazakand highway
Xanəğa-Ağrı-Dizə-Vənənd avtomobil yolu	km km	Ordubad Ordubad	10,7	Khanagha-Aghri Diza-Vanand highway
Nəcəfəlidizə kənd avtomobil yolu	km km	Babək Babək	5	Najafalizada highway
Culfa şəhərində avtomobil yolu	km km	Culfa Julfa	2,7	Julfa highway
Camaldin-Ərəzin avtomobil yolu	km km	Culfa Julfa	12,9	Camaldin-Arazin highway
İnformasiya və rabitə Information and communication				
Avtomat telefon stansiyaları o cümlədən:	min nömrə thsd. numbers	Qusar Gusar	544	Automatic telephone office including:
		Bilasuvar Bilasuvar	128	
		Ağstafa Aghstafa	128	
		Şəki Shaki	128	
Fiber-optik məqstral kabel xətti	km km	ölkənin bölgələrində by regions of country	14,1	Fiber-optic main cable line

...continued...

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat <i>Public administration and defence; social security</i>				
"Asan Həyat" kompleksi		Tovuz Tovuz	obyekt object	"Asan heyat" complex
DOST mərkəzi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	DOST center
"Asan Xidmət" mərkəzi o cümlədən:		Kürdəmir Kurdamir Ağcabadi Aghjabadi Balakən Balakan	obyekt object	"Asan xidmət" center including:
"Azərişiq" ASC-nin Balakən Avtomatik İdarəetmə və Nəzarət Mərkəzi		Balakən Balakan	obyekt object	Balakan Automated Management and Control Center owned by "Azerishig" OJSC
Culfa Rayon Dövlət Yanğın Təhlükəsizliyi Şöbəsi üçün xidmət kompleksi		Culfa Julfa	obyekt object	Service complex of the Julfa district State Fire Safety Department
Dəstə Radio-Televiziya Ötürücü Stansiyası üçün bina		Ordubad Ordubad	obyekt object	Building for the Dusta Radio- Television Transmission Station
Babək Rayon Baytarlıq İdarəsinin binası		Babək Babək	obyekt object	Building of the Babək district Veterinary Department
"Naxçıvanbank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin inzibati binaları o cümlədən:		Şərur Sharur	obyekt object	Administrative buildings of Nakhchivanbank Open Joint Stock Company including:

...continued...

...ardı...

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Unit of measurement	Enterprise location	Power introduction into use	Enterprises	
		Kəngərli Kangarli		
"Naxtel" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin binası		Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	obyekt object	Building of "Naxtel" Limited Liability Company
Rəbitə Evi			obyekt object	
o cümlədən:		Culfa Julfa Kəngərli Kangarli		including:
Təhsil <i>Education</i>				
ADA Universitetinin iki yeni korpusu		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Two new facilities of ADA University
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin yeni tədris binası		Gəncə şəhəri Ganja city	obyekt object	New educational block of Azerbaijan State Agrarian University
İctimai sağlamlıq və sosial xidmətlərin göstərilməsi <i>Provision of health and social services to the population</i>				
Mərkəzi xəstəxana o cümlədən:		Goranboy Goranboy Qazax Gazakh	obyekt object	Central hospital including:
"Yeni klinika" tibb müəssisəsi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	"Yeni klinika" medical institution
Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Təhsil Mərkəzi		Sumqayıt şəhəri Sumgayit city	obyekt object	Vocational Education Center under the Sumgayit Chemical Industry Park

...continued...

...sonu

...end

Müəssisənin adı	Ölçü vahidi	İstifadəyə verildiyi yer	İstifadəyə verilmiş güc	Enterprises
Naxçıvan "Duzdağ" Fizioterapiya Mərkəzinin inzibati binası		Naxçıvan şəhəri Nakhchivan city	obyekt object	Administrative building of Nakhchivan Duzdag Physiotherapy Center
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəallıyyət Art, entertainment and recreation				
Azərbaycan Aşiq Sənəti Dövlət Muzeyi		Tovuz Tovuz	obyekt object	Azerbaijan State Museum of Ashug Art
Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi		Tovuz Tovuz	obyekt object	Museum of History and Local Lore
Dövlət Rəmləri Muzeyi			obyekt object	State Symbols Museum
o cümlədən:		Tovuz Tovuz		including:
		Mingəçevir şəhəri Mingachevir city		
Uşaq İncəsənət Mərkəzi		Balakən Balakan	obyekt object	Children's Art School
Mədəniyyət evi		Bakı şəhəri Baku city	obyekt object	Culture Center
Olimpiya İdman Kompleksi		Tartar Tartar	obyekt object	Olympic Sport Complex
Çimərlik futbolu meydançası		Babək Babak	obyekt object	Beach soccer pitch

Tikinti müəssisələrinin işinin əsas göstəriciləri
Main indicators of construction enterprises' activities

İllər Years	Öz güclərlə yerinə yetirilmiş işin (xidmətin) həcmi, milyon manat Volume of work (service) implemented by own force, mln. manats	Müəssisələrin sayı Number of enterprises
2003	899,5	1128
2005	1 558,0	1405
2010	4 531,4	1391
2015	7 319,6	1445
2020	9 778,8	1901

Mülkiyyət növləri üzrə mənzil tikintisinə yönəldilmiş vəsaitlər (faizlə)
Investment directed to construction of dwellings by forms of property (percent)

İllər Years	Cəmi vəsait Total investment	o cümlədən: including:		
		dövlət state	qeyri-dövlət non-state	ondan əhalinin şəxsi vəsaiti private funds of the population
2003	100,0	8,6	91,4	33,4
2005	100,0	10,5	89,5	17,4
2010	100,0	37,5	62,5	28,5
2015	100,0	14,5	85,5	48,9
2020	100,0	39,1	60,9	45,7

Mülkiyyət növləri üzrə istifadəyə verilmiş yaşayış evləri
Dwelling submitted into use by property types

İllər Years	Dövlət mülkiyyəti State property		Qeyri-dövlət mülkiyyəti Non-state property		öhdənin şəxsi vəsaiti hesabına Private funds of the population		Xarici təşkilatların vəsaiti hesabına, ümumi sahə, min kv. metr At the expense of means of foreign organizations, total space, thsd. sq. m
	ümumi sahə, min kv. metr total area, thsd. sq. m	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent	ümumi sahə, min kv. metr total area, thsd. sq. m	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent	ümumi sahə, min kv. metr total area, thsd. sq. m	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent	
2003	414	30,9	925	69,1	757	56,6	49
2005	176	11,0	1417	89,0	1115	70,0	23
2010	311	15,2	1738	84,8	1151	56,2	30
2015	171	8,9	1761	91,1	1616	83,6	-
2020	351	6,7	4873	93,3	1455	27,8	30

İstifadəyə verilmiş yaşayış evləri
Dwellings submitted into use

İllər Years	Cəmi ümumi sahə, min kv. m Total floor space sq. m	o cümlədən: including:			
		şəhər yerində urban		kənd yerində rural	
		ümumi sahə floor space	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent	ümumi sahə floor space	ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə share in total volume, in percent
2003	1339	745	55,6	594	44,4
2005	1593	1197	75,1	396	24,9
2010	2049	1422	69,4	627	30,6
2015	1932	1259	65,2	673	34,8
2020	5224	4716	90,3	508	9,7

Əhəlinin hər 1000 nəfərinə düşən istifadəyə verilmiş mənzillər və yaşayış evlərinin ümumi sahəsi
Total floor space of dwellings submitted into use per 1000 population

İllər Years	Mənzillərin sayı, mənzil Number of dwellings	Ümumi sahə, kvadrat metr Total space, sq. m
2003	1,7	163
2005	1,9	190
2010	2,0	229
2015	1,7	203
2020	5,0	518

Yaşayış evlərindəki mənzillərin sayı və onların orta ölçüsü
Number of dwellings and its mean size

İllər Years	Cəmi Total			o cümlədən vətəndaşların şəxsi vəsaiti hesabına including by private means of citizens		
	mənzillərin sayı, min mənzil number of flats, thsd. flats	mənzillərin orta ölçüsü, ümumi sahə, kvadrat metr average size of flats, total area, sq. m	yaşayış sahəsinin ümumi sahədə xüsusi çəkisi, faizlə share of living-space in comparison with total space, in percent	mənzillərin sayı, min mənzil number of flats, thsd. flats	mənzillərin orta ölçüsü, ümumi sahə, kvadrat metr average size of flats, total area, sq. m	yaşayış sahəsinin ümumi sahədə xüsusi çəkisi, faizlə share of living-space in comparison with total space, in percent
2003	14,2	94,3	59,3	7,0	107,9	58,3
2005	15,7	101,1	57,9	10,6	105,3	56,7
2010	17,6	116,5	61,5	9,0	127,9	56,2
2015	16,2	119,0	63,9	12,1	134,1	54,2
2020	50,4	103,7	42,8	10,2	142,2	16,9

Sosial-mədəni təyinatlı obyektlərin istifadəyə verilməsi
Social and cultural buildings submitted into use

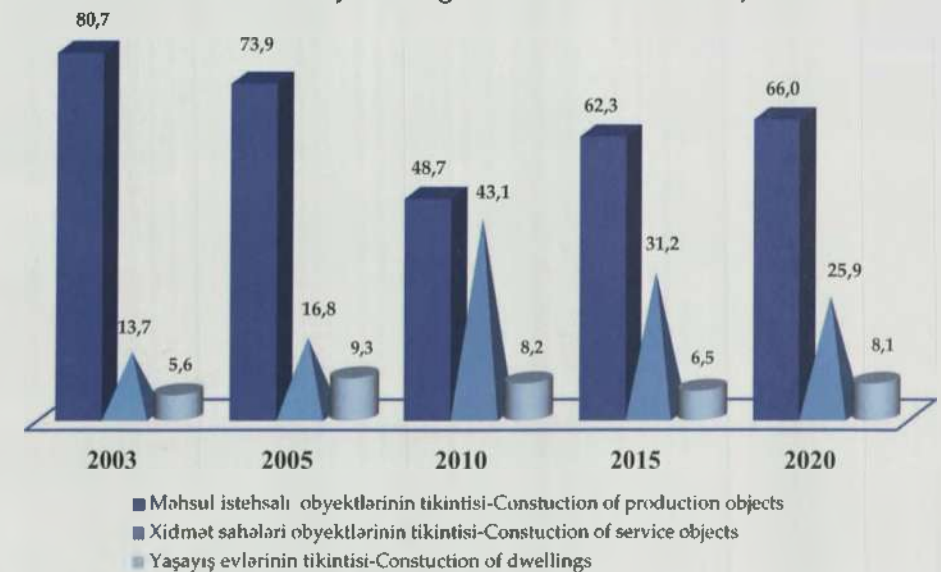
İllər Years	Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer Pre-school educational institutions, seats	Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri General educational institutions, pupil seat	Xəstəxanalar, çarpayı Hospitals, bed	Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı Out-patient departments, number of attendances in a shift	Klub və mədəniyyət evləri, yer Clubs and cultural centres
2003	96	15 451	45	67	300
2005	53	44 668	72	441	240
2010	1010	19 183	886	710	1055
2015	2292	16 904	210	290	280
2020	520	14 602	1930	60	470

Əsas kapitala investisiyalar (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)
Capital investments (compared to the last year, in percents)

Məhsul istehsalı sahələrinə, xidmət sahələrinə və yaşayış evlərinin tikintisinə
yönəldilmiş vəsaitlər (ümumi həcmdə xüsusi çəkisi, faizlə)
Investments directed to construction of production objects, service objects and
construction of dwellings (share in total volume, in percents)

Daxili və xarici investisiyalar (əvvəlki ilə nisbətən, faizlə)
Domestic and foreign investment (compared to the last year, in percents)

Ticarət

"Qarşıda duran vəzifələrdən biri də odur ki, biz ixracda da şaxələndirməyə nail olaq. Necə ki, buna ümumi daxili məhsulda nail olmuşuq, ixracda da buna nail olmalıyıq."

İlham Əliyev

2003-2020-ci illər ərzində ticarət sektorunu xarakterizə edən iqtisadi göstəricilər əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir. 2020-ci ildə pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 40,2 milyard manatlıq və ya 2003-cü ilə nisbətən real ifadədə 4,0 dəfə çox məhsul satılmışdır.

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsi 2003-cü ilə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,7 dəfə artaraq 21,7 milyard manata bərabər olmuş, qeyri-ərzaq mallarının dövriyyəsində 8,8 dəfə artım müşahidə edilmişdir. 2003-cü ildə əhalinin pərakəndə ticarət şəbəkəsində aldığı istehlak məhsullarının dəyərinin 30,8 faizi qeyri-ərzaq malları olduğu halda, 2020-ci ildə bu göstərici 46,0 faiz təşkil etmişdir.

2003-2020-ci illərdə ölkədə azad sahibkarlıq mühitinin formalaşması nəticəsində qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən əhaliyə satılmış istehlak məhsullarının həcmi 4,0 dəfə artaraq 40,1 milyard manat olmuşdur. 2020-ci ildə pərakəndə ticarət şəbəkəsində bir istehlakçı orta hesabla 4027,5 manatlıq və ya 2003-cü ilə müqayisədə real ifadədə 3,3 dəfə çox məhsul almışdır.

2003-2020-ci illər ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət tərəfdaşlarının sayı 47,6 faiz artaraq 124 ölkədən 183 ölkəyə yüksəlmişdir. 2020-ci ildə ölkənin hüquqi və fiziki şəxsləri tərəfindən 111 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 174 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2020-ci ildə xarici ticarət dövriyyəsi 2003-cü illə müqayisədə 4,6 dəfə artaraq 24201,1 milyon ABŞ dolları, ixracın dəyəri 5,2 dəfə artaraq 13470,4 milyon dollar, idxalın dəyəri 4,1 dəfə artaraq 10730,7 milyon dollar təşkil etmişdir. 2020-ci ildə xarici ticarət əlaqələri nəticəsində 2739,7 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır ki, 2003-cü ildə bu göstərici mənfi 35,8 milyon dollar təşkil etmişdir.

Trade

"One of our objectives is to diversify our exports. As we have achieved this in gross domestic product, so we must achieve this in exports."

Ilham Aliyev

During 2003-2020, the economic indicators characterizing the trade sector have significantly increased. In 2020, 40.2 billion Manats or 4.0 times more products in real terms compared to 2003 were sold to consumers in the retail trade network.

Compared to 2003, retail trade turnover on food products, beverages and tobacco products increased by 2.7 times and amounted to AZN 21.7 billion, while turnover of non-food products increased by 8.8 times. In 2003, 30,8% of the value of consumer products purchased by the population in the retail trade network was non-food goods, while in 2020 this indicator was 46,0%.

As a result of the formation of a free entrepreneurial environment in the country in 2003-2020, the amount of consumer products sold by economic entities of the non-public sector to the population increased 4.0 times and reached 40.1 billion manats.

In 2020, one consumer in the retail trade network bought an average of 4027.5 manat or 3.3 times more products in real terms compared to 2003.

During 2003-2020, the number of foreign trade partners of the Republic of Azerbaijan increased by 47.6% from 124 to 183 countries. In 2020, products were

exported to 111 countries and imported from 174 countries by legal and natural entities of the country. Taking into account the statistically estimated value of exported crude oil and natural gas, which has been registered in the customs authorities but customs clearance has not been completed, foreign trade turnover in 2020 increased by 4.6 times compared to 2003 and amounted to 24201.1 million US dollars, the value of exports increased 5.2 times to \$ 13470.4 million, and the value of imports increased 4.1 times to \$ 10730.7 million. As a result of foreign trade relations in 2020, The trade surplus amounted to \$ 2,739.7 million, which in 2003 amounted to minus \$ 35.8 million.

Pərakəndə ticarətin əsas göstəriciləri (mln. manat)
Main indicators of retail trade (mln. manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	3 028,3	4 548,2	13 261,7	25 721,1	40 166,5	Retail trade turnover by all
o cümlədən:						including:
müəssisələr	663,2	832,0	1 804,6	2 823,3	9 111,8	enterprises
fərdi sahibkarlar	1 104,8	1 561,3	5 999,4	14 264,0	21 945,2	individual entrepreneurs
məhsul bazarları və yarmarkalar	1 260,3	2 154,9	5 457,7	8 633,8	9 109,5	markets and fairs
Bir nəfərə düşən ticarət dövriyyəsi, manat	369,8	542,7	1 484,4	2 699,2	4 027,5	Turnover per capita, manat
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi						From general volume of retail turnover:
ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	2 095,4	3 068,4	8 577,1	12 871,2	21 684,8	food products, beverages and tobacco
qeyri-ərzaq məhsulları	932,9	1 479,8	4 684,6	12 849,9	18 481,7	non-food products
topdan satış ticarət dövriyyəsi	3 184,5	4 853,3	14 995,0	26 351,4	28 482,9	turnover of wholesale trade

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsullar üzrə quruluşu (yekuna nisbətən, faizlə)
Structure of trade turnover by commodities (as per cent to total)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Food products, beverages and tobacco
Meyvələr	15,25	16,40	15,30	12,21	11,02	Fruits
Kartof	3,98	3,09	1,90	1,03	0,78	Potatoes
Tərəvəz	12,02	15,17	19,26	10,22	14,72	Vegetables
Emal edilmiş meyvə və tərəvəz	0,22	0,20	0,18	0,16	0,25	Processed fruits and vegetables
Ət	11,63	11,18	9,50	10,77	10,37	Meat
Ev quşları əti	4,46	4,35	3,61	3,82	3,68	Poultry meat
Ət və quş məhsulları	0,53	0,55	0,83	1,20	1,20	Meat and poultry products
Ət və quş əti konservləri	0,02	0,02	0,03	0,03	0,05	Canned meat and poultry meat
Balıq	1,01	1,42	1,90	2,56	2,22	Fish
Balıq konservləri	0,09	0,11	0,12	0,15	0,21	Canned fish
Xərçəngkimilər və molyuskalar	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	Crustace and molluscus
Çörək-bulka məhsulları	9,90	7,64	5,74	4,79	4,07	Bakery products
Şəkər qatılmış şirniyyat məmulatları	2,48	2,49	5,38	5,73	5,43	Sweetened pastry items
Süd və süd məhsulları	1,42	1,61	2,41	3,43	3,35	Milk and dairy products
Kərə yağı	4,26	4,33	3,86	3,85	3,25	Butter
Pendir və brinza	1,04	1,32	1,41	1,64	1,49	Chesse
Yumurta	1,28	1,28	1,74	1,68	1,59	Eggs
Kofe, çay, kakao və ədviyyat	2,01	2,06	1,44	1,38	1,68	Coffee, tea, cocoa and spices
Bitki yağı	1,24	1,30	1,20	1,46	1,58	Vegetable oil
Yeyinti piyi	0,04	0,04	0,02	0,02	0,04	Edible fat
Margarin məhsulları	1,12	1,01	0,67	0,68	0,63	Margarine products
Homogenləşdirilmiş yeyinti və pəhriz qida məhsulları	-	-	-	0,48	0,38	Homogenized food and diet food products
Qənd	3,47	3,01	2,67	2,50	1,84	Sugar
Təbii bal	0,15	0,17	0,13	0,15	0,13	Natural honey
Un	3,06	2,62	1,98	2,23	2,09	Flour
Duz	0,15	0,15	0,11	0,12	0,21	Salt
Yarma və paxlalar	1,63	1,60	1,01	1,07	1,01	Cereals and legumes
Makaron	0,95	0,99	0,91	1,14	1,11	Macaroni
Sair ərzaq məhsulları	3,66	3,74	5,56	7,63	8,17	Other food products
Araq və araq məmulatları	2,41	2,24	1,19	0,98	0,79	Vodka and vodka products
Konyak	0,87	0,97	0,16	0,07	0,04	Cognac
Şərab	0,55	0,63	0,25	0,18	0,18	Wine
Pivə	0,49	0,41	0,86	1,05	0,95	Beer
Köpüklənən şərab	0,32	0,27	0,11	0,09	0,04	Foaming wine
Spirtsiz içkilər	0,50	0,48	0,61	0,70	0,71	Non-alcoholic drinks
Mineral sular	0,33	0,31	0,43	0,57	0,67	Mineral waters
Tütün məmulatları	4,15	3,32	2,32	5,52	6,45	Tobacco products
Diri kənd təsərrüfatı heyvanları	3,28	3,50	5,15	8,66	7,57	Live-stock animals
Digər qruplara daxil edilməyən kənd təsərrüfatı xammalı	0,04	0,03	0,04	0,05	0,05	Agricultural raw materials n.e. s.

...and...

...continued...

	2003	2005	2010	2015	2020	
Qeyri-ərzaq məhsulları	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Non-food products
Səmsin avtonəqliyyat vasitələri	6,10	8,50	5,33	5,72	4,64	Passenger motor vehicles
Sair avtonəqliyyat vasitələri	0,49	0,73	0,44	0,28	0,42	Other motor vehicles
İxtisaslaşdırılmış mağazalarda avtonəqliyyat vasitələri üçün hissə və ləvazimatlar	0,28	0,32	0,18	0,38	1,81	Parts of motor vehicles in specialized stores
Sair satış yerlərində avtonəqliyyat vasitələri üçün hissə və ləvazimatlar	0,09	0,13	0,06	0,16	0,37	Other sales of parts motor vehicles
Motosikletlər və onlara aid olan hissə və ləvazimatlar	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	Motocycles and related parts
Kompüterlər, periferiya qurğuları və program təminatı	0,70	1,06	0,71	1,08	1,03	Computers, peripheral units and software
Telekommunikasiya avadanlıqları	0,03	0,03	0,02	0,15	0,64	Telecommunication equipments
Radioqəbulədicilər	0,15	0,11	0,04	0,02	0,01	Radio receivers
Televizorlar	2,16	1,92	1,22	2,31	1,57	TV sets
Magnitofonlar	1,00	0,95	0,51	0,22	0,06	Tape recorders
Videomagnitofonlar	0,28	0,22	0,17	0,10	0,01	Video tape recorders
Sair avadanlıqlar	0,10	0,08	0,07	0,05	0,49	Other equipments
Dəmir məmulatları	0,30	0,35	0,55	0,44	1,27	Hardware
Boya, lak və emalı	0,67	0,91	1,24	1,75	1,55	Paints, varnishes and lacquers
Təbii qənd	0,05	0,08	0,10	0,14	0,11	Flat glass
Qazon və bağ avadanlıqları	0,01	0,01	0,01	0,00	0,03	Lawn and garden equipment
Su kəməri və istilik avadanlığı və materialları	0,13	0,19	0,23	0,37	0,38	Plumbing and heating equipment and supplies
Sanitariya-texniki avadanlıqlar	0,42	0,55	0,82	1,50	1,24	Sanitary equipments
Əl alətləri	0,00	0,00	0,00	0,03	0,14	Hand tools
Digər tikinti materialları	1,55	2,23	3,12	2,95	3,94	Construction materials n.e.c.
Pambıq parçalar	0,19	0,18	0,10	0,08	0,11	Cotton fabrics
Yun parça və yuyulqlar	0,14	0,14	0,11	0,08	0,10	Woolen fabrics and shawls
İpək parçalar	0,31	0,26	0,13	0,10	0,10	Silk fabrics
Kətan parçalar	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	Linen fabrics
Sair parçalar	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	Other fabrics

...ardı...

...continued...

	2003	2005	2010	2015	2020	
Sair toxuculuq məmulatları	0,13	0,12	0,10	0,09	0,13	Other textile goods
Qalantereyə məmulatları	0,16	0,15	0,14	0,15	0,13	Drapery
Səp	0,05	0,05	0,02	0,01	0,01	Thread
Pərdə və tül pərdələr	0,23	0,21	0,18	0,36	0,38	Curtains and net curtains
Divar kağızı	0,11	0,15	0,23	0,46	0,50	Wall papers
Linolium və sair döşəmə örtükləri	0,13	0,17	0,20	0,23	0,23	Linoleum and other floor coverings
Xalça və xalça məmulatları	0,42	0,67	0,58	0,83	0,96	Carpets and carpet products
Soyuducular	0,72	0,77	0,54	1,03	0,82	Refrigerators
Paltaryuyaa maşınlar	0,37	0,56	0,47	0,90	0,60	Washing machines
Tozсорanlar	0,20	0,39	0,21	0,55	0,57	Vacuum cleaners
Məişət kondisionerləri	0,12	0,27	0,17	0,46	0,39	Domestic air-conditioners
Sair elektrik məişət cihazları	3,45	2,75	3,58	3,98	4,60	Electrical appliances
Mebel	0,76	0,76	1,20	2,27	2,63	Furniture
İşıqlandırma cihazları	0,20	0,19	0,19	0,16	0,43	Articles for lighting
Ağac, mantar və hörmə məmulatları	0,15	0,14	0,11	0,08	0,24	Wooden ware, cork goods and wickerwork goods
Musiqi alətləri və partituralar	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	Musical instruments and music scores
Şüşə qab-qacqlar	0,37	0,35	0,33	0,35	0,54	Glass-ware
Çini-saxsı qablar	0,09	0,07	0,09	0,10	0,17	Crockery and china wares
Metal qab-qacqlar	0,16	0,14	0,15	0,13	0,21	Plates
Qeyri-elektrik məişət cihazları, digər qruplara daxil edilməyən məmulat və əvəzliliklər	0,31	0,34	0,31	0,35	0,39	Non electrical appliances, goods and equipments n.e.c.
Kitablar	0,82	0,66	0,43	0,21	0,11	Books
Qəzet və jurnallar	0,63	0,53	0,32	0,23	0,13	Newspapers and magazines
Dəftərxana ləvazimatları	0,98	0,83	0,81	0,83	0,99	Stationery
Musiqi və video yazılar (yazılmamış disk və lentlər daxil edilməklə)	0,06	0,04	0,02	0,03	0,03	Music and video recordings (including unrecorded (blank) disks and tapes)
İdman malları	0,01	0,01	0,01	0,02	0,07	Sporting goods
Velosiped və mopedlər	0,23	0,16	0,09	0,10	0,08	Bicycles and motorbikes
Kemping avadanlıqları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Camping equipments
Oyun və oyuncaqlar	0,11	0,12	0,10	0,40	0,57	Games and toys
Poçt markaları və sikkələr	0,04	0,03	0,02	0,03	0,00	Stamps and coins
Suvenir və incəsənət əşyaları	0,03	0,03	0,02	0,03	0,06	Souvenirs and arts
Paltar və alt geyimləri (trikotajdan başqa)	8,83	10,09	19,97	20,10	20,46	Clothes and underwear (excluding knitwears)
Baş geyimləri	0,10	0,07	0,06	0,11	0,09	Head gears
Trikotaj məmulatları	3,08	3,34	6,52	5,07	4,58	Knitwears
Xəz və xəz məmulatları	0,10	0,09	0,06	0,15	0,12	Fur and fur goods

...sonu

...end

	2003	2005	2010	2015	2020	
Corab məmulatları	1,02	0,87	0,92	0,65	0,75	Legwear garments
Sair geyim	1,93	3,22	4,48	3,51	3,32	Other clothes
Ayaqqabı	7,13	6,96	7,00	5,07	4,57	Footwears
Dərindən hazırlanan məmulatlar və yol ləvazimatları	0,04	0,04	0,03	0,03	0,04	Leather goods and travel accessories
Dərmanlar	1,32	1,63	2,69	2,18	3,31	Medicines
Sair dərmanlıq malları	0,04	0,04	0,06	0,05	0,15	Other pharmaceutical products
Tibbi və ortopediya məmulatları	0,09	0,10	0,11	0,10	0,63	Medical and orthopaedic goods
Kosmetika məmulatı və tualet ləvazimatları	1,05	1,02	1,36	2,99	2,56	Cosmetics and toilet goods
Tualet sabunları	0,67	0,55	0,47	0,49	0,56	Toilet soaps
Güllər, bitkilər və toxumlar	0,99	0,81	0,31	0,43	0,27	Flowers, plants and seeds
Gübrələr və agro-kimyəvi məhsullar	0,22	0,17	0,13	0,09	0,24	Fertilizers and agro-chemical products
Ev heyvanları (dəkorativ balıqlar, quşlar və s.)	0,09	0,09	0,09	0,05	0,02	Domestic animals (fancy fishes, birds and etc.)
Ev heyvanları üçün yemlər və ləvazimatlar	0,50	0,41	0,16	0,20	0,17	Fodder and accessories for domestic animals
Benzin	17,98	17,30	15,39	10,83	8,14	Petrol
Dizel yanacağı	3,10	3,01	4,70	2,47	2,96	Diesel oil
Yağlar və digər materiallar	2,66	1,63	0,41	0,28	0,71	Oils and other materials
Saatlar	0,21	0,07	0,04	0,03	0,04	Clocks
Zərgərlik məmulatları	0,39	0,45	0,80	1,76	1,74	Jewellery
Fotoparlatır	0,21	0,13	0,11	0,08	0,05	Photographic camera
Sair foto ləvazimat, optik və dəqiq cihazlar	0,18	0,09	0,06	0,04	0,04	Photo accessories, optical and precision equipments
Məişət-kimyəvi maddələr	3,67	2,81	2,65	2,00	1,99	Household chemical substances
Məişət təyinatlı yanacaq, balon qazı, daş kömür və odun	0,55	0,46	0,18	0,29	0,15	Household fuel oil, bottled gas, coal and wood
Digər qruplara daxil edilməyən sair qeyri-ərzaq istehlak malları	13,86	11,73	4,30	6,07	4,22	Other non-food consumer products n.e.c.
Digər qruplara daxil edilməyən maşın və avadanlıqlar	3,18	2,72	0,99	2,20	1,53	Machinery and equipments n.e.c.
Digər qruplara daxil edilməyən qeyri-ərzaq qeyri-istehlak malları	0,62	0,45	0,21	0,37	0,52	On non-food non-consumer products n.e.c.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu (yekuna görə faizlə)

Macrostructure of retail trade turnover (as percent to total)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi-cəmi	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total- retail turnover
o cümlədən:						including:
müəssisələr	21,9	18,3	13,6	11,0	22,7	enterprises
fərdi sahibkarlar	36,5	34,3	45,2	55,4	54,6	individual entrepreneurs
məhsul bazarları, yarmarkalar	41,6	47,4	41,2	33,6	22,7	markets and fairs
Pərakəndə ticarət dövriyyəsindən:						In general volume of retail trade:
ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	69,2	67,5	64,7	50,0	54,0	Food products, beverages and tobacco
Qeyri-ərzaq məhsulları	30,8	32,5	35,3	50,0	46,0	Non-food goods

Xarici ticarət əlaqələrinin dinamikası ¹⁾
Dynamics of foreign trade relations ¹⁾

İllər Years	Milyon ABŞ dolları ilə In million US dollars				Əvvəlki ilə nisbətən faktiki qiymətlərlə, faizlə* Actual prices as percent to previous year*		
	ticarət dövriyyəsi trade turnover	idxal imports	ixrac exports	saldo balance	ticarət dövriyyəsi trade turnover	idxal imports	ixrac exports
2003	5 216,6	2 626,2	2 590,4	-35,8	136,1	157,7	119,5
2004	7 131,4	3 515,9	3 615,5	99,6	136,7	133,9	139,6
2005	8 558,4	4 211,2	4 347,2	136,0	120,0	119,8	120,2
2006	11 638,9	5 266,7	6 372,2	1 105,5	136,0	125,1	146,6
2007	11 771,7	5 713,5	6 058,2	344,7	101,1	108,5	95,1
2008	54 926,0	7 170,0	47 756,0	40 586,0	466,6	125,5	788,3
2009	20 824,5	6 123,1	14 701,4	8 578,3	37,9	85,4	30,8
2010 ²	33 160,7	6 600,6	26 560,1	19 959,5	106,5	105,0	106,9
2010	27 960,8	6 600,6	21 360,2	14 759,6	120,0	105,0	125,3
2011 ²	44 161,7	9 756,0	34 405,7	24 649,7	104,0	145,3	92,6
2011	36 326,9	9 756,0	26 570,9	16 814,9	103,9	145,3	88,7
2012 ²	43 813,5	9 652,9	34 160,6	24 507,7	95,5	96,9	95,1
2012	33 560,9	9 652,9	23 908,0	14 255,1	89,3	96,9	86,2
2013 ²	43 554,1	10 712,5	32 841,6	22 129,1	102,7	109,1	100,7
2013	34 687,9	10 712,5	23 975,4	13 262,9	106,3	109,1	105,1
2014 ²	39 407,5	9 187,7	30 219,8	21 032,1	95,7	85,4	99,0
2014	31 016,3	9 187,7	21 828,6	12 640,9	94,1	85,4	98,0
2015 ²	25 809,0	9 216,7	16 592,3	7 375,6	99,9	99,5	100,1
2015	21 945,8	9 216,7	12 729,1	3 512,4	104,3	99,5	106,3
2016 ²	21 596,6	8 489,1	13 107,5	4 618,4	92,7	89,6	94,4
2016	21 946,7	8 489,1	13 457,6	4 968,5	112,9	89,6	129,7
2017 ²	24 263,8	8 783,3	15 480,5	6 697,2	89,3	83,8	92,9
2017	24 103,3	8 783,3	15 320,0	6 536,7	85,2	83,8	86,1
2018 ²	31 782,7	11 465,9	20 316,8	8 850,9	100,5	100,2	100,7
2018	30 955,0	11 465,9	19 489,1	8 023,2	96,1	100,2	93,8
2019 ²	33 065,3	13 667,5	19 397,8	5 730,3	96,1	93,5	97,6
2019	33 302,7	13 667,5	19 635,2	5 967,7	96,8	93,5	98,8
2020 ²	24 201,1	10 730,7	13 470,4	2 739,7	78,1	64,0	88,0
2020	24 471,3	10 730,7	13 740,6	3 009,9	72,8	64,0	78,9

¹⁾ Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatları.
Data of the State Customs Committee

²⁾ Statistika məlumatı - ölkə sərhədini keçərək faktiki ixrac olunmuş, lakin hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmayan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilməsi əsası nəzərə alınmaqla.
Statistical data - taking into account statistical estimated value of exported crude oil and natural gas registered by customs authorities, but not completed customs clearance.

* 2010-2020-ci illər üzrə indekslər qiymət amili nəzərə alınmaqla hesablanmışdır.
Indices for 2010-2020 were calculated by taking into account price factor.

Ölkələr üzrə idxal (mln. ABŞ dolları)
Import by countries (mln. US dollars)

Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Cəmi	2626,2	4211,2	6600,6	9216,7	10 730,7	Total
Müstəqil Dövlətlər Birliyi -Cəmi	841,0	1404,0	2051,1	1961,1	2 801,7	Commonwealth of Independent States -Total
o cümlədən:						including:
Belarus	6,2	18,1	112,5	83,6	148,2	Belarus
Qazaxıstan	138,7	95,3	293,6	98,9	116,1	Kazakhstan
Qırğızıstan	0,8	1,5	1,0	1,6	3,6	Kyrgyzstan
Moldova	1,1	2,7	5,9	3,6	4,0	Moldova
Özbəkistan	2,1	99,8	12,3	6,2	59,2	Uzbekistan
Rusiya Federasiyası	383,9	717,2	1145,0	1437,9	1 962,2	Russian Federation
Tacikistan	1,0	0,1	1,3	-	0,1	Tajikistan
Türkmənistan	188,4	242,9	13,9	19,6	89,9	Turkmenistan
Ukrayna	118,8	226,3	465,6	309,7	418,4	Ukraine
Digər ölkələr - cəmi	1785,2	2807,2	4549,5	7255,6	7929,0	Other countries-total
o cümlədən:						including:
Almaniya	169,9	256,3	607,1	690,0	583,5	Germany
Amerika Birləşmiş Ştatları	132,6	141,3	206,3	847,4	635,9	United States of America
Argentina	0,4	1,8	29,1	15,2	20,6	Argentina
Avstriya	8,2	24,4	87,6	118,4	65,4	Austria
Belçika	25,7	17,2	44,5	80,1	48,4	Belgium
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	26,5	33,1	56,6	66,7	29,5	United Arab Emirates
Bolqarıstan	4,8	4,6	12,9	12,7	16,4	Bulgaria
Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığı	286,1	384,9	302,8	553,3	297,0	United Kingdom of Britain and Northern Ireland
Braziliya	9,1	9,1	161,6	119,7	78,4	Brazil
Çexiya	9,8	17,6	37,8	58,4	46,1	Czechia
Çin	92,4	173,8	587,6	511,9	1 413,8	China
Ekvador	0,5	2,3	17,6	18,5	40,5	Ecuador
Fransa	155,6	121,8	136,1	212,3	448,2	France
Gürcüstan	10,2	45,5	50,4	68,0	74,3	Georgia
Hindistan	35,4	55,9	35,8	34,8	126,0	India
İndoneziya	16,0	2,0	6,4	19,9	30,3	Indonesia
İran İslam Respublikası	50,6	76,3	118,2	90,5	300,6	Islamic Republic of Iran
İrlandiya	4,0	7,8	7,9	11,9	18,2	Ireland
İspaniya	9,3	17,6	19,0	61,6	98,1	Spain
İsrail	2,9	10,8	59,4	24,9	28,2	Israel
İsviçrə	17,1	26,6	96,9	99,2	80,2	Switzerland
İsveç	40,9	72,4	42,7	80,1	37,5	Sweden
İtaliya	74,0	94,6	118,3	587,8	396,2	Italy
Kanada	22,1	13,9	15,3	16,6	15,1	Canada
Kipr	0,4	0,4	5,4	9,8	2,8	Cyprus

...ardı

...continued

Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Koreya Respublikası	16,0	41,6	157,3	133,9	178,6	Republic of Korea
Lətvya	0,9	1,5	6,7	8,3	11,8	Latvia
Litva	1,5	2,0	26,2	26,9	22,1	Lithuania
Lüksemburq	1,4	1,3	9,9	8,8	3,5	Luxembourg
Macarıstan	3,1	4,8	14,3	27,7	37,7	Hungary
Malayziya	100,3	22,5	39,3	73,2	68,8	Malaysia
Meksika	1,5	0,7	2,9	22,2	50,1	Mexico
Misir	0,2	0,6	0,8	3,6	7,2	Egypt
Niderland	44,0	160,4	46,4	102,8	96,0	Netherlands
Norveç	33,6	29,9	9,6	144,3	61,5	Norway
Pakistan	1,1	2,3	2,5	1,7	11,6	Pakistan
Polşa	8,9	15,4	25,7	90,7	109,1	Poland
Portuqaliya	0,3	6,2	0,8	26,2	12,3	Portugal
Rumıniya	6,2	5,5	22,9	64,7	62,6	Romania
Serbiya	0,1	0,0	1,8	4,0	7,9	Serbia
Səudiyyə Ərəbistanı	1,6	1,3	1,6	9,1	11,7	Saudi Arabia
Sinqapur	10,4	384,9	173,9	103,5	31,8	Singapore
Slovakiya	0,2	1,3	17,9	21,6	28,4	Slovakia
Sloveniya	0,9	0,9	6,1	14,6	20,7	Slovenia
Şri-Lanka	6,0	8,7	12,8	14,6	50,7	Sri Lanka
Tailand	3,1	3,7	11,7	23,9	45,5	Thailand
Tayvan (Çinin əyaləti)	1,4	2,1	19,2	29,2	17,2	Taiwan, Province of China
Tunis	0,0	0,0	1,8	0,5	3,3	Tunisia
Türkiyə	195,3	313,0	771,4	1171,4	1 563,0	Turkey
Vyetnam	0,5	1,0	1,1	9,7	80,6	Viet Nam
Yamayka	0,0	-	-	14,0	32,7	Jamaica
Yaponiya	101,5	70,6	146,3	558,1	195,1	Japan
Yeni Zelandiya	7,9	2,9	18,6	17,5	43,3	New Zealand
Yunanıstan	7,8	5,0	12,1	16,2	13,7	Greece
Digər ölkələr	25,0	105,1	124,6	103,0	119,3	Other countries

Ölkələr üzrə ixrac (mln. ABŞ dolları)
Export by countries (mln. US dollars)

Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Cəmi	2598,4	4347,2	21360,2	12729,1	13740,6	Total
Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri - cəmi	222,2	697,0	1983,9	526,4	1306,1	Commonwealth of Independent States-total
o cümlədən:						including:
Belarus	1,0	1,2	7,2	10,0	164,9	Belarus
Qazaxıstan	10,1	17,2	44,6	18,0	25,9	Kazakhstan
Qırğızıstan	0,2	1,8	40,5	6,6	1,8	Kyrgyzstan
Moldova	0,1	0,2	0,2	0,4	3,8	Moldova
Özbəkistan	1,5	2,8	20,3	10,9	23,1	Uzbekistan
Rusiya Federasiyası	147,9	285,4	773,6	417,8	709,4	Russian Federation
Tacikistan	34,4	78,9	8,2	6,4	5,2	Tajikistan
Türkmenistan	5,8	273,6	200,7	32,8	18,9	Turkmenistan
Ukrayna	21,2	35,9	888,6	23,5	353,1	Ukraine
Digər ölkələr - cəmi	2368,2	3650,2	19376,3	12202,7	12434,5	Other countries- total
o cümlədən:						including:
Almaniya	7,3	34,8	9,9	1224,0	234,1	Germany
Amerika Birləşmiş Ştatları	63,9	43,2	1628,0	337,7	24,9	United States of America
Argentina	-	0,1	0,0	0,0	5,5	Argentina
Avstraliya	0,1	0,0	26,3	0,6	70,7	Australia
Avstriya	0,4	1,6	0,8	407,3	127,6	Austria
Belçika	1,4	6,3	1,3	13,0	1,2	Belgium
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	6,0	15,4	14,9	5,6	10,7	United Arab Emirates
Bolqarıstan	13,9	100,9	136,5	0,5	0,6	Bulgaria
Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığı	7,7	4,5	6,4	10,4	157,5	United Kingdom of Britain and Northern Ireland
Çexiya	0,7	0,8	0,2	549,5	227,5	Czechia
Çin	19,3	99,2	338,9	53,2	432,8	China
Danimarka	0,0	0,0	0,2	0,1	49,8	Denmark
Əfqanıstan	0,6	11,7	69,4	208,4	37,7	Afghanistan
Fransa	209,7	406,7	1856,5	864,1	110,7	France
Gürcüstan	110,1	208,4	411,0	496,2	461,9	Georgia
Hindistan	1,3	1,6	299,6	270,2	456,9	India
Xorvatiya	61,1	176,9	787,2	199,2	470,8	Croatia
İndoneziya	0,0	-	782,2	477,8	0,5	Indonesia
İraq	1,5	10,4	31,3	187,5	11,2	Iraq

...ardı...

...continued...

Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
İran İslam Respublikası	49,1	166,5	125,0	34,3	38,5	Islamic Republic of Iran
İspaniya	43,3	76,0	178,5	316,1	329,3	Spain
İsrail	138,1	195,1	1744,8	801,5	437,5	Israel
İsveçrə	0,3	1,7	94,4	96,8	224,8	Switzerland
İtaliya	1345,9	1315,7	7044,2	2254,3	4 172,2	Italy
Kipr	3,8	3,8	37,9	0,0	2,8	Cyprus
Latviya	11,1	5,4	3,9	0,8	0,9	Latvia
Litva	4,9	4,9	2,1	0,5	2,4	Lithuania
Livan	6,7	4,5	53,6	11,4	0,6	Lebanon
Lüksemburq	7,7	5,8	0,1	0,2	22,6	Luxembourg
Macarıstan	-	0,0	0,0	0,2	1,1	Hungary
Malayziya	0,0	0,2	740,8	11,2	60,7	Malaysia
Malta	12,5	41,7	116,5	141,9	9,6	Malta
Niderland	6,4	2,8	128,9	101,8	7,9	Netherlands
Pakistan	0,0	0,7	0,1	0,3	1,7	Pakistan
Polşa	2,8	7,4	5,8	6,5	4,8	Poland
Portuqaliya	0,0	8,5	224,6	368,9	239,8	Portugal
Rumıniya	1,6	119,1	94,2	83,9	101,5	Romania
Saudiyyə Ərəbistanı	0,1	0,0	0,1	0,2	1,8	Saudi Arabia
Sinqapur	0,1	123,1	510,9	0,3	48,5	Singapore
Tailand	0,0	0,0	194,4	259,1	129,7	Thailand
Tayvan (Çinin əyaləti)	-	0,0	294,6	112,5	48,0	Taiwan, Province of China
Tunis	-	-	2,1	291,7	312,3	Tunisia
Türkiyə	107,0	276,0	170,9	1477,3	2 597,8	Turkey
Vyetnam	0,2	0,1	0,0	3,9	174,9	Viet Nam
Yunanıstan	71,4	95,7	255,0	145,7	523,3	Greece
Digər ölkələr	50,2	73,0	952,3	376,1	46,9	Other countries

İdxalın coğrafi quruluşu (mln. ABŞ dolları)

Geographical structure of import (mln. US dollars)

Coğrafi regionlar	2003	2005	2010	2015	2020	Geographical regions
Cəmi	2626,2	4211,2	6600,6	9216,7	10730,7	Total
Avropa	1438,9	2280,2	3507,7	5019,1	5217,3	Europe
Asiya	1004,5	1695,9	2585,2	3092,3	4553,5	Asia
Amerika	167,5	171,3	461,8	1065,3	885,5	America
Afrika	1,5	52,8	22,9	13,3	27,3	Africa
Okeaniya	13,8	11,0	23,0	26,7	47,1	Oceania

İxracın coğrafi quruluşu (mln. ABŞ dolları)

Geographical structure of export (mln. US dollars)

Coğrafi regionlar	2003	2005	2010	2015	2020	Geographical regions
Cəmi	2590,4	4347,2	21360,2	12729,1	13740,6	Total
Avropa	1991,7	2754,0	12626,4	7384,6	8259,4	Europe
Asiya	529,9	1508,0	6354,5	4488,1	5047,4	Asia
Amerika	66,5	44,1	2024,2	561,9	38,7	America
Afrika	2,2	41,1	328,7	293,9	324,3	Africa
Okeaniya	0,1	0,0	26,4	0,6	70,8	Oceania

İdxalın əmtəə strukturu (mln. ABŞ dolları)

Commodity structure of import (mln. US dollars)

Mal qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Group of products
Cəmi	2 626,2	4211,2	6600,6	9216,7	10730,7	Total
Diri heyvanlar və heyvan mənşəli məhsullar	37,8	44,9	86,2	136,0	322,8	Lives animals, animal products
Bitki mənşəli məhsullar	146,5	171,9	437,4	457,4	714,5	Vegetable products
Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar	24,9	36,1	93,7	83,8	161,9	Animals or vegetable fats and oils
Hazır ərzaq məhsulları, alkoqollu və ya alkoqolsuz içkilər, sirkə, tütün	101,9	194,5	616,4	688,8	704,7	Prepared food-stuffs, beverages, spirits and vinegar, tobacco
Mineral məhsullar	356,1	641,0	208,2	218,4	318,0	Mineral products
Kimya sənayesi məhsulları	110,3	183,8	437,9	705,0	1140,8	Products of the chemical
Plastmaslar və onlardan hazırlanan məmulatlar, kauçuk, rezin, onlardan hazırlanan məmulatlar	74,2	104,2	225,5	259,8	463,4	Plastic and articles thereof, rubber and articles thereof
Emal olunmamış gön, aşılanmış dəri, təbii xəz, onlardan hazırlanan məmulatlar	1,1	1,7	2,7	5,4	17,7	Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof
Oduncaq, mantar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ağac kömürü, hörmə məhsulları	31,4	51,4	165,0	230,4	259,2	Wood and articles of wood, plaiting materials
Oduncaqdan hazırlanan kütə, kağız və karton, onlardan hazırlanan məmulatlar	27,9	58,4	127,1	90,5	195,4	Pulp of wood, paper and paperboard and articles thereof
Toxuculuq materialları və məmulatları	37,9	64,9	61,0	89,1	401,8	Textiles and textiles articles
Ayaqqabı, baş geyimləri, çətilər, çəliklər, lələklər, süni güllər	10,7	16,7	7,1	10,1	74,0	Footwear, headwear, umbrellas, walking stick, feather, artificial flowers

...ardı

...continued

Mal qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Groups of products
Daş, gips, sement, asbest, slyuda, keramika və şüşədən məmulatlar	37,2	78,2	201,7	213,6	205,9	Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica, glass and glassware
Mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, bijuteriya, sikkələr	0,3	2,5	13,7	7,3	13,0	Pearls, precious or non-precious stones, precious metals and articles thereof
Az qiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar	498,8	489,3	925,2	1872,3	1166,0	Base metals and articles of base metal
Məşinlər, mexanizmlər, elektrotexniki avadanlıqlar, onların hissələri	684,8	1402,9	1903,2	2460,7	2536,2	Machinery and mechanical appliances, electrical equipment, apparatus
Yerüstü nəqliyyat vasitələri, üzən vasitələr və nəqliyyata aid qurğular	332,6	420,9	725,0	706,0	1028,5	Vehicles, associated transport equipment
Optik, fotoqrafiya, kinemotoqrafiya, ölçü, nəzarət, tibbi alət və aparatları, saatlar, musiqi alətləri	53,1	79,9	174,7	243,7	240,1	Optical, photographic, cinematographic, checking, medical instruments and apparatus, clocks and watches, musical instruments
Müxtəlif sənaye malları	57,2	163,6	94,2	201,6	244,2	Miscellaneous manufactured articles
İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antiq əşyalar	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	Works of art, collectors pieces and antiques

İxracın əmtəə strukturu (mln. ABŞ dolları)
Commodity structure of export (mln. US dollars)

Mal qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Groups of products
Cəmi	2590,4	4347,2	21360,2	12729,1	13740,6	Total
Diri heyvanlar və heyvan mənşəli məhsullar	1,7	1,5	0,5	2,3	19,4	Lives animals, animal products
Bitki mənşəli məhsullar	60,1	193,6	190,3	335,9	624,4	Vegetable products
Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar	41,1	68,4	188,3	153,3	24,7	Animals or vegetable fats and oils
Hazır ərzaq məhsulları, alkoqollu və ya alkoqolsuz içkilər, sirkə, tütün	24,7	63,5	214,2	278,9	91,4	Prepared food-stuffs, beverages, spirits and vinegar, tobacco
Mineral məhsullar	2228,	3338,6	20119,9	11203,4	12028,4	Mineral products
Kimya sənayesi məhsulları	51,0	131,8	47,9	80,0	85,3	Products of the chemical
Plastmaslar və onlardan hazırlanan məmulatlar, kauçuk, rezin, onlardan hazırlanan məmulatlar	34,1	71,9	84,7	113,0	165,7	Plastic and articles thereof, rubber and articles thereof
Emal olunmamış gön, aşılanmış dəri, təbii xəz, onlardan hazırlanan məmulatlar	2,7	2,3	11,8	12,2	8,4	Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof
Oduncaq, mantar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ağac kömürü, hörmə məhsulları	1,0	0,8	1,0	0,9	0,8	Wood and articles of wood, plaiting materials
Oduncaqdan hazırlanan kütlə, kağız və karton, onlardan hazırlanan məmulatlar	0,8	3,3	4,1	4,7	4,4	Pulp of wood, paper and paperboard and articles thereof
Toxuculuq materialları və məmulatları	41,4	57,0	42,8	32,9	182,1	Textiles and textiles articles
Ayaqqabı, baş geyimləri, çətilər, çəliklər, lələklər, süni güllər	0,1	0,2	0,0	0,2	0,9	Footwear, headwear, umbrellas, walking stick, feather, artificial flowers
Dəş, gips, sement, asbest, şlyuda, keramika və şüşədən məmulatlar	0,2	0,8	1,4	0,4	2,8	Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica; glass and glassware

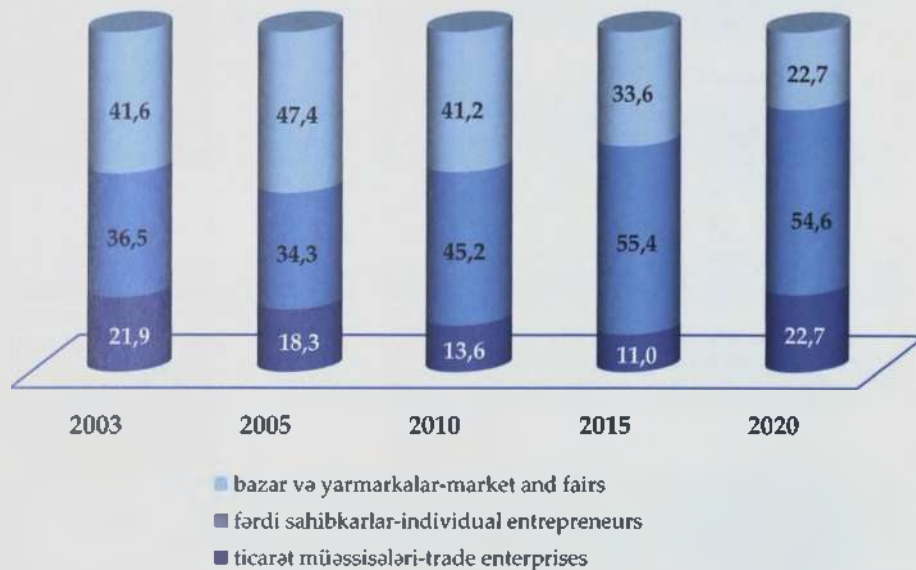
...ardı

...continued

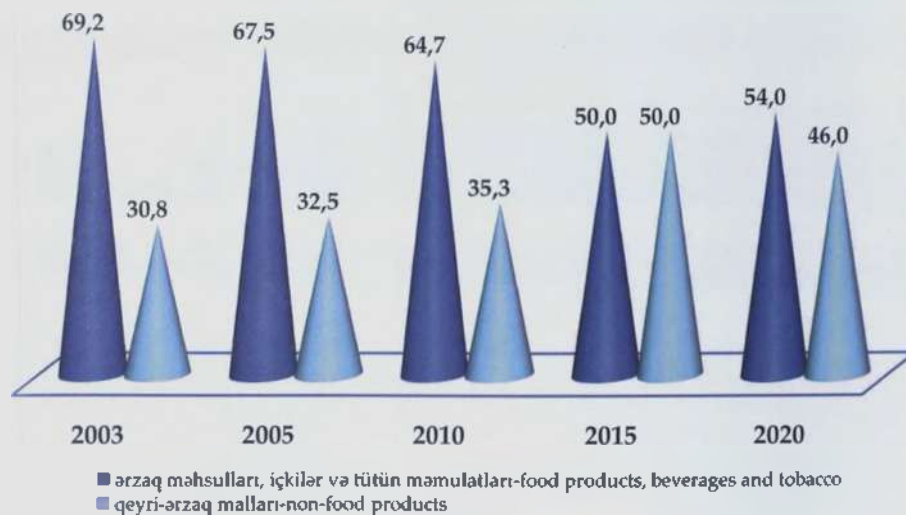
Mal qrupları	2003	2005	2010	2015	2020	Groups of products
Mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, bijuteriya, sikkələr	0,0	0,0	82,7	83,2	208,5	Pearls, precious or non-precious stones, precious metals and articles thereof
Az qiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar	55,1	105,6	126,2	133,6	208,6	Base metals and articles of base metal
Məşinlər, mexanizmlər, elektrotexniki avadanlıqlar, onların hissələri	32,8	28,0	38,6	59,2	65,1	Machinery and mechanical appliances, electrical equipment, apparatus
Yerüstü nəqliyyat vasitələri, üzən vasitələr və nəqliyyata aid qurğular	8,9	272,3	178,9	2,5	4,4	Vehicles, associated transport equipment
Optik, fotoqrafiya, kinemotoqrafiya, ölçü, nəzarət, tibbi alət və aparatları, saatlar, musiqi alətləri	1,9	2,7	7,0	17,5	9,1	Optical, photographic, cinematographic, checking, medical instruments and apparatus, clocks and watches, musical instruments
Müxtəlif sənaye malları	1,5	2,9	4,6	1,4	3,6	Miscellaneous manufactured articles
İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antiq əşyaları	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	Works of art, collectors' pieces and antiques

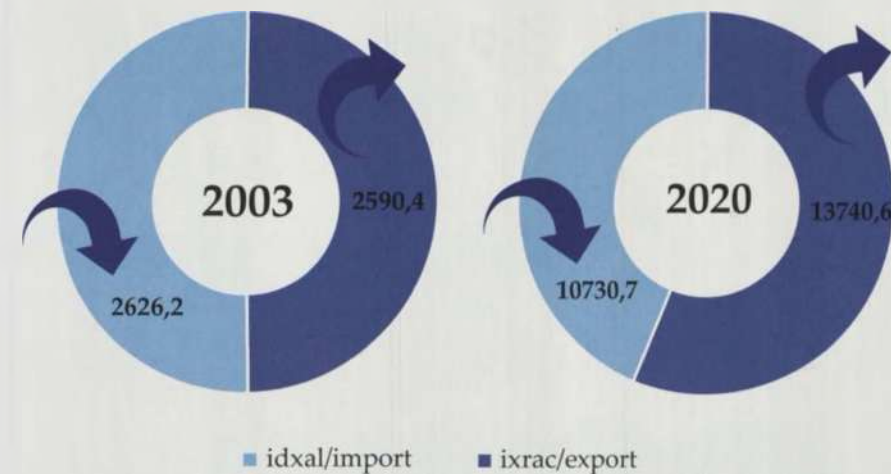
Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu, yekuna görə faizlə
Macrostructure of retail trade turnover, as percent of total

Pərakəndə ticarət dövriyyəsində ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları və qeyri-ərzaq mallarının xüsusi çəkisi, faizlə
Special gravity of food products, beverages and tobacco and non-food products in retail trade turnover, as percentage

Xarici ticarət dövriyyəsi, milyon ABŞ dolları
Foreign trade turnover, million US dollars

Nəqliyyat

"Biz coğrafi mövqeyimizdən istifadə edərək qitələri birləşdirən çox güclü loqistik və nəqliyyat infrastrukturunu yaratmışıq."

İlham Əliyev

Bu dövr ərzində ölkə iqtisadiyyatında mühüm rol oynayan nəqliyyat sektorunda da dinamik inkişafa nail olunmuşdur. 2003-cü illə müqayisədə 2020-ci ildə nəqliyyat sektorunda yük daşınması 1,7 dəfə, sərnişin daşınması 1,3 dəfə artmışdır. Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcminə görə ən böyük paya malik olan avtomobil nəqliyyatı ilə yük daşınması 2003-cü illə müqayisədə 1,9 dəfə artaraq 111,2 milyon tona, sərnişin daşınması isə 1,4 dəfə artaraq 1100,2 milyon nəfərə çatmışdır. Nəqliyyat fəaliyyətinin coğrafiyasının genişləndirilməsi nəticəsində beynəlxalq əlaqəli daşınmalarda da artım müşahidə olunmuşdur. Hava nəqliyyatı ilə daşınmış beynəlxalq əlaqəli yüklərin həcmi 9,1 dəfə artaraq 457,0 min ton olmuş və nəqliyyatın bütün növləri ilə bir ton yükün orta daşınma məsafəsi 203 km-dən 405 km-ə çatmışdır.

2021-ci ilin yanvar ayının 1-i vəziyyətinə ölkədəki avtonəqliyyat vasitələrinin sayı 1,5 milyonu keçmiş, 2003-cü ilə nisbətən 962,1 min ədəd artmış və artımın əsas hissəsi əhali tərəfindən alınmış avtomobillərin hesabına əldə olunmuşdur.

Bütün avtomobillərin 1204,7 mini şəxsi minik avtomobilləridir. 2003-cü ildə hər 100 ailəyə 22 şəxsi minik avtomobili düşürdüsə, hazırda hər 100 ailədən 56-sı minik avtomobilinə malikdir.

Nəqliyyat sahəsində aparılmış ciddi islahatlar nəticəsində bu gün Azərbaycan dünyada lider dövlətlərdən birinə çevrilmişdir. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun 2019-cu il hesabatına əsasən Azərbaycan 141 ölkə arasında "Dəmir yolu xidmətlərinin səmərəliliyi" üzrə 11-ci, "Hava yolları xidmətlərinin səmərəliliyi" üzrə 12-ci, "Dəniz limanları xidmətlərinin səmərəliliyi" üzrə 25-ci, "Yolların keyfiyyəti" üzrə 27-ci yerdə qərarlaşıb.

2020-ci il ərzində magistral neft kəmərləri ilə 34,7 milyon ton və ya 2003-cü illə müqayisədə 3,1 dəfə çox neft, magistral qaz kəmərləri ilə 29,6 milyard kub-metr və ya 3,6 dəfə çox qaz nəql olunmuşdur.

Transport

"Using our geographical location, we have established a very strong logistics and transport infrastructure connecting continents."

Ilham Aliyev

During this period, dynamic development was achieved in the transport sector, which plays an important role in the economy of the country. Compared to 2003, in 2020, freight transportation in the transport sector increased by 1.7 times, passenger transportation by 1.3 times. In comparison with 2003, cargo transportation by road, which has the largest share in the volume of transportation in the transport sector, increased by 1.9 times and reached 111.2 million tons, and passenger transportation increased by 1.4 times and reached 1100.2 million people. As a result of the expansion of the geography of transport activities, there was also an increase in international transportation. The volume of International related cargo transported by air transport increased 9.1 times and reached 457.0 thousand tons, and the average transportation distance of one ton of cargo with all types of transport reached from 203 km to 405 km.

As of January 1, 2021, the number of vehicles in the country exceeded 1.5 million, increased by 962.1 thousand units compared to 2003, and most of the increase was due to cars purchased by the population.

1204.7 thousand of all cars are private cars. If in 2003 there were 22 cars for every 100 families, now 56 out of every 100 families have a car.

As a result of the serious reforms carried out in the field of transport, Azerbaijan has become one of the leading countries in the world today. According to the Davos World Economic Forum report for 2019, Azerbaijan ranks 141th among 11 countries on "Efficiency of railway services", 12th on "Efficiency of air services", 25th on "Efficiency of sea port services", and 27th on "Quality of roads."

During 2020, 34.7 million tons of oil was transported via main oil pipelines, or 3.1 times more than in comparison with 2003, and 29.6 billion cubic meters or 3.6 times more gas was transported via main gas pipelines.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması (min ton)
Cargo transportation in the transport sector (thsd. tons)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	110 001	128 328	196 452	222 373	188 629	Total
Dəmir yolu	20 345	26 522	22 349	17 090	14 631	Railway
Dəniz	13 272	13 680	11 714	6 626	5 982	Sea
Hava	52	74	40	129	458	Air
Boru kəməri	17 262	18 534	62 458	60 923	56 040	Pipelines
neft kəməri	11 283	11 692	49 982	45 672	34 720	oil pipe
qaz kəməri	5 979	6 842	12 476	15 251	21 320	gas pipe
Avtomobil	59 070	69 518	99 891	137 605	111 518	Road

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi (mln. ton-km)
Goods turnover in transport sector (mln. tons-km)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	22 291	26 533	97 504	92 776	76 328	Total
Dəmir yolu	7 719	9 628	8 250	6 210	4 861	Railway
Dəniz	6 555	7 521	4 859	2 937	3 299	Sea
Hava	204	310	139	582	2 302	Air
Boru kəməri	1 572	1 538	72 931	67 515	57 065	Pipelines
neft kəməri	649	624	68 804	62 511	49 271	oil pipe
qaz kəməri	923	914	4 127	5 004	7 794	gas pipe
Avtomobil	6 241	7 536	11 325	15 532	8 801	Road

Nəqliyyat sektorunda bir ton yükün orta daşınma məsafəsi (km)
Average transportation distance of one ton cargo in the transport sector (km)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	202,6	206,8	496,3	417,2	404,6	Total
Dəmir yolu	379,4	363,0	369,1	363,4	332,2	Railway
Dəniz	493,9	549,8	414,8	443,3	551,4	Sea
Hava	3 923,1	4 189,2	3 475,0	4 511,6	5 026,2	Air
Boru kəməri	91,1	83,0	1 167,7	1 108,2	1 018,3	Pipelines
neft kəməri	57,5	53,4	1 376,6	1 368,7	1 419,1	oil pipe
qaz kəməri	154,4	133,6	330,8	328,1	365,6	gas pipe
Avtomobil	105,7	108,4	113,4	112,9	78,9	Road

Nəqliyyat sektorunda sərnəşin daşınması (milyon sərnəşin)
Passenger conveyance in transport sector (thsd. passengers)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	920 988	1 000 278	1 387 308	1 891 905	1 177 632	Total
Dəmir yolu	4 736	5 492	4 803	1 883	2 124	Railway
Dəniz	13	17	12	9	20	Sea
Hava	867	1 211	1 017	1 818	578	Air
Tramvay	453	-	-	-	-	Tram
Trolleybus	2 301	696	-	-	-	Trolleybus
Metro	127 052	146 952	181 146	222 040	74 709	Metro
Avtomobil	785 566	845 910	1 200 330	1 666 155	1 100 201	Road
avtobus	763 608	821 122	1 158 324	1 602 523	1 055 268	bus
taksi	21 958	24 788	42 006	63 632	44 923	taxi

Nəqliyyat sektorunda əlaqə növləri üzrə sərnəşin daşınması (milyon sərnəşin)
Conveyance of passenger by link means in transport sector (thsd. passengers)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Bütün əlaqə növləri üzrə-cəmi	920 988	1 000 278	1 387 308	1 891 905	1 177 632	All kinds of links
Şəhərlərarası	23 084	29 011	39 452	52 098	30 769	Interurban
avtobus	20 709	25 568	36 159	49 034	29 864	bus
dəmir yolu	1 495	2 215	2 264	1 237	307	railway
dəniz	13	17	12	9	20	sea
hava	867	1 211	1 017	1 818	578	air
Şəhəratrafi	204 612	220 468	291 402	388 875	238 197	Suburban
avtobus	201 371	217 191	288 863	388 229	236 380	bus
dəmir yolu	3 241	3 277	2 539	646	1 817	railway
Şəhərdaxili	693 292	750 799	1 056 454	1 450 932	908 666	Urban
avtobus	541 528	578 363	833 302	1 165 260	789 024	bus
minik taksiləri	21 958	24 788	42 006	63 632	44 933	taxi
tramvay	453	-	-	-	-	tram
trolleybus	2 301	696	-	-	-	trolleybus
metro	127 052	146 952	181 146	222 040	74 709	metro

Nəqliyyat sektorunda sərnəşin dövriyyəsi (milyon sərnəşin-km)
Passenger turnover in transport sector (mln. passengers-km)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	12 588	14 747	20 997	30 111	18 963	Total
Dəmir yolu	654	878	917	495	172	Railway
Dəniz	6	7	4	3	9	Sea
Hava	1 113	1 588	1 613	3 338	984	Air
Tramvay	2	-	-	-	-	Tram
Trolleybus	5	1	-	-	-	Trolleybus
Metro	947	1 381	1 830	2 450	824	Metro
Avtomobil	9 861	10 892	16 633	23 825	16 974	Road
avtobus	9 415	10 370	15 752	22 455	16 007	bus
taksi	446	522	881	1 370	967	taxi

Nəqliyyat vasitələrinin sayı (ədəd)
Number of transport modes (unit)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi avtomobillər	511 460	612 069	982 553	1 322 610	1 473 563	Motor vehicles, total
minik avtomobilləri	400 439	479 447	815 683	1 129 596	1 264 542	cars
avtobuslar	18 781	26 735	29 569	31 057	30 757	buses
yök avtomobilləri	79 019	90 852	118 460	141 273	154 659	lorries
digərləri	13 221	15 035	18 841	20 684	23 605	other
Motosikllər	7 313	3 562	1 643	3 215	4 594	Motorcycles
Hər 1000 nəfərə düşən avtomobillər	62	72	110	139	148	Motor vehicles per 1000 persons
Hər 1 km şosse yoluna düşən avtomobillər	27	33	52	70	77	Motor vehicles per km of motorway
Hər 1000 nəfərə düşən minik avtomobilləri	48	56	91	119	127	Passenger cars per 1000 persons
Hər 100 ailəyə düşən şəxsi minik avtomobilləri	22	25	40	52	56	Personal cars per 100 families

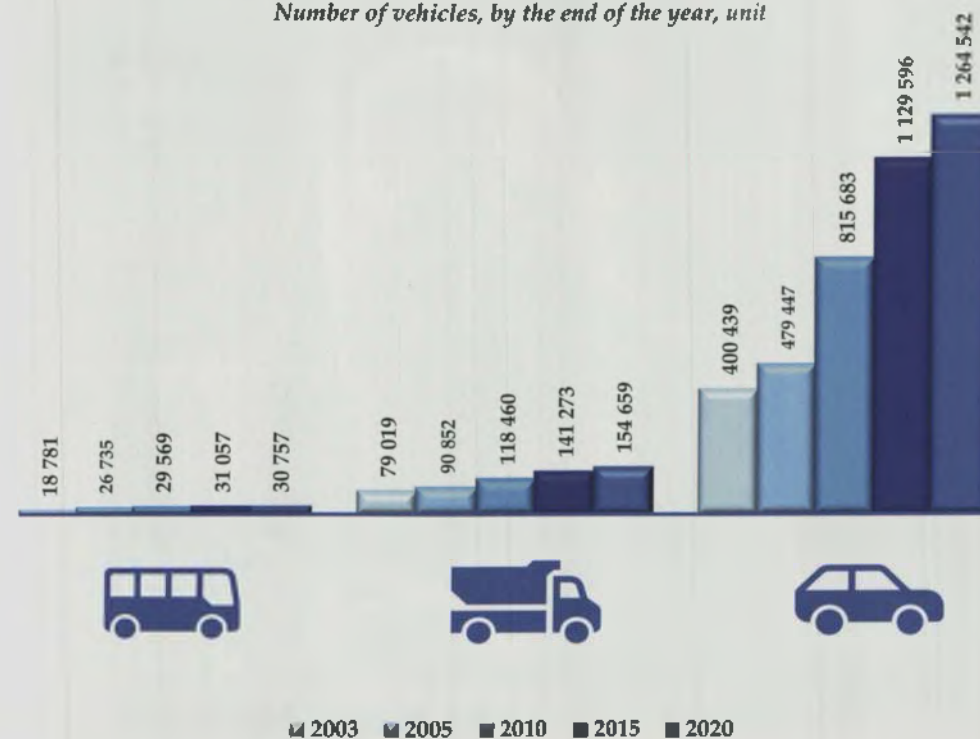

Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində nəqliyyatın fəaliyyəti
Activity of the transport in the territory of Azerbaijan of the Europe-Caucasus-Asia
Transport Corridor

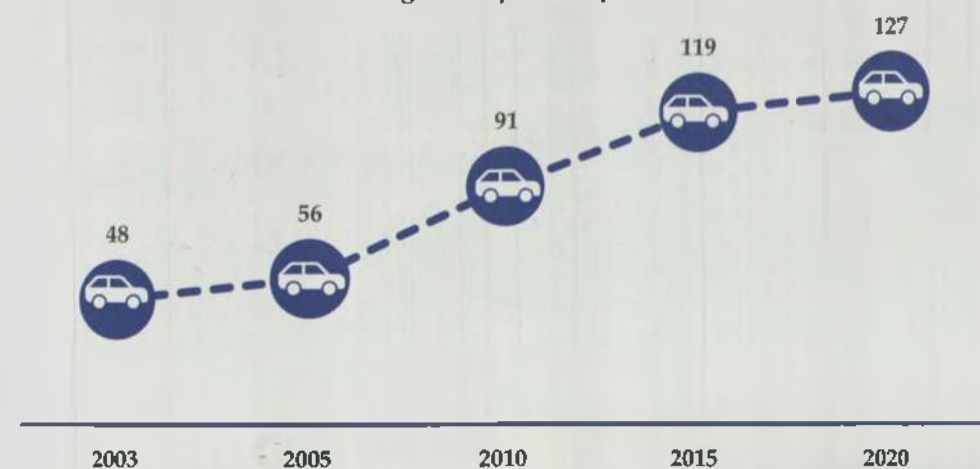
	2003	2005	2010	2015	2020	
Yük daşınması, min ton	40 927	46 741	51 688	52 240	38 491	Cargo transportation, thsd. tons
Dəmir yolu	19 142	24 685	20 578	15 521	12 820	Railway
Dəniz	10 234	8 488	9 370	6 067	5 015	Sea
Avtomobil	11 551	13 568	21 740	30 652	20 656	Road
Yük dövriyyəsi, milyon ton-km	12 394	13 446	13 222	10 956	9 254	Freight turnover, million tons-km
Dəmir yolu	7 052	8 534	6 874	4 557	4 607	Railway
Dəniz	3 793	3 162	3 672	2 354	1 873	Sea
Avtomobil	1 549	1 750	2 676	4 045	2 774	Road

Nəqliyyat vasitələrinin sayı, ilin sonuna, ədəd
Number of vehicles, by the end of the year, unit

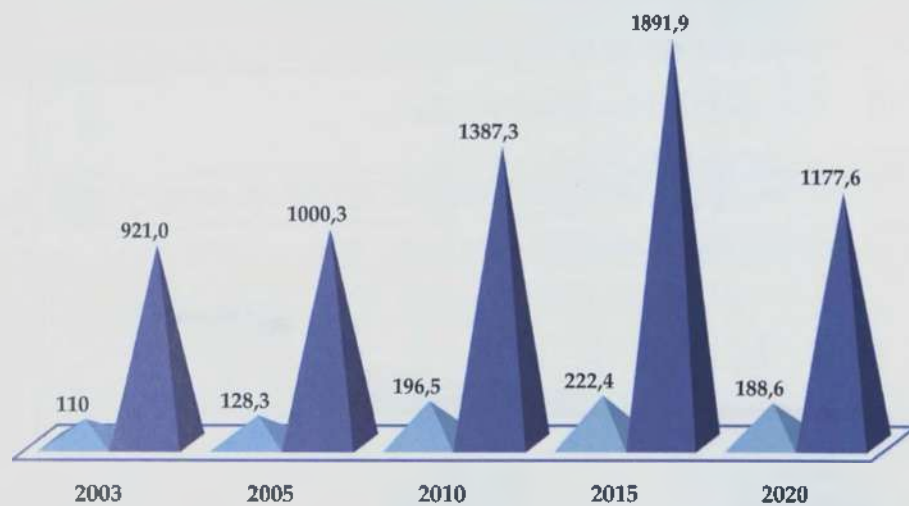

Hər 1000 nəfərə düşən minik avtomobilləri
Passenger cars per 1000 persons

Yük və sərnişin daşınmaları
Goods and passenger transportation

■ yük daşınması, milyon ton - goods transportation, million ton

■ sərnişin daşınması, milyon nəfər - conveyance of passengers, million passengers

İnformasiya və rabitə

"İqtisadi və sosial sahələrin bütün istiqamətlərində davamlı artım tempinə nail olan Azərbaycan informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sektorunda (İKT) da dünyanın sürətlə inkişaf edən ölkələri səviyyəsinə yüksəlmişdir."

İlham Əliyev

Qeyri-neft sektorunun əsas sahələrindən olan informasiya və rabitə yeni xidmət növlərinin, o cümlədən mobil telefon rabitəsinin, internetin ölkəmizdə təşəkkül tapması və genişlənməsi nəticəsində bu dövrlər ərzində sürətli inkişaf mərhələsini keçmişdir. 2020-ci ildə informasiya və rabitə xidmətlərinin dəyəri 2003-cü illə müqayisədə 14,5 dəfə artaraq 2247,9 milyon manat olmuş və bu dövrlərdə orta illik artım sürəti 17,0 faiz təşkil etmişdir.

Mobil telefon rabitəsi xidmətlərindən əldə olunmuş gəlir 2003-cü ilə nisbətən 8,8 dəfə artaraq 940,5 milyon manat, internet xidmətlərinin göstərilməsindən əldə olunmuş gəlir 189,5 dəfə artaraq 199,2 milyon manat təşkil etmişdir. 2020-ci ilin sonuna olan mobil telefon abunəçilərinin sayı 2003-cü ilə nisbətən 9,8 dəfə artaraq 10344,3 min olmuş, informasiya texnologiyalarının əsas sahələrindən biri olan genişzolaqlı internet xidmətlərindən istifadə edən abunəçilərin sayı isə 342-dən 11599,0 minə çatmışdır.

Əgər 2005-ci ildə ölkə əhalisinin hər 100 nəfərindən 15-i kompüter və hər 100 nəfərindən 8-i internet istifadəçisi olmuşdursa və müəssisələrdə çalışan

işçilərin 60,2 mini kompüterdən, eyni zamanda 11,1 mini internetdən istifadə edirdisə, 2020-ci ildə ölkə əhalisinin hər 100 nəfərindən 76-sı kompüter və hər 100 nəfərindən 85-i internet istifadəçisi olmuş, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisələrdə çalışan işçilərdən kompüterdən istifadə edənlərin sayı 5,0 dəfə artaraq 303,2 min, internetdən istifadə edənlərin sayı isə 21,0 dəfə artaraq 232,1 min olmuşdur.

2003-2020-ci illər ərzində telefon rabitəsi sahəsi də dinamik inkişaf etmişdir. Beynəlxalq standartlara uyğun və yüksək texniki göstəricilərə malik yeni avtomat telefon stansiyaları (ATS) quraşdırılmış, 2003-cü ilə müqayisədə ölkədə ATS-lərin sayı 887 vahid artaraq 2038 vahid, ATS-lərin ümumi tutumu 823,9 min nömrə artaraq 1852,8 min nömrə, mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonlarının sayı 502,3 min nömrə artaraq 1369,7 min nömrəyə çatmışdır. Hazırda ölkədə hər 100 ailədən 64-ü sabit şəbəkə telefonu ilə təmin edilir.

Əsas kütləvi-informasiya vasitələrindən biri olan televiziya və radiorabitə sahəsində 2003-cü ildə 22 televiziya və 14 radio kanalı olduğu halda, 2020-ci ilin sonuna ölkədə 26 televiziya və 18 radio kanalı fəaliyyət göstərmiş, əhalinin 99,8 faizi üç və daha çox televiziya proqramlarından istifadə etmək imkanına malik olmuşdur. İşgaldan azad olunan ərazilərdə də həm televiziya, həm də radio yayım şəbəkəsinin qurulması üçün işlər aparılmışdır. İlk dəfə olaraq 2020-ci ilin 31 dekabrında Şuşa Radio-Televiziya Yayım Stansiyasından 11 televiziya və 2 radio proqramının Şuşa şəhərində, eyni zamanda ətraf rayon və şəhərlərin ərazisində yayımı təmin olunmuşdur.

Information and communication

"Achieving sustainable growth rates in all directions of economic and social fields, Azerbaijan has risen to the level of the world's fastest growing countries in the information and communication technologies (ICT) sector."

Ilham Aliyev

As a result of the formation and expansion of new types of information and communication services, including the development and expansion of mobile phone communication and internet in our country, which are the main areas of non-oil sector, it has passed the stage of rapid development during these periods. In 2020, the cost of information and communication services in comparison with 2003 increased by 14,5 times and amounted to 2247,9 million manat, and the average annual growth rate during these periods was 17,0%.

Income from mobile phone communication services in comparison with 2003 increased by 8.8 times and amounted to 940.5 million manat, while the income from the provision of internet services increased by 189.5 times and amounted to 199.2 million manat. By the end of 2020, the number of mobile phone subscribers increased by 9.8 times compared to 2003 and amounted to 10,344.3 thousand, and the number of subscribers using broadband Internet services, one of the main areas of information technology, increased from 342 to 11,599.0 thousand.

While in 2005, 15 out of every 100 people in the country were computer users and 8 out of every 100 people were Internet users and 60,2 thousand employees of enterprises used computers and 11,1 thousand person used the internet at the same time, in 2020, out of every 100 people of the country's population, 76 were computer users and 100 out of every 85 were internet users, the number of computer users from employees of enterprises operating in the country increased by 5.0 times and reached 303.2 thousand, while the number of internet users increased by 21.0 times and reached 232.1 thousand.

During 2003-2020, the field of telephone communication also developed dynamically. New automatic telephone exchange (ATS) meeting international standards and with high technical indicators were installed. Compared to 2003, the number of ATS in the country increased by 887 units and reached 2038 units, total capacity of ATS increased by 823,9 thousand and reached 1852,8 thousand, the number of fixed network phones in apartments increased by 502,3 thousand and reached 1369,7 thousand. Currently, 100 out of every 64 families in the country are provided with fixed network phones.

While in 2003, there were 22 television and 14 radio channels in the field of television and radio communication, which is one of the main mass media, by the end of 2020, there were 26 television and 18 radio channels in the country, 99.8% of the population had access to three or more TV programs. Work has been done to establish both a television and radio broadcasting network in the liberated territories. For the first time, on December 31, 2020, 11 TV and 2 radio programs from Shusha Radio-Television Broadcasting Station were broadcasted in Shusha, as well as in the surrounding districts and cities.

Informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi (faktiki qiymətlərlə, min manat)
Volume of information and telecommunication services (current prices, thsd.manats)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	256245,0	480812,0	1179641,0	1641221,8	2247904,5	Total
Rabitə xidmətləri	231924,7	443168,0	1087780,0	1379407,4	1632899,5	Communication services
sənədli elektrik rabitəsi	226,0	267,0	636,0	617,0	990,2	telegraph communication
şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi	58763,0	108774,0	170407,0	115359,0	39564,0	long-distance and international telephone
şəhər-kənd telefon rabitəsi	20080,0	22658,0	53044,0	67341,0	63025,0	urban and rural telephone
mobil telefon rabitəsi	141098,0	295518,0	785413,0	873396,0	940544,0	mobile telephone
internet xidmətləri	3139,0	8636,0	42322,0	122018,0	199186,0	internet services
data xidmətləri	-	1419,0	8482,0	15602,0	47410,0	data services
digər xidmətlər	8618,7	5896	27476	185074,4	342180,3	other
Informasiya xidmətləri	24320,3	37644,0	91861,0	261814,4	615005,0	Information services
nəşriyyat fəaliyyəti	7222,0	14257,0	15958,0	25900,0	23616,0	activities on publishing
proqramların tərtib edilməsi, radio və tele verilişlərin translyasiya edilməsi	7127,0	8074,0	27530,0	57319,0	73135,0	programming, broadcast of radio and TV programs
proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər	7202,0	9856,0	19238,0	91345,0	233954,0	development of software and advices in this field
digər xidmətlər	2769,3	5457,0	29135,0	87250,4	284300,0	other services

Telefon rabitəsinin əsas göstəriciləri
Main indicators of telephone communication

	2003	2005	2010	2015	2020	
ATS-lərin sayı, vahid	1151	1190	1394	1790	2038	Number of ATS, units
Sabit şəbəkə telefonlarının sayı, min nömrə	942,2	1094,2	1439,6	1467,7	1485,7	Number of fixed telephone lines, thousand lines
Mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonlarının sayı, min nömrə	867,4	1002,5	1289,6	1348,5	1369,7	Number of apartment fixed telephone lines, thousand lines
Mobil telefon abunəçilərinin sayı, min abunəçi	1057,1	2242,0	8938,7	10697,3	10344,3	Number of mobile subscribers, thousand subscribers
Əhalinin hər 100 nəfərinə düşən ümumi istifadədə olan sabit şəbəkə telefonları, nömrə	11	13	16	16	15	Fixed telephone lines per 100 inhabitants in general use, numbers
Hər 100 ailəyə düşən sabit şəbəkə telefonları, nömrə	49	55	67	67	64	Fixed telephone lines per 100 families, numbers
Əhalinin hər 100 nəfərinə düşən mobil telefon abunəçiləri, abunəçi	13	27	99	112	104	Mobile telephone subscribers per 100 inhabitants, number

Poçt xidmətləri
Postal services

	2003	2005	2010	2015	2020	
Poçt və kuryer xidmətlərinin həcmi (faktiki qiymətlərlə), min manat	7234	9871	21543	38301	52182	Volume of post and courier services (at real prices), thsd. manats
Poçt şöbələrinin sayı, vahid	1235	1371	1596	1646	1706	Number of post offices, units
o cümlədən:						including:
kənd yerlərində	1006	1047	1228	1243	1289	in rural location
Poçt göndərilmişdir:						Sending off:
bağlamalar, min ədəd	46,0	65,0	162,0	92,9	335,6	parcels, thousand units
pul baratları və pensiya ödənişləri, milyon ədəd	5,6	1,7	1,2	2,3	3,2	money order and pensionary payments, million units
teleqramlar, milyon ədəd	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	telegrams, million units
Hava nəqliyyatı ilə poçt göndərilmişdir, min ton	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	Posting by air transport, thousand tonnes

İKT-nin əsas infrastruktur göstəriciləri
Core indicators on ICT Infrastructure

	2005	2010	2015	2020	
Əhalinin hər 100 nəfərinə düşən internet istifadəçilərinin sayı, nəfər	8	46	77	85	Internet users per 100 inhabitants, person
Mobil rabitə ilə əhatə olunmuş ərazidə yaşayan əhalinin ölkə əhalisində xüsusi çəkisi	99,0	99,8	99,9	100,0	Percentage of population covered by mobile cellular telephone
Ay ərzində internetdən 20 saatlıq istifadə üçün orta tarif, manat	5,0	1,9	1,3	0,9	Average mobile cellular tariff (20 hours of use per month), manat
İnternetdən istifadə tarifi hər nəfərə düşən orta aylıq ümumi milli gəlirə nisbəti, faizlə	4,5	0,6	0,3	0,1	Internet access tariff, per capita income (monthly), in percent
Ay ərzində 100 dəqiqə mobil rabitə ilə danışmaq üçün orta aylıq ümumi milli gəlirə nisbəti, faizlə	18,0	7,7	6,9	6,4	Average mobile cellular tariff (100 minutes of use per month), manat
Mobil rabitə danışığı tarifi hər nəfərə düşən orta aylıq ümumi milli gəlirə nisbəti, faizlə	16,1	2,0	1,5	1,1	Mobile cellular tariff, per capita income (monthly), in percent

Ev təsərrüfatlarında İKT sistemlərinin mövcudluğu və onlardan istifadə olunması üzrə əsas göstəricilər (faizlə)

Indicators on availability of ICT systems and its use in households (percent)

	2005	2010	2015	2020	
Televizoru olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında payı	98,9	100,0	100,0	100,0	Share of households having TV
Kompüterli olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında payı	7,3	30,3	62,4	69,7	Share of households having computer
Kompüterdən istifadə etmiş əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi	15,0	38,0	69,9	77,5	Proportion of individuals using a computer
Evdə internetə çıxışı olmuş ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında payı	16,6	45,1	76,7	84,8	Proportion of households having Internet access at home

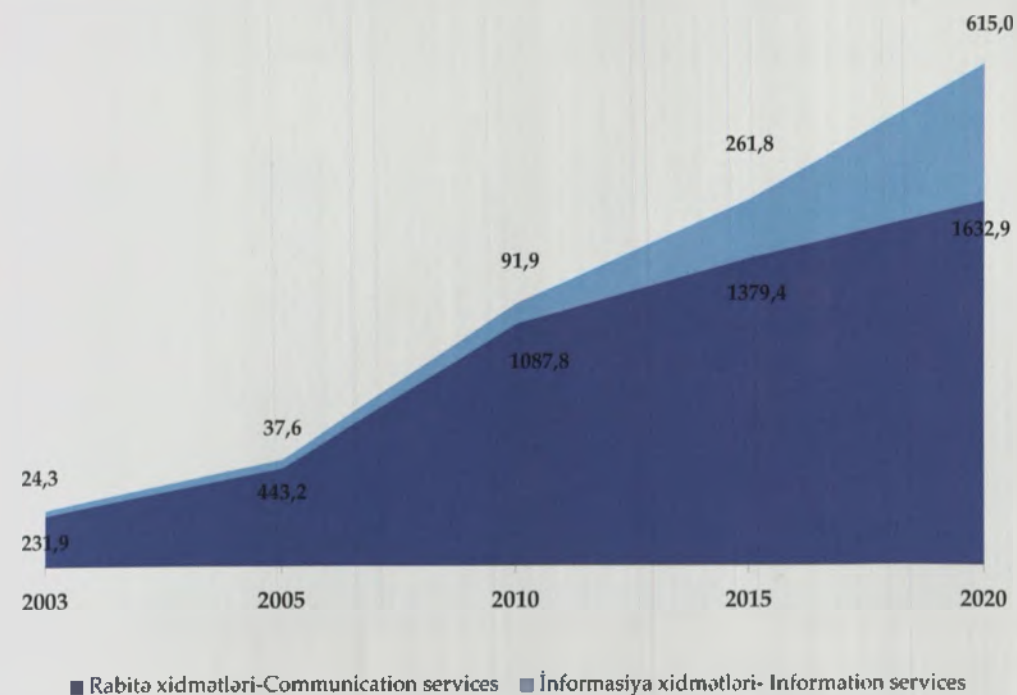

Müəssisələrdə İKT-dən istifadənin əsas göstəriciləri (faizlə)
Core indicators of ICT use at enterprises (percent)

	2005	2010	2015	2020	
Kompüterdən istifadə etmiş müəssisələrin ölkədə fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrdə xüsusi çəkisi	20,5	47,3	63,1	63,9	Proportion of enterprises using computers
Kompüterdən istifadə etmiş işçilərin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrdə işləyən işçilərin siyahı sayına nisbəti	6,7	15,8	28,0	35,1	Proportion of employees using computer
İnternetdən istifadə etmiş müəssisələrin fəaliyyət göstərən müəssisələrdə xüsusi çəkisi	3,8	27,9	48,0	52,2	Proportion of enterprises using Internet
İnternetdən istifadə etmiş işçilərin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrdə işləyən işçilərin siyahı sayına nisbəti	1,2	7,1	20,4	26,9	Proportion of employees using Internet
Veb sahifəsi (Web Page, Web Site) olan müəssisələrin fəaliyyət göstərən müəssisələrdə xüsusi çəkisi	1,2	4,9	11,9	9,9	Proportion of enterprises having Web page, Web sit

İnformasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi, milyon manat
Volume of information and telecommunication services, million manats

Mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonları və mobil telefon abunəçilərinin sayı
Number of apartment fixed telephone lines and mobile telephone subscribers

■ mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonları, min nömrə-number of apartment fixed telephone lines, thsd. lines

■ mobil telefon abunəçiləri, min abunəçi-mobile telephone subscribers, thsd. subscribers

Turizm

"Turizmin inkişafı Azərbaycanın iqtisadi potensialının möhkəmlənməsi, ölkəmizin beynəlxalq imici və dünyaya integrasiyası üçün çox mühüm vasitədir."

İlham Əliyev

Ölkə iqtisadiyyatının sürətli və dinamik inkişafı turizm sektorunda da müşahidə olunmuş və turizm infrastrukturunun əsas elementlərindən olan otel sisteminin inkişafı istiqamətində mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir. 2003-cü ilə müqayisədə 2020-ci ildə ölkədə fəaliyyət göstərən mehmanxanaların sayı 6,8 dəfə artaraq 655 vahid, nömrələrin (otaqların) sayı 4,8 dəfə artaraq 24,2 min vahid, birdəfəlik tutum isə 5,3 dəfə artaraq 50,7 min çarpayı-yer olmuşdur.

Mehmanxana obyektlərində müasir tələblərə uyğunlaşdırılmış kommunal sistemlərin yaradılması və xidmət keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması bu müəssisələrin xidmətlərindən istifadə edən müştərilərin sayının artmasına xüsusi təsir etmişdir. Əgər 2003-cü ildə ölkə ərazisində fəaliyyət göstərən mehmanxanalarda 146,2 min nəfər qonaq olmuşdursa, 2019-cu ildə onların sayı 13,1 dəfə artaraq 1919,8 min nəfərə çatmışdır.

Ölkəmizin bir sıra mötəbər beynəlxalq səviyyəli tədbirlərə ev sahibliyi etməsi, həmçinin qədim tarixi-mədəni abidələrə, zəngin mədəniyyətə, incəsənətə, mətbəxə, cəlbedici təbiətə malik olması və beynəlxalq standartlara uyğun turizm infrastrukturunun yaradılması ölkəyə gələn əcnəbi ziyarətçilərin

sayının artmasına öz müsbət təsirini göstərmiş, mehmanxanaların xidmətlərindən istifadə edən xarici turistlərin sayı ilbəil artmışdır. 2003-cü ildə mehmanxanalarda 77,6 min nəfər əcnəbi vətəndaş gecələdiyi halda 2019-cu ildə onların sayı 17,0 dəfə artaraq 1316,7 min nəfər, gecələmələrin sayı isə 7,6 dəfə artaraq 3345,3 minə çatmışdır. Gecələmələrin 67,0 faizi xarici ölkə vətəndaşlarının payına düşmüşdür. 2019-cu ildə mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin əldə etdikləri gəlirin həcmi 450,2 milyon manat olmuşdur ki, bu da 2003-cü ilin müvafiq göstəricisindən 10,8 dəfə çoxdur.

Ölkəmizə gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sayı 2003-cü illə müqayisədə 2019-cu ildə 3 dəfə artaraq 3170,4 min nəfər olmuşdur.

Tourism

"The development of tourism is a very important tool for strengthening the economic potential of Azerbaijan, its international reputation and integration into the world."

Ilham Aliyev

The rapid and dynamic development of the economy of the country was also observed in the tourism sector and significant achievements were made in the development of the hotel system, which is one of the main elements of the tourism infrastructure. Compared to 2003, in 2020, the number of hotels operating in the country increased 6.8 times and reached 655 units, the number of rooms increased 4.8 times and reached 24.2 thousand units, and one-time capacity increased 5.3 times and reached 50.7 thousand beds.

Establishment of utilities systems adjusted to modern requirements and improvement of service quality in hotel facilities had a special impact on the increase of the number of customers using the services of these enterprises. While in 2003 there were 146.2 thousand guests in hotels operating in the country, in 2019 their number increased by 13.1 times and reached 1919.8 thousand person.

Hosting a number of prestigious international events by our country, as well as having ancient historical and cultural monuments, rich culture, art, cuisine and attractive nature, establishment of the tourism infrastructure in

accordance with international standards have had a positive impact on the increase in the number of foreign visitors to the country. While 77.6 thousand foreigners spent the night in hotels in 2003, in 2019, their number increased by 17.0 times and reached 1316.7 thousand person, and the number of overnight stays increased by 7.6 times and reached 3345.3 thousand. 67.0% of overnight stays fell to the share of foreign citizens. In 2019, the amount of income received by hotel and hotel-type enterprises amounted to 450.2 million manat, which exceeds the corresponding indicator of 2003 by 10.8 times.

In 2019, the number of foreigners and stateless persons arriving in our country increased 3 times and amounted to 3170,4 thousand person compared to 2003.

Səyahət agentlikləri və turoperatorların fəaliyyəti
Main indicators of travel agencies and tour operators

	2003	2005	2010	2015	2020	
Müəssisələrin sayı, vahid	50	81	126	243	300	Number of enterprises, unit
İşçilərin sayı, nəfər	356	646	1418	1586	1464	Number of employees, person
Müəssisələrin əldə etdiyi gəlir, min manat	2248,0	6020,9	19065,3	36482,2	16147,3	Gross income of enterprises, thsd. manats
Əhaliyə satılmış turizm yollayış blanklarının sayı, ədəd	4486	16444	34121	44615	5342	Number of trip sheets sold to population, unit
o cümlədən:						including:
Ölkə ərazisində istirahət etmək üçün Azərbaycan vətəndaşlarına	149	2681	3385	4695	46	sold to Azerbaijan citizens for traveling within the country
xarici ölkələrdə istirahət etmək üçün Azərbaycan vətəndaşlarına	3852	12211	27030	38002	4525	sold to Azerbaijan citizens for traveling outside of the country
Azərbaycan ərazisində istirahət etmək üçün xarici ölkə vətəndaşlarına	485	1552	3706	1918	771	sold to foreign citizens for traveling within Azerbaijan territory
Əhaliyə satılmış turizm yollayış blanklarının dəyəri, min manat	1132,2	3253,3	25848,7	33474,7	4988,4	Value of trip sheets sold to population, thsd. manats
Qəbul edilmiş və göndərilmiş turistlərin sayı, nəfər	24641	40008	69923	73527	8205	Number of arrived and dispatched tourists, person
Tur-günlərin sayı, adam-gün	-	158414	458568	501819	31904	Number of tour-days, person-day
o cümlədən:						including:
qəbul edilmiş	-	78799	111232	8102	5197	received
göndərilmiş	-	79615	347336	493717	26707	dispatched

Mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin əsas göstəriciləri
Main indicators of hotels and hotel types of enterprises

	2003	2005	2010	2015	2020	
Mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin sayı, vahid	96	262	499	536	655	Total number of hotels and hotel types of enterprises, unit
İşçilərin sayı, nəfər	2322	4092	6021	8364	10731	Average number of employees, person
Birdəfəlik tutum, yer	9569	22492	30793	37278	50687	Capacity, bed places
Nömrələrin sayı, vahid	5034	10661	14158	17953	24195	Number of rooms, unit
Gecələmələr üçün çarpay-suitka təqdim edilmişdir, min vahid	438,9	1064,8	1358,3	1644,1	999,8	Bed presented for overnight stop, thsd. units
o cümlədən:						including:
ölkə vətəndaşlarına	151,5	525,0	790,2	685,1	583,1	country citizens
xarici vətəndaşlara	287,4	539,8	568,0	959,0	416,7	foreign citizens
Yerləşdirilmiş şəxslərin sayı- cəmi, min nəfər	146,2	264,1	438,5	838,1	668,8	Number of accommodated persons, thsd. persons
o cümlədən:						including:
ölkə vətəndaşları	68,6	133,8	226,1	342,5	401,4	country citizens
xarici vətəndaşlar	77,6	130,3	212,4	495,6	267,4	foreign citizens
Müəssisələrin əldə etdiyi gəlir, milyon manat	41,8	66,5	105,9	183,1	116,8	Income from exploitation of enterprises, mln. manats
Məhsul və xidmətlərin istehsalına cəkilən xərclər, milyon manat	31,1	47,3	87,9	171,7	171,8	Exploitation expenses of enterprises, mln. manats

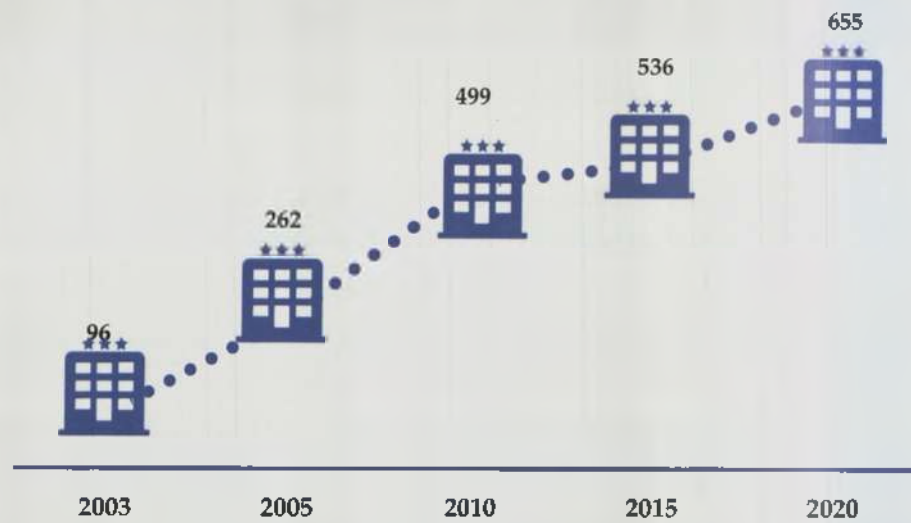

Azərbaycana gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin ölkələr üzrə sayı (nəfər)
Number of foreign and stateless persons arrived to Azerbaijan by countries (person)

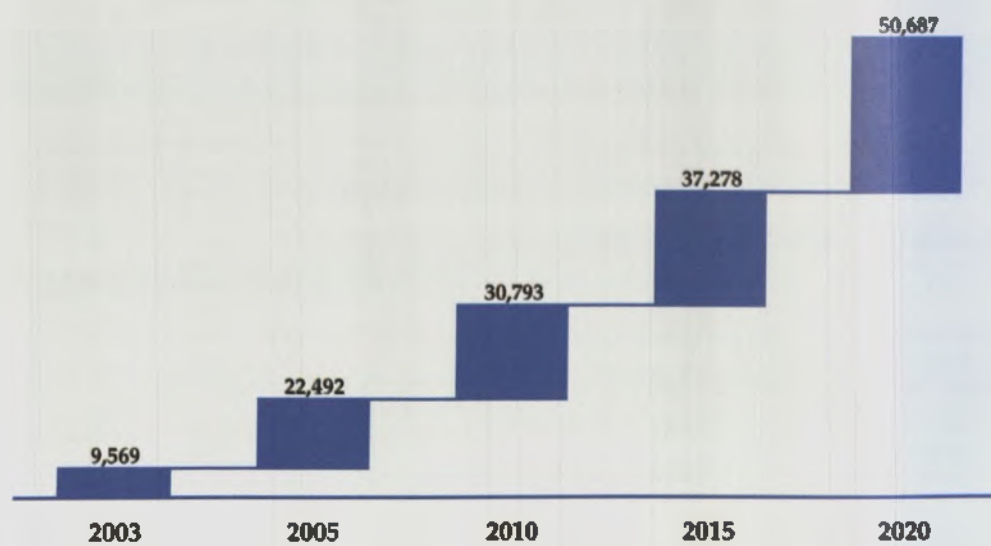
Ölkələr	2003	2005	2010	2015	2020	Countries
Cəmi	1066290	1261686	1962906	2006176	795722	Total
o cümlədən ölkələr üzrə:						including by country:
Rusiya Federasiyası	-	-	701110	685555	225201	Russian Federation
Gürcüstan	-	-	491942	571648	184228	Georgia
İran	3950	210616	349960	149600	72783	Iran
Türkiyə	1396	17841	214594	288620	160504	Turkey
Ukrayna	-	-	31500	55119	16953	Ukraine
Birləşmiş Krallıq	50	120	24160	34892	7051	United Kingdom
Qazaxıstan	-	-	19209	27145	8498	Kazakhstan
ABŞ	40	125	11986	13208	2604	USA
Almaniya	16	61	10602	15210	3531	Germany
Özbəkistan	-	-	11879	15185	5283	Uzbekistan
Türkmenistan	-	-	4072	6800	8257	Turkmenistan
İsrail	-	-	6346	8325	4238	Israel
Rumıniya	-	-	1296	1967	404	Romania
Fransa	-	22	4128	6637	1506	France
Çin	-	-	5846	5094	1532	China
Hindistan	-	2	3755	5584	12769	India
Belçika	-	-	2233	2098	436	Belgium
Belarus	-	-	5479	10729	6036	Belarus
İtaliya	-	-	4732	10379	2820	Italy
Pakistan	-	5	1949	2193	7773	Pakistan
Niderland	-	-	2689	4714	1143	Netherlands
Kanada	-	12	2050	2372	624	Canada
Koreya Respublikası	-	-	2647	3061	681	Republic of Korea
Polşa	-	-	2455	3473	664	Poland
Norveç	-	-	2054	1932	447	Norway
İsveç	-	-	1357	1955	495	Sweden
Yaponiya	-	-	1809	3277	604	Japan
Moldova	-	-	3645	5183	868	Moldova
Qırğızıstan	-	-	2279	2490	859	Kyrgyzstan
Filippin	-	-	1153	1613	687	Philippines
Lüksemburq	-	-	378	490	162	Luxembourg
İsveçrə	-	-	1227	2129	377	Switzerland
Latviya	-	-	1295	1967	263	Latvia
Avstraliya	-	-	1122	2233	360	Australia
Avstriya	-	-	2513	2770	437	Austria
İslandiya	-	-	170	773	594	Iceland
İrlandiya	-	-	961	1443	319	Ireland
Danimarka	-	-	745	1178	443	Denmark
Bolqarıstan	-	-	1638	2253	365	Bulgaria
Malayziya	-	-	550	1077	530	Malaysia
Portqaliya	-	-	948	983	166	Portugal
Çexiya Respublikası	-	-	1013	1845	314	Czech Republic
Litva	-	-	1372	1621	269	Lithuania
Estoniya	-	-	566	1017	107	Estonia
Sair ölkələr	1060838	1032882	19492	38339	51537	Other countries

Mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin sayı, vahid
Total number of hotels and hostels, unit

Mehmanxanalarnın birdəfəlik tutumunun dinamikası, min yer
Dynamics of capacity, bed places in hotels, thsd. places

Ətraf mühit

"Ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması ölkəmizin uğurlu inkişafı üçün, əhalinin sağlamlığı üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyır."

İlham Əliyev

Ətraf mühitin mühafizəsi, sağlam ekoloji mühitin yaradılması, təbii ehtiyatlardan səmərəli və xalqın rifahının yaxşılaşdırılması naminə istifadəsi, iqtisadiyyatın inkişafı ilə ətraf mühitin mühafizəsinin uzlaşdırılması məsələləri dövlətin ekoloji siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir.

Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına yönələn irimiqyaslı dövlət proqramları, böyük həcmdə investisiyalar tələb edən çoxsaylı layihələr həyata keçirilmiş və bu sahəyə dair çox sayda qanunlar qəbul olunmuş, fərman və sərəncamlar imzalanmışdır. Bunlarla yanaşı, ölkəmiz ətraf mühit və təbiətdən istifadə ilə bağlı 20-dən çox beynəlxalq konvensiyaya və razılaşmaya qoşulmuşdur.

Ətraf mühitə zərərli antropogen təsirlərin azaldılması, mövcud ekoloji problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində ölkə Prezidenti tərəfindən "Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına dair 2006-2010-cu illər üçün Kompleks Tədbirlər Planı"nın təsdiq edilməsi haqqında 2006-cı il 28 sentyabr tarixli 1697 nömrəli Sərəncam imzalanmış, ekoloji məsələlərə diqqətin gücləndirilməsi məqsədilə 2010-cu il "Ekologiya ili" elan olunmuşdur. "Ekologiya ili" çərçivəsində Bakıda və digər böyük

şəhərlərdə, eləcə də ayrı-ayrı bölgələrdə milyonlarla ağac əkilməmiş, ətraf mühit problemlərinə dair tədbirlər keçirilmiş və digər təşəbbüslər reallaşdırılmışdır.

Ekologiyanın və təbii mühitin tarazlığının qorunması, əhalinin təmiz suya və təmiz havaya olan ehtiyaclarını təmin etmək məqsədilə ölkədə mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Hövsan aerasiya stansiyası yenidən qurularaq genişləndirilmiş, qəsəbə və kəndlərdə əhalini təmiz içməli su ilə təmin edən modul tipli təmizləyici qurğular quraşdırılmış, Bakıda məişət tullantıları zavodu tikilərək istifadəyə verilmiş, yaşıllaşdırma işləri geniş vüsət almışdır. Azərbaycanda ən böyük infrastruktur layihələrindən biri olan Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri istifadəyə verilmişdir.

2012-ci ildə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" inkişaf konsepsiyasında ekoloji cəhətdən dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq əsas məqsədlərdən biri kimi müəyyən edilmiş və bu istiqamətdə biomüxtəlifliyin qorunması, yanacaq-enerji kompleksinin ətraf mühitə mənfi təsirinin neytrallaşdırılması, dənizin və onun akvatoriyasının çirklənməsinin aradan qaldırılması və qorunması, yaşıl ərazilərin bərpası və mövcud resursların səmərəli mühafizəsi üzrə bir sıra zəruri tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Ölkənin təbii su mənbələrindən 2020-ci ildə 13,0 milyard kub metr su götürülmüş və onun 9,7 milyard kub metri istehlak olunmuşdur. İstifadə olunmuş suyun 74,8 faizi suvarma və kənd təsərrüfatının su ilə təchizatına, 21,4 faizi sənaye müəssisələrinin ehtiyaclarına, 3,3 faizi məişət (təsərrüfat)-içməli suya və 0,5 faizi digər məqsədlərə sərf edilmişdir.

Ötən illər ərzində Minilliyin İnkişaf Məqsədləri üzrə bir çox hədəfləri, xüsusilə insanların sağlamlığının qorunması, ətraf mühitin yaxşılaşdırılması, yoxsulluğun aradan qaldırılması, əhalinin təhsil səviyyəsinin yüksəldilməsi, gender bərabərliyinin təşviq və təmin olunması üzrə mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir. Respublikamız BMT-nin üzvü olan dövlətlərin 2015-ci ilin 25-27 sentyabr tarixlərində keçirilən Dayanıqlı İnkişaf Sammitində 2016-2030-cu illər üçün təsdiqlənmiş Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə qoşulmuşdur. DİM-in

6-cı məqsədi hər yerdə hamı üçün təhlükəsiz və bərabər şəkildə içməli suya, sanitariya və gigiyena xidmətlərinə əlyətərliliyin təmin edilməsini, habelə su çatışmazlığının aradan qaldırılması və su çatışmazlığından əziyyət çəkən insanların sayının əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması məqsədilə bütün sahələrdə içməli suyun dayanıqlı istifadə və təchizatının təmin edilməsini nəzərdə tutur və bu istiqamətdə ölkənin müxtəlif regionlarında müvafiq tədbirlər görülməklə əhalinin içməli su ilə təchizatı yaxşılaşdırılmışdır. Bununla belə, çirklənməni azaltmaqla, zərərli kimyəvi maddələrin atılmasını minimuma endirməklə, çirkab suların xüsusi çəkisini yarıyadək azaltmaqla, habelə təkrar emalı və təhlükəsiz istifadəni əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqla qlobal səviyyədə suyun keyfiyyətinin artırılması qarşıda duran ən əhəmiyyətli məsələlər arasında yer tutmaqdadır.

İnsan sağlamlığına və ətraf mühitə tullantıların zərərli təsirinin qarşısının alınması, onların təkrar xammal mənbələri kimi təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edilməsi mühüm məsələlərdəndir. 2020-ci ildə ölkədə əmələ gəlmiş bərk məişət tullantılarından istifadə hesabına 200,6 milyon kVt saat elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

Bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanılmasında xüsusi mühafizə olunan ərazilərin rolu əvəzəedilməzdir. Ölkədə xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri şəbəkəsinin genişləndirilməsi, nəslə kəsilməkdə olan nadir bitki və heyvan növlərinin qorunub saxlanılması və ekoturizmin inkişaf etdirilməsi məqsədilə 2003-cü ildən başlayaraq Abşeron, Ağgöl, Şirvan, Akademik Həsən Əliyev adına Zəngəzur, Şahdağ, Hirkan, Göygöl və Samur-Yalama milli parkları, eləcə də Eldar şamı, Korçay, Bakı və Abşeron yarımadasının palçıq vulkanları qrupu dövlət qoruqları yaradılmışdır.

2021-ci ilin əvvəlinə flora və faunanın qorunub saxlanması və təkrar istehsalı üçün ölkədə ümumi sahəsi 421,4 min hektar olan 10 milli park, 120,7 min hektar olan 10 dövlət təbiət qoruğu sahəsi və sahəsi 350,8 min hektar olan 24 dövlət təbiət yasaqlığı mövcud olmuşdur. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri ölkə ərazisinin 10,3 faizini təşkil edir.

Environment

"Improving the ecological situation is of great importance for the successful development of our country and the health of the population."

Ilham Aliyev

Environmental protection, creation of a healthy environmental environment, use of natural resources for the sake of improving the welfare of the people, coordination of the development of the economy and protection of the environment are one of the priorities of the environmental policy of the state.

Large-scale state programs aimed at improving the environmental situation in the Republic of Azerbaijan, numerous projects requiring large-scale investments have been implemented, numerous laws have been adopted, decrees and orders have been signed. In addition, our country has joined more than 20 international conventions and agreements on the environment and the use of nature.

In order to reduce the harmful anthropogenic impact on the environment and eliminate the existing environmental problems, The president of the country signed an Order dated September 28, 2006, No 1697 on approval of the "Comprehensive Action Plan for improving the environmental situation in the Republic of Azerbaijan for 2006-2010".

Within the framework of the "year of Ecology", millions of trees were planted in Baku and other big cities, as well as environmental measures were held in different regions, and other initiatives were implemented.

Important measures have been implemented in the country in order to maintain the balance of ecology and natural environment, to meet the needs of the population in clean water and fresh air. Hovsan aeration station was reconstructed and expanded, modular treatment plants were installed in settlements and villages providing the population with clean drinking water, household waste plant was built and put into operation in Baku, landscaping work has received widespread publicity. Oguz-Gabala-Baku water pipeline, one of the largest infrastructure projects in Azerbaijan, has been put into operation.

It was defined as one of the main objectives to achieve sustainable socio-economic development from ecological point of view in the "Azerbaijan 2020: Look Into the Future" Concept of Development approved in 2012 and in this direction, a number of necessary measures have been taken to protect biodiversity, neutralize the negative impact of the fuel and energy complex on the environment, eliminate and protect pollution of the sea and its water area, restore green areas and effectively protect existing resources.

In 2020, 13.0 billion cubic meters of water were taken from the country's natural water sources and 9.7 billion cubic meters of water were consumed. 74.8% of the used water was spent on irrigation and water supply of Agriculture, 21.4% to the needs of industrial enterprises, 3.3% to domestic (household)-drinking water and 0.5% to other purposes.

Over the past years, significant achievements have been made on many targets of the Millennium Development Goals, in particular, protection of people's health, improvement of the environment, elimination of poverty, raising the level of education of the population, promoting and ensuring gender equality. Our republic joined the Sustainable Development Goals approved for 2016-2030 at the Sustainable Development Summit of the UN Member States held on September 25-27, 2015. The 6th goal of the SDG is to

ensure access to safe and equal drinking water, sanitary and hygienic services for all people everywhere, ensure sustainable use and supply of drinking water in all areas in order to eliminate water shortage and significantly reduce the number of people suffering from water shortage and the supply of drinking water to the population has been improved by taking appropriate measures in different regions of the country. At the same time, increasing the quality of water at the global level is among the most important issues ahead by reducing pollution, minimizing the excretion of harmful chemicals, reducing the specific gravity of wastewater by half, as well as significantly increasing recycling and safe use.

Prevention of harmful effects of wastes on human health and environment, their involvement in economic turnover as sources of secondary raw materials are important. In 2020, 200.6 million KW hours of electricity were generated at the expense of the use of solid household waste generated in the country.

The role of specially protected areas in the conservation of biological diversity is irreplaceable. In order to expand the network of specially protected natural areas in the country, to preserve endangered rare plant and animal species and to develop ecotourism, since 2003, Absheron, Aghgol, Shirvan, Zangezur named after academician Hasan Aliyev, Shahdag, Hirkan, Goygol and Samur-Yalama national parks, as well as Eldar Pine, Korchay, mud volcanoes group of Baku and Absheron peninsula state reserves have been established.

At the beginning of 2021, in order to preserve and re-produce flora and fauna 10 national parks with total area of 421.4 thousand hectares, 10 state nature reserves with area of 120.7 thousand hectares and 24 state game reserves with area of 350.8 thousand hectares have existed in the country. Specially protected natural areas make up 10.3 percent of the country's territory.

Milli parklar, dövlət təbiət qoruqları və yasaqlıqlar (ilin sonuna)

National parks, state natural reserves and wildlife refuges (at the end of year)

	2003	2005	2010	2015	2020	
Milli parkların sayı	3	6	8	9	10	<i>Number of national parks</i>
onların sahəsi, min hektar	84,5	117,8	310,5	322,3	421,4	<i>their area, thsd. ha</i>
Dövlət təbiət qoruqlarının sayı	14	13	11	11	10	<i>Number of state natural reserves</i>
onların sahəsi, min hektar	206,9	200,9	209,3	209,1	120,7	<i>their area, thsd. ha</i>
Dövlət təbiət yasaqlıqlarının sayı	19	21	24	24	24	<i>Number of state natural wildlife refuges</i>
onların sahəsi, min hektar	274,5	285,2	361,2	361,2	350,8	<i>their area, thsd. ha</i>

2021-ci ilin əvvəlinə milli parklar

National parks to the beginning of 2021

Milli parkın yerləşdiyi ərazi <i>Location of the national parks</i>	Adı <i>Name</i>	Yarandığı il <i>Year of establishment</i>	Ümumi sahəsi, min hektar <i>Total space, thsd. ha</i>
Bakının Xəzər rayonu <i>Khazar district of Baku</i>	Abşeron Milli Parkı <i>Absheron National Park</i>	2005	0,8
Ağcabədi və Beyləqan rayonları <i>Ağcabədi and Beyləqan regions</i>	Ağ göl Milli Parkı <i>Ag gol National Park</i>	2003	17,9
Daşkəsən, Goranboy və Göygöl rayonları <i>Dashkasan, Goranboy and Geygel regions</i>	Göygöl Milli Parkı <i>Geygel National Park</i>	2008	12,8
İsmayıllı, Qəbələ, Quba, Qusar, Oğuz və Şamaxı rayonları <i>Ismayilli, Gabala, Guba, Gusar, Oghuz and Shamakhy regions</i>	Şahdağ Milli Parkı <i>Shahdag National Park</i>	2006	130,5
Xızı və Siyazan rayonları <i>Khizi and Siyazan regions</i>	Altıağac Milli Parkı <i>Altıagach National Park</i>	2004	11,0
Lənkəran şəhəri və Astara rayonu <i>Lankaran city and Astara region</i>	Hirkan Milli Parkı <i>Girkan National Park</i>	2004	40,3
Ordubad rayonu <i>Ordubad region</i>	Akademik Həsən Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkı <i>Zangazur National Park named after Academician Hasan Aliyev National Park</i>	2003	42,8
Qaradağ, Salyan və Neftçala rayonları <i>Qoradagh, Salyan and Neftchala regions</i>	Şirvan Milli Parkı <i>Shirvan National Park</i>	2003	54,4
Xaçmaz rayonu <i>Khachmaz region</i>	Samur-Yalama Milli Parkı <i>Samur-Yalama National Park</i>	2012	11,8
Lənkəran şəhəri, Neftçala rayonu <i>Lankaran town, Neftchala region</i>	Qızılağac Milli Parkı <i>Gizilagach National Park</i>	2018	99,1

2021-ci ilin əvvəlinə dövlət təbiət qoruqları
State reserves to the beginning of 2021

Dövlət təbiət qoruğunun yerləşdiyi ərazi Location of the state reserves	Adı Name	Yarandığı il Year of establishment	Ümumi sahəsi, min hektar Total space, thsd. ha
Ağdaş, Oğuz, Yevlax, Qəbələ rayonları Ağdash, Oghuz, Yevlakh, Gabala regions	Türyançay Turyanchay	1958	22,5
Ağstafa rayonu Ağstafa region	Qarayazı Garayazi	1978	9,7
Bakı şəhəri və Abşeron rayonu Baku city and Absheron region	Bakı və Abşeron yarımadasının palçıq vulkanları qrupu Group of mud volcano in Baku and Absheron peninsula	2007	12,3
Goranboy rayonu Goranboy region	Korçay Korchay	2008	4,8
Qax rayonu Gakh region	İlisu Ilisu	1987	17,4
Laçın rayonu Lachin region	Qaragöl Garagel	1987	0,2
Salyan, Neftçala rayonları Salyan, Neftchala regions	Şirvan Shirvan	1969	4,7
Samux rayonu Samukh region	Eldar şamı Eldar shami	2004	1,7
Zaqatala, Balakən rayonları Zaqatala, Balaken regions	Zaqatala Zagatala	1929	47,3
Zəngilan rayonu Zangilan region	Bəsitçay Basitchay	1974	0,1

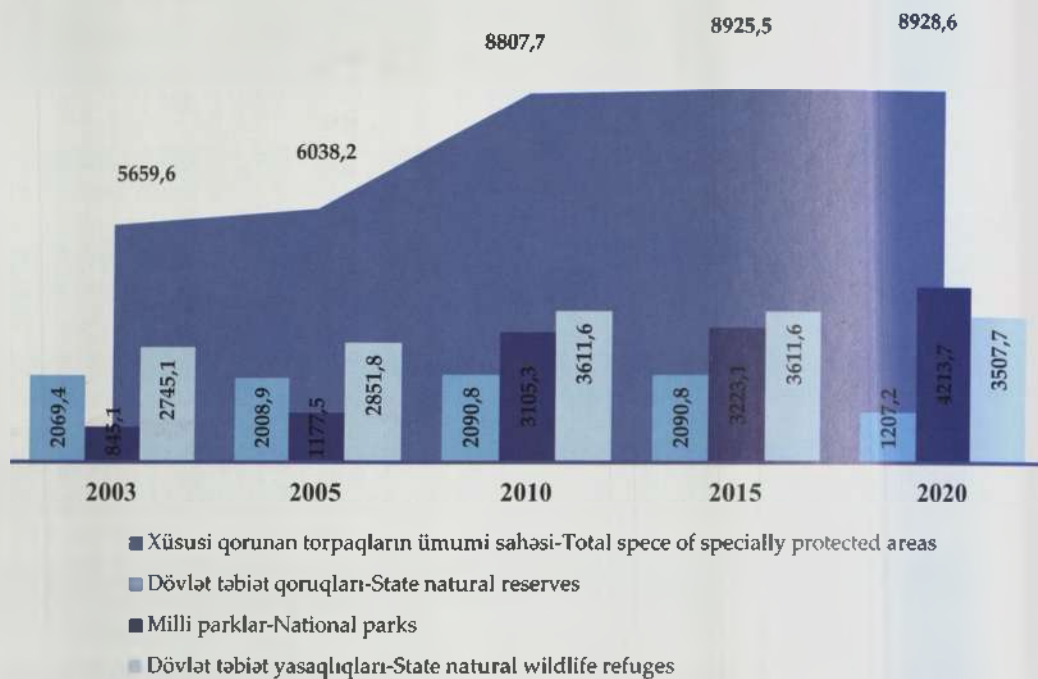

2021-ci ilin əvvəlinə dövlət təbiət yasaqlıqları
State nature wildlife refuges to the beginning of 2021

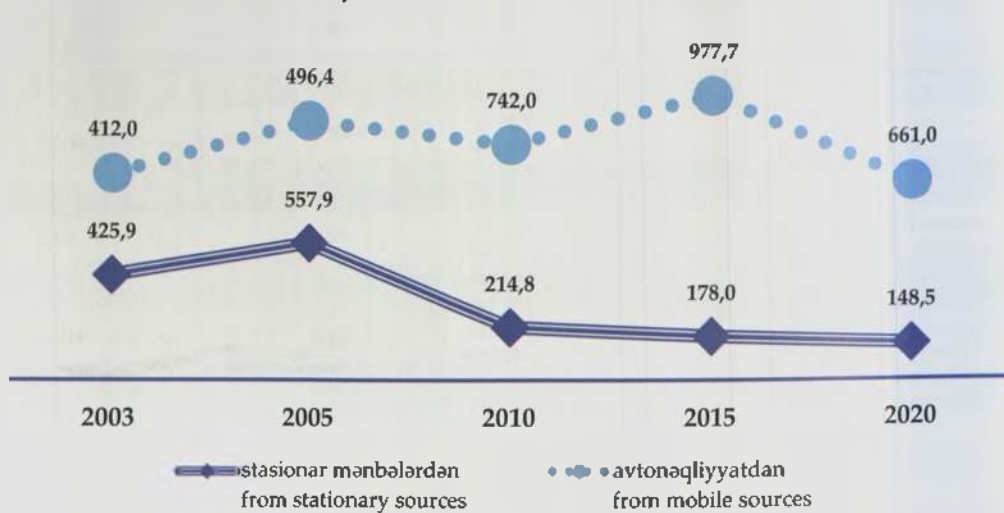
Dövlət təbiət yasaqlıqlarının yerləşdiyi ərazi Location of the state nature wildlife refuges	Adı Name	Yarandığı il Year of establishment	Ümumi sahəsi, min hektar Total space, thsd. ha
Laçın rayonu Lachin region	Laçın Lachin	1961	20,0
Göygöl, Goranboy rayonları Geygel, Goranboy regions	Korçay Korchay	1961	15,0
Salyan, Qaradağ rayonları Salyan, Garadagh regions	Bəndovan Bandovan	1961	4,9
Şəki şəhəri Sheki city	Şəki Sheki	1964	10,4
Qusar rayonu Gusar region	Qusar Gusar	1964	15,0
Şəmkir rayonu Shamkir region	Şəmkir Shamkir	1964	10,0
Bakı, Qaradağ rayonu Baku, Garadagh region	Gil adası Gil adasi	1964	0,4
Ağstafa rayonu Ağstafa region	Qarayazı Garayazi	1964	10,0
Bərdə rayonu Barda region	Bərdə Barda	1966	7,5
Lerik rayonu Lerik region	Zuvand Zuvand	1969	15,0
Ordubad, Culfa rayonları Ordubad, Julfa regions	Ordubad Ordubad	1969	27,9
İsmayıl, Qəbələ rayonları İsmayilli, Gabala regions	İsmayılı İsmayilly	1969	23,4
Qubadlı, Laçın rayonları Gubadly, Lachin regions	Qubadlı Gubadly	1969	20,0
Lənkəran şəhəri Lankaran city	Kiçik Qızılağac Kichik Gizilagach	1978	0,3
Şuşa rayonu Shusha region	Dəşaltı Dashalti	1981	0,5
Gədəbəy rayonu Gedabey region	Qızılcə Gizilca	1984	5,1
Zəngilan rayonu Zangilan region	Arazboyu Arazboyu	1993	2,2
Qəbələ rayonu Gabala region	Qəbələ Gabala	1993	39,7
Qax rayonu Gakh region	Qax Gakh	2003	36,8
Lənkəran şəhəri, Astara rayonu Lankaran city, Astara region	Hirkan Girkan	2005	1,6
Naxçıvan MR Nakhchivan AR	Arazboyu Arazboyu	2005	9,1
Zaqatala, Balakən rayonları Zaqatala, Balaken regions	Zaqatala Zagatala	2008	6,6
Şərur rayonu Sherur region	Arpaçay Arpachay	2009	68,9
Lerik rayonu Lerik region	Rvarud Rvarud	2009	0,5

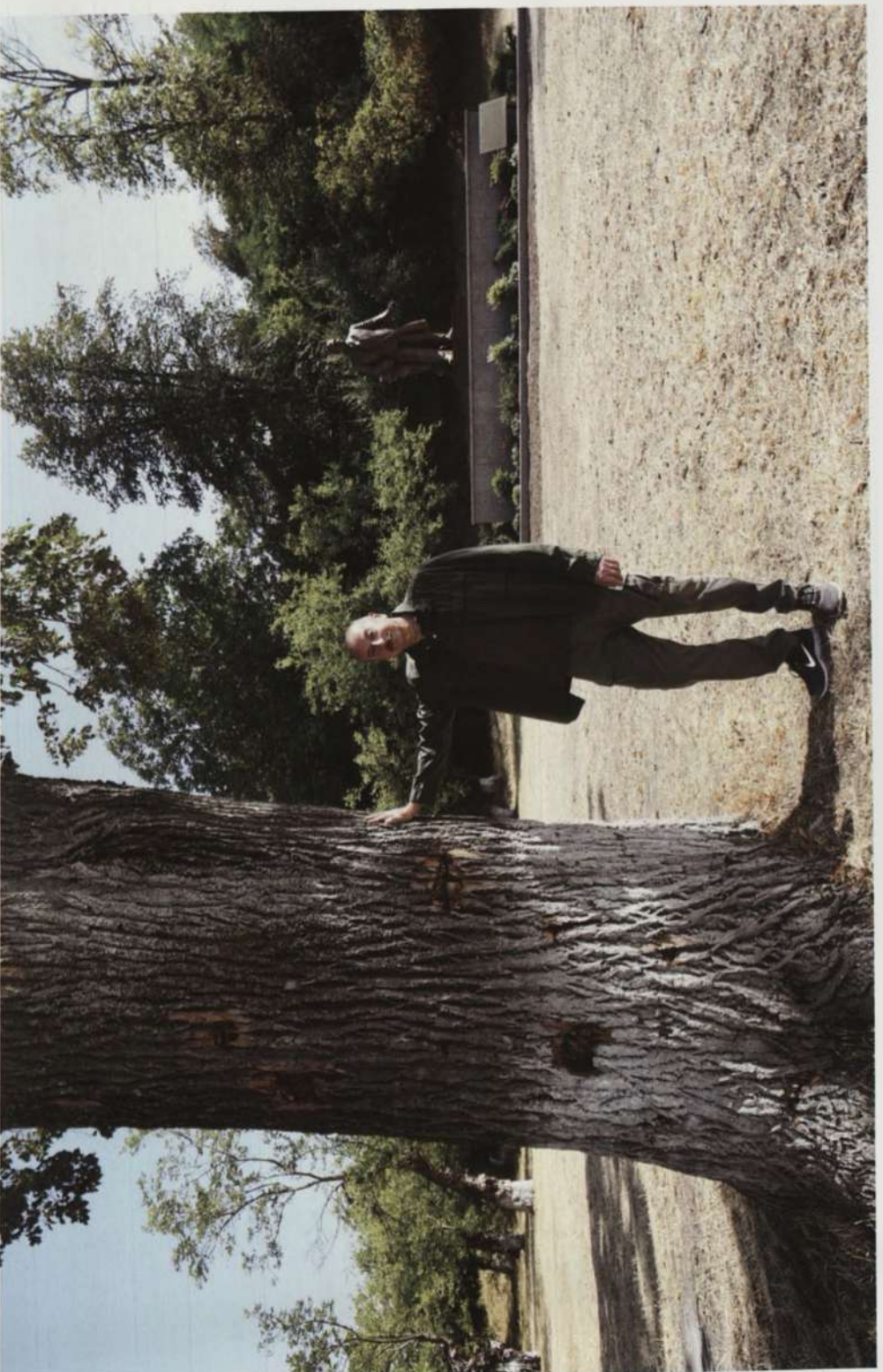

Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin sahəsi, km²
Specially protected areas, km²

Atmosfer havasına atılan çirkləndirici maddələr, min ton
Air pollutant emissions, thsd. ton

İnstitusional fəaliyyət

"Ölkə iqtisadiyyatının gələcək inkişafı sahibkarlığın inkişafından bilavasitə asılıdır."

İlham Əliyev

Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyinin ardıcıl olaraq artırılması nəticəsində bazar iqtisadiyyatının əsas iştirakçıları olan sahibkarlıq subyektlərinin sayında artım müşahidə olunmuş, yeni hüquqi şəxslər yaradılmış və hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıqla məşğul olmaq istəyən fiziki şəxslər qeydiyyatdan keçmişlər. Beləliklə, 2003-2020-ci illərdə sahibkarlıq subyektlərinin sayı 5,8 dəfə artaraq 1,2 milyonu keçmişdir. 2020-ci ilin sonuna qeydiyyata olan sahibkarlıq subyektlərinin 29,4%-i "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq", 22,7%-i "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", 11,0%-i "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi", 10,0%-i "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı", qalanları isə digər sahələrin payına düşmüşdür.

Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslərin sayı 2003-2020-ci illərdə 6,7 dəfə artaraq 1 milyonu keçmişdir. Onlar "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq", "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı" və "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" sahələrinə daha çox maraq göstərmişlər.

2020-ci ilin sonuna ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 92,1%-ni və 5,3%-ni müvafiq olaraq mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri

təşkil etmişdir. Mikro sahibkarlıq subyektlərinin əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (32,1%), "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" (15,8%), "Tikinti" (10,3%), "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" (8,1%) və "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (7,1%) sahələrinin payına düşür. Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin əsas hissəsi isə "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (29,4%), "Tikinti" (12,6%), "Emal sənayesi" (9,3%) və "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (7,3%) sahələrinə üstünlük vermişlər.

Institutional activity

"The future development of the economy of the country depends on the development of entrepreneurship."

Ilham Aliyev

As a result of the consistent increase in state support for the development of entrepreneurship in Azerbaijan, there has been an increase in the number of business entities that are the main participants in the market economy, new legal entities have been established and individuals who want to engage in entrepreneurship without establishing a legal entity are registered. Thus, in 2003-2020, the number of business entities increased by 5.8 times and exceeded 1.2 million. By the end of 2020, 29.4% of the registered business entities accounted for "Agriculture, forestry and fishing", 22.7% for "Trade; repair of vehicles", 11.0% for "Provision of services in other areas", 10.0% for "Transport and storage", the rest for other sectors.

In 2003-2020, the number of individuals engaged in entrepreneurship without establishing a legal entity increased 6.7 times and exceeded 1 million. They were more interested in "Agriculture, forestry and fishing", "Trade; repair of vehicles", "Transport and storage" and "Provision of services in other areas".

By the end of 2020, 92.1% and 5.3% of the total number of commercial organizations in the country were respectively micro and small business

entities. The main part of micro entrepreneurship entities is "Trade; repair of vehicles" (32.1%), "Provision of services in other areas" (15.8%), "Construction" (10.3%), "Agriculture, forestry and fishery" (8.1%) and "Professional, Scientific and technical activities" (7.1%). The main part of small entrepreneurship entities preferred "Trade; repair of vehicles" (29.4%), "Construction" (12.6%), "Processing industry" (9.3%) and "Professional, scientific and technical activity" (7.3%).

Sahibkarlıq subyektlərinin sayı
Number of entrepreneurship subjects

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	208626	270266	389048	661332	1200930	Total
o cümlədən:						including:
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	18239	29379	38953	111778	352780	Agriculture, forestry and fishing
Mədənqazarma sənayesi	324	739	1135	1466	1981	Mining
Emal sənayesi	9538	12465	16264	21494	31446	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	310	330	305	325	372	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	456	729	574	566	1236	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	5395	7434	12957	15551	35979	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	119471	142386	161103	227066	272715	Trade; Repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	14697	21721	62058	74726	120321	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və icimai həyat	7163	9931	15664	35963	46328	Accommodation of tourists and catering
İnformasiya və rabitə	1438	2896	4788	8430	14718	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1013	1135	1744	2993	6081	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	6003	6829	7876	12146	16763	Real estate activities
Pəşə, elmi və texniki fəaliyyət	2537	5283	8787	17261	33314	Professional, scientific and technical activities

...ardı

...continued

	2003	2005	2010	2015	2020	
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	4008	5652	7672	5959	29054	Administrative and support service activities
Təhsil	602	1210	1481	4994	12992	Education
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2036	2548	2574	3548	8714	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	3431	4573	6064	8783	15503	Arts, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	11882	14892	38742	90981	132588	Other service activities
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	83	134	307	17302	68045	Activities of households as employers; undifferentiated goods and services producing activities of households for own use

Fərdi sahibkarların sayı
Number of individual entrepreneurs

	2003	2005	2010	2015	2020	
Cəmi	157986	209170	306933	576906	1062537	Total
o cümlədən:						including:
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	10305	20318	28804	102942	341982	Agriculture, forestry and fishing
Mədənçixarma sənayesi	98	231	377	676	1036	Mining
Emal sənayesi	4925	7111	9644	15711	22957	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	98	71	75	58	73	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	361	296	109	224	737	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	730	1329	3127	4989	21306	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	99159	118651	130321	201151	228742	Trade; Repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	13389	20341	60319	72808	116831	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iəgə	6231	8956	14385	34432	42971	Accommodation of tourists and catering
Informasiya və rabitə	987	1895	3175	6060	10675	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	298	400	659	1462	4226	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	5297	6348	7059	10998	14759	Real estate activities
Pəşə, elmi və texniki fəaliyyət	1158	2397	4516	11210	23490	Professional, scientific and technical activities

...ardı...

...continued...

	2003	2005	2010	2015	2020	
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	1952	2264	3299	2557	21415	Administrative and support service activities
Təhsil	367	479	748	3762	10473	Education
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1122	1350	1444	2446	6898	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2476	3284	4647	7705	13816	Arts, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	8950	13315	33918	80413	112105	Other service activities
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	83	134	307	17302	68045	Activities of households as employers; undifferentiated goods and services producing activities of households for own use

Kiçik müəssisələrin sayı *)

Number of small enterprises

	2010	2015	2020	
Cəmi	5152	5124	7282	Total
o cümlədən:				including:
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	366	295	336	Agriculture, forestry and fishing
Mədənçıxarma sənayesi	99	91	94	Mining
Emal sənayesi	697	570	679	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	39	33	34	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	89	56	65	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	1078	708	919	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1104	1027	2142	Trade; Repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	232	242	324	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	121	170	290	Accommodation of tourists and catering
Informasiya və rabitə	105	188	237	Information and communication
Maliyyə və sığortə fəaliyyəti	221	523	358	Financial and insurance activities
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	75	116	224	Real estate activities
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	264	366	530	Professional, scientific and technical activities
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	153	159	283	Administrative and support service activities
Təhsil	101	133	156	Education

...ardı...

...continued...

	2010	2015	2020	
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	160	179	256	Human health and social work activities
İstirahət, aylanca və incəsənət sahəsində fəaliyyət	128	91	115	Arts, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	120	177	240	Other service activities

*1) Məlumatlar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli, 556 Növlü Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları"na uyğun olaraq hesablanmışdır.

*2) Information has been calculated in accordance with the "Criteria on micro, small, medium and large entrepreneurs" approved by the decision of the Cabinet of Ministry of the Republic of Azerbaijan dated December 21, 2018, № 556.

Mikro müəssisələrin sayı *1
Number of micro enterprises*2

	2010	2015	2020	
Cəmi	75055	77034	127517	Total
o cümlədən:				including:
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	9665	8453	10296	Agriculture, forestry and fishing
Mədənçıxarma sənayesi	599	637	771	Mining
Emal sənayesi	5613	4916	7359	Manufacturing
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	93	77	112	Electricity, gas and steam production, distribution and supply
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	305	213	320	Water supply; waste treatment and disposal
Tikinti	8420	9440	13176	Construction
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	29450	24558	40965	Trade; Repair of transport means
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1345	1493	2956	Transportation and storage
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai inqar	1135	1315	2962	Accommodation of tourists and catering
Informasiya və rabitə	1453	2057	3668	Information and communication
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	801	925	1410	Financial and insurance activities
Dəşinməz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	718	998	1722	Real estate activities
Pəşə, elmi və texniki fəaliyyət	3894	5557	9096	Professional, scientific and technical activities
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	4177	3187	7264	Administrative and support service activities
Təhsil	543	1053	2291	Education

...ardı...

...continued...

	2010	2015	2020	
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	903	864	1426	Human health and social work activities
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	1248	946	1531	Arts, entertainment and recreation
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	4693	10345	20192	Other service activities

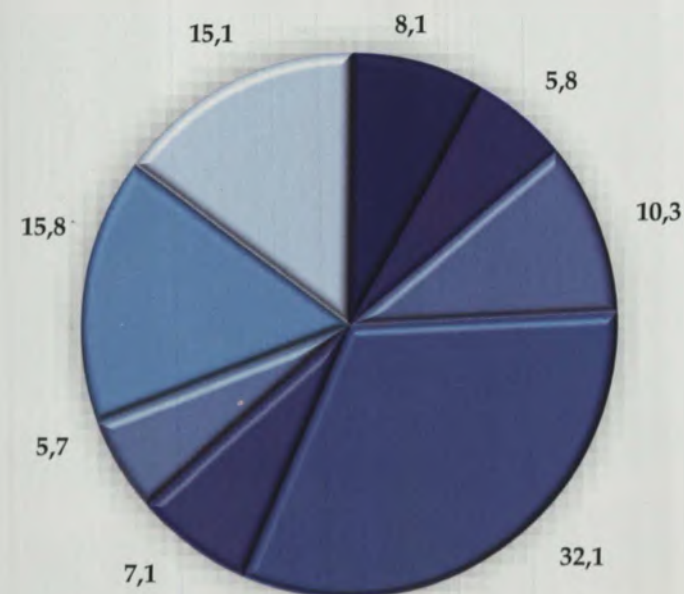
^{*)} Məlumatlar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli, 556 №li Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları"na uyğun olaraq hesablanmışdır.

^{*)} Information has been calculated in accordance with the "Criteria on micro, small, medium and large entrepreneurs" approved by the decision of the Cabinet of Ministry of the Republic of Azerbaijan dated December 21, 2018, № 556.

Qeydiyyatda olan sahibkarlıq subyektlərinin (o cümlədən fərdi sahibkarların) illər üzrə sayı
The number of entrepreneurship (including individual entrepreneurs) subjects in action by years

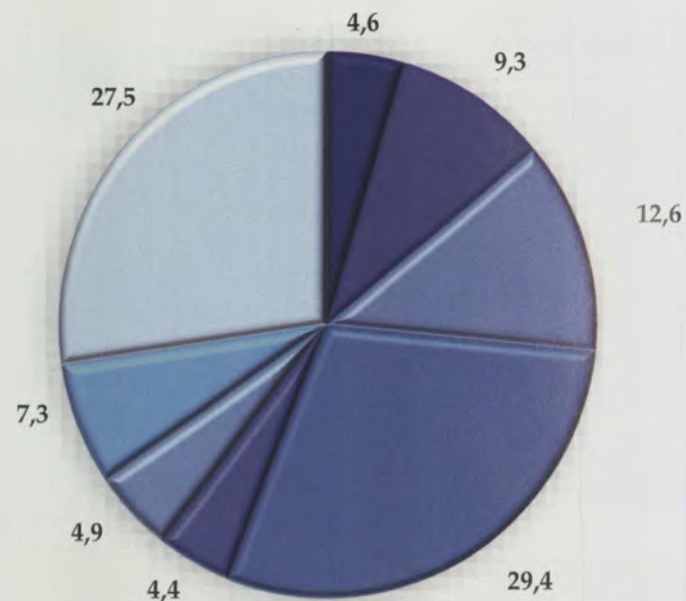
Fəaliyyət növləri üzrə mikro sahibkarlıq subyektlərinin strukturu (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla), faizlə
Structure of micro-entrepreneurships by type of activity (excluding individual entrepreneurs), in percent

- Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq- Agriculture, forestry and fishing
- Emal sənayesi- Manufacturing
- Tikinti- Construction
- Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri- Trade; repair of transport modes
- Peşə, elmi və texniki fəaliyyət- Professional, scientific and technical activities
- İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi- Administrative and support service activities
- Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi- Other service activities
- Digər - Other

Fəaliyyət növləri üzrə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin strukturu
(fərdi sahibkarlar istisna olmaqla), faizlə
Structure of small-entrepreneurships by type of activity
(excluding individual entrepreneurs), in percent

- Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq- Agriculture, forestry and fishing
- Emal sənayesi- Manufacturing
- Tikinti- Construction
- Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri- Trade; repair of transport modes
- Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı- Transportation and storage
- Maliyyə və sığorta fəaliyyəti- Financial and insurance activities
- Peşə, elmi və texniki fəaliyyət- Professional, scientific and technical activities
- Digər- Other

Qarabağ

"Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!.."

İlham Əliyev

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi XX yüzilliyin tarixinə ən faciəli münaqişələrdən biri kimi daxil olub, onun nəticələri milyonlarla azərbaycanlının taleyinə ciddi təsir göstərüb.

Tarixən Azərbaycanın ayrılmaz parçası olan Qarabağın son bir neçə əsr ərzində əhalisinin əksəriyyətini etnik azərbaycanlılar təşkil edirdi. Qarabağın erməni əhalisinin sayı XIX əsrin əvvəllərində Rusiya-İran və Rusiya-Osmanlı imperiyaları arasında imzalanan müqavilələr nəticəsində ermənilərin bu bölgəyə yerləşməsindən sonra son iki əsr ərzində artmağa başlamışdır. Azərbaycanlılar 1905-1906-cı, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü illərdə də indiki Ermənistan ərazisindən məqsədyönlü şəkildə didərgin salınıb və deportasiya ediliblər. Yalnız 1948-1953-cü illərdə 150 mindən çox azərbaycanlı Ermənistan SSR ərazisindəki tarixi yurdlarından kütləvi surətdə və zorakılıqla sürgün olunub. Bu zaman onların bir hissəsi, xüsusilə qocalar və körpələr ağır köçürülmə şəraitinə, kəskin iqlim dəyişikliyinə, fiziki sarsıntılara və mənəvi iztirablara dözməyərək həlak olub.

1980-ci illərin sonlarında Ermənistanın Azərbaycanın tarixi torpaqlarına açıq formada ərazi iddiaları və etnik zəmində təxribatları, terror əməlləri ilə başlamış bu münaqişə Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzlə nəticələnib.

1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılmasından sonra onun keçmiş sərhədləri daxilində bir çox etnik qarşıdurmalar və müharibə ocaqları yaranmağa başladı. Nəticədə, Ermənistanın tarixi Azərbaycan torpaqları ilə bağlı ərazi iddialarından qaynaqlanaraq Cənubi Qafqazın müasir tarixinin ən mübahisəli məsələlərindən biri olan Qarabağ münaqişəsi 1991-1994-cü illər arasında qaynar müharibəyə çevrildi. Hərbi əməliyyatların qeyri-bərabər səviyyədə aparılması və keçmiş SSRİ-nin regionda olan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozması üçün ermənilərə açıq dəstək verməsi Azərbaycanın 20 faiz torpaqlarının işğalı kimi qorxunc nəticələr doğurdu. Müharibə Azərbaycan üçün təkcə ərazi itkisinə yox, həm də mədəni irsinin məhvində, qaçqın və məcburi köçkün böhranına səbəb oldu və ölkə iqtisadiyyatına ağır təsir göstərdi.

1994-cü ilin mayında Azərbaycanla Ermənistan arasında atəşkəs müqaviləsi imzalandıqdan sonra münaqişənin həlli üçün müxtəlif sülh təklifləri irəli sürülmüşdür. Minsk Qrupunun danışıqlar prosesinə cəlb olunması münaqişə tərəflərində böyük ümidlər doğurmuşdu. Çünki Minsk Qrupu sadəcə Rusiya və Türkiyə kimi region ölkələrinin deyil, həmçinin Avropa və Şimali Amerika ölkələrinin də iştirak etdiyi geniş bir platforma idi ki, bu da özlüyündə münaqişənin sülh yolu ilə həll olunacağına inamı artırırdı. Lakin, bütün bu söylərə baxmayaraq Ermənistan tərəfi heç vaxt münaqişənin sülh yolu ilə həll edilməsi üçün konstruktiv yanaşma ortaya qoymamış və cəbhə xətti boyunca yaşayan mülki əhalini hədəf alaraq 1994-cü il atəşkəs müqaviləsini dəfələrlə pozmuşdur.

2020-ci ilin yayında Ermənistanın Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərini pozaraq, münaqişə zonasından kənarda yerləşən Tovuz rayonuna hücum etməsi mövcud vəziyyətin daha da gərginləşməsi üçün son səbəb olmuşdur. Ermənistan-Azərbaycan sərhədində Tovuz istiqamətində Ermənistanın artilleriya atəşi nəticəsində Azərbaycan hərbiçiləri və bir mülki şəxs həyatını itirmişdir.

27 sentyabr 2020-ci il tarixində atəşkəs rejimini kobud şəkildə pozan Ermənistan silahlı qüvvələri cəbhə boyu Azərbaycan silahlı qüvvələrinin mövqelərinə intensiv zərbələr endirməklə yanaşı Tərtər, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının yaşayış məntəqələrini qəsdən artilleriya atəşinə tutaraq Azərbaycana qarşı növbəti təcavüzə başladılar.

Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün qarşısını almaq məqsədi ilə 27 sentyabrda bütün cəbhə boyu əks-hücuma keçən Azərbaycan Ordusu 1990-cı illərin əvvəlində baş verən Birinci Qarabağ Müharibəsi zamanı Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş əraziləri işğaldan azad etməyə başlamışdır. 44 gün davam edən və 'Vətən Müharibəsi' olaraq adlandırılan müharibə Şanlı Azərbaycan Ordusunun gücünü göstərərək Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çatmışdır. Ali Baş Komandan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müzəffər Azərbaycan Ordusu tərəfindən icra edilmiş "Dəmir Yumruq" əməliyyatı Azərbaycan xalqının tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı, işğalçılıq, nasizmin şöhrətləndirilməsini dövlət siyasətinə çevirən Ermənistanın təslim olması ilə nəticələndi. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı hesab edilən Şuşa şəhəri Şanlı Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edildikdən dərhal sonra, 10 noyabr 2020-ci ildə Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya arasında imzalanan üçtərəfli atəşkəs müqaviləsi nəticəsində 1 dekabr tarixi etibarı ilə Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmişdir. Bu 44 günlük müharibə nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının uzun müddət davam edən işğalına son qoyulmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti bu barədə deyib: "Döyüş meydanında qazanılmış Qələbə düşməni məcbur etdi ki, ağ bayraq qaldırsın və təslim olsun, kapitulyasiya aktına imza atsın. Noyabrın 10-da imzalanmış sənəd məhz Ermənistanın kapitulyasiya aktıdır".

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, ərazi bütövlüyümüzün bərpa edilməsi, Ermənistan - Azərbaycan Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları

əsasında həll edilməsi üçün Prezident İlham Əliyevin tutduğu qətiyyətli mövqe, ordu quruculuğuna, hərbi-sənaye kompleksinin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı 44 günlük Vətən müharibəsində dəmir yumruğa çevrilib düşmənin başını əzməsinə böyük təkan verdi.

Azərbaycan tarixinin ən şanlı səhifəsi olan 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev böyük sərkərdəlik məharəti, güclü iradə və qətiyyət nümayiş etdirdi. Bütün siyasi təzyiq və təhdidləri neytrallaşdırdı. diplomatiya, informasiya və siyasi fəaliyyət istiqamətlərində də misilsiz uğurlara imza atdı. Xalq Liderinin ətrafında sıx birləşdi, qəhrəmanlıq dastanı yazan rəşadətli ordumuz yenilməzliyini sübut etdi.

Karabakh

"Karabakh is ours! Karabakh is Azerbaijan!.."

Ilham Aliyev

The Armenia-Azerbaijan conflict had gone down in the history of the XX century as one of the most tragic conflicts, and its implications seriously affected the fates of millions of Azerbaijanis.

Karabakh has been a historical territory of Azerbaijan and majority of population were ethnic Azerbaijanis for the past several centuries. Armenian population could prevail only during the last two centuries after the settlement of the Armenians in this region as a result of the treaties signed between Russian-Persian and Russian-Ottoman empires at the beginning of the XIX century. The Azerbaijanis were deliberately expelled and deported from the territory of the present-day Armenia in 1905-1906, 1918-1920 and 1948-1953. Only in 1948-1953, more than 150 thousand Azerbaijanis were deported en masse from their historical lands in the territory of the Armenian SSR. Some of them, especially the elderly and infants, died due to severe resettlement conditions, unfavorable climate, physical deprivation and mental suffering.

The conflict, which began with Armenia's overt territorial claims to Azerbaijan's historical lands, provocations on ethnic grounds and acts of terror in the late 1980s, resulted in military aggression against Azerbaijan.

Dissolution of the USSR in 1991 was followed with several ethnic conflicts and war escalations within its former borderline. At the result, the Nagorno-Karabakh conflict, which has been one of the most controversial issues of the modern history of the South Caucasus that stemming from territorial claims of Armenia on historical Azerbaijani lands, broke out the hot war from 1991 to 1994. The war repercussion was daunting for Azerbaijan as the military operations were conducted with disproportionate capacities, and obvious support of the armed forces of the former USSR backed Armenians to violate Azerbaijani territorial integration by the occupation of 20% of its lands. Military aggressions did not only mean a territorial loss for Azerbaijan, but also devastated its cultural heritage, caused the refugee and IDP crisis, and traced a dreadful impact on the country's economy.

After signing the ceasefire agreement between Azerbaijan and Armenia in May 1994, there were various peace proposals for the settlement of the dispute. Since the involvement of the Minsk Group in the negotiation process, the parties to the conflict held great hopes in this negotiating institute, as it consists of not only the regional countries, such as Russia and Turkey, but also European and North American countries, which inspired the belief that such a broad representation would end the conflict peacefully. However, Armenian side never put forward a constructive approach for the resolution of the conflict peacefully and consistently violated the ceasefire agreement of 1994 while targeting civilians along the borderlines.

Armenian ferocities and arbitrariness reached at its peak in last three years, which was significantly blocking peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict. Thus, the more aggressive and intractable action of the Armenian government, like an intention to cement the acquisitions of those occupied territories beyond Nagorno-Karabakh permanently, repudiation of the "Basic Principles" that had been initiated by the OSCE Minsk Group and

accepted both parties to the conflict, planning to move the administrative center of the so-called Nagorno-Karabakh Republic from Khankendi to Shusha, the cultural capital of Azerbaijan, illegal settlement of Armenians from different part of the world in the internationally recognized territories of Azerbaijan, as well as changing the toponyms and falsification of the historical monuments triggered the tension between the sides.

The attack to Tovuz region in the summer of 2020 that is situated out of the conflicting zone and violating internationally recognized borders of Azerbaijan since that time became the last straw to break the status-quo in the region. Consequently, Azerbaijani servicemen and a civilian were killed as a result of artillery fire in the direction of Tovuz on the Armenian-Azerbaijani border.

On September 27, 2020 the armed forces of Armenia, blatantly violating the ceasefire regime have launched another aggression against Azerbaijan, by intensively attacking the positions of the armed forces of Azerbaijan along the frontline, as well as by deliberately subjecting to artillery shelling residential areas of Tartar, Aghdam, Fuzuli and Jabrayil districts.

As a countermeasure of the Armenian aggression against Azerbaijan, on September 27, with the counter-offensive operation along the entire front Azerbaijani Army started the liberation of the territories, which had been occupied by Armenia in the wake of the First Karabakh War in the early 1990s. The war that lasted 44 days and labeled as 'the Patriotic War', depicted the strength of the Glorious Azerbaijani Army and ended with the decisive victory of Azerbaijan. Operation Iron Fist carried out by the victorious Azerbaijani Army under the leadership of the Supreme Commander-in-Chief, President Ilham Aliyev is inscribed in the history of the Azerbaijani people in golden letters as it led to Armenia's capitulation, a country that glorified occupation and Nazism and turned it into a state policy.

By December 1, Azerbaijan has restored its territorial integrity at the result of the trilateral ceasefire treaty between Azerbaijan, Armenia, and Russia that signed on November 10, 2020, right after the liberation of the Shusha, the cultural capital of Azerbaijan, by the Glorious Azerbaijani Army. This 44 days war brought an end to the long-lasting occupation of all occupied territories of Azerbaijan and restored its sovereignty over these territories.

The President of Azerbaijan said on that occasion: "Victory on the battlefield forced the enemy to wave the white flag, surrender and sign an act of capitulation. The document signed on 10 November is an act of capitulation signed by Armenia".

It should be emphasized that President Ilham Aliyev's resolute position to restore our territorial integrity, resolve the Armenian-Azerbaijani Nagorno-Karabakh conflict basing on the international law, his attention and care for the army building and development of the military-industrial complex turned into an iron fist during the 44-day war and destroyed the enemy.

During the 44-day Patriotic War, the most glorious page in the history of Azerbaijan, President, victorious Supreme Commander-in-Chief, Ilham Aliyev demonstrated great leadership skills, strong will and determination. He neutralized all political pressures and threats. He also achieved unprecedented success in diplomacy, information and political activities. The people closely united around the Leader, our brave army proved its invincibility.

Cəbrayıl

04.10.2020

"Tarixi ədaləti bərpa edərək, Cəbrayıl rayonunun girişində yerləşən "Xoş gəlmisiniz!" lövhəsini, abidəni biz yenidən bərpa etdik. Azad edilmiş bütün torpaqları bərpa edəcəyik."

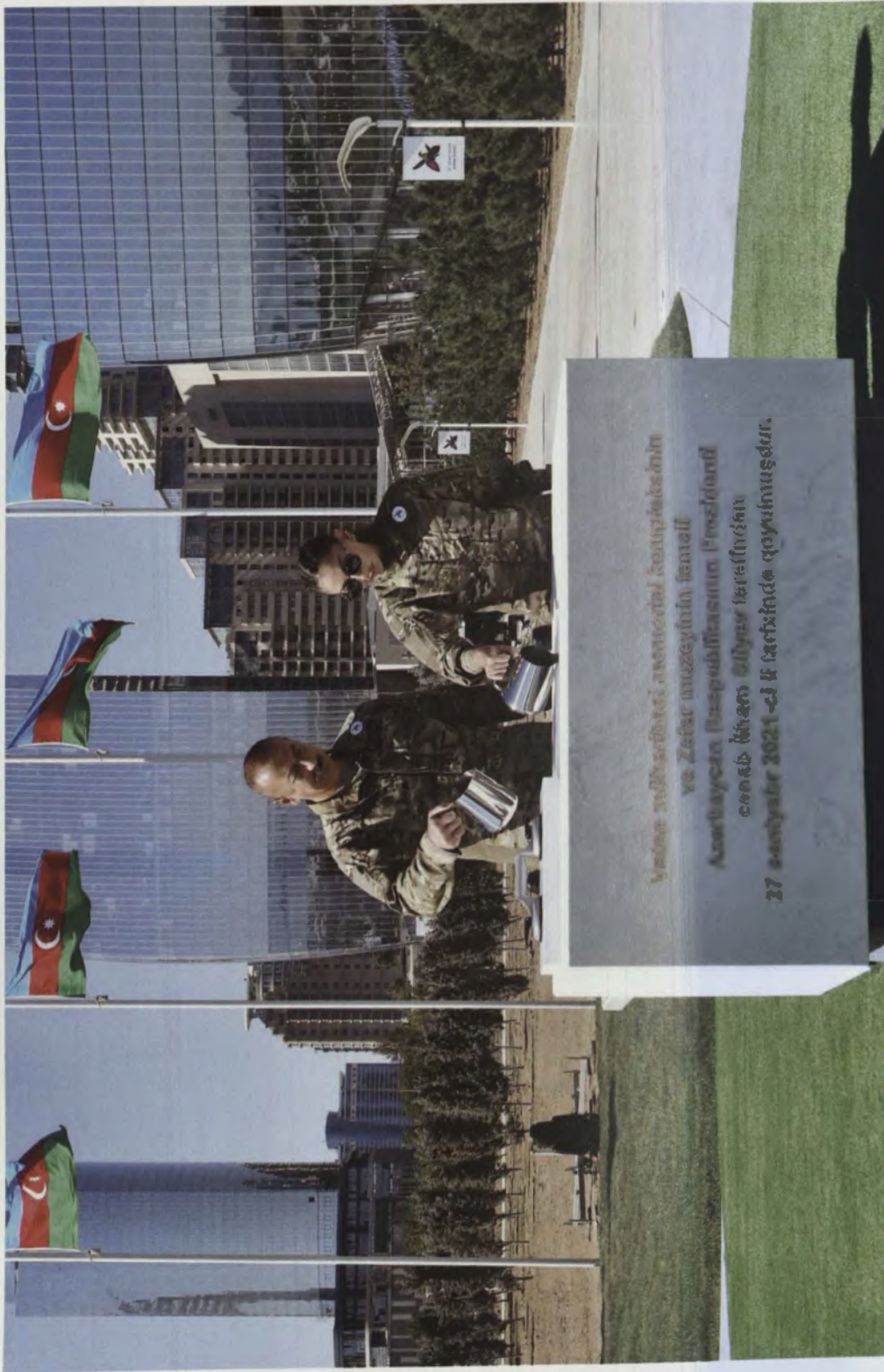
İlham Əliyev

Əhali arasında rayonun adının VIII əsrdə yaşamış Cəbrayıl atanın adından alması ilə bağlı fikirlər var. Amma Cəbrayıldakı saysız-hesabsız abidələrin, mağaraların, qalaların, bürclərin, məbədlərin qalıqları bu yaşayış ərazisinin yaşının daha qədim olmasından xəbər verir. Cəbrayıl toponimi haqqında versiyalarda bu adı Allahın dörd mələyindən biri olan Cəbrayılın adı ilə də bağlayırlar.

Cəbrayıl 8 avqust 1930-cu ildə inzibati rayon statusu almışdır. Ərazisi 1,05 min km², əhalisi 82,2 min (01.01.2021) nəfərdir. Rayon 1 şəhər (Cəbrayıl), 4 qəsəbə (Xələfli, Xudafərin, Qumlaq, Mahmudlu) və 92 kənddən ibarətdir.

4 oktyabr 2020-ci ildə Cəbrayıl şəhəri, ikinci Qarabağ müharibəsi ərzində rayonun 92 kəndi Ermənistan işğalından azad olunmuşdur. Cəbrayıl rayonu üzərində Azərbaycanın suverenliyi bərqərar olmuş, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü bərpa olunmuşdur.

Cəbrayılın işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

04.10.2020

Jabrayil

"Restoring historical justice, we have restored "Welcome!" sign at the entrance to Jabrail district. We will restore all liberated lands."

Ilham Aliyev

Among the population there is an opinion that the name of the district was taken from Jabrail father, who lived in the VIII century. However, the remains of numerous monuments, caves, fortresses, towers and temples in Jabrail show that this residential area is more ancient. In the versions about the Jabrail toponym, this name is also associated with the name of Jabrail, one of the four angels of God.

Jabrail granted an administrative district status on 8 August 1930. Its territory is 1,05 thousand km², population is 82,2 thousand persons (01.01.2021). The district consisted of 1 city (Jabrail), 4 settlements (Khalafli, Khudaferin, Gumlag, Mahmudlu) and 92 villages.

On 4 October 2020 Jabrail city was liberated from Armenian occupation, as were 92 villages in the district during the Second Karabakh War. Azerbaijan's sovereignty was established over Jabrail district, and the territorial integrity of the Republic of Azerbaijan was restored.²⁵

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Jabrail from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Jabrail".

Füzuli

17.10.2020

"Füzuli bizim dahi şairimiz Füzulinin adını daşıyır. Biz bu adı bərpa etmişik. Dağıdılmış Füzuli şəhəri erməni faşizminin canlı şahididir."

İlham Əliyev

Rayonun əsası 1827-ci ildə qoyulmuş və ilkin adı Qarabulaq olmuşdur. 1959-cu ilin aprelində böyük şairimiz Məhəmməd Füzulinin anadan olmasının 400 illiyi şərəfinə Füzuli rayonu adlandırılmışdır.

Tarixi 1827-ci ildən hesabansa da, Azıx mağarasındakı tapıntılar buranın ən qədim insan məskəni olduğunu sübut edir. Füzuli rayonunun ərazisi 1,39 min km², əhalisi 134,7 min (01.01.2021) nəfərdir. Rayonda 2 şəhər (Füzuli, Horadiz), 17 qəsəbə, 82 kənd vardır.

Füzuli rayonu həm də yaşı minilliklərə gedib çıxan Azıx mağarası, Quruçay mədəniyyəti, tarixi və memarlıq abidləri ilə tanınır.

17 oktyabr 2020–ci ildə Füzuli şəhəri, ikinci Qarabağ müharibəsi ərzində rayonun 53 kəndi Ermənistan işğalından azad olunmuşdur. Füzuli rayonu üzərində Azərbaycanın suverenliyi bərqərar olmuş, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü bərpa olunmuşdur.

Füzuli rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Füzulinin azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

17.10.2020

Fuzuli

"Fuzuli is named after our genius poet Fuzuli. We have restored this name. The destroyed city of Fuzuli is a living witness to Armenian fascism."

Ilham Aliyev

The district was founded in 1827 and the initial name was Garabulag. It was renamed Fuzuli district in April 1959 on the occasion of the 400th birthday anniversary of great poet Muhammed Fuzuli.

Though it was founded in 1827, the findings in Azikh cave prove that it was one of the ancient human settlements. The territory of Fuzuli district makes 1,39 thousand km², population is 134,7 thousand persons (01.01.2021). There were two cities (Fuzuli and Horadiz), 17 settlements and 82 villiages.

At the same time Fuzuli district is recognized with Azikh cave, Guruchay culture, history and architectural monuments which histories date back millennia.

On 17 October 2020 Fuzuli city was liberated from Armenian occupation, as were 53 villages in the district during the Second Karabakh War. Azerbaijani sovereignty was established over Fuzuli district, and the territorial integrity of the Republic of Azerbaijan was restored.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Fuzuli district from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Fuzuli".

Zəngilan

20.10.2020

"Zəngilan mühüm coğrafi-strateji əhəmiyyətə malik bir rayondur. Zəngilan bizim Naxçıvana keçid qapımızdır, bizim tarixi torpaqlarımız olan Zəngəzura giriş qapısıdır."

İlham Əliyev

XIV əsrdə yaşamış məşhur coğrafiyaşünas və tarixçi Həmdullah Qəzvininin yazdığına görə, Zəngilanın əsası 636-cı ildə qoyulub. Zəngilanın əsl adı Pircavan yaxud da Pircivan olmuşdur. Zəngilan isə həmin şəhərin və ətraf kəndlərin yerləşdiyi tarixi mahalın adı idi. Bu sözün mənşəyinin burada yaşayan "zəngi" tayfasının adı ilə bağlı olduğu ehtimal olunur.

Zəngilan 1930-cu ilin avqust ayının 8-də müstəqil rayon kimi formalaşır və dəqiq müəyyən olunmuş ərazisi olur. Ərazisi – 0,73 min km², əhalisi 45,5 min (01.01.2021) nəfərdir. Zəngilan rayonunda bir şəhər, 5 qəsəbə və 79 kənd olmuşdur.

20 oktyabr 2020-ci ildə Zəngilan şəhəri, ikinci Qarabağ müharibəsi ərzində rayonun Mincivan, Ağbənd, Bartaz, Həkəri, Ağ oyuq qəsəbələri, 8 yüksəkliyi və 79 kəndi Ermənistan işğalından azad olunmuşdur. Zəngilan rayonu üzərində Azərbaycanın suverenliyi bərqərar olmuş, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü bərpa olunmuşdur.

Zəngilanın işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

20.10.2020

Zangilan

"Zangilan is a district of great geographical and strategic importance. Zangilan is our gateway to Nakhchivan, it is the entrance to our historical land of Zangazur."

Ilham Aliyev

According to writings of a well-known geographer and historian Hamdullah Gazvini, who lived in the XIV century, Zangilan was founded in 636. Zangilan's real name was Pirjavan or Pirchivan. Zangilan was the name of the historical district where the city and surrounding villages were located. It is assumed that the origin of this word is connected with the name of the tribe "Zangi" that lived there.

Zangilan was formed as an independent district on 8 August 1930 and became a clearly defined territory. Its territory was clearly defined. Its area is 0,73 thousand km², population is 45,5 thousand (01.01.2021). Zangilan district had one city, 5 settlements and 79 villages.

On 20 October 2020 Zangilan city was liberated from Armenian occupation, as were Minjivan, Aghband, Bartaz, Hakari, Agh oyug settlements, 8 hills and 79 villages in the district during the Second Karabakh War. Azerbaijani sovereignty was established over Zangilan district, and the territorial integrity of the Republic of Azerbaijan was restored.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Zangilan district from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Zangilan".

Qubadlı

25.10.2020

"Qubadlıya öz sahibləri qayıdıb. Qubadlı şəhərinin azad edilməsi bizim qələbəmizi yaxınlaşdırdı."

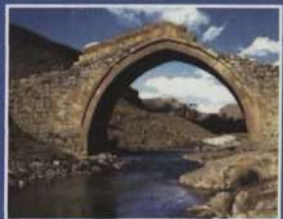
İlham Əliyev

"Qubadlı" yer adına ilk dəfə İkiçayarası (Mesopotomiya) bölgəsindəki mixi yazılarda rast gəlinir. Toponimin qızılbaş-şahsevən tayfalarının bəydili nəslilə bağlılığına dair fikirlər də mövcuddur. "Kobatl" "Qubadlı" yer adının bəydili nəslilə əlaqələndirilməsi bu torpaqların bilavasitə türk yurdu olduğunu bir daha təsdiqləyir, çünki Bəydili Oğuz xanın Yıldız xandan olan nəvəsi idi.

Qubadlı rayonu 30 avqust 1930-cu ildə yaradılmışdır. Rayonda 1 şəhər (Qubadlı) 93 kənd vardı. Sahəsi 802 km², əhalisi 41,9 min (01.01.2021) nəfərdir.

25 oktyabr 2020-ci ildə Qubadlı şəhəri, ikinci Qarabağ müharibəsi ərzində rayonun 41 kəndi Ermənistan işğalından azad olunmuşdur. Qubadlı rayonu üzərində Azərbaycanın suverenliyi bərqərar olmuş, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü bərpa olunmuşdur.

Qubadlının işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Qubadlının azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

25.10.2020

Gubadli

"True owners have returned to Gubadli. The liberation of Gubadli city brought us closer to victory."

Ilham Aliyev

For the first time the name of "Gubadli" is found in cuneiform texts in the Ikichayarasi locality (Mesopotamia). There are also opinions about the connection of the toponym with beydili family of the gizilhash-shahsevan tribes. The connection of the "Kobatli" with beydili family of the name of "Gubadli" once again confirms that these lands are directly Turkish lands, because Beydili was the grandson of Oghuz Khan from Yildiz Khan.

Gubadli district was formed on 30 August 1930. There was one city (Gubadli), 93 villages in the district. Its area is 802 km², population is 41,9 thousand persons (01.01.2021).

On 25 October 2020 Gubadli city was liberated from Armenian occupation, as were 41 villages of the district during the Second Karabakh War. Azerbaijani sovereignty was established over Gubadli district, and the territorial integrity of the Republic of Azerbaijan was restored.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Gubadli from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Gubadli".

Şuşa

"Şuşa Azərbaycan xalqının milli sərvətidir. Bu yaxınlarda Şuşanın Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi bunu bir daha göstərir."

İlham Əliyev

Şuşa şəhərinin əsasının qoyulması Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli xan Cavanşirin adı ilə bağlıdır. Bu şəhər ilk dövrlərdə öz banisinin adı ilə Pənahabad, onun ölümündən sonra isə yerləşdiyi relyefə uyğun olaraq Şuşa adlandırıldı.

Şuşa 8 avqust 1930-cu ildə inzibati rayon statusu almışdır. Mərkəzi Şuşa şəhəridir. Ərazisi 0,31 min km², əhalisinin sayı 34,9 min (01.01.2021) nəfərdir.

Havasının təmizliyi, saflığı və səfalı yerləri ilə nəinki Azərbaycanda, onun hüdudlarından kənarda da məşhur olan mədəniyyət beşiyi Şuşada "Cıdır düzü"ndə hər il may ayında "Xarı-bülbül" mahnı festivalları keçirilirdi.

Şuşa şəhəri 8 noyabr 2020- ci ildə işğaldan azad olunmuş, dövlət başçısının 2021-ci il 7 may tarixli sərəncamı ilə Şuşa şəhəri ölkənin mədəniyyət paytaxtı elan edildi. Bu sərəncamla "Vaqif poeziya günləri" və "Xarıbülbül" festivalı da qədim Azərbaycan torpağında yenidən bərpa olunmuşdur.

Şuşanın işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

08.11.2020

Shusha

"Shusha is a national treasure of the Azerbaijani people. The recent declaration of Shusha as the cultural capital of Azerbaijan shows this again."

Ilham Aliyev

Foundation of Shusha city is connected with the name of Panahali khan Javanshir a founder of Karabakh khanate. This city initially was called as Panahabad in connection with the name of its founder and after his death it was called as Shusha according to a relief it was located.

Shusha had gained administrative status since 8 August 1930. Its center is Shusha city. Its area is 0,31 thousand km², population 34,9 thousand persons (01.01.2021).

In Shusha, the cradle of culture, famous for its air purity and beautiful places not only in Azerbaijan, but also beyond its borders, on May of every year song festivals "Khari-Bulbul" were held in "Jidir duzu".

Shusha was liberated from occupation on 8 November 2020 and by the order of the head of the state dated 7 May 2021 Shusha city was declared the cultural capital of the country. According this order, "Vagif poetry days" and "Khari-Bulbul" festival have been also restored in ancient Azerbaijan land.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Shusha from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Shusha".

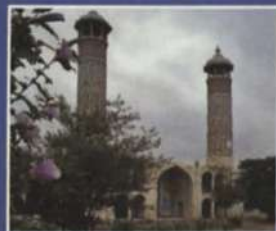

Ağdam

20.11.2020

"Biz elə bir şəhər quracağıq, elə bir Ağdam quracağıq ki, bütün dünya üçün örnək olacaqdır."

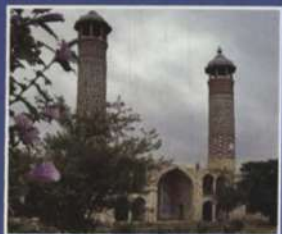
İlham Əliyev

Azərbaycanın qədim, füsunkar təbiətli torpağı olan Ağdam rayonu Qarabağın mərkəzində – Qarabağ dağ silsiləsinin şimal-şərq ətəklərində, Kür-Araz ovalığının qərbində yerləşir. "Ağdam" sözü qədim türk dilində "kiçik qala" deməkdir. Uzaq keçmişdə bu ərazidə yaşamış türkdilli qəbilələr özlərini müdafiə etmək üçün əsasən kiçik qalalar tikirdilər. Digər mənada isə "Ağdam" – günəş şüaları ilə nurlanmış işıqlı, ağ ev deməkdir.

Ağdam 8 avqust 1930-cu ildə inzibati rayon statusu almışdır. Ərazisi 1,15 min km², əhalinin sayı isə 205,1 min (01.01.2021) nəfərdir. Ağdam rayonunda 1 şəhər, 14 qəsəbə, 123 kənd vardı.

10 noyabr 2020-ci ildə üçtərəfli bəyanatda qeyd edilən Azərbaycan rayonlarının işğaldan azad edilməsi cədvəlinə uyğun olaraq, 20 noyabr 2020-ci ildə erməni silahlı birləşmələri Ağdam rayonunu tərk etdikdən sonra həmin gün müzəffər Azərbaycan ordusu Ağdama daxil oldu və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlərin icrasına başlanıldı.

Ağdamın işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Ağdamın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

20.11.2020

Aghdam

"We will build such a city, we will build such Aghdam, which will become an example for the whole world."

Ilham Aliyev

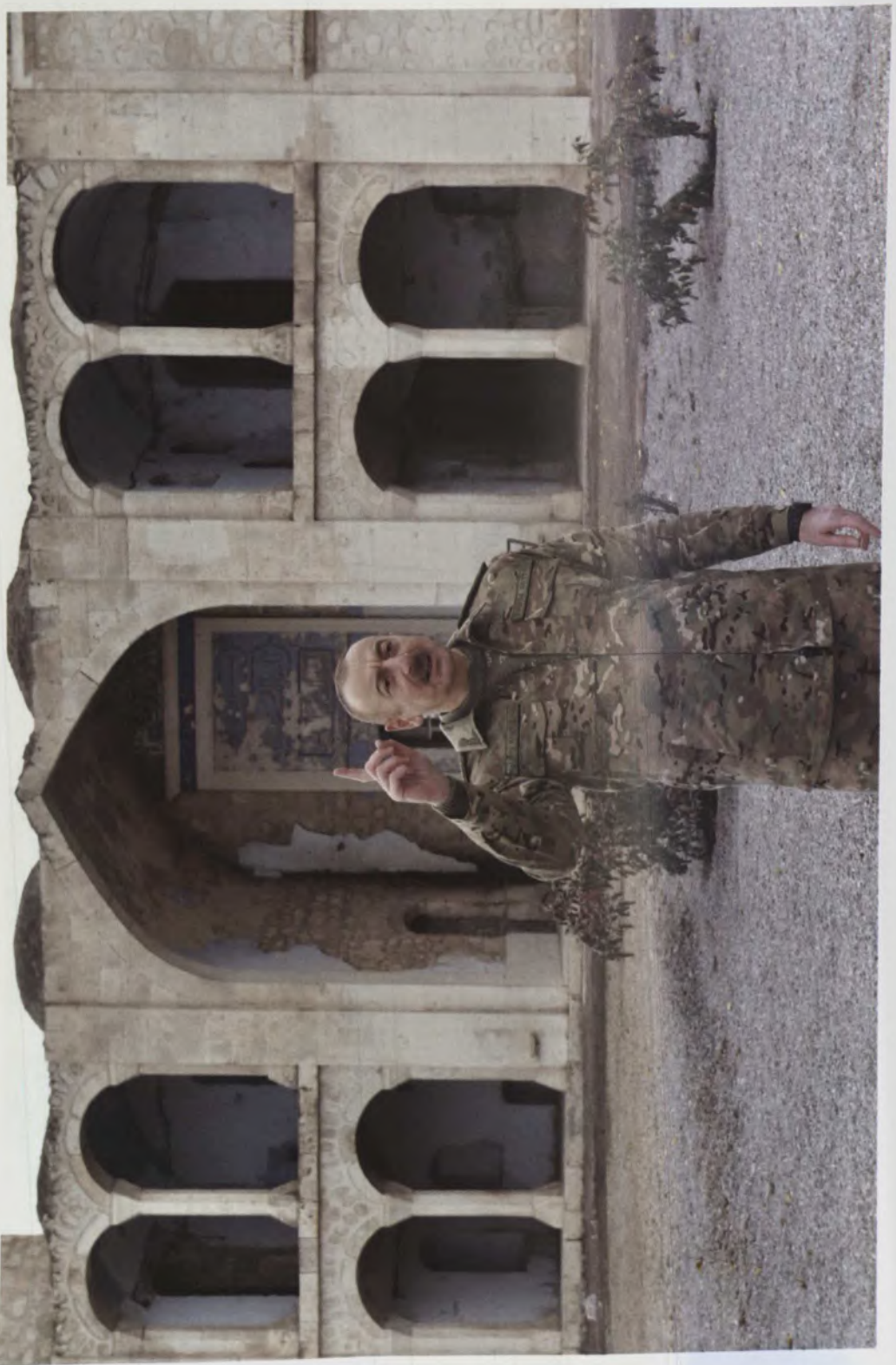
Aghdam district, an ancient land of fascinating nature of Azerbaijan, is located in the center of Karabakh – in the north-eastern foothills of the Karabakh mountain range, in the west of the Kur-Araz lowland. The word "Aghdam" is translated from the ancient Turkic as "a small fortress". Turkic-speaking tribes would often build small defensive fortresses. Turkic-speaking tribes who lived in this area in the distant past built mainly small forts to defend themselves. In other terms, "Aghdam" means a bright, white house illuminated by the rays of the sun.

Aghdam had gained administrative status since 8 August 1930. Its area is 1,15 thousand km², population is 205,1 thousand persons (01.01.2021). Aghdam district consisted of 1 city, 14 settlements and 123 villages.

In accordance with the schedule for the liberation of Azerbaijan districts from occupation, which was stated in the trilateral statement on 10 November 2020 the armenian armed forces left Aghdam on 20 November 2020. On 20 November 2020 the victorious army of Azerbaijan came into Aghdam and the implementation of the necessary measures to ensure security had been started.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Aghdam from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Aghdam".

Kəlbəcər

25.11.2020

"Kəlbəcərin tarixi abidələri bizim böyük sərvətimizdir. Bütün dünya bilməlidir ki, Kəlbəcərdə mövcud olan kilsələr qədim Qafqaz Albaniyası dövlətinə məxsusdur."

İlham Əliyev

İlkin forması Kevliçer kimi qəbul edilən "Kəlbəcər" toponiminin mənşəyi qədim türk dilində "çay üstündə qala" mənasını verir.

Kəlbəcər 8 avqust 1930-cu ildə inzibati rayon statusu almışdır. Ərazisi 3054 km², əhalisinin sayı 94,7 min (01.01.2021) nəfərdir. Kəlbəcər rayonunda bir şəhər, bir şəhər tipli qəsəbə (İstisu), 145 kənd vardı.

Kəlbəcər ərazisində 30 min ildən çox tarixi olan qədim yaşayış məskənləri, 6 min il yaşı olan qaya təsvirləri, çöp şəkilli qədim türk əlifbası nümunələri aşkar edilib. Buradakı daş abidələr Şimali Azərbaycanda erkən dövr türklüyün, ataspərəstliyin, xristianlığın, VII əsrdən isə İslamın yayıldığı dövrlərdə yaradılıb.

10 noyabr 2020-ci ildə üçtərəfli bəyanatda qeyd edilən Azərbaycan rayonlarının işğaldan azad edilməsi cədvəlinə uyğun olaraq, 25 noyabr 2020-ci ildə erməni silahlı birləşmələri Kəlbəcər rayonunu tərk etdi. 25 noyabr 2020-ci ildə müzəffər Azərbaycan ordusu Kəlbəcəərə daxil oldu və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlərin icrasına başlandı.

Kəlbəcərin işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

25.11.2020

Kalbajar

"The historical sites of Kalbajar are our great asset. The whole world should know that churches in Kalbajar belong to the ancient state of Caucasian Albania."

Ilham Aliyev

The etymology of the toponym "Kalbajar", the initial form of which was accepted as "Kevlicher", means "fortress on the river" in the ancient Turkic.

Kalbajar had gained administrative status since 8 August 1930. Its area is 3054 km², population is 94,7 thousand persons (01.01.2021). Kalbajar district consisted of 1 city, one urban-type settlement (Istisu) and 145 villages.

Ancient settlements with a history of more than 30 thousand years, rock drawings of 6 thousand years old, samples of ancient Turkic alphabet in the form of straw were found in the territory of Kalbajar. The stone monuments here were created in the early period of spreading the Turkism, fire-worship, Christianity and since VII century Islam in Northern Azerbaijan.

In accordance with the schedule for the liberation of Azerbaijan districts from occupation, which was stated in the trilateral statement on 10 November 2020 the armenian armed forces left Kalbajar on 25 November 2020. On 25 November 2020 the victorious army of Azerbaijan came into Kalbajar and the implementation of the necessary measures to ensure security had been started.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Kalbajar from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Kalbajar".

Laçın

01.12.2020

"Laçın rayonunu bir güllə atmadan, bir şəhid vermədən işğaldan azad etmək böyük qələbəmizdir."

İlham Əliyev

Şəhərin adı görkəmli Azərbaycan yazıçısı Tağı Şahbazi Simurq tərəfindən yaxınlıqdakı dağın adına uyğun olaraq Laçın adlandırılmışdır. Laçın sözü "məğrurluq" mənasını bildirir.

Azərbaycanın tarixi ərazilərindən biri olan Laçın bölgəsi antik dövrlərdə və erkən orta əsrlərdə Albaniya və Atropatena dövlətlərinin tərkib hissəsi olmaqla ölkəmizin ən qədim insan məskənlərindəndir.

Laçın rayonu 1924-cü ildə təsis edilmişdir. Rayon kimi yaranma tarixi 8 avqust 1930-cu ildir. Ərazisi 1,83 min km², əhalinin sayı 79,2 min (01.01.2021) nəfərdir. Laçın rayonunda 1 şəhər (Laçın), 1 qəsəbə (Qayğı), 125 kənd vardır.

10 noyabr 2020-ci ildə üçtərəfli bəyanatda qeyd edilən Azərbaycan rayonlarının işğaldan azad edilməsi cədvəlinə uyğun olaraq, 1 dekabr 2020-ci ildə erməni silahlı birləşmələri Laçın rayonunu tərk etdi. 1 dekabr 2020-ci ildə müzəffər Azərbaycan ordusu Laçına daxil oldu və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlərin icrasına başlandı.

Laçının işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçular "Laçının azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

01.12.2020

Lachin

"The liberation of Lachin district without a single shot fired and without a single martyr is our great victory."

Ilham Aliyev

The city was named Lachin by prominent Azerbaijani writer Taghi Shahbazi Simurg according to the name of the nearby mountain. The word Lachin means "pride".

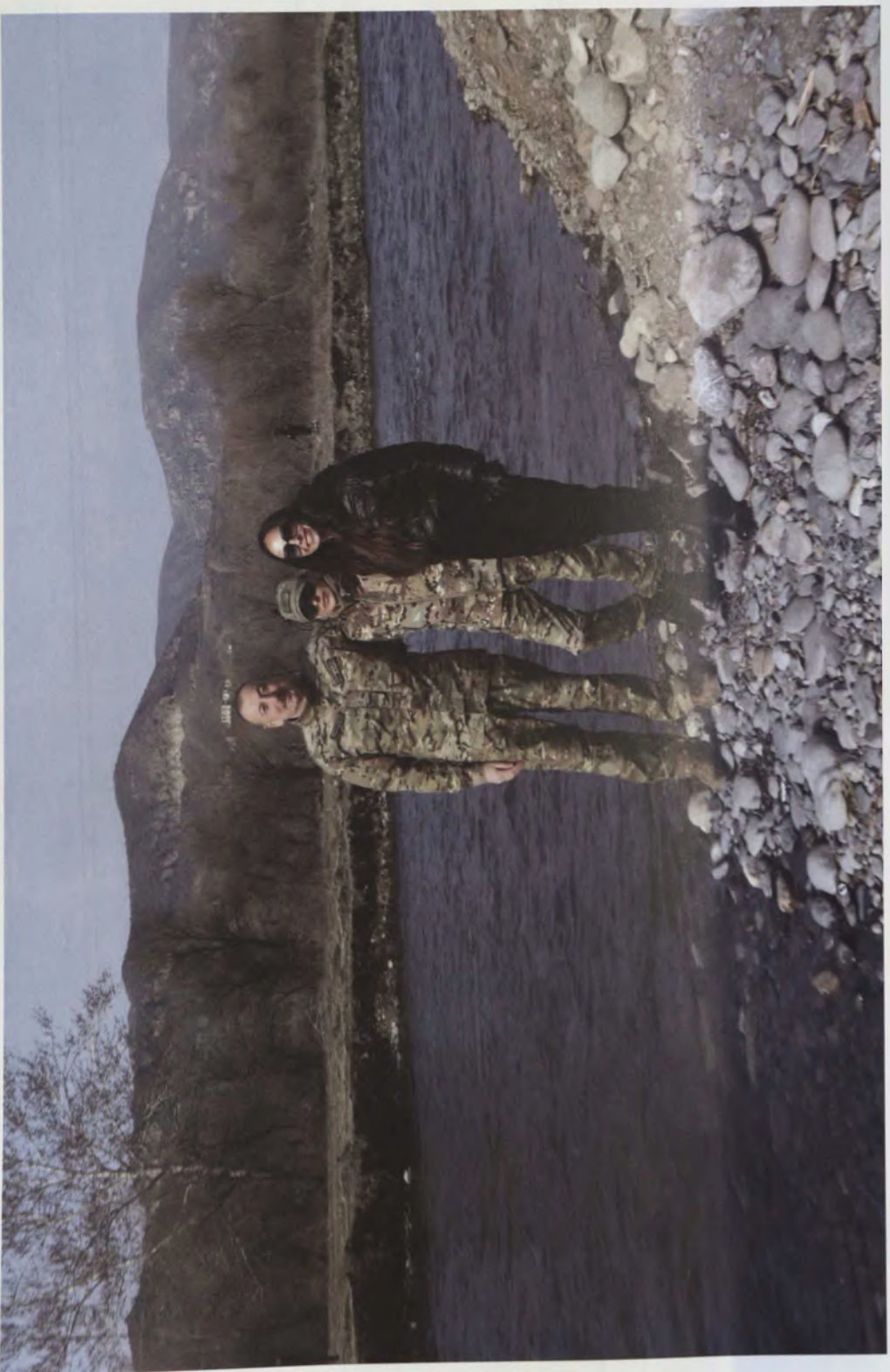
Being one of the historical territories of Azerbaijan, Lachin district is one of the oldest human settlements of our country, being part of Albania and Atropatena States in ancient times and early Middle Ages.

Lachin district was established in 1924. As a district its establishment date is 8 August 1930. Its territory is 1,83 thousand km², population is 79,2 thousand persons (01.01.2021). There is one city (Lachin), one settlement (Gayghi), 125 villages in the Lachin district.

In accordance with the schedule for the liberation of Azerbaijan districts from occupation, which was stated in the trilateral statement on 10 November 2020 the Armenian armed forces left Lachin district on 1 December 2020. On 1 December 2020 the victorious army of Azerbaijan came into Lachin and the implementation of the necessary measures to ensure security had been started.

Servicemen who participated in the combat operations for the liberation of Lachin from occupation and demonstrated heroism and courage were awarded with the medal "For the liberation of Lachin".

Mündəricat

Contents

Giriş	
Introduction	7
Əhali	
Population	29
❖ Əhalinin sayı	
<i>Number of population</i>	33
❖ Əhalinin yaş qrupları üzrə bölgüsü	
<i>Distribution of population by age groups</i>	33
❖ Əhalinin yaş qrupları üzrə bölgüsü	
<i>Distribution of population by age groups</i>	34
❖ Doğumun, ölümün və təbii artımın ümumi əmsalları	
<i>Crude ratio of birth, death and natural increase</i>	34
❖ Şəhər və kənd yerləri üzrə ümumi nəsilvermə əmsalı	
<i>Total fertility rate by urban and rural places</i>	35
❖ Doğum zamanı ananın orta yaşı	
<i>Average age of mother at childbirth</i>	35
❖ Ananın nikah vəziyyətinə görə diri doğulan uşaqların sayı	
<i>Live births by marital status of mother</i>	35
❖ Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu	
<i>Life expectancy at birth</i>	36
❖ Rəsmi qeydə alınmış nikah və boşanmaların sayı və ümumi əmsalları	
<i>Number and rate of officially registered marriages and divorces</i>	36
❖ Rəsmi qeydə alınmış nikaha daxil olanların orta yaşı	
<i>Mean age at officially registered marriage</i>	36
❖ Bəy və gəlinin yaş qruplarına görə nikahların sayı	
<i>Marriages by age groups of groom and bride</i>	37
❖ Əhalinin beynəlxalq miqrasiyası	
<i>International migration</i>	37
❖ Daimi yaşamaq üçün Azərbaycana gələn və Azərbaycandan gedənlərin ölkələr üzrə bölgüsü	
<i>Distribution of person arriving and departing to Azerbaijan for permanent residency</i>	38
Əmək	
Labour	49
❖ İqtisadi fəal əhali	
<i>Economic activity of population</i>	53
❖ İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə məşğul əhalinin sayı	
<i>Number of employed population by economic activities</i>	53

❖ İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə maddəli işçilərin sayı <i>Number of employees by economic activities</i>	54
❖ Azərbaycan Respublikası üzrə yeni açılmış iş yerlərinin sayı <i>Number of new jobs opened in the Republic of Azerbaijan</i>	55

Təhsil, elm və mədəniyyət *Education, science and culture*

❖ Əhəlinin təhsil səviyyəsi <i>Educational attainment of the population</i>	65
❖ Məktəbəqədər təhsil müəssisələri <i>Preschool educational institutions</i>	69
❖ Uşaqlar üçün internat müəssisələri <i>Boarding institutions for children</i>	70
❖ İnternat müəssisələrində valideynini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların sayı <i>Number of orphans and children deprived of parental care in boarding schools</i>	71
❖ Dövlət və qeyri-dövlət əyani ümumi təhsil müəssisələri <i>State and non-state day general educational institutions</i>	72
❖ Ümumtəhsil müəssisələrini bitirən şagirdlərin sayı <i>Graduates of general educational institutions</i>	73
❖ Dövlət və qeyri-dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri <i>State and non-state specialized secondary educational institutions</i>	74
❖ Dövlət və qeyri-dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrində professor-müəllim heyəti <i>Number of teaching staff of state and non-state specialized secondary educational institutions</i>	74
❖ Dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələri <i>State and non-state higher educational institutions</i>	75
❖ Dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrində professor-müəllim heyəti <i>Number of teaching staff of state and non-state higher educational institutions</i>	75
❖ Təşkilatların növləri üzrə tədqiqat və işləmələrlə məşğul olan heyətin sayı <i>Distribution of staff engaged in research and development works by types of organizations</i>	76
❖ Elmi tədqiqat və işləmələri yerinə yetirən təşkilatların sayı <i>Number of organizations carried out research-development works</i>	76
❖ Akademiklərin və müxbir üzvlərin sayı <i>Number of academicians and corresponding members</i>	76
❖ Elmin sahələri üzrə tədqiqatçıların sayı <i>Number of researchers by fields of science</i>	77
❖ Müəssisələrin növünə görə tədqiqat və işləmələrdə istifadə olunan əsas vəsaitlərin dəyəri <i>Value of fixed assets used in research and development works by types of institutions</i>	77
❖ Elmlər doktorlarının hazırlanması proqramını həyata keçirən müəssisələrin sayı <i>Number of organizations carrying out DSc program</i>	78

❖ Elmlər doktorlarının hazırlanması proqramı üzrə əsas göstəricilər <i>Main indicators on DSc program</i>	78
❖ Mədəniyyətin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of culture</i>	79
❖ Muzeylər <i>Museums</i>	80
❖ Peşəkar teatrlar <i>Theatres</i>	81
❖ Konsert müəssisələrinin işinin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of concert organizations activities</i>	82

Səhiyyə və idman

Health and sport	95
❖ Səhiyyənin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of health</i>	103
❖ İdman qurğuları <i>Sport establishments</i>	104
❖ Ölkənin idmançıları tərəfindən qazanılmış medallar <i>Medals earned by sportsmen</i>	104

Həyat səviyyəsi

Living standards	117
❖ Əhəlinin gəlirləri və xərcləri <i>Incomes and expenditures of population</i>	121
❖ Əhəlinin gəlirləri və xərcləri <i>Incomes and expenditures of population</i>	121
❖ Əhəlinin gəlirləri <i>Incomes of population</i>	121
❖ Sosial müdafiə üzrə əsas göstəricilər <i>Main indicators on social protection</i>	122
❖ Pensiyaçıların sayı və təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği <i>Number of pensioners and average amount of monthly fixed pensions</i>	122
❖ Əhəliyə dövlət tərəfindən verilən sosial müavinətlər <i>Social benefits allocated by government for population</i>	123
❖ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdləri <i>Grants of the President of the Republic of Azerbaijan</i>	127
❖ Azaletməli ailələrə verilən ünvanlı dövlət sosial yardımı <i>Addressed public social aid granted to poor families</i>	129
❖ İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı <i>Average monthly nominal wages and salaries by economic activities</i>	129
❖ Yoxsulluq həddi və yoxsulluq səviyyəsi <i>Poverty line and poverty level</i>	130
❖ İstehlak qiymətləri indeksi <i>Consumer price index</i>	130

Milli hesablar**National accounts**

❖ Ümumi daxili məhsul <i>Gross domestic product</i>	139
❖ Ümumi daxili məhsulun strukturu <i>Structure of GDP</i>	143
❖ Ümumi daxili məhsul istehsalının dinamikası <i>Growth rates of GDP</i>	143
❖ İqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sahələrində istehsal edilmiş əlavə dəyərin dinamikası <i>Growth rates of value added produced in non oil-gas sector of economy</i>	143
❖ Dövlət büdcəsi <i>State budget</i>	144
❖ Dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin ÜDM-də xüsusi çəkisi <i>Share of revenues and expenditures of state budget in GDP</i>	144
❖ Kredit qoyuluşları <i>Credit investment</i>	144
❖ Əhəlinin əmanətləri <i>Deposits and savings of population</i>	144
❖ İqtisadiyyata yönəldilən investisiyalar <i>Investments directed to economy</i>	145
❖ İqtisadiyyata yönəldilən investisiyaların mənbələr üzrə strukturu <i>The structure of the investments directed to economy by sources</i>	145
❖ Birbaşa investisiyaların ixracı <i>Direct investments outflows</i>	145

Kənd təsərrüfatı**Agriculture**

❖ Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu <i>Gross output of agriculture</i>	155
❖ Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun artım sürəti <i>Growth rate of agricultural production</i>	159
❖ Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və məhsuldarlığı <i>Agricultural yield and productivity</i>	159
❖ Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahələri <i>Sown areas of agricultural crops</i>	160
❖ Mal-qaranın sayı <i>Number of livestock</i>	161
❖ Əsas heyvandarlıq məhsullarının istehsalı <i>Production of main livestock products</i>	161
❖ Əsas növ qida məhsulları ilə özünütəminatmə səviyyəsi <i>Level of self-sufficiency in basic food products</i>	162

❖ Kənd təsərrüfatında əkinlərə mineral gübrələrin verilməsi <i>Application of mineral fertilizers in agriculture</i>	163
❖ Dövlət tərəfindən güzəştli şərtlərlə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının satışı <i>Providing agricultural producers with agricultural machinery and equipment on preferential terms by the state</i>	164

Sənaye**Industry**

❖ Sənayenin ümumi iqtisadi göstəriciləri <i>General economic indicators of industry</i>	175
❖ Sənaye istehsalının indeksləri <i>Index of industrial production</i>	183
❖ İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sənaye istehsalının indeksləri <i>Indices of industrial production by types of economic activity</i>	183
❖ Sənaye məhsullarının ən mühüm növlərinin istehsalı <i>Production of main industrial products</i>	184
❖ Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunun strukturu <i>The structure of non oil-gas sector of industry</i>	186
❖ Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye istehsalının indeksləri <i>Indexes of industrial production in non oil-gas sector</i>	188

Tikinti**Construction**

❖ Tikintinin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of construction</i>	201
❖ Maliyyə mənbələri üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsait <i>Investment directed to fixed capital by financial sources</i>	209
❖ Neft və qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər <i>Investment directed to fixed capital by oil and non-oil sector</i>	209
❖ İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitdən istifadə edilməsi <i>Using of investment directed to fixed capital by economic branches</i>	210
❖ Əsas kapitalla yönəldilmiş daxili və xarici vəsaitlər <i>Domestic and foreign investment directed to fixed capital</i>	210
❖ Mühüm əhəmiyyətli müəssisələrin (istehsal güclərinin) və obyektlərin istifadəyə verilməsi <i>Introduction into use of important industrial enterprises (capacities) and objects</i>	212
❖ Tikinti müəssisələrinin işinin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of construction enterprises' activities</i>	213
❖ Mülkiyyət növləri üzrə mənzil tikintisinə yönəldilmiş vəsaitlər <i>Investment directed to construction of dwellings by forms of property</i>	237
❖ Mülkiyyət növləri üzrə istifadəyə verilmiş yaşayış evləri <i>Dwelling submitted into use by property types</i>	237

❖ İstifadəyə verilmiş yaşayış evləri <i>Dwellings submitted into use</i>	238
❖ Əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən istifadəyə verilmiş mənzillər və yaşayış evlərinin ümumi sahəsi <i>Total floor space of dwellings submitted into use per 1000 population</i>	239
❖ Yaşayış evlərindəki mənzillərin sayı və onların orta ölçüsü <i>Number of dwellings and its mean size</i>	239
❖ Sosial-mədəni təyinatlı obyektlərin istifadəyə verilməsi <i>Social and cultural buildings submitted into use</i>	240
Ticarət Trade	249
❖ Pərakəndə ticarətin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of retail trade</i>	253
❖ Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsullar üzrə quruluşu <i>Structure of trade turnover by commodities</i>	254
❖ Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu <i>Macrostructure of retail trade turnover</i>	257
❖ Xarici ticarət əlaqələrinin dinamikası <i>Dynamics of foreign trade relations</i>	258
❖ Ölkələr üzrə idxal <i>Import by countries</i>	259
❖ Ölkələr üzrə ixrac <i>Export by countries</i>	261
❖ İdxalın coğrafi quruluşu <i>Geographical structure of import</i>	263
❖ İxracın coğrafi quruluşu <i>Geographical structure of export</i>	263
❖ İdxalın əmtəə strukturunu <i>Commodity structure of import</i>	264
❖ İxracın əmtəə strukturunu <i>Commodity structure of export</i>	266
Nəqliyyat Transport	277
❖ Nəqliyyat sektorunda yük daşınması <i>Cargo transportation in the transport sector</i>	281
❖ Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi <i>Goods turnover in transport sector</i>	281
❖ Nəqliyyat sektorunda bir ton yükün orta daşınma məsafəsi <i>Average transportation distance of one ton cargo in the transport sector</i>	281
❖ Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması <i>Passenger conveyance in transport sector</i>	282

❖ Nəqliyyat sektorunda əlaqə növləri üzrə sərnişin daşınması <i>Conveyance of passenger by link means in transport sector</i>	282
❖ Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi <i>Passenger turnover in transport sector</i>	283
❖ Nəqliyyat vasitələrinin sayı <i>Number of transport modes</i>	283
❖ Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində nəqliyyatın fəaliyyəti <i>Activity of the transport in the territory of Azerbaijan of the Europe-Caucasus-Asia Transport Corridor</i>	284
Informasiya və rabitə Information and communication	293
❖ İnformasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi <i>Volume of information and telecommunication services</i>	297
❖ Telefon rabitəsinin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of telephone communication</i>	298
❖ Poçt xidmətləri <i>Postal services</i>	298
❖ İKT-nin əsas infrastruktur göstəriciləri <i>Core indicators on ICT infrastructure</i>	299
❖ Ev təsərrüfatlarında İKT sistemlərinin mövcudluğu və onlardan istifadə olunması üzrə əsas göstəricilər <i>Indicators on availability of ICT systems and its use in households</i>	299
❖ Müəssisələrdə İKT-dən istifadənin əsas göstəriciləri <i>Core indicators of ICT use at enterprises</i>	300
Turizm Tourism	309
❖ Səyahət agentlikləri və turoperatorların fəaliyyəti <i>Main indicators of travel agencies and tour operators</i>	313
❖ Mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin əsas göstəriciləri <i>Main indicators of hotels and hotel types of enterprises</i>	314
❖ Azərbaycana gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin ölkələr üzrə sayı <i>Number of foreign and stateless persons arrived to Azerbaijan by countries</i>	315
Ətraf mühit Environment	323
❖ Milli parklar, dövlət təbiət qoruqları və yasaqlıqlar <i>National parks, state natural reserves and wildlife refuges</i>	331
❖ 2021-ci ilin əvvəlinə milli parklar <i>National parks to the beginning of 2021</i>	331
❖ 2021-ci ilin əvvəlinə dövlət təbiət qoruqları <i>State reserves to the beginning of 2021</i>	332

State Statistical Committee "Years leading to victory"

- ❖ 2021-ci ilin əvvəlinə dövlət təbiət yasaqlıqları
State nature wildlife refuges to the beginning of 2021

333

Institusional fəaliyyət

Institutional activity

341

- ❖ Sahibkarlıq subyektlərinin sayı
Number of entrepreneurship subjects
- ❖ Fərdi sahibkarların sayı
Number of individual entrepreneurs
- ❖ Kiçik müəssisələrin sayı
Number of small enterprises
- ❖ Mikro müəssisələrin sayı
Number of micro enterprises

345

347

349

351

Qarabağ

Karabakh

361

- ❖ Cəbrayıl
Jabrayil

377

- ❖ Füzuli
Fuzuli

383

- ❖ Zəngilan
Zangilan

389

- ❖ Qubadlı
Gubadli

395

- ❖ Şuşa
Shusha

401

- ❖ Ağdam
Aghdam

409

- ❖ Kəlbəcər
Kalbajar

415

- ❖ Laçın
Lachin

421

"Zəfərə aparan illər" / Statistik məcmuə/ Bakı, 2021

"Years leading to victory" / Statistical publication /Baku, 2021

Məcmuənin hazırlanmasına ümumi rəhbərlik:

Tahir Budaqov

General leadership for preparation of the publication:

Tahir Budagov

Buraxılış üzrə məsul:

Informasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi

Responsible for issue:

Information and Public Relations Department

Şöbə müdiri:

Rafael Suleymanov

Head of Department:

Rafael Suleymanov

İcraçılar:

Leyla Kərimova

Executors:

Leyla Karimova

Azadə Fərzəliyeva

Azada Farzaliyeva

Nigar Mirzəyeva

Nigar Mirzayeva

Hüseyn Bağirov

Huseyn Baghirov

Tel:

(+99412) 377 10 70 (22 66)

Ünvan: Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti, 81
Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika
Komitəsi
Telefon: +99412 377 10 70 (22 66)
Faks: +99412 538 24 42
E-mail: sc@stat.gov.az
Məcmuəni Azərbaycan Respublikası Dövlət
Statistika Komitəsinin www.stat.gov.az rəsmi
internet saytından əldə etmək olar.

*Address: Baku city, Inshaatchilar avenue.81 State
Statistical Committee of the Republic of
Azerbaijan
Tel: +99412 377 10 70 (22 66)
Fax: +99412 538 24 42
E-mail : sc@stat.gov.az
The publication is available on official website of
the State Statistical Committee of the Republic of
Azerbaijan at www.stat.gov.az.*